HERKESE "TESADÜFLER" FİLMİNİN BÜYÜK BOY AFİŞİ

sinema

SAYI: 2005 - 01 5.000.000 TL. (5 YTL)

ISSN 1304-5695 MERKEZ

Animasyon teknolojisinde bir aşama
Kutup Ekspresi

Zhang Yimou'dan bir başyapıt
Kahraman

Yerli bir aksiyon komedi
Hırsız Var

Tesadüfler

5 x 2

Bulutları Beklerken

Oscar yarışında iddialı bütün filmler

SÜPER KAHRAMAN EFSANESİNDE YENİ BİR DÖNEM BAŞLIYOR

İNANILMAZ AİLE

COMPACT disc DIGITAL AUDIO   VCD VIDEO   DVD VIDEO

Web : www.dekagrup.com.tr
E-Mail : dekagrup@dekagrup.com.tr

TÜM DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ÇIKAN SON FİLMLERİN VCD VE DVD'LERİ AYNI ANDA DE-KA YAPIMCILIK A.Ş. FARKIYLA İZLEYİCİ İLE BULUŞUYOR...

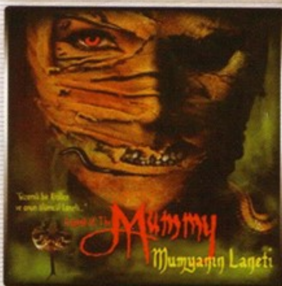

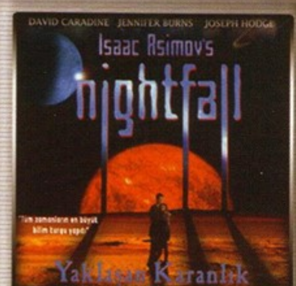

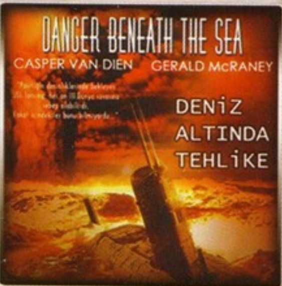

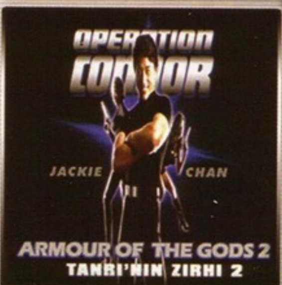

KAYSERİ Sahabiye Mahallesi Kanal Caddesi. Tes-İş Sendikası Altı No :6
Tel. : 0 352 222 51 34 Faks : 0 352 222 51 35

KONYA Babalık Mah.Keyhusrev Sk. No : 5/A
Tel. : 0 332 320 65 46 Faks : 0 332 320 35 77

K.MARAŞ Trabzon Caddesi No : 7 Tel.: 0 344 225 55 55 (Pbx)
Faks : 0 344 225 91 03 Faks : 0 344 225 91 04

içindekiler

Aralık 2004

sinema

MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner

Genel Müdür
Mehmet E. Demirel

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür
Mehmet Açar

Kreatif Yönetmen
Hasan Fehmi Bayramoğlu

Görsel Yönetmen
Murat Bayar

Yazı İşleri
Senem Erdine
Engin Ertan
Burçin S. Yalçın

Yönetim
Genel Müdür Yardımcısı: **Tülay Tosun**
Üretim: **Gamze Cin Demir**
Tanıtım Tasarım: **Naci Yavuz**
Teknik: **Engin Altuntaş**
Ofset Hazırlık: **Ercan KARAASLAN**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yardımcıları
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Serap Yakın *(Satış)*
Yonca Ertürk
(Pazarlama ve Araştırma)
Reklam Gurup Koordinatörü
Hakan Yonsul
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Tetikbaş
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Merkez Dergi Grubu Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Eylül 2004
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık Ve ticaret Sanayi Anonim Şirketi
Adres:Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul
Basıldığı Yer:
Printcity, Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra/Kartal/İstanbul
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
İşletme Koordinatörü: Kazım Varol
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

gündem

44 Nefesiniz kesilecek
Zhang Yimou'dan biçimci bir epik: "Kahraman"

50 Rastlantılar, komedi ve aksiyon
Oğuzhan Tercan'ın ikinci filmi: "Hırsız Var".

54 Ailecek süperler!
Brad Bird'ün yönettiği "İnanılmaz Aile"de herkes ayrı bir süper.

62 Hiperaktif bir çocuk gibi
David O. Russell'ın yeni filmi "Tesadüfler" absürd bir komedi.

66 Bir kış masalı
Robert Zemeckis'in yönettiği "Kutup Ekspresi" özel bir animasyon tekniğinin ürünü.

72 Karanlık ve tekinsiz bir dünya
Harry Potter'a rakip çıkacak bir seri başlıyor: "Talihsiz Serüvenler Dizisi"

76 Bir evlilikten manzaralar
François Ozon "5x2"de bir evliliği geriye doğru resmediyor.

80 Karadeniz'in bulutları
"Bulutları Beklerken" üzerine Yeşim Ustaoğlu ile söylesi.

dosya
84 Altına hücum
2004 Oscar'ları için geriye sayım başladı. Biz de Oscar'a el uzatmaya çalışan bütün iddialı filmleri biraraya getirdik.

ayın filmleri

Gönül Yarası, Noel, Ağlayan Çayır, Kutup Ekspresi, Kahraman, Şans Kapıyı Kırınca, Napolyon'un Sırrı, İnanılmaz Aile, Dünyanın Orta Yerinde Aşk İçin Ağlıyorum, Hababam Sınıfı Askerde, Hayalet Sesler, Bulutları Beklerken, Esir Ruhlar, Elektra, Talihsiz Serüvenler Dizisi, Aşka Davet, Hırsız Var

16 Box office
ve eleştirmenlerin yıldız tablosu

18 Eleştiriler
"Mançuryalı Aday", "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak", "Büyü".

22 Özel seans
Yeni filmler, festivaller, gösteriler, denemeler ve haberler...

36 Profiller
Lily Tomlin, Jason Schwartzman, Tony Leung.

96 Ayın makalesi
"Macera"

98 Kült filmler
"Alman Elektrikli Testere Katliamı"

100 Ev eğlencesi
Deneme, sinenet, filmografi, klasik sahne ve DVD...

114 Sinema çıkışı
Özgü Namal

Armağanlar

Koleksiyon kartı: The Wild Bunch **Afişetler:** "Ölümcül Deney: Kıyamet", "Aşk Artık Burada Oturmuyor", "Kal, Gitme", "İnsanlık Hali"
Büyük boy afiş: Tesadüfler

Los Angeles'ta birkaç gün...

Geçtiğimiz ay, MGM Channel'in daveti ve Digiturk'ün organizasyonuyla gerçekleşen bir basın gezisi vesilesiyle, Türkiye'den bir grup gazeteciyle Los Angeles'a gittim.

80. yıldönümünü kutlayan MGM, meşhur kükreyen aslanıyla Hollywood diyince ilk akla gelen şirketlerden biri. Uzun adıyla Metro Goldwyn Mayer, şimdilerde sadece sinemaya değil, televizyona da çalışan bir şirket... Sahip olduğu geniş arşiviyle Türkiye dahil dünyanın birçok ülkesinde kendi adıyla anılan ve 24 saat film gösteren bir film kanalına sahip.

MGM, 80. yıldönümü kutlamaları çerçevesinde yaptığı bir etkinlikle, bizi ve diğer ülkelerden gelen sinema yazarlarını Blake Edwards'ın onur konuğu olduğu bir kokteylde buluşturdu.

Edwards, Pembe Panter serisi başta olmak üzere "The Party - Tatlı Budala", "A Shot in the Dark - Karanlıkta Bir Çığlık" gibi seyretmekten hala bıkmadığımız komedi klasiklerine imza atmış bir yönetmen. Kaba komediye pek girmeyen, buna karşılık daha incelikli bir çalışma ve zeka gerektiren durum komedisini seven Edwards, bana kalırsa kendi kuşağında sinemasal anlatımla mizah yapmayı beceren ender yönetmenlerden biriydi. Güldürmek için aktörlerinin sözel yeteneklerine değil, beden dillerine ihtiyaç duyar, minimum diyalog kullanarak, serinkanlı bir anlatımla seyircisini kahkahadan kırmayı becerirdi. Kariyerinin ileriki yıllarında sosyal taşlamaya daha çok ağırlık veren Edwards, muhafazakar Amerikan toplumu ve onun cinsel tabularıyla hınzırca oynamayı seven filmlere de imza attı. Kısacası, katıldığımız kokteylde Amerikan sinemasına damgasını vurmuş, yeri doldurulamayacak kadar kendine özgü, usta bir yönetmenle buluşuyorduk.

Kokteylin benim için bir başka ilginç özelliği, Edwards ve sineması üzerine çok genç bir sinema meraklısıyken okuduğum ilk yorumları, analizleri yazan kişinin, yani Atilla Dorsay'ın da orada olmasıydı. Bizim kuşak, Amerikan sinemasının kalburüstü yönetmenleri hakkındaki ilk ciddi yazıları genelde hep Dorsay'ın kaleminden okumuş, ustaları onun sayesinde tanımıştır. Aramızda Edwards'ı en iyi tanıyan Dorsay'ın yönelttiği soruları ve aldığı cevapları dinlemek de şüphesiz ayrı bir keyifti.

1922 doğumlu Edwards, sorularımıza tatmin edici, akıcı, zeka dolu ve mütevazı kişiliğini hiç elden bırakmayan cevaplar verdi. Fiziksel olarak geride bıraktığı yılların üzerindeki etkisini görebiliyordunuz ama konuştukça gençleşiyordu galiba...

Los Angeles gezisine katılan önemli bir isim daha vardı benim için: Tuğrul Eryılmaz... Hazır fırsat bulmuşken ondan da sözetmek istiyorum çünkü Eryılmaz, meslek hayatımı yönlendiren en önemli kişi. Dergiciliğe de, film eleştirmenliğine de 1989 yılında, onun yönettiği Sokak dergisinde başladım. Onunla tanışmadan önce, dergiciliğe karşı pek fazla ilgim yoktu açıkçası. Üniversiteden yeni mezun olmuştum ve popüler dergiciliğe biraz tepeden, küçümseyerek bakıyordum. Tuğrul Eryılmaz öncelikle, popüler dergiciliğin tepeden bakılamayacak kadar kendine özgü inceliklere sahip ve doğru dürüst yapılırsa, ne kadar önemli bir iş olduğunu öğretti bana. Özellikle Londra gezilerinden sonra getirip önüme koyduğu popüler İngiliz dergileriyle ufkumu açtı ve dergicilikle ilgili uzun vadeli hayaller kurmamı sağladı. Daha sonra bir süre Nokta'da da beraber çalıştığım Eryılmaz, benim için gerçek bir dergicilik okulu gibiydi.

Hollywood'a getirilen topyekün radikal eleştirileri pek sevmeyen ve her zaman naif bir sinema seyircisi tavrını korumak isteyen Tuğrul Eryılmaz'la beraber Los Angeles'ta olmak ve mesela o rengarenk, cümbüşlü Hollywood Bulvarı'nı dolaşmak ilginçti.

Peki ya Los Angeles? Amerikan sinema endüstrisinin kalbi Los Angeles, çok geniş bir alana yayılmış, bilgisayarda çizilip tasarlanmış izlenimi veren, her şeyin çok doğru ve mükemmel biçimde planlandığı bir şehir. Bu büyük şehirde birkaç bölge hariç caddelerde, sokaklarda dolaşan insanlara pek rastlayamıyorsunuz. Geniş yolların üzerinden arabalar akıp gidiyor... Arabanın içinden etrafa baktığınızda ise genelde tenha ve boş bir şehir görüyorsunuz. El ettiğinizde duran bir taksi yok ve toplu taşımacılık sınırlı. Şehire gelen yabancıların nüfuz edip, elini kolunu sallayarak yürüyeceği bölgeler çok az. Alışıldık anlamda bir şehir merkezi olmadığı gibi, şehrin bölgeleri de birbirine çok uzak.

Öte yandan bu tuhaf şehir, sakinleri için bir çeşit cennet simülasyonu adeta... Her şey çok şık, çok klas. Dışa yansıyan bir görkem yok belki ama insanı neredeyse ezen o zenginlik ve refahı hissedebiliyorsunuz. Sakinleri için çok huzurlu ve konforlu olan bu şehir, açıkçası dışarıdan gelen birinin öyle çok sevebileceği bir yer değil.

Ama devasa bir film endüstrisine ev sahipliği yapması nedeniyle tıpkı bazı Hollywood filmleri için söylediğimiz gibi, sinema tutkunları tarafından görülmesi gerekli bir şehir.

MEHMET AÇAR

GÖNÜL YARASI

Yönetmen: Yavuz Turgul. Oyuncular: Şener Şen, Meltem Cumbul, Timuçin Esen, Güven Kıraç, Devin Özgür Çınar, Sümer Tilmaç, Erdal Tosun, Gamze Atalay, Ecenaz Kızıltan. Senaryo: Yavuz Turgul. Görüntü Yönetmeni: Soykut Turan. Müzik: Tamer Çıray. Kurgu: Bülent Taşar. Sanat Yönetmeni: Sırma Bradley. Yapımcı: Mine Vargı, Ömer Vargı, Mustafa Oğuz. Süre: 100 dk. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 7 Ocak.

Bütün hayatını Anadolu'nun ücra köşelerinde öğrencilerine adamış, bu uğurda karısından ve çocuklarından bile vazgeçmiş öğretmen Nâzım (Şener Şen) emekli olduktan sonra İstanbul Samatya'daki eski mahallesine döner. Emekli maaşı bağlanıncaya kadar en yakın dostu Takoz Atakan'ın (Sümer Tilmaç) taksisinde çalışmaktan başka çare bulamaz. Bir gün; hayatın tokadını defalarca yemiş, psikopat eski kocasından kaçıp küçük kızıyla İstanbul'da bir pavyonda çalışmaya başlamış türkücü Dünya'yla (Meltem Cumbul) yolu takside kesişir. Genç kadın, yüzüne baktığı zaman kızaran bu efendi insana güvenir. Çok geçmeden Nazım kadını her gece pavyona götürüp getirmeye başlar, ta ki Dünya'nın belalısı Halil (Timuçin Esen) pavyonu basana, ortalığı dağıtıp eski karısının yaralanmasına neden olana kadar... Halil kaçar; yaralı, bitkin ve kimsesiz Dünya olaylar yüzünden pavyondan kovulup kızıyla birlikte ortada kalınca, Nazım da kadına kucak açar. Bu yapayalnız kadın ile onu korumaya çalışan Nazım ve ne olursa olsun kadının peşini bırakmamaya kararlı Halil... Üçünün hikayesi Samatya'nın arka sokaklarından Anadolu'nun uzak köşelerine doğru uzanacaktır.

NOTLAR "Eşkıya"yı geride bırakalı sekiz yıl oldu ve bu süre boyunca Yavuz Turgul ile Şener Şen sinemaya hiç uğramadı. 30 yıldır arkadaş olan ikili şimdi aynı filmde yine birarada. "Eşkıya"nın yapımcıları Vargı'lar da tekrar Turgul'un yanındalar. Filma-Cass ve Most Production'ın da bu film için güçlerini birleştirdiğini görüyoruz. Filmin bir kısmı İstanbul'da bir kısmı da Güneydoğu Anadolu'da çekilmiş. "Eşkıya"yla muazzam ve şaşırtıcı bir ilgiyle karşılanan Turgul, Türk seyircisinin yerli sinemayla barışması yolunda önemli taşlardan birini koymuştu '90'ların ortasında. Hayranlarını merakta bırakan Şener Şen ise sinemaya bir daha bu kadar ara vermeyeceğini söylüyor bugünlerde.

YENİ YIL
NOEL

Yönetmen: Chazz Palminteri. Oyuncular: Alan Arkin, Penélope Cruz, Chantal S. Lonergan, Chazz Palminteri, Susan Sarandon, Robin Williams, Paul Walker, Erika Rosenbaum, Marcia Bennett, Kim Bubbs. Senaryo: David Hubbard. Görüntü Yönetmeni: Russell Carpenter. Müzik: Alan Menken. Kurgu: Susan E. Morse, Joseph Gutowski. Yapım Tasarımcısı: Carol Spier. Yapımcı: Al Corley, Eugene Musso, Bart Rosenblatt, Howerd Rosenman. Süre: 96 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: PRA Films. Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

"Yeni Yıl"

New York'ta yaşayan Rose (Susan Sarandon) son derece bunalımlı bir dönemden geçmektedir. Annesi Alzheimer'ın kucağında ölümle pençeleşmektedir. Bu yetmezmiş gibi, sevgi eksikliğini yoğun bir biçimde duyumsadığı bir dönemden geçmektedir. Çünkü bu, erkeklerin ondan köşe bucak kaçtığı bir dönemdir. Charlie'nin (Robin Williams) ise Rose'un annesinin hastanede yattığı odanın hemen yanına gelmesinin üzerinden henüz çok geçmemiştir. Şehrin başka bir yerinde ise Nina (Penélope Cruz) son derece kıskanç ve asabi bir polis olan Mike'la (Paul Walker) çıkmaktadır. Mike'ın huyunu bilen ortağı, yaşlı restoran sahibi Artie'nin (Alan Arkin) Nina'nın üzerine atlamak için can attığını söyleyerek genç polisi kıskançlık krizlerine sokmaktadır. Halbuki Artie'nin bu genç çiftle meselesi bambaşkadır; Artie'ye göre yıllar önce kaybettiği karısının reenkarnasyonu Mike'ın ta kendisidir. Bu umutsuz ruhların yolu, bu Noel arifesinde New York şehrinde kesişir. Birbirlerinden biraz yardım alarak, daha da önemlisi kendi içlerinden yardım alarak, tatil neşesinden fazlasını elde edebilirler.

NOTLAR "Olağan Şüpheliler" ve "Diabolique" gibi filmlerden hatırlayabileceğiniz aktör Chazz Palminteri'nin yönettiği ilk sinema filmiyle yüz yüzeyiz. Aktörün büyük bir stüdyodan bağımsız çektiği film geçtiğimiz kasımda ABD'de sınırlı bir gösterim şansı bulmuştu.

"Ağlayan Çayır"

AĞLAYAN ÇAYIR TRILOGIA I: TO LIVADI POU DAKRYZEI

Yönetmen: Theo Angelopoulos. Oyuncular: Alexandra Aidini, Nikos Poursadinis, Giorgos Armenis, Vassilis Kolovos, Toula Stathopoulou, Thalia Argiriou, Grigoris Evangelatos, Aliki Kamineli, Eva Kotamanidou, Michalis Yannatos. Senaryo: Theo Angelopoulos, Tonina Guerra, Petros Markaris, Giorgio Silvagni. Görüntü Yönetmeni: Andreas Sinanos. Müzik: Eleni Karaindrou. Kurgu: Giorgos Triantafillou. Yapım Tasarımcısı: Costas Dimitriadis, Giorgos Patsas. Yapımcı: Theo Angelopoulos, Phoebe Economopoulos, Amedeo Pagani. Süre: 185 dk. Yapım: Yunanistan-Fransa-İtalya. Dağıtımcı: Belge Film. Gösterim Tarihi: 14 Ocak.

1919'da Odesa'dan çıkan Yunan mülteciler Thessaloniki yakınlarına ulaşırlar. Bu mülteciler arasında Alexis (Nikos Poursadinis) ile Eleni (Alexandra Aidini) adında iki küçük çocuk da vardır. Annebabasının ölümünden sonra öksüz kalan Eleni'ye Alexis'in ailesi elini uzatmış, ona kol kanat germişlerdir. Mülteciler nehrin kenarına bir köy inşa ederler ve bu iki çocuğun birbirlerine karşı hissettikleri kardeşlik duygusu yıllar geçtikçe yavaş yavaş aşka dönüşmeye başlar. Alexis'in babası Spyros'un (Vassilis Kolovos) Eleni'ye göz koyması, hatta onunla evlenmeye kalkışması genç âşıkları yeniden ayıracaktır.

NOTLAR "Puslu Manzaralar", "Leyleğin Geciken Adımı", "Ulis'in Bakışı" ve "Sonsuzluk ve Bir Gün"le özellikle festivaller etrafında dolanan geniş bir kitleye plan-sekanslarla yoğrulmuş ağırkanlı bir biçemi sevdirmeyi beceren Yunan usta Theo Angelopoulos'un yeni bir üçlemeye başladığı duyulunca bir kesimde ister istemez geniş bir heyecan dalgası meydana gelmişti. Gelgelelim, 2004'ün başında Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı için yarışan film herkeste tatminkar bir tat bırakmamıştı. Öte yandan, 1919'da başlayan bu filmin hikayesi 1940'ların başında son buluyor. Üçlemenin diğer iki filmi kronolojik sırayla bu karakterleri günümüze dek getirecek.

KUTUP EKSPRESI THE POLAR EXPRESS

Yönetmen: Robert Zemeckis. Oyuncular: Tom Hanks, Nona M. Gaye, Peter Scolari, Michael Jeter, Eddie Deezen, Leslie Harter Zemeckis. Senaryo: William Broyles Jr., Robert Zemeckis (Chris Van Allsburg'un aynı adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Don Burgess, Robert Presley. Müzik: Alan Silvestri, Glen Ballard. Kurgu: Jeremiah O'Driscoll, R. Orlando Duenas. Yapım Tasarımcısı: Rick Carter, Doug Chiang. Yapımcı: Steve Starkey, Robert Zemeckis, William Teitler, Gary Goetzman. Süre: 99 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 14 Ocak.

Noel yaklaşmaktadır. Artık büyüyen ve Noel Baba'nın varlığından şüphelenmeye başlayan bir çocuk bir gece evin kalorifer peteğini bile titreten korkunç bir gürültüyle uyanır. Kalkıp pencereye baktığında ⇨

"Kutup Ekspresi"

evlerinin önünde kocaman bir trenin durduğunu görür; hemen dışarıya fırlar. Trenin kondüktörü Kutup Ekspresi'ne binip binmeyeceğini sorar. Şaşkınlık içinde trene bakan çocuk tereddütle de olsa ona hayatının en inanılmaz deneyimini yaşatacak olan trene atlar. Bindiği vagonda kendisi gibi bir sürü çocukla karşılaşır. Bunlar yakında kimileriyle güzel dostluklar kuracağı yaşıtlarıdır. Çocukların Kutup Ekspresi'yle yaptıkları bu unutulmaz yolculuk her birine Noel'in güzelliklerini anımsatacağı maceralarla geçecektir.

NOTLAR Film "performans yakalama" adı verilen özel bir yöntemle çekildi. Önce oyuncuların performansları yeşil ekran önünde kaydedildi, sonra yüz ifadelerine dek bilgisayarda bu performansların çizgisel olarak görsel karşılığı bulundu. Dolayısıyla son derece zahmetli ve masraflı bir filmle karşı karşıyayız. Fakat sözkonusu yönetmen her türlü yapımcıyı peşine takabilecek Robert Zemeckis olduğu için Warner Bros. bu yükün altına girerken uzun süre kafa yormamış olmalı. Halbuki 150 milyon dolar bütçeli bu iddialı proje Kuzey Amerika sinemalarında beklentileri yeterince karşılamaktan uzaktı. Yine de, seyircisini görkemli bir maceraya davet eden, bununla birlikte sinemanın gitmekte olduğu yolu ona hatırlatan film "çocuklu" veya "çocuksuz" Türk sinemaseverlerinin ilgisini hakediyor.

KAHRAMAN
YING XIONG

Yönetmen: Zhang Yimou. Oyuncular: Jet Li, Tony Leung Chiu Wai, Maggie Cheung, Zhang Ziyi, Daoming Chen, Donnie Yen. Senaryo: Zhang Yimou, Feng Li, Bin Wang. Görüntü Yönetmeni: Christopher Doyle. Müzik: Tan Dun. Kurgu: Angie Lam, Ru Zhai, Vincent Lee. Yapım Tasarımcısı: Tingxiao Huo, Zhenzhou Yi. Yapımcı: Zhang Yimou, Quentin Tarantino, Bill Kong. Süre: 96 dk. Yapım: Hong Kong-Çin. Dağıtımcı: Medyavizyon. Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

Yüzyıllar önce, Çin. O sıralar ülke iç savaşlar sonunda yedi ayrı beyliğe bölünmüştür. Kuzey bölgesinin hükümdarı Qin (Daoming Chen) tüm beylikleri kendi topraklarına katarak yeniden ülkede bütünlüğü sağlamak istemektedir. Öteki beylikler Qin'i öldürmek üzere gözüpek bir adsız suikastçı (Jet Li) yollarlar. İmparator Qin'in muhafızları ise o toprakların en yiğit savaşçılarıdır: Kırık Kılıç (Tony Leung Chiu Wai), Uçan Kar (Maggie Cheung) ve Gökyüzü (Donnie Yen)... Bir anda İmparator'un karşısına dikiliveren adsız suikastçı acaba bu üç yılmaz savaşçıyı nasıl alt etmiştir?

"Kahraman"

NOTLAR Son yıllarda Uzak Doğu'dan çıkan en önemli filmlerden biriyle karşı karşıyayız. Bir süredir merakla beklenen 2002 yapımı film o yıl Çin'de, sonra da geçtiğimiz aylarda vizyona girdiği ABD sinemalarında gözle görülür bir gişe başarısı elde etmişti. Öte yandan 30 milyon dolarlık maliyetle Çin tarihinin en pahalı filmi duruyor önümüzde ki Jet Li'nin bu proje için düşük bir ücret aldığı söyleniyor. Uzak Doğu dövüş sanatlarına meraklı seyirci için bulunmaz nimet!

"Şans Kapıyı Kırınca"

ŞANS KAPIYI KIRINCA

Yönetmen: Tayfun Güneyer. Oyuncular: Ferhan Şensoy, Asuman Dabak, Ilkay Saran, Rasim Öztekin, Zeki Alasya, Sinan Çetin, Necmi Yapıcı, Alev Gezer, Fethi Kantarcı, Ayça Tekindor, Doğa Rutkay, Tamer Karadağlı, Yoan Plascencia, Hilario Peña, Memet Ali Alabora, Ipek Tuzcuoğlu, Cihat Tamer, Hakan Yılmaz. Senaryo: Tayfun Güneyer. Görüntü Yönetmeni: Veli Kuzlu. Müzik: Patrick Chartol, Caire Michel. Kurgu: Çağrı Türkkan. Sanat Yönetmeni: Zafer Kanyılmaz. Yapımcı: Vural Öger. Süre: 107 dk. Yapım: Türkiye-Küba. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 28 Ocak.

Tipik bir ortadirek aile olan Yurdum Ailesi televizyonların ünlü yarışma programı Şans Kapıyı Kırınca'ya katılmaya hak kazanır. Kuddusi Yurdum (Ferhan Şensoy) kameralar önünde kalori tablosunu ezberden saymaya başlar. Tablodaki en son besin öğesi olan patatese gelince yanar. Kuddusi Yurdum'un bu son saniye hatası tüm aile fertlerinin hayallerini yıkmıştır. Kuddusi Yurdum başı eğik bir şekilde ailesinin yanına doğru ilerlerken yarışmanın sunucusu kendilerine teselli armağanı müjdesini verir. Yurdum Ailesi teselli olarak Barbunya Adası'nda 7 gün 8 gece sürecek bir tatil kazanmıştır. O güne kadar adanın adını bile duymayan Yurdum Ailesi fertleri "Herhalde Marmara'da küçük bir adadır" diyerek yola çıkarlar. Oysa ki, Barbunya Adası, Barboonia Republic adında Karayip Denizi'nde, Küba açıklarında minicik bir ada cumhuriyetidir. Zorlu bir uçak yolculuğunun ardından Barbunya Adası'na ulaşan Yurdum Ailesi, Türkiye'den çok uzakta hayatlarının en büyük macerasına başlarlar. Barbunya Adası'nda onları hayal bile edemeyecekleri maceralar beklemektedir.

NOTLAR Televizyon kökenli Tayfun Güneyer'in yönettiği ilk film olan "Şans Kapıyı Kırınca" büyük ölçüde Küba'da çekilen bir komedi. Filmin yapımcısı da turizm sektörünün önemli ismi Vural Öger. 2 milyon dolar olarak açıklanan bütçe yeni yılın gişede en iddialı Türk filmlerinden biriyle karşı karşıya olduğumuzu hissettiriyor.

"Napolyon'un Sırrı"

NAPOLYON'UN SIRRI MONSIEUR N.

Yönetmen: Antoine de Caunes. Oyuncular: Philippe Torreton, Richard E. Grant, Jay Rodan, Elsa Zylberstein, Roschdy Zem, Bruno Putzulu, Stéphane Freiss, Frédéric Pierrot, Siobhan Hewlett, Igor Skreblin, Stanley Townsend. Senaryo: René Manzor. Görüntü Yönetmeni: Pierre Aïm. Müzik: Stephan Eicher. Kurgu: Joële Van Effenterre. Yapım Tasarımcısı: Patrick Durand. Yapımcı: Pierre Kubel, Marie-Castille Mention Schaar. Süre: 120 dk. Yapım: Fransa-İngiltere. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

Napolyon Bonaparte (Philippe Torreton) 17 Ekim 1815'te 46 yaşındayken ilk kez St Helena adasına gider. Bulutlu ve rüzgara açık bir adada kurulu olan bu kalede son savaşını verecek ve gelecek kuşaklara adını bırakacaktır. Longwood'da hem gardiyanı hem de onu tutsak almış olan İngiliz ordusunun tek yetkilisi Sir Hudson Lowe (Richard E. Grant) güvenlik önlemlerini en üst düzeye çıkarmış, hatta işi biraz abartmıştır. 3000 İngiliz askeri, 1000 kişilik hazır takım ve denizde adayı koruyan 11 savaş gemisi Bonaparte'ın üzerinden kuş bile uçurtmamaktadır. Hatta ve hatta bizzat kendisi günde iki kez Napolyon'u ziyaret ederek varlığından ve hâlâ yaşadığından emin olmaktadır. Napolyon ise yanında generallerinden arta kalan Mareşal Bertrand (Roschdy Zem), General Montholon (Stéphane Freiss) ve General Gourgaud (Frédéric Pierrot), aileleri ve birkaç uşak, baş kahyası Cipriani (Bruno Putzulu) ve özel yardımcısı Ali'yle (Igor Skreblin) birlikte bu adada günlerini büyük bir sıkıntı içinde geçirmektedir. Günlerinin çoğunu hatıralarını yazarak geçiren komutan etrafındaki insanların gün geçtikçe azalmasıyla daha da karanlık günlere gömülmektedir. Cipriani ölür, General Gourgaud ve metresi Albine de Montholon (Elsa Zylberstein) ayrılmak için izin ister, İrlandalı doktoru O'Meara (Stanley Townsend) ise Sir Hudson Lowe tarafından adadan kovulur. Büyük kumandan giderek yalnızlaşmaktadır.

NOTLAR Avrupa için yüksek sayılabilecek bütçeli (yaklaşık 16 milyon euro) bir film var önümüzde. 2003 yapımı filmin çekimleri Paris ve Güney Afrika'da gerçekleştirilmiş. Filmin bizdeki gösterimi ABD'deki gösteriminden üç hafta önce başlayacak.

INANILMAZ AILE THE INCREDIBLES

Yönetmen: Brad Bird. Seslendirenler: Craig T. Nelson, Holly Hunter, Samuel L. Jackson, Jason Lee, Dominique Louis, Spencer Fox, Sarah Vowell, Elizabeth Peña. Türkçe Seslendirenler: Kerem Atabeyoğlu, Sibel Taşcıoğlu, Ali Ekber Diribaş, Beyti Engin, Barış Yalçın, Levent Bitecik, Funda Ersin, Bahtiyar Engin, Burak Urans, Engin Alkan, Elif Atakan, Sezai Aydın. Senaryo: Brad Bird. Görüntü Yönetmeni: Andrew Jimenez, Patrick Lin, Janet Lucroy. Müzik: Michael Giacchino, Tim Simonec. Kurgu: Stephen Schaffer. Yapım Tasarımcısı: Lou Romano. Yapımcı: John Walker. Süre: 121 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 14 Ocak.

Her üyesi özel yeteneklere, olağanüstü güçlere sahip olan, "süper kahramanlık" konusunda uzman Parr ailesinin reisi olan Bob Parr kentteki insanları binbir türlü tehlikelerden kurtarma ihtiyacı ortaya çıktığında, "Bay Incredible" kimliğiyle duruma müdahale ederek çevrede güvenliği sağlamakla, kısaca ortalığı toplamakla ve her şeyi eski haline getirmekle yükümlü bir süper kahramandır. Karısı Elastigirl, kızı Violet ve oğlu Dash'le beraber yaşamakta ve çalışmaktadır. Ancak süper kahramanlarımız dünyayı kurtaracağız derken çevreye ve insanlara çok fazla yan hasar verir. Bu da sigorta primlerini yükseltir. Bu durum karşısında çılgına dönen kent halkı onlara karşı cephe alır. Süper kahramanların işine son verilir. Süper kahramanlıktan emekli edilen Parr ailesi artık kendi köşelerinde heyecansız bir banliyö yaşamı sürdürmek zorundadır. Artık Parr ailesinin tekdüze ve sıkıcı bir yaşamı vardır. Ancak eski alışkanlıklarının zaman zaman da olsa boy gösterdiği görülür. Örneğin küçük afacan Dash okulda hediye paketini insanüstü bir hızla getirdiği için cezalandırılır. İstediği anda görünmez olma yeteneğine sahip olan Violet, erkek arkadaşının hareketlerini daha kolay izleyebilmek için görünmez olabilmektedir. Helen adını alan Elastigirl ise, ikisi de zaptedilmez olan çocuklarının sorunlarını çözmeye çalışan fedakar bir anne olup çıkmıştır. Kasabada sadece "Bob" olarak bilinen Bay Incredible'a gelince... Son derece keyifsiz günler geçirdiği işyerinde kendisine uygun görülen bir masa başı işinde ömür tüketmektedir. Saçları seyrekleşmiş, tembelin birisi olup çıkmıştır. Bob bu duruma daha fazla katlanamaz ve süper kahramanlığa dönmek için eline geçen ilk fırsatı değerlendirir.

NOTLAR Amerikan seyircisi iyi animasyonu her daim ödüllendirir. Şimdi ülkemizde de animasyonlar gişede kendilerini göstermeyi beceriyorlar. "The Simpsons"ın kadrosundan ve kıymeti bilinmeyen "The Iron Giant"ın yaratıcılarından Brad Bird, Pixar'ın imkanlarıyla çektiği bu filmle büyük bir başarı kazandı. ABD sinemalarından 232 milyon dolar kaldıran film bu satırlar yazılırken hâlâ gösterimdeydi. Üstelik ülke dışında da Disney'in bugüne kadar en iyi haftasonu açılışı yapan filmi olmayı becerdi.

"Dünyanın Orta Yerinde Aşk İçin Ağlıyorum"

DÜNYANIN ORTA YERINDE AŞK IÇIN AĞLIYORUM SEKAI NO CHÛSHIN DE, AI WO SAKEBU

Yönetmen: Isao Yukisada. Oyuncular: Masami Nagasawa, Kou Shibasaki, Takao Osawa, Mirai Moriyama, Kankuro Miyauchi, Kanji Tsuda, Yoshimasa Kondo, Misato Watanabe, Tsutomu Yamazaki. Senaryo: Yuji Sakamoto, Isao Yukisada (Kyouichi Katayama'nın romanından). Görüntü Yönetmeni: Noboru Shinoda. Kurgu: Takeshi Imai. Yapımcı: Minami Ichikawa. Süre: 138 dk. Yapım: Japonya. Dağıtımcı: 1Film. Gösterim Tarihi: 7 Ocak.

Aki (Masami Tagasawa) ve Ritsuko (Kou Shibasaki) nişanlıdırlar. Ritsuko ansızın ortadan kaybolur. Aki, Ritsuko'nun peşinden

çocukluğunun geçtiği kasabaya gider. Genç adam kasabaya vardığında on yedi sene önce yaşadığı ilk aşkı düşünür. Aki yıllar önce okullarındaki en güzel kızlardan birisi olan Sakutaro'yla (Mirai Moriyama) ilk aşkı yaşamıştır. Aki ve Sakutaro'nun ilişkilerinde birbirleri için kaydettikleri kasetler çok önemli yer tutmaktadır. Henüz 16 yaşında olan iki gencin arasındaki romantik ilişki Sakutaro'nun hastalanıp ölmesiyle son bulur. Aki yıllar önce kaybettiği sevgilisini anarken, o zaman farkında olmadığı bir şekilde Ritsuko'nun da hikayeye dahil olduğunu öğrenir. Ritsuko şehirden ayrılmaya karar vermiştir ve en az genç adamın duyguları kadar güçlü bir tayfun şehri vurmak üzeredir. Geçmişteki aşkını gözden geçiren Aki şimdiki aşkını kaybetmemek için elinden geleni yapmaya kararlıdır.

NOTLAR 2004 yapımı bu hüzünlü Japon filmi, Uzakdoğu'da, özellikle de ülkesinde geçen sene büyük bir gişe başarısı kazandı. 2001 yapımı "Go"yla adını uluslararası arenada duyuran yönetmen Isao Yukisada, başrole "Ölüm Oyunu" ve "Cevapsız Arama" gibi korku filmlerinden bizim de tanıdığımız genç aktris Kou Shibasaki'yi yerleştirmiş.

HABABAM SINIFI ASKERDE

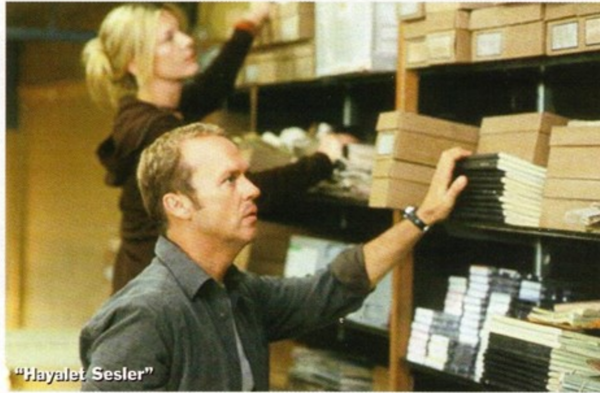
Yönetmen: Ferdi Eğilmez. Oyuncular: Mehmet Ali Erbil, Hülya Avşar, Halit Akçatepe, Memet Ali Alabora, Şafak Sezer, Cengiz Küçükayvaz, Peker Açıkalın, Ceyhun Yılmaz, Helin Avşar, Kerem Alışık, Zihni Göktay, Volkan Severcan. Senaryo: Kemal Kenan Ergen. Görüntü Yönetmeni: Ertunç Şenkay. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 14 Ocak.

"Hababam Sınıfı Askerde"

Neredeyse üniversiteden mezun olacak yaşlara gelen Hababam Sınıfı'nın haylaz üyeleri, bir sabah uykularından yatakhanelerine giren askeri inzibatlarla uyanırlar. Müdür Deli Bedri (Mehmet Ali Erbil) öğrencilerini çakı gibi birer askere dönüştürmek istemektedir. Apar topar askeri kamyonlara bindirilen sınıf bütün okulun şaşkın bakışları arasında kışlaya götürülür. Akşam erken yatmak, sabah erken kalkmak, askeri eğitimler, sigara içememek, Fenerbahçe maçlarına gidememek, okuldaki kadar serbest olamamak... Askerlik hayatı hiç de Hababam'a göre değildir. Üstelik bu haylaz ögrencileri askerde daha büyük ve şaşırtıcı sürprizler beklemektedir. Kışlalarında Zehra Binbaşı'nın (Hülya Avşar) komutasındaki kız taburu Hababam'la rekabete girer. İki grup arasındaki mücadele ortalığı karıştıracaktır.

NOTLAR Anlaşılan efsane geri dönüyor! "Hababam Sınıfı Merhaba"yla başlayan haylazların yeni serüveni bu kez askerde devam ediyor. Arzu Film ile Fida Film tarafından hayata geçirilen filmin çekimleri İstanbul Kartal'daki 2. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda gerçekleştirildi ve yedi hafta sürdü. Kadroya takviye Hülya Avşar.

"Hayalet Sesler"

HAYALET SESLER
WHITE NOISE

Yönetmen: Geoffrey Sax. Oyuncular: Michael Keaton, Deborah Kara Unger, Ian McNeice, Chandra West, Mike Dopud, Aaron Douglas, Nicholas Elia, Miranda Frigon, Micki Maunsell, Suzanne Ristic, Amber Rothwell. Senaryo: Niall Johnson. Görüntü Yönetmeni: Chris Seager. Müzik: Claude Foisy. Kurgu: Nick Arthurs. Yapım Tasarımcısı: Michael S. Bolton. Yapımcı: Paul Brooks, Shawn Williamson. Yapım: Kanada-ABD-İngiltere. Dağıtımcı: Kenda. Gösterim Tarihi: 21 Ocak.

Jonathan Rivers (Michael Keaton) kendisine başarılı bir kariyer inşa etmiş bir mimardır. Jonathan'ın huzurlu yaşamı karısı Anna'nın (Chandra West) ani ve tuhaf ölümüyle darmadağın olur. Çok geçmeden bir adam Jonathan'la temasa geçer ve doğaüstü bir yolla karısı Anna'nın sesini duyduğunu söyler. Jonathan önce bu iddianın üzerinde pek durmaz, fakat adam onu mesajların gerçekliğine dair ikna etmeyi başarınca bu sefer de karısıyla temasa geçmeyi kafasında bir takıntı haline getirir. Araladığı bu doğaüstü kapıdan mesajlar geçtikçe öteki dünyadaki geçit de giderek açılmaya başlar. O geçit davetsiz misafirleri de yaşama getirebilecek bir güce sahiptir.

NOTLAR Dergiyi yayına hazırladığımız sırada bu film 7 Ocak'taki ABD gösterimini bekliyordu. 1.33:1 dar televizyon formatında çekilen filmin yönetmeni Geoffrey Sax da zaten televizyon dizi ve filmlerinden gelen bir isim. Sinemaseverlerin ilk iki Batman'dan tanıdığı, fakat çok uzun süredir doğru dürüst dramatik yoğunluğu olan bir rolde görmeye fırsat bulamadığı Michael Keaton başrolde.

BULUTLARI BEKLERKEN

Yönetmen: Yeşim Ustaoğlu. Oyuncular: Rüçhan Çalışkur, Rıdvan Yağcı, İsmail Baysan, Dimitris Kamberidis, Feride Karaman, Suna Selen, Oktar Durukan, Jannis Georgiadis, Irene Tachmatzidou, Damoklia Mustakidou, Fatma Parlağı. Senaryo: Yeşim Ustaoğlu, Petros Markaris. Görüntü Yönetmeni: Jacek Petrycki. Müzik: Michael Galasso. Kurgu: Timo Linnasalo, Nicolas Gaster. Sanat Yönetmeni: Selda Ülkenciler. Yapımcı: Setareh Farsi, Behrooz Hashemian. Süre: 92 dk. Yapım: Türkiye-Yunanistan-Almanya-Fransa. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 7 Ocak.

"Bulutları Beklerken"

Ayşe 1916 yılında Karadeniz Bölgesi'nden göç etmek zorunda kalan Rum ailelerden birisinin kızıdır. Asıl adı da Eleni'dir. Sürgün yollarında ailesinin büyük bir kısmını karlara bırakıp Mersin'e ulaştığında, küçük kardeşi Niko'yla (Jannis Georgiadis) çaresiz kaldıkları bir anda Türk bir aile tarafından evlat edinilmişlerdir. Niko'nun gidişine göz yummuş, bütün hayatını bir gölge gibi adadığı sevgili Selma'sı (Suna Selen) da yıllar sonra vefat edince, Ayşe'nin derinlerde sakladığı suçluluk duygusu, iç hesaplaşması, dağlardan gelen bulutların, sislerin getirdiği seslerle, geride bıraktığı kayıplarının

görüntüleriyle hareket geçer. 50 yıldır sorduğu sorunun cevabını artık bulmak zorundadır. Acaba koruyamadığı, gitmesine göz yumduğu, 6 yaşından sonra bir daha görmediği Niko yaşıyor mudur? Nerededir? Onu affedecek midir?

NOTLAR Yeşim Ustaoğlu "Güneşe Yolculuk"tan sonra geniş bir kitlenin belleğinde izler bırakmayı başarmış ve peşinden birçok ödülü de cebine koymuştu. Şimdi uluslararası sinema çevrelerinden biraraya getirip denkleştirdiği parayla çektiği yeni filmi "Bulutları Beklerken" de vizyon yüzü görüyor. Geride bıraktığımız İstanbul Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'nün yanısıra Rüçhan Çalışkur'a en iyi kadın oyuncu ödülünü de getiren film Doğu Karadeniz yaylaları, Tirebolu İlçesi ve Selanik'te çekildi.

ESIR RUHLAR
PRENDIMI L'ANIMA

Yönetmen: Roberto Faenza. Oyuncular: Iain Glen, Emilia Fox, Caroline Ducey, Craig Ferguson, Jane Alexander, Daria Galluccio, Joanna David, Michele Melega, Anna Tiurina. Senaryo: Gianni Arduini, Alessandro Defilippi, Roberto Faenza, Elda Ferri, Hugh Fleetwood, Giampiero Rigosi. Görüntü Yönetmeni: Maurizio Calvesi. Müzik: Andrea Guerra. Kurgu: Massimo Fiocchi. Yapım Tasarımcısı: Giantito Burchiellaro. Yapımcı: Elda Ferri. Süre: 90 dk. Yapım: İtalya-Fransa-İngiltere. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 14 Ocak.

"Esir Ruhlar"

Sabina Spielrein (Emilia Fox) 1885 yılında Rostov'da varlıklı bir İsrailli ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. 19 yaşındayken ağır depresyon teşhisiyle başhekimliğini profesör Bleuer'in yaptığı Zürih Burghölzli hastanesine yatırılır. Kendisinden sorumlu olan doktor ise C.G. Jung'dur (Iain Glen). Bu onun kaderini tamamen değiştirir. Freud'un psikanalitik yöntemleri ile Jung'un birkaç yıllık tedavisinin ardından patlak veren skandalda Jung'la olan ilişkisi annesine yazdığı mektuplarla ortaya çıkar. Bu umutsuz bir aşktır. İlerleyen yıllarda Sabina eğitimini tıp ve psikanaliz üzerine alır. 1911'de tezini tamamlar, ertesi yıl da Rus doktor Pavel'le (Michele Melega) evlenir. Sabina'nın çalışmaları Freud tarafından toparlanarak 10 yıl sonra kendi teoreminin aslını oluşturan varoluş ve ölümün iki eş parça oluşuna kaynaklık eder. 1913'te ilk çocuğu Renate'ı (Daria Galluccio) doğurur. 1923'te Rusya'ya döner, zamanla psikanaliz ve çocuk psikolojisi dallarında döneminin en dinamik liderlerinden biri haline gelir. 1924'te de ikinci çocuğu doğar. 1930'lu yıllarda ise Rusya'da Stalin'in baskıcı dönemi insanları inim inim inletirken Sabina'yı da zor yıllar beklemektedir.

NOTLAR 20'nci yüzyılın başlarında psikanaliz dünyasında iz bırakmış, hem Freud hem de Jung tarafından tedavi edilmiş ve 1942'de Naziler tarafından Rusya'da öldürülmüş Sabina Spielrein'in gerçek hikayesini anlatan 2002 yapımı bu filmi Avrupa'dan gelen filmlerle haşır neşir seyircinin kaçırmaması gerekiyor.

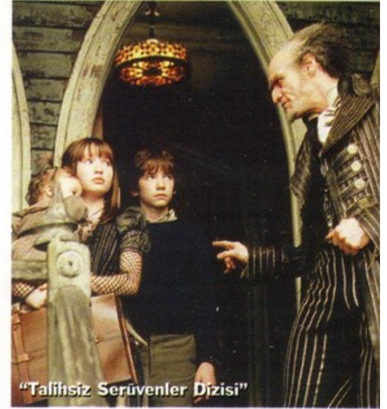

"Elektra"

ELEKTRA

Yönetmen: Rob Bowman. Oyuncular: Jennifer Garner, Terence Stamp, Will Yun Lee, Goran Visnjiç, Cary-Hiroyuki Tagawa, Chris Ackerman, Jason Isaacs, Colin Cunningham, Hiro Kanagawa, Kirsten Prout. Senaryo: Zak Penn, Stu Zicherman, Raven Metzner. Görüntü Yönetmeni: Bill Roe. Müzik: Christophe Beck. Kurgu: Kevin Stitt. Yapım Tasarımcısı: Graeme Murray. Yapımcı: Avi Arad, Gary Foster, Mark Steven Johnson. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 28 Ocak.

Elektra Natchios (Jennifer Garner) öldürmek için eğitilmiş olmasına karşın onun sonu da ölüme terkedilmek olur. Fakat sonra tuhaf bir biçimde dirilir. Öğretmeni onu katı bir disiplinle ninjutsu konusunda eğitir eğitmesine ama ailesinin acımasızca katledilişi yüzünden genç kadın hissettiği yakıcı öfkenin üstesinden gelememiştir. Savunulacak hiçbir yanı bulunmayan bu suç şebekesinden öcünü alıp onu gönderdikleri bu sürgünden kurtulmalıdır. Fakat bir yandan da hem işinin ehli bir katil hem de bir kadın olarak, öldürmek artık onun için bir yaşam biçimi olmaktan çıkmalıdır. 13 yaşındaki Abby (Kirsten Prout) ona bu konuda neredeyse rehber olacaktır. Aslında küçük kız bir bakıma Elektra'ya benzemektedir, hatta babası Mark (Goran Visnjiç) onu korumak için elinden geleni yapmaktadır. Elektra bu küçük kızı korumak için girdiği mücadelede adım adım kurtuluşa doğru ilerlediğini farkeder.

NOTLAR Televizyon dizilerinde yoğrulan, adını da zaten "X-Files"la duyuran Rob Bowman önce o dizinin film versiyonunu, sonra da 2002'de "Reign of Fire / Ateş Krallığı" isimli fantastik filmi yönetmişti. Frank Miller'ın yarattığı aynı adlı çizgi roman karakterinden sinemaya uyarlanan yeni filmi "Elektra" bize 14 Ocak 2005'te ABD'de gösterime girdikten iki hafta sonra geliyor. Başrolde "Alias" dizisinden hatırlayabileceğiniz, son yılların yıldızı parlayan ismi Jennifer Garner var. Aktrisin dizi çekimleriyle bu filmin çekimlerini beraber götürdüğü söyleniyor.

"Talihsiz Serüvenler Dizisi"

TALIHSIZ SERÜVENLER DIZISI
LEMONY SNICKET'S A SERIES OF UNFORTUNATE EVENTS

Yönetmen: Brad Silberling. Oyuncular: Jim Carrey, Meryl Streep, Emily Browning, Liam Aiken, Kara Hoffman, Shelby Hoffman, Timothy Spall, Billy Connolly, Luis Guzmán, Cedric the Entertainer, Jennifer Coolidge, Craig Ferguson. Senaryo: Robert Gordon (Daniel Handler'ın Lemony Snicket başlığı altında toplanan kitaplarından). Görüntü Yönetmeni: Emmanuel Lubezki. Müzik: Thomas Newman. Kurgu: Dylan Tichenor. Yapım Tasarımcısı: Rick Heinrichs. Yapımcı: Walter F. Parkes, Laurie MacDonald. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 28 Ocak.

Zengin bir ailenin çocukları olan Baudelaire Kardeşler anne-babalarının korkunç bir yangında öldükleri haberini alınca yıkılırlar. Violet (Emily Browning), Klaus (Liam Aiken) ve Sunny'ye (Shelby Hoffman) ailesi devasa bir servet bırakmıştır fakat yaşça en büyük olan Violet reşit olana dek bu

"Aşka Davet"

servete dokunmaları mümkün değildir. Çocuklar sırayla akrabalarını dolaşmaya ve onlarda yaşamaya başlarlar. Violet cesur olduğu kadar kardeşlerin liderliği görevini de üstlenmiştir. 12 yaşındaki Klaus ise çok akıllı bir çocuktur ve tam bir kitap kurdudur. En küçükleri Sunny de sadece kardeşlerinin anlayabileceği bir dille konuşur ve en önemli özelliği ısırmasıdır. Yetim kardeşler önce sürüngenler konusunda uzman amcaları Montgomery Montgomery'ye (Billy Connolly) giderler. Başta her şey mutlu ve huzurlu gitmektedir. Ta ki Monty Amca'nın laboratuvar asistanı Kont Olaf (Jim Carrey) çıkıp gelinceye kadar... Çok geçmeden amcaları ölü bulunur. Çocuklar bu kez halaları Josephine'in (Meryl Streep) yolunu tutarlar. Issız bir gölün kenarında yaşayan Josephine de çocukların yaşamına mutluluk katar. Fakat Baudelaire Kardeşler'in servetine konmayı kafasına koymuş olan Kont Olaf onları tekrar ziyaret edecektir.

NOTLAR Biraz da Harry Potter'ın yakaladığı rüzgardan feyz alan Hollywood yapımcıları ona alternatif üretme çabasındalar ve bu konuda en çok umut bağlanan proje de şimdilik bu. Daha önce "Casper" ve "City of Angels" gibi iki fantastik film çekmiş Brad Silberling ise onun yönetmeni... Seri halindeki kitapların ilk üçünden uyarlanan filmin bütçesi tahmini olarak 125 milyon dolar. ABD'de 17 Aralık'ta gösterime girecek olan filmin Noel arifesinde beklendiği kadar iş yapmadı.

AŞKA DAVET
SHALL WE DANCE

Yönetmen: Peter Chelsom. Oyuncular: Richard Gere, Jennifer Lopez, Susan Sarandon, Stanley Tucci, Bobby Cannavale, Lisa Ann Walter, Ömer Benson Miller, Anita Gillette, Richard Jenkins, Nick Cannon, Mya. Senaryo: Audrey Wells (Masayuki Suo'nun 1997 tarihli senaryosundan). Görüntü Yönetmeni: John de Borman. Müzik: Gabriel Yared, John Altman. Kurgu: Charles Ireland. Yapım Tasarımcısı: Caroline Hanania. Yapımcı: Simon Fields. Süre: 106 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Pinema Film. Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

John Clark (Richard Gere) harika işi, çekici karısı ve kusursuz ailesiyle başka birşeyin eksikliğini hiç hissetmeden yaşayıp gitmektedir. Bir akşam otomobiliyle evine dönerken yolda Paulina (Jennifer Lopez) adında, güzel bir kadın tarafından durdurulur. Kadın bir dans stüdyosunun adresini sormaktadır. John karşılaştığı bu güzel yabancının cazibesinden kurtulamaz ve bir gece trene atladığı gibi dans stüdyosunun yerini aramaya çıkar, kadını bulmayı umarak... Paulina'yı bulur bulmasına ama dans hocası olarak John'a o değil de, yaşlı Bayan Mitzi (Anita Gillette) düşer. Başlarda Paulina'yı bulmak için geldiği bu mekanda John aynı zamanda yavaş yavaş dansın büyüsünü de keşfeder. Ailesi ve iş arkadaşlarından bu yeni tutkusunu saklar ve bir yandan da Şikago'da yaklaşmakta olan büyük dans yarışmasına hazırlanmaya başlar. Gerçi evinden ayrı kaldığı bu süre içinde karısı Beverly (Susan Sarandon) artık şüphelenmeye başlamıştır. Yine de, John yeni düşünün peşinden koşturacak ve o dans yarışmasına katılacaktır.

NOTLAR 1997 tarihli bir Japon komedisinin yeniden çevrimi. Romantik komedi türündeki filmin çekimleri sırasında Toronto'da SARS virüsüne rastlandığına dair bir söylenti yayılınca set bir anda hikayenin geçtiği Şikago'ya taşınmıştı. Ayrıca başrol oyuncularından Richard Gere'in dans sahneleri için çok sıkı bir hazırlık devresi geçirdiği söyleniyor.

HIRSIZ VAR!

Yönetmen: Oğuzhan Tercan. Oyuncular: Haluk Bilginer, Mehmet Ali Erbil, Birol Ünel, Gamze Özçelik, Gülse Birsel, Fatih Akın, Dost Elver, Suna Pekuysal, Ahmet Mümtaz Taylan, Haldun Boysan, Esra Eron. Senaryo: Haluk Özenç. Görüntü Yönetmeni: Tolga Kutlar. Müzik: İskender Paydaş. Kurgu: Rıfkı Ilyasoğlu. Sanat Yönetmeni: Mete Yılmaz. Yapımcı: Mehmet N. Karaca, Ali Akdeniz. Süre: 100 dk. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 21 Ocak.

Tüm mal varlığına el konan ve kalp krizi geçirerek ölen bir işadamının karısının (Gülse Birsel) marjinal bir modacı olan ağabeyi (Haluk Bilginer) büyük bir defile düzenlemektedir ve son birkaç yıldır kendisine "ışığı söndü" diyenleri mahcup etmek için büyük bir azimle hazırlanmaktadır. Defilenin başmankeni (Gamze Özçelik) bir süre önce adı yeraltı dünyasıyla birlikte anılan biriyle (Mehmet Ali Erbil) ilişki yaşamıştır. Ancak yasadışı işlere de bulaşan bu adam bir süre için tutuklanınca mankenimiz magazin basınına kendisi hakkında atıp tutmuştur. Bu arada bir soyguncu çetesi defilenin yapıldığı beş yıldızlı otelde düzenlenecek olan bir müzayedede satılmak üzere bekletilen sanat koleksiyonunu çalmak için örgütlenmiştir.

"Hırsız Var!"

NOTLAR Bugüne dek televizyona birçok dizi ve program üretmiş olan Medyapım'ın önderliğinde çekilen "Hırsız Var!" gişeye oynayan bir aksiyon / komedi. Son yıllarda popülaritesi artan bir format olan high-definition'da çekilen filmin yönetmeni Abdi İpekçi suikastını ele alan "Uzlaşma"yla zamanında tartışma yaratan Oğuzhan Tercan.

ARALIK SÜRPRİZLERİ

ERKEK SEVERSE QUANDO UNA DONNA NON DORME

Yönetmen: Nino Bizzarri. Oyuncular: Vincenzo Peluso, Francesca Schiavo, Pier Paolo Lovino, Gabriele Gori, Diletta Gatti, Susanna Javicoli, Roberta Lena, Cinzia Monreale. Senaryo: Nino Bizzarri. Görüntü Yönetmeni: Chicca Ungaro. Kurgu: Anna Rosa Napoli. Yapım Tasarımcısı: Massimo Santomarco. Yapımcı: Enzo Gallo. Süre: 107 dk. Yapım: İtalya. Dağıtımcı: İrfan Film - 1Film. Gösterim Tarihi: 3 Aralık.

Bruno (Vincenzo Peluso) kadınlarla günübirlik ilişkiler yaşayan, karşısındaki kadına bağlanmaktan kaçınan bir tarih öğretmenidir. Hayatının düsturu, ilişkisi çıkmaza giren yakın arkadaşı Ivan'a (Pier Paolo Lovino) da öğütlediği gibi; "er ya da geç kadınları terketmektir". Ta ki çok sıkıldığı bir partiden kaçarcasına giderken, asansörde Sara'ya (Francesca Schiavo) rastlayıncaya dek... Evlenmenin eşiğinden döndüğünden beri kendini diğer insanlara kapayan Sara'yla tanışan Bruno işi şansa bırakmamaya karar verir ve kitapçıda çalışan genç kadını etkilemek için her yolu denemeye başlar. Sonunda zor da olsa Sara'yı etkilemeyi başarır. Bruno ve Sara sonu belirsiz bir ilişkiye başlarlar. Bu sırada Bruno'nun yakın arkadaşı Ivan da sevgilisi tarafından aldatılmakta ve terkedilmenin eşiğinde yaşamaktadır. Bruno'nun önerilerine rağmen ayakta kalmakta güçlük çeker ve çareyi yurtdışına kaçmakta bulur. Bruno bir yandan arkadaşıyla iletişimini koparmamaya, diğer yandan da Sara'yla yaşamaya alışmaya çalışır. Fakat Sara'nın tekrar eski aşkı Giancarlo'yla (Gabriele Gori) görüşmeye başlaması, ilişkilerini bir dönüm noktasına getirir. Bruno aldırmaz görünmesine, kıskançlıktan uzak modern fikirlerine rağmen, Sara'nın gözleri önünde bir başkasına doğru gitmesiyle yıkıma uğrar. Bruno ya Sara'nın gitmesine izin verip eski yaşamına dönecek ya da Sara'yı tekrar elde etmeye uğraşıp farklı biri olmaya başladığını kanıtlayacaktır.

NOTLAR 2000 yapımı bu İtalyan filmi geçen ay başında apar topar gösterime sokulmuştu.

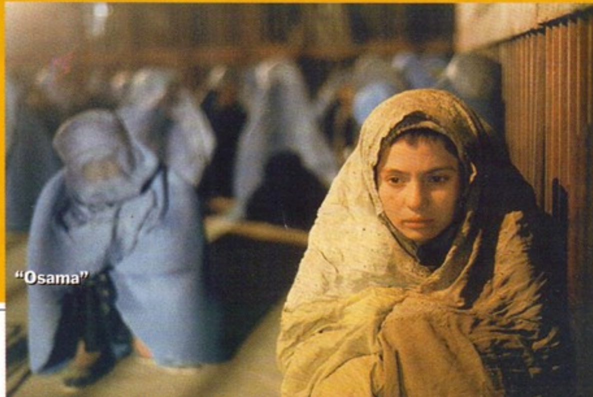

"Erkek Severse"

OSAMA

Yönetmen: Sıddık Barmak. Oyuncular: Marina Golbahari, Arif Herati, Zübeyde Sahar, Muhammed Nadir Khadjeh, Muhammed Haref Harati. Senaryo: Sıddık Barmak. Görüntü Yönetmeni: Ibrahim Ghafori. Müzik: Muhammed Rıza Dervişi. Kurgu: Sıddık Barmak. Yapım Tasarımcısı: Ekber Meşkini. Yapımcı: Sıddık Barmak, Makoto Ueda, Julia Fraser, Julie LeBrocquy. Süre: 83 dk. Yapım: Afganistan-Hollanda-Japonya. Dağıtımcı: Barbar Film. Gösterim Tarihi: 24 Aralık.

12 yaşındaki bir Afgan kızı (Marina Golbahari) ve annesi (Zübeyde Sahar) çalıştıkları hastane Taliban tarafından kapatılınca işsiz kalırlar. Aynı zamanda Taliban kadınların yanlarında erkek olmadan evden çıkmalarını da yasaklamıştır. Fakat ailedeki tüm erkekler öldürüldüğü için onlara sahip çıkacak kimse kalmamıştır. Anne bu durumda evden çıkamaz ve dolayısıyla karınlarını doyuramaz haline gelince, çareyi kızını erkek kılığına sokmakta bulur. Kızın adı artık Osama'dır. Osama bu halde sokaklarda dolaşıp iş bulmaya ve karınlarını doyurmaya çalışırken kimliğini de Taliban'dan gizlemek zorundadır. Eğer yakalanırsa sonu ölüm olur.

NOTLAR 2003'ün bol ödüllü Afgan filmi gecikmeli de olsa karşımızda. 20'yi aşkı festivalde gösterilen, birçok ülkede de sınırlı sayıda kopyayla gösterim şansı bulan film Afganistan'da Taliban'ın düşüşünden sonra çekilen ilk film olmuştu. 46 bin dolara çekildiği söylenen filmin başrol oyuncusu Marina Golbahari'yi yönetmen Sıddık Barmak, Kabil sokaklarında bulmuş.

"Osama"

"Tesadüfler"

TESADÜFLER I HEART HUCKABEES

Yönetmen: David O. Russell. Oyuncular: Jason Schwartzman, Isabelle Huppert, Dustin Hoffman, Lily Tomlin, Jude Law, Mark Wahlberg, Naomi Watts, Tippi Hedren, Talia Shire, Bob Gunton, Shania Twain, Angela Grillo, Ger Duany. Senaryo: David O. Russell, Jeff Baena. Görüntü Yönetmeni: Peter Deming. Müzik: Jon Brion. Kurgu: Robert K. Lambert. Yapım Tasarımcısı: K.K. Barrett. Yapımcı: Scott Rudin, David O. Russell, Gregory Goodman. Süre: 106 dk. Yapım: ABD-Almanya. Dağıtımcı: Kenda. Gösterim Tarihi: 24 Aralık.

Albert Markovski (Jason Schwartzman) Open Spaces adındaki küçük bir grubun lideridir. Bu grup gezegeni büyük alışveriş merkezlerine ve gökdelenlere boğan zihniyete karşıdır. Ayrıca, Albert'ın yaşama dair geliştirdiği bakış açısında son günlerde bazı çarpıklıklar meydana gelir. Kısa süre içerisinde aynı adamla üç kez karşılaşınca buna önemli anlamlar yükler ve kendilerine varoluş dedektifleri diyen Bernard (Dustin Hoffman) ve Vivian Jaffe'nin (Lily Tomlin) ofisinin yolunu tutar. İnsanların hayatlarındaki metafizik meselelerin üzerine korkusuzca giden bu karı-koca varoluş dedektifleri Albert'ın geçmişteki ve bugündeki gerçekliğine dair araştırmalara girişirler. Buldukları şeylerden bir tanesi de Albert'ın son zamanlarda rastladığı Brad Stand (Jude Law) adındaki adamla ilgilidir. Brad'in yöneticilik yaptığı şirket Albert'ın Open Spaces oluşumuna sponsor olmak istemektedir. Bernard ve Vivian, Albert'ın hayatındaki zıtlığı Brad'in temsil ettiğine inanırlar ve onun üzerine gitmeye karar verirler. Fakat Brad'in buna karşı bir hamlesi vardır: o da bu varoluş dedektiflerini kiralar ve Bernard ile Vivian bu kez onun hayatının ayrıntılarına dalarlar.

NOTLAR İlginç bir karışım meydana getiren oyuncu kadrosu ve "Üç Kral" gibi kaliteli bir filmin yönetmeni bu filmle ilgili beklentilerimizi yükseltiyor. İlk kez geçtiğimiz eylülde Toronto Film Festivali'nde gösterilen film fena eleştiriler almamış, bir komedi olarak çok farklı tonlara sahip olduğunu göstermişti.

Dimes Extra Kuşburnu* İçeceği'nin besin değerleri; **Kieslowski** ve **Bertolucci** filmlerini hatırlatırken, damakta bıraktığı lezzet **Bruckheimer** ve **Spielberg** sinemasını andırıyor.

Avrupa sineması kadar **besleyici,** Hollywood sineması kadar **lezzetli!**

*100 gr. Kuşburnu'nda; limondan daha fazla C vitamini, P, B1, B2, E ve K vitaminleri ile kalsiyum, sodyum ve magnezyum mineralleri bulunuyor. Ayrıca içerdiği antioksidanlar sayesinde yaşlanmayı geciktirici rol oynuyor.

% 100 yaşa!

bOX OffiCe

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@superonline.com

TÜRKİYE box office — 12 Kasım - 09 Aralık 2004

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. G.O.R.A. Warner Bros.	4	3.543.986	3.543.986
2. Köy UIP	3	293.303	293.303
3. Büyük İskender Pinema	2	221.785	221.785
4. Bridget Jones: Mantığın Sınırı UIP	1	121.768	121.768
5. Köpekbalığı Hikayesi UIP	5	76.493	109.871
6. Kral Arthur UIP	7	259.217	90.259
7. Gizemli Parçalar Warner Bros.	5	37.015	43.983
8. Ölümcül Deney: Kıyamet Warner Bros.	1	40.172	40.172
9. Testere Warner Bros.	6	45.397	29.979
10. Bulutların Üzerinde Warner Bros.	3	27.810	27.810

ABD box office — 12 Kasım - 09 Aralık 2004

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. The Incredibles Buena Vista	6	134.5	227.5
2. Büyük Haziene Buena Vista	4	114.2	114.2
3. Kutup Ekspresi Warner Bros.	5	92.9	100.2
4. The SpongeBob SquarePants Movie Paramount	4	69.2	69.2
5. Christmas with the Kranks Sony	3	47.1	47.1
6. Bridget Jones: Mantığın Sınırı Universal	5	37.3	37.3
7. Büyük İskender Warner Bros.	3	31.1	31.1
8. After the Sunset NewLine	5	27.2	27.2
9. Ray Universal	7	24.2	68.3
10. Garez Sony	8	17.2	109.4

Rakamlar Milyon Dolardır.

...1 Yıl önce — 2003

07 Kasım - 11 Aralık
1. Matrix Revolutions
2. Asmalı Konak Hayat
3. Karayip Korsanları
4. İnşaat
5. Dünyanın Uzak Ucu

...2 Yıl önce — 2002

06 - 26 Aralık
1. Yüzüklerin Efendisi: İki Kule
2. Harry Potter: Sırlar Odası
3. Kızıl Ejder
4. Çarpısma
5. Taşıyıcı

...3 Yıl önce — 2001

07 - 27 Aralık
1. Bumerang Cehennemi
2. Yüzük Kardesliği
3. Sakın Konusma
4. Hayvan
5. Acemi Prenses

2004'e Ön Bakış

Ocak sayısında size 2004 Box Office değerlendirmesini verememezin nedeni, dergimizin aylık olmasından kaynaklanmakta. Çünkü dergideki yazıyı hazırlayıp verdiğimde daha yılın bitmesine 2 haftadan fazla süre kalmış oluyor. Tabii ki bu sayfa için de durum aynı. Şubat sayısında daha derin bir şekilde 2004 verilerini vermeden önce meraklı okuyucularımız için 2004'ün son durumu hakkında bilgilendirmek istedim. 2004 yılında, vizyona giren film sayısında tam anlamıyla bir patlama yaşandı. Eğer, son dakikada bir değişiklik olmazsa vizyona giren toplam film sayısı 204 olarak gerçeklesecek. Bu çok büyük bir rakam ve 1990'dan günümüze kadar olan zaman dilimisnde bu bir rekor. Asağıda, 2004'ün 2 Ocak ile 9 Aralık arasındaki diliminde yılın en çok seyirci toplayan 20 filmini görebilirsiniz.

Filmin Adı	Dağıtım	Vizyon Tar.	Hafta	Toplam Kisi
1. G.O.R.A.	Warner Bros.	12.11.04	3	3.543.986
2. Vizontele Tuuba	Warner Bros.	23.01.04	34	2.894.802
3. Truva	Warner Bros.	14.05.04	28	1.692.458
4. Hababam Sınıfı Merhaba	Özen Film	16.01.04	34	1.580.535
5. Neredesin Firuze	UIP	20.02.04	28	1.064.162
6. Okul	Özen Film	09.01.04	34	836.450
7. Son Samuray	Warner Bros.	06.02.04	30	828.794
8. Örümcek Adam 2	Warner Bros..	02.07.04	23	751.612
9. Yarından Sonra	Özen Film	28.05.04	24	653.848
10. Harry Potter ve Azkaban Tutsağı	Warner Bros.	04.06.04	22	625.043
11. Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi	Özen Film	09.04.04	25	609.781
12. Srek 2	UIP	27.08.04	15	552.679
13. Kayıp Balık Nemo	UIP	23.01.04	42	422.759
14. Van Helsing	UIP	07.05.04	29	357.876
15. Kral Arthur	UIP	28.10.04	7	349.476
16. Garfield	Özen Film	13.08.04	17	325.695
17. Soğuk Dağ	UIP	13.02.04	33	307.259
18. Duvara Karşı	Warner Bros.	12.03.04	28	294.273
19. Köy	UIP	19.11.04	3	293.303
20. Terminal	UIP	10.09.04	11	281.481

İSPANYA box office — 12 Kasım - 09 Aralık 2004

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. The Incredibles BVI	3	14.5	14.5
2. Bridget Jones: Mantığın Sınırı UIP	4	8.4	8.4
3. El Lobo Filmax	6	6.1	7.7
4. Aska Davet BVI	6	4.6	7.1
5. Alien Predator'e Karşı 20th Century Fox	4	5.3	5.3
6. Büyük Hazine BVI	2	4.4	4.4
7. Di que si Sony	5	3.7	3.7
8. El Asombroso mundo de Borjamari y Pocholo	2	3.1	3.1
9. Mançuryalı Aday UIP	5	2.9	2.9
10. Polar Ekspresi Warner Bros.	2	2.7	2.7

Rakamlar milyon Dolardır.

Richard Gere
Aşka Davet

2003	Chicago	207.534
2002	Sadakatsiz	376.634
2002	Gecenin Nefesi	150.986
2001	Dr. T ve Kadınları	96.444
2000	New York'ta Bir Sonbahar	487.487

Jennifer Garner
Elektra

2004	Keşke 30 Olsam	107.437
2003	Korkusuz	129.185
2003	Sıkıysa Yakala	606.286
2001	Pearl Harbor	661.075
2001	Çılgınlar ve Sevgiler	57.583

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Tunca Arslan	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Atilla Dorsay	Engin Ertan	Murat Özer	Kerem Akça	Uygar Şirin	Yeşim Tabak	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel
Acemi Prenses 2				★	★★½			★½			★	★★★			
Aşk Artık Burada Oturmuyor			★★	★★★				★★★★½	★★	★★½		★★★½			★★½
Beş Kere İki	★★★			★★½	★★★½	★★★★	★★★½	★★★★		★★★½	★★★½	★★★★	★★★★	★★★½	
Bridget Jones: Mantığın Sınırı		★½	★½	★	★★★		★★	★★★½	★½	★★	★★½	★★★	★★½	★★★	
Bulutları Beklerken	★★½	★½		★★	★★½	★★½	★★½	★★	★½	★★	★★★★	★½	★★½		
Büyük Hazine	★★½			★★½				★★★		★½	★★½	★★★½	★★½	★★	
Büyük İskender	★★½	★★	★★★★½	★★★	★★★½		★★★	★★½	★★★½	★★½	★★½	★★★½	★★½	★★★	
Erkek Severse	★★	★★		★½								★			
Garez		★★		★★	★★★		★★½	★★★½		★★½	★★	★		★★	★★
G.O.R.A.		★★★	★★★	★★	★★★½	★★½	★★★	★★½	★★★★	★★½	★★½	★	★★★½	★★★	★½
Hoşgeldin Hayat	★★	★½		★	★		★	★★			★	★	★★		
İhtirasın Bedeli		★★		★★★	★★½			★★		★½	★★★	★★★½			
İki Fıstık				★	★★½						★	★★★			
İnanılmaz Aile	★★★½			★★★★½	★★★		★★★	★★★½		★★★★	★★★½	★★★★½			★★½
İnsanlık Hali		★★½	★½	★★½				★★	★½		★★★	★★★			
İtalyan		★★		★★				★				★			
Kalbin Zamanı			★½	★½	★★	★		★½	★½	★		★	★½	★½	★★
Kutup Ekspresi		★★		★★★			★★½					★★★★½	★★★½	★★★	
Mançuryalı Aday	★★★	★★½	★★★	★★½	★★★★	★★½	★★½	★★★½	★★½	★★★½	★★½	★★★½	★★½	★★★	
New York Taxi		★½		★★				★			★	★★	★★		
Osama				★	★★★	★★★		★★			★★★	★★★★		★★½	★★½
Ölümcül Deney: Kıyamet	★★½	★	★½	★★★		★½	★★★	★★½	★½			★★★½	★★		★★
Zatoichi	★★★	★★	★★	★★★★	★★★½	★★★★★	★★★★	★★★½	★★★★	★★★★	★★★½	★★★★	★★★	★★★★	★★★★

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

Hazırlayan: Burçin S. Yalçın

Mançuryalı Aday

Öncülünün arkasından kısık sesle bağırıyor

Burçin S. Yalçın

Geçenlerde İngiliz sinema dergisi Total Film'deki bir eleştiri yazısında gözüme ilişen bir cümle birkaç haftadır kafamı kurcalıyor. Hazır "Mançuryalı Aday" önümüze gelmişken bu meseleyi de tartışmakta yarar var çünkü Hollywood her konuda olduğu gibi bunda da gemi azıya almış durumda ve bana göre gidişat sinemaseveri derinlere çeken bir girdap haline dönüşme yolunda.

Cümle şunun gibi birşeydi: "Yeniden çevrimler giderek ayrı bir janra dönüşmeye başlıyorlar!"

Evet, koskoca endüstrinin malzemesizlikten yaklaşık 10 yıldır deli gibi saldırdığı şeylerden biri de eski filmler. Eski derken, yanlış anlamayın, çok eskiye gitmenize gerek yok! Bir Japon veya Norveç filmi, ülkesinde ve biraz da uluslararası arenada sansasyon yarattıktan bir-iki yıl sonra, bir anda Amerika'daki salonlarda Amerikalı seyircinin karşısında ve bu sefer Amerikalı oyuncuların bedeninde yer bulabiliyor. Çoğu seyircinin bir biçimde bir türlü izleme fırsatı bulamadığı filmlerin öyküleri bambaşka bir beden içinde ve klonlanarak daha yaygın bir kitlenin karşısına kuruluyor. Sonuçta Hollywood son yıllarda içine düştüğü çıkmazdan bu sayede sıyrılmaya çalışırken seyirci de dünyanın bir yerlerinde o filmin orijinalinin bulunduğunu bile bile, biraz da çaresiz, durumu kabullenerek salonların yolunu tutuyor. Bu durumda aklıma bir miktar radikal bir örnekten yola çıkarak şu soru takılıyor: Alejandro Amenabar'ın "Abre los Ojos / Aç Gözünü"sünü görme şansınız olmadıysa Cameron Crowe'un "Vanila Sky"ını nereye kadar sağlıklı değerlendirebilirsiniz? Bence bir seyircinin bu soruya vereceği samimi bir cevap onun aynı zamanda yeniden çevrimlerle ilişkisinin çerçevesini de belirleyecektir.

Yeniden çevrimlerin giderek ayrı bir janra dönüşmeye başladığına gelince ise... Ne kadar mantıksız görünürse görünsün, Amerikan film endüstrisinin elindeki her şeyi belli kalıplara sığdırma becerisi yeniden çevrimleri de belli kuralların etrafında döndürüyor. Basit bir mantık üzerinden gidildiğinde de bunun bir janra dönüştüğünden pekala bahsedilebilir. Açıkçası, "Mançuryalı Aday"ın da bundan sakınabilmek için elinde fazla bir şansı yok! Jonathan Demme çok usta bir sinemacı. "Kuzuların Sessizliği" ve "Philadelphia"dan bu yana bir hitten mahrum kalmış olması bu gerçeği değiştirmez. Şahsen, John Frankenheimer'ın "The Manchurian Candidate"ini (1962) yeniden çekmesinin ardında yatan motivasyonu da kolayca tahmin edebiliyorum. Frankenheimer'ın filminin zamanının ne derece ilerisinde olduğunu bir düşünün! Henüz Amerikan halkı Kennedy suikastıyla sarsılmamış! Henüz politik paranoya gerilimleri sinemada patlamamış! Henüz Amerikan halkının politikaya duyduğu güvensizliğin temelleri atılmamış! Tüm bu "henüz"lere günümüzde Amerika'daki başkanlık seçimleri ve Irak işgali sırasında yaşanan rezaletleri ya da ulusaşırı şirketlerin ülke politikalarındaki etkilerini de ekleyin! (Demme'in filmi "The Manchurian Candidate" ismini hakedebilmek için hikayeye Manchurian adındaki büyük bir şirketi katıyor ki, bu sayede işin ucu kapitalizme kadar dokunuyor) Frankenheimer'ın, çağının onca ilerisindeki filmi bugüne de ister istemez cuk oturuyor. Ama bence iki sebepten dolayı Demme'in "Mançuryalı Aday"ı, üstelik tekbaşına hayli başarılı bir film gibi durmasına rağmen, bugün aynı vurucu etkiyi bırakmaktan uzak görünüyor: birincisi, dünya artık tek kutuplu; ABD'nin karşısında artık dev bir güç yok, onun yerine kolayca istediği biçimde yoğurabileceği çeşitli güç parçacıkları var. Her iki filmi de yoğun politik içeriklerinden dolayı ait oldukları dönemin

politik zemininden ayıramayacağımıza göre, Frankenheimer'ın filmi sert eleştirel yapısıyla son derece muhalif ve asi görünür, sözünü de hiç sakınmazken, Demme'inki aynı şeyleri daha kısık sesle yapıyor gibi duruyor.

İkinci neden de birinciyle ilişkili aslında: dünya artık yorgun, '60'ların başında umut dolu ve iyimserdi, aktifti, o kuşak yoruldu, dünyanın ruh hali bugün o günkü gibi değil, daha ziyade kaygılı... Örneğin küreselleşmenin ne getireceğinden... Örneğin yeni dünya düzeni adındaki şeyden... Örneğin Büyük Ortadoğu Projesi'nden... Dolayısıyla Demme'in filminin finalindeki iyimser tavrın da modern insanın ruhundaki kaygılı bekleyişi temsil etmekten ziyade naif ve iyi niyetli bir temenni gibi durduğunu söylemek zorundayım.

Ama dedim ya, öykü her şeye rağmen o kadar güçlü ve bugünün dünyasıyla öylesine kemikleşmiş bir bağ kuruyor ki, Amerikan politikalarının o zamandan bu yana ancak bir arpa boyu yol aldığını ve 42 yıl önceye ait politik içerikli bir metnin bugünü birebir tasvir edebildiğini görmek insanı dehşete düşürüyor.

Şimdi soru şu: Frankenheimer'ın filmini izlemeden Demme'inkini değerlendirmek sizi ne derece rahatsız ederdi ya da ediyor? Eğer filmin sinema tarihi içindeki yerini kafanızda şekillendirmek istiyorsanız muhtemelen çok, fakat yalnızca filmin günümüzün politik ortamına getirdiği temsili yorumla ilgileniyorsanız az... Bana göre, böyle bir yaklaşım yeniden çevrimlerle ilişki kurarken yaşadığımız kafa karışıklığını rahatça giderebilir. Suret aslın önüne sadece siz istediğinizde geçmeli!

The Manchurian Candidate

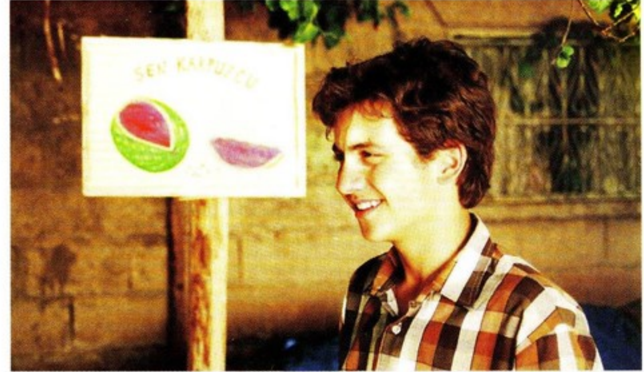
✪✪✪

Yönetmen: Jonathan Demme. **Oyuncular:** Denzel Washington, Meryl Streep, Liev Schreiber, Jeffrey Wright, Kimberly Elise, Jon Voight, Ted Levine, Miguel Ferrer, Bruno Ganz, Adam LeFevre, Zeljko Ivanek, Ann Dowd. **Senaryo:** Dean Georgaris, Daniel Pyne. **Görüntü Yönetmeni:** Tak Fujimoto. **Müzik:** Rachel Portman. **Kurgu:** Craig McKay, Carol Littleton. **Yapım Tasarımcısı:** Kristi Zea. **Yapımcı:** Scott Rudin, Jonathan Demme, Ilona Herzberg, Tina Sinatra. **Süre:** 130 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 17 Aralık.

Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak

Farklı hayaller, farklı bakışlar...

Uygar Şirin

Filmin temelinde iki kavram var: Hayal ve bakış. Elimizdeki gerçekle yetinmek istemediğimizde, kendi istediğimiz gibi bir hayat yaşamanın hayalini kurarız. O hayali kurmak ve daha önemlisi gerçekleştirmek için ise, gerçeğe/hayata başka bir yerden, belki daha önce kimsenin bakmadığı bir yerden bakmamız gerekir.

Sinemaya gelince, o da bir hayal. 24 tane fotoğrafı bir saniye içinde gözlerimizin önünden geçirip perdeye yansıttıklarında, fotoğraflardaki insanların hareket ettiğini sandığımız günden bu yana sinema bir hayal. Bu yalanı bile bile yuttuğumuz her gün (her seans) bu hayal yeniden kuruluyor.

"Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"ın kahramanı Recep'in gerçeği, bir köyde yaşaması, bir karpuz sergisinde çıraklık yapması. Hayali ise sinemacı olmak.

Tıpkı filmin senarist/yönetmeni Ahmet Uluçay gibi. Uluçay bu filmde Recep aracılığıyla kendi hikayesini anlatıyor. O da köyde doğmuş ve büyümüş, o da küçük yaşta sinemaya aşık olmuş, kafayı sinemayla bozmuş. Bir filmin nasıl çekildiğini, o fotoğrafların nasıl olup da perdede "gımıldadığını" anlamak için kitaplar okumuş, makinistlerle konuşmuş, üç beş tahta parçası, bir avuç çivi ve bir lamba alıp projeksiyon makinesi yapmaya çalışmış, yapmış da.

Recep sinemanın bir büyü, bir hayal olduğuna inanınca ve "gımıldayan" fotoğraflardan büyülenip sinemacı olma hayalleri kurmaya başlayınca ailesi, hemşerileri hemen itiraz ediyor: Ne sineması? Köylüden sinemacı mı olur?

Kasabadakiler, şehirdekiler de öyle: Onlar da Recep'in ona sunulan gerçekliğe razı olmasını, saçma sapan hayaller kurmamasını istiyorlar. Kasabadaki fotoğrafçıya vitrinindeki kameranın fiyatını sorduğunda terslenince ne diyor Recep? "Bu şehirliler hep böyle. Biz çalışalım, onlar fotoğraf çeksin istiyorlar."

Kısacası, herkesin derdi aynı: Onlar hayata nereden bakıyorsa Recep de oradan baksın, kendi gerçeğini yaratmanın hayalini kurmasın.

Recep'e yalnızca arkadaşı Mehmet inanıyor. Bir de köyün delisi Ömer. O da, adı üstünde, deli işte.

Recep, sinemanın nasıl baktığın ve gördüğünle ilişkisini anladığından mıdır nedir, başka yerden bakmakta inat ediyor. Yönetmen Ahmet Uluçay da sık sık sinema sanatının en basit trüklerini kurcalayarak bize aynı mesajı veriyor: Tek bir gerçeklik, tek bir görüntü yoktur.

Örneğin, bir adamın gözüne bir bütecin arkasından bakarsan göz kocaman görünür. Örneğin, yürüyen birine bakarken gözlerini hiç durmadan kapatıp açarsan o kişi ileri sıçrıyormuş gibi görünür. (Yürüyen birini filme çek, aradan bazı kareleri at, aynı şey.) Örneğin, iki elinin baş ve işaret parmaklarıyla bir dikdörtgen oluşturur ve etrafa oradan bakarsan, dünya o çerçeveden ibaret kalır, geri kalan her şey yok olur. (16:9 formatındaki bir vizörden bak, aynı şey.)

Sinema böyleyse, gördüklerin nasıl baktığına bağlı olarak değişiyorsa hayat niye öyle olmasın? Köylü bir çocuk, köyde ve şehirde onu küçümseyenlere inat, niye sinemacı olmasın?

Recep böyle düşünüyor ve vazgeçmiyor. Kitap okuyor, bıkmadan usanmadan onlarca kez deniyor, ölü dedesinden yardım istiyor ve nihayet günün birinde fotoğrafları "gımıldatmayı" başarıyor.

Recep'in kurduğu diğer hayalin kahramanı Nihal diye bir kız. Güzel ve Recep'ten birkaç yaş büyük. Recep Nihal'e abayı yakmış, Nihal onu görmezden gelse de aşkından vazgeçmiyor. Nihal denince aklı başından gidiyor, "başka yerden bakmayı" filan unutuyor, arkadaşı Mehmet'in tüm uyarılarına rağmen, tek bir yerden, hep o yerden bakmakta direniyor. Sonuç tabii hüsran. Uluçay bu yan hikayeyle aşkın gerçekleşmesi en zor ("köylünün sinemacı olmasından" bile zor) hayal olduğunu anlatıyor.

Her ne kadar içiçe geçmiş olsa da, bir noktada "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"in hikayesini, yönetmenin hayat hikayesinden ve filmin çekim koşullarından ayırma ihtiyacını hissediyorum. Türkiye'de bazen bir filmin küçük bir bütçeyle çekilmesi, oyuncuların hiçbir ücret almadan çalışması gibi koşullar, bir filmin sanatsal değerini büyütmenin gerekçesi haline getirilebiliyor. Açıkçası bu mantık zincirine inananlardan değilim.

"Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak", çekim koşullarından, yönetmeninin kimliğinden ve sağlık durumundan bağımsız olarak, net bir meseleye, bütünlüklü bir senaryoya, sahici diyaloglara, iyi oyunculuklara ve sağlam bir görselliğe sahip, başarılı bir film. Bu basit gerçeğin, ne köyle, ne kentle, ne sağlıkla, ne de bütçeyle ilgisi var. Bu düpedüz "iyi sinema".

Ama şunu anlatmazsam olmaz: Yıllar önce bir gece "Siyaset Meydanı"nda, yönetmen, yapımcı, senarist, oyuncu ve sinema yazarlarının katılımıyla Türk sineması tartışılıyordu. Meşhur "öldü mü, kaldı mı, nasıl dirilir" tartışması. Konuklardan biri de "köylü sinemacı" sıfatıyla Ahmet Uluçay'dı. Uluçay o programda anlamlı ve aklı başında sözler sarf eden birkaç kişiden biriydi. Önce "Ben çocukken, sinema nedir bilmezken, bir gün sınıfa bir makine getirdiler. Sınıfta sinema oynatacaklarmış. Makineyi bir sıraya koydular, ben döndüm, makineyi seyretmeye başladım. Adam dedi ki 'buraya değil, duvara bakacaksın, orada oynayacak'. Ben o gün sinemanın bir kaçış olduğunu anladım" diyerek tüylerimin diken diken olmasına neden oldu.

Ardından Türk sinemasının niye "bu hallere" düştüğünü kendince açıklamaya başlamıştı ki, bazı konukların tepkisi nedeniyle konuşmasına devam edemedi. (Buradan bakınca, "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"taki fotoğrafçı sahnesi daha iyi anlaşılıyor.) O gece, pek şehirli ve pek seçkin sinemacılarımız Uluçay'ın üstüne çullanıp onu susturduğunda nasıl içimin acıdığını hâlâ hatırlıyorum.

Ama bakın, ilahi adalet mi tecelli etti nedir, bugünkü manzara şu: O gün Uluçay'ı susturanlar bugün ya film yapmıyorlar ya da yaptıkları filmler çok az insanın gözünde bir değer ifade ediyor. Oysa Uluçay Türk sinemasında geçen yıl yapılan en iyi filmlerden birine, belki de en iyisine imza atıyor.

Uluçay'ın arkadaşı filan değilim, kendisiyle tanışmış bile değilim, ama yıllar önce bir gece evimde otururken onun adına canı yanmış, yanına gidip "Üzülme be abi" demek istemiş biri olarak, bu manzarayı sevdiğimi itiraf etmeliyim.

Yönetmen: Ahmet Uluçay. **Oyuncular:** İsmail Hakkı Taslak, Kadir Kaymaz, Gülayşe Erkoç, Boncuk Yılmaz, Hasbiye Günay, Mustafa Çoban, Fizuli Caferov, Ahmet Uluçay, Aysel Yılmaz. **Senaryo:** Ahmet Uluçay. **Görüntü Yönetmeni:** İlker Berke. **Müzik:** Ender Akay, Alper Tunga Demirel. **Kurgu:** Mustafa Preseva, Senad Preseva. **Sanat Yönetmeni:** Pınar Kesen, Fatoş Acar. **Yapımcı:** Serdar Tahiroğlu, Diloy Gülün. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** Türkiye. **Dağıtımcı:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 26 Kasım.

uygarsirin@yahoo.com

Büyü

Kim korkar bütün bunlardan

Engin Ertan

Filmin öykü dünyasına ait olmayan bilgiler kimi durumlarda seyirciyi izleyeceklerine hazırlamak için yararlı olabilirler. Kimi kurnaz tanıtım şirketlerinin korku türüne ait örnekleri, filmin anlattığı öyküden bağımsız "hikaye"lerle süsleyerek sunmalarınaysa şahit olmuşluğumuz var. Aralarında en meşhuru kuşkusuz "Şeytan"a ait olanı. Bilirsiniz, Friedkin'in filminin de lanetli olduğuna dair söylentiler yıllarca kulaktan kulağa dolaşmıştır. Hatta film üzerine hazırlanan bir belgeselde röportaj yapılan kişilerden çoğu bu "lanetli film" halini doğrulayacak açıklamalar yapıyorlar. Örneğin Ellen Burstyn kamera asistanının çocuğundan, Max von Sydow'un erkek kardeşine kadar uzanan, dokuz kişilik bir ölü listesi sıralıyor. Sydow ise aynı soru kendisine yöneltildiğine "İki-üç hafta süren bir prodüksiyonda hiçbir şey olmaz ama prodüksiyonunuz bir yıl sürerse, çekimler sırasında iyi kötü pek çok şey ister istemez yaşanır", diyor. İsveçli aktörün sözleri bu tarz hikayelerin saçmalığını vurgulaması açısından son dere önemli. Benzer bir taktikle ve "lanetli film" etiketiyle tanıtımı yapılan "Büyü" hakkında bir yazıya buradan giriş yapmak da gayet yerinde. Zira "saçmalık" bu filme göbekten bağlı.

"Büyü"nün setinde yaşanan kazaların basına bu şekilde yansıması, yönetmen Orhan Oğuz'un "Ben korku filmi sevmem, dolayısıyla izlemem de" gibi beyanatları filmi izlemeden önce şaka gibi geliyordu. Halbuki izleyeceklerimize kendimizi hazırlamamız açısından anahtar niteliği taşıyorlarmış. "Büyü" eşe dosta anlatılacak mantık hataları, akıllara zarar diyalogları ve benzeri zaaflarıyla kötülüğü tanımlanacak bir film değil. Her şeyin başına, bu projenin temelindeki hatalara bakmak gerekiyor öncelikle.

Gerçekten de hem korku sinemasından, hem de kitle filmi çekmekten bihaber bir ekibin elinden çıkmış "Büyü". Her türün kendine has bir ikonografiye sahip olduğunu, dolayısıyla mizansenindeki temel öğelerin buna uygun şekilde kurulması ve kullanılması gerektiğini biliriz. Türün klasik anlamda iyi bir örneğini çekmek istiyorsanız bu ikonografiye hakim olacaksınız, başka yolu yok. Eğer, "ben farklı bir şey yapmak istiyorum", derseniz, o zaman deforme edeceğiniz veya başka bir yere uyarlayacağınız bu ikonografiyi yine iyi bileceksiniz. Ancak "Büyü"de böyle bir his yakalamak imkansız, çünkü karşımızdaki bir korku filminden başka her şeye (bu "her şey"e, ister inanın ister inanmayın, artık geçmişte kaldı diye bildiğimiz '80'li yılların sözde entelektüel Türk filmleri bile dahiller) benziyor. Kuşkusuz korku filmi çekmek, seti metruk ve tekinsiz mekanlara taşımak, kapıları pencereleri aniden açıp kapamak, ortalığı kırmızı boyaya ve börtü böceğe bulamaktan ibaret değil. Ne yazık ki "Büyü"nün sunduğu dehşet verici anlar paketi yukarıda saydıklarımdan ibaret.

Ufak bir örnekle devam edelim. Bir korku filmi izlerken seyirci protagonistin etrafındaki karakterlerin bir kısmının ölmesini bekler, hatta ister. Bu geleneğin sebebini keşfetmekse hiç zor değil; klasik bir korku filmi korkutma eylemini genellikle tehlikeye düşürdüğü ve öldürerek dışarıda bıraktığı karakterler üzerinden gerçekleştirir. Ancak bir korku filmi cinayet sahnelerinin peşine üflemelilerin ağırlıkta olduğu acıklı bir müzik ekler, üstüne abartılı bir oyunculukla ağlama ve dövünme eklenirse esas amaç gölgelenir, dramatik ağırlık şok efektinin üzerine çıkar. Alın size "Büyü"nün seyirciyi korkutamamasındaki sayısız nedenden birisi.

Diğer yandan çoğunlukla gerçek dışı öğeleri kullanan bu filmlerin seyirciyi, en azından süresi boyunca, etki altına alması için inandırıcı olması gerekir. Ancak kürekle iki avuç toprak kaldırdıktan sonra "çok çalıştık, bir ara verelim", diyen arkeologlar, bu derece az çalışma ertesinde peş peşe bulunan objeler, bomboş bir köye kazı yapmaya giderken yanlarına kopya bir klasik müzik CD'si ve özel bir kutuda muhafaza edilen şarap kadehleri almayı ihmal etmeyen karakterlerle bir film ne kadar inandırıcı olabilir? Filmin yaşanan olayların nedeni, niçini konusunda adam gibi açıklama getir(e)memesi (araya sıkıştırılmış, çeşni tadında bir "Pamuk Prenses" göndermesi eksik kalmamış), başını sonunu bağlayan bir mantık ilişkisi olmaması da cabası. Acaba bu filmin müsebbibleri kaynağını adamakıllı deşifre etmedikleri bir "kötülük"ten seyircinin hangi sebeple korkacağını hiç düşündüler mi?

Peki filmin doğru düzgün bir zirveye sahip olmamasına ne demeli? Yine adettendir, sonda yapılan bir numarayla baş kahraman tekrar tehlikede kalır, biraz da devam filmine açık kapı bırakılsın diye. Ancak öncesinde protagonist ve katilin (artık bir insan mı, yoksa doğaüstü bir güç mü, orası filmine göre değişir) karşı karşıya gelmesi, kötünün alt edildiğinin seyirciye gösterilmesi gerekir. "Büyü"de böyle bir sahne de yok. İyi ve kötü arasında sonuçlanmayan bir karşılaşma ertesinde kararma ile filmin finaline bağlanıyoruz. Pes doğrusu...

Daha geliştirilirken, masa başında bu derece üstünkörü tasarlanan bir proje, hayata geçirilme aşamasında da iyi bir yönetmenlikten nasibini alamamış. Oğuz'un tercihleri tüm bu anlamsızlığın üzerine tuz biber ekiyor. (Kötü olanın filmin karakterlerini izlediğini varsaymamız gereken sahnelere bir bakın.) Tamam, cindir peridir (veya içine cin girmiş bir insandır) ama bir sağa bir sola, bir yukarı bir aşağı hareket eder mi? En azından bu sahneleri böyle bir bakış açısıyla izleyen bizlerin ne gibi bir çıkarım yapması gerekiyor? Hoş, hemen her sahnenin ani zoom-in ve zoom-out'larla, yerli yersiz kesmelerle bölündüğü bir filmden anlam çıkartmaya çalışmak da beyhude bir çaba ya... Ses miksajını dışarıda tutarsak, film teknik açıdan da asgari standartları yakalamayı beceremiyor, özellikle de makyaj ve özel efektler bağlamında. Sonuçtaysa ortaya, korkmak amacıyla salonu dolduran seyircilerin bir yerden sonra kahkahalarla güldükleri, hatta dayanamayıp yüksek sesle tepki vermeye başladıkları bir korku(!) filmi çıkıyor. En azından benim izlediğim seansta durum böyleydi.

Aslında ne filmin bahsettiğim ucuz numaralarla pazarlanması, ne de bazı insanların ihmalkarlığı sonucunda galasında yaşanan tatsız olaya (söz konusu gece orada olanlar yanlış anlamasınlar, niyetim kesinlikle başlarına geleni hafife almak veya dalga geçmek değil) şaşırmak gerek. Böyle filme böyle bir tanıtım, böyle bir gala... Veya tam tersi. Ne yazık ki baştan savma yapılan işlerin, sorumsuzluğun ve "ben yaptım oldu" mantığının geçerli olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Bu ortamda "Büyü"nün yarattığı merak duygusuyla bir miktar seyirciyi salonlara çekeceği ve birilerinin cebini dolduracağı kesin. Ancak Türkiye'de tür filmi çekme çabasına köstek, bu topraklardan eli yüzü düzgün bir korku filmi çıkmayacağına dair peşin hükme de ister istemez destek olacağını öngörmek hiç zor değil.

Yönetmen: Orhan Oğuz. **Oyuncular:** İpek Tuzcuoglu, Ece Uslu, Özgü Namal, Dilek Serbest, Nihat İleri, Okan Yalabık, Ebru Ürün, Okan Selvi, Çigdem Suyolcu. **Senaryo:** Servet Aksoy, Şafak Güçlü. **Görüntü Yönetmeni:** Adnan Güler. **Müzik:** Engin Düzyol. **Yapımcı:** Faruk Aksoy. **Dağıtımcı:** Özen Film. **Gösterim Tarihi:** 17 Aralık.

HALUK BİLGİNER · GAMZE ÖZÇELİK · BİROL ÜNEL · GÜLSE BİRSEL · MEHMET ALİ ERBİL

Yönetmen OĞUZHAN TERCAN

HIRSIZ VAR!

Türk işi ekşın!

21 OCAK'TA SİNEMALARDA

http://www.hirsizvar.com

MEDYAPIM

SIEMENS mobile

DOĞUŞ OTOMOTİV

PEPSI

imaj

united international pictures

MAXFACTOR

Carrefour

ZenithOptimedia

DOLBY DIGITAL

PEK
YAKINDA

Hughes, Hepburn, Gardner, Flynn... Ve Scorsese!

Oscar çanları bu yıl artık muhtemelen Martin Scorsese için çalacak. Ustanın yeni filmi "The Aviator" 20. yüzyıl Amerika'sının çok konuşulan bir adamını, Howard Hughes'u anlatıyor. Başrolde Leo DiCaprio'yla...

18 yaşındayken Teksaslı babası ölünce kendisine kalan mirası satıp savıp Los Angeles'a taşınan ve orada film yapımcılığına atılan girişimci Howard Hughes'un hikayesi bu. "The Aviator" olasılıkla Hughes'un 1930'da takıntılı bir halde giriştiği "Hell's Angels"ın çekimleriyle başlayacak. Bir yandan "The Front Page", "Flying Leathernecks" ve "Scarface" gibi filmlerin yapımcılığını yürütürken bir yandan da Jean Harlow gibi yıldız adaylarını endüstriye kazandırmakla meşgul bu adam sonradan RKO Pictures'ı da satın almıştı. Ama Hughes esas ününü endüstriden endüstriye atlayarak kazandı: 1932'de TWA Havayolları'nı satın aldı, II. Dünya Savaşı sırasında geniş hacimli deniz uçağı Spruce Goose'u yarattı, savaştan sonra elektroniğe el atarak uydu kavramına giden yolu açtı ve son olarak Las Vegas'taki kumarhanelere daldı. Hughes bu süre boyunca Katharine Hepburn ve Ava Gardner gibi dönemin baş döndüren yıldızlarıyla aşk yaşadı. "The Aviator"ın senaryosu "Yarasalar", "Any Given Sunday", "Gladyatör", "Zaman Makinesi", "Star Trek: Nemesis", "Sinbad: Legend of the Seven Seas" ve "Son Samuray"la son yıllarda başarı basamaklarını hızla tırmanan John Logan'a ait. Michael Mann ise arka arkaya biyografik hikayeler çekmekten sıkılmış olsa gerek ki filmin yönetmenliğini Scorsese'ye önerirken, o yapımcılık koltuğuna oturmayı yeğlemiş. ABD'de 25 Aralık'ta gösterime girecek olan film bu yılki Oscar'ların en iddialı projelerinden biri olarak görülüyor. Bizdeki gösterim tarihi ise şimdilik 11 Şubat 2005. Howard Hughes karakteri Leonardo DiCaprio'nun; birçok başka yıldıza da son derece parlak roller biçilmiş. Bunlardan Cate Blanchett Katharine Hepburn'ü, Kate Beckinsale Ava Gardner'ı, Gwen Stefani Jean Harlow'u, Jude Law Errol Flynn'i, Danny Huston TWA Havayolları'nın başkanı Jack Frye'ı, Alec Baldwin ise onlara rakip konumdaki Pan Am'ın başkanı Juan Trippe'yi canlandırıyor. Ayrıca Adam Scott, Ian Holm, Alan Alda, Frances Conroy, Willem Dafoe, John C. Reilly, Josie Maran, Brent Spiner da kadroda yeralan diğer ünlüler. Proje aşamasındayken Jim Carrey, Nicole Kidman, Gwyneth Paltrow, Barry Pepper gibi isimler de filmle ilgilenmişler, fakat her biri çeşitli nedenlerden dolayı elenmişti. 61 yaşındaki Martin Scorsese "New York Çeteleri" ve merak içinde beklediğimiz "The Aviator"dan yorgun düşmüş olacak ki artık bir-iki tane küçük bütçeli film çekmek istediğini söyledi.

Eastwood, Swank'e karşı.

MILLION DOLLAR BABY

Clint Eastwood'la boks dünyasında

"Rope Burns: Stories From the Corner" ismi altında toplanan bir grup kısa öyküden uyarlanan bu proje, dövüş menajeri Jerry Boyd'un gerçek deneyimlerini aktarıyor. 2000 yılında Harper Collins'den yayımlanmış olan kitap, Boyd tarafından F.X. Toole takma adıyla kaleme alınmıştı. "Gizemli Nehir"in Oscar hengamesine de sırtım yaslayan uzunca gündem işgalinden sonra Clint Eastwood bu öykülere el attı. Senaryo yazarı Paul Haggins'in kaleme aldığı hikaye güçlü ve kararlı bir kadın boksör ile onu eğitmeye çalışan katı bir antrenörün ilişkisini anlatıyor. Eastwood kısa bir mola verdiği oyunculuğa bu filmle dönüyor, yanına da Hilary Swank ile Morgan Freeman'ı katıyor. Geçtiğimiz haziranda başlayan çekimler öncesi ve sırasında Swank'in bayağı zorlandığı söyleniyor. Beş ay boyunca boksla yatıp kalkan aktris, bu süre boyunca yedi kilo kas yapmış, günde 2,5 saat boks çalışmış, 1,5 saat ağırlık kaldırmış ve her gün 210 gram protein almış. Filmin yaygın ABD dağıtımı 21 Ocak'ta başlayacak.

A LOVE SONG FOR BOBBY LONG

New Orleans'da bir grup yılgın karakter

John Travolta, Scarlett Johansson, Deborah Kara Unger ve Gabriel Macht'ın başrolleri canlandırdığı bu dram, geçtiğimiz eylülde Venedik Film Festivali'nde gösterilmişti. Ardından İtalya'da gösterime giren film şimdi de 29 Aralık'ta ABD'de sınırlı da olsa bir gösterim şansı buluyor. Filmin yönetmeni daha önce "Anthem" adlı belgeseli çeken Shainee Gabel. Uzun süredir ayrı yaşadığı annesinin ölüm haberini alan ve memleketi New Orleans'a dönen Pursy Will (Johansson) kendisine miras olarak bir evin 3'te 1 ortaklığının kaldığını öğrenir. Evin diğer ortakları ise eski bir edebiyat profesörü olan Bobby Long (Travolta) ile kendini beğenmiş bir yazar olan Lawson Pines'dır (Gabriel Macht). Pursy eve taşınır taşınmasına da bu iki yılgın adamla ne yapacağını bilememektedir. Filmi gören eleştirmenler bir Steinbeck romanına benzetiyorlar.

Posası çıkmış üç karakter: kibirli yazar Lawson Pines, evle ne yapacağını bilemeyen Pursy Will ve eski edebiyat profesörü Bobby Long...

ROBOTS

Yapay zekalıların dünyası

Fox, animasyon dünyasına robotlarını salmaya hazırlanıyor.

20th Century Fox iki yıl önce hayata geçirdiği "Ice Age / Buz Devri"yle, hem Disney'e hem de DreamWorks'e animasyon alanında da kafa tutabileceğini ispatlamıştı. O filmin yakaladığı büyük başarıdan sonra yönetmenler Chris Wedge ve Carlos Saldanha'ya bu kez yeni bir proje emanet edildi: "Robots"... 17 Mart 2005'te ABD sinemalarında gösterime girecek olan filmin seslendirme kadrosunda Ewan McGregor, Halle Berry, Greg Kinnear, Mel Brooks, Drew Carey, Amanda Bynes, Robin Williams, Jim Broadbent, Jennifer Coolidge, Paul Giamatti, Dan Hedaya, D.L. Hughley, Jamie Kennedy, Stanley Tucci ve Dianne Wiest'i görüyoruz. Genç mucit robot Rodney Copperbottom küçüklüğünden beri dünyanın en büyük mucidi olan Big Weld'le tanışmak istemektedir. Bir gün bu hayaline ulaşır; ama Big Weld'in Ratchet adındaki kötücül bir robota dönüştüğünü farkeder. Ratchet'ın tüm dünya üzerinde kötü emelleri vardır ve Rodney buna engel olacak, idolü Big Weld'i de kurtaracaktır.

MELINDA AND MELINDA

Woody Allen, New York'tan ayrılmıyor

Woody Allen ilk kez Chloe Sevigny'yle çalışıyor.

"Her yıl bir film" düsturuyla sinemaya doludizgin devam eden Woody Allen'ın yazıp yönettiği yeni filminin başrolünde -son olarak "Man on Fire"da seyrettiğimiz- Radha Mitchell'ı seyredeceğiz. Son dönemde çektiği filmler salonlarımıza uğramayan Allen ise "Melinda and Melinda"da kendisine rol vermedi. Will Ferrel, Chloë Sevigny, Chiwetel Ejiofor, Michael J. Farina, Josh Brolin ve Jonny Lee Miller filmin diğer oyuncuları. Elbette yine karakterlerin gevezelikleri üzerinden ilerleyecek olan öyküde, filme adını veren Melinda'nın (Mitchell) hayatını yoluna koyma çabalarını izleyeceğiz. 17 Eylül'de San Sebastián Film Festivali'nin açılışını yapan film vesilesiyle Allen, oradan bir yaşamboyu başarı ödülü almıştı. Her Woody Allen filmi gibi "Melinda and Melinda" da ülkesi ABD'de sınırlı sayıda kopyayla gösterime girecek. 18 Mart 2005'te...

Yıldızı son zamanlarda parlayan iki oyuncu: Will Ferrel ile Radha Mitchell...

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

INGLORIOUS BASTARDS

Tarantino, henüz adı belli olmayan, Mandarin dilinde çekeceği kung-fu filminden sonra "kendi II. Dünya Savaşı filmini" çekeceğini açıkladı. Kadroda şimdilik sadece fetiş oyuncusu Michael Madsen var. Naziler'in idama mahkum ettiği bir grup askerin esir kampından kaçma girişimleri üzerinden akacak hikayede kimbilir ne sürprizler olacak! Tarantino'nun senaryoyu "Kill Bill" henüz hayatta yokken yazmaya başladığı, fakat finalinde kararsız kaldığı için ertelediği söyleniyor.
Gösterim Tarihi: 2006.

SHANTARAM

Helena Bonham Carter, Johnny Depp, Emily Watson'ın rol aldığı bu film Gregory David Roberts'ın kendi yaşadıklarından yola çıkarak kaleme aldığı romanı temel alıyor. Yaptığı soygun sırasında yakalanan ve Avustralya'da 19 yıl hapse mahkum olan uyuşturucu bağımlısı bir adamın oradan kaçtıktan sonra da Bombay'da yeraltı faaliyetlerine devam etmesini anlatan filmin başrolü Depp'in. Bu rolü Russell Crowe da çok istemişti.
Gösterim Tarihi: 2007.

GOODNIGHT, AND GOOD LUCK

İlk filmi "Tehlikeli Aklın İtirafları"yla fena eleştiriler almayan George Clooney bu filmin de yönetmeni ve oyuncusu. Patricia Clarkson ve David Strathairn ise diğer oyuncular. Clooney'nin siyah-beyaz çekmeyi düşündüğü filmin çekimleri önümüzdeki şubat veya martta başlayacak. Hikaye Senatör Joseph McCarthy'yi alaşağı etmeye niyetli bir televizyoncunun, Edward R. Murrow'un yaşadıklarını anlatıyor.
Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

THE DEPARTED

Martin Scorsese'nin yeni projesi, "Internal Affairs" adındaki 2002 yapımı popüler Hong Kong filminin ve ardından gelen filmlerle oluşturulan üçlemenin yeniden çevrimi niteliğinde. Öykü Boston'a taşınıyor ve yerel bir polis ile İrlanda kökenli mafya arasındaki hasin mücadeleyi konu alıyor. Matt Damon, Leonardo DiCaprio ve Todd Petersen filmin şimdilik açıklanan üç oyuncusu.
Gösterim Tarihi: 2006.

EUCALYPTUS

Avustralya'nın New South Wales eyaletinde geçen hikayenin başrolleri Russell Crowe ile Nicole Kidman'a emanet. Hugo Weaving, Jack Thompson ve Roy Billing'i de yardımcı rollerde seyredeceğiz. Jocelyn Moorhouse'un yönettiği film Murray Bail'in aynı adlı romanından uyarlanıyor. Geoffrey Rush'ın da Kidman'ın babasını canlandıracağı söyleniyor. Film güzel kızı Ellen'ı yalnızca arazisindeki okaliptüs ağaçlarıyla ilgili olarak yapacağı testi geçebilen adamla evlendireceğini söyleyen bir adamın hikayesini anlatacak.
Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

SOUTHLAND TALES

Richard Kelly bu ay çekimlerine başlanması beklenen yeni projesini yüzde 30 müzikal, yüzde 30 komedi, yüzde 30 gerilim, yüzde 10 da bilimkurgu olarak tanımlıyor. Sarah Michelle Gellar, Seann William Scott, Jason Lee, Tim Blake Nelson, Kevin Smith ve Kristen Stewart filmin oyuncuları.
Gösterim Tarihi: 2005.

İzmir'de 5 yaşında bir festival

Bu yıl beşincisi düzenlenen Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali, Avrupa'nın prestijli festivallerinden seçkiler, Oscar'lı kısalar da dahil olmak üzere yaklaşık 400 filmlik bir program sundu.

PELİN ÖZDOĞRU

Ayla Algan festivale katılan "Ziyaret"te oynuyordu.

Ülkemizde gün geçtikçe sayıları artan film festivallerine bundan 5 yıl önce sessiz sedasız bir yenisi eklenmişti: İzmir Kısa Film Günleri. Çoğu Dokuz Eylül Üniversitesinin Sinema Televizyon bölümü mezunu olan bir grup "sinemasever genç", kişisel girişimleri ile başarılı bir etkinliğe imza atmışlardı. İzmir aslında böylesine bir etkinliği çoktan beri hak ediyordu. Zaten ilk başladığı yıldan itibaren katlanarak artan ilgi, girişimin bir süre sonra Uluslararası bir nitelik kazanmasına yol açtı.
Bu yıl 18-30 Kasım tarihleri arasında düzenlenen festivalin "babası" olan İzmirli girişimci Kayhan Kırmızıgül de bir kısa filmci. Ankara'da katıldığı bir film festivali sırasında kafasında çakan bir şimşekle İzmir'e dönünce Sinema-TV bölümünden birkaç arkadaşı ile kendi kentlerine de bir festival kazandırmak üzere kolları sıvadıklarını anlatıyor. Dört beş aylık bir süre içinde sponsor, salon gibi hazırlıkları tamamlayıp Kasım 2000'de İzmir Kısa Film Günleri adı altında ilk etkinliği düzenliyorlar. İlk yıllarda diğer kentlerdeki üniversiteli kısa filmcilerin katılımlarını sağlamakta zorluk çekerken, şimdi artık onların kendilerini arayıp filmleri ile birlikte seve seve İzmir yoluna düştüklerinden söz ediyor. 1975 doğumlu Kayhan Kırmızıgül'ün ekibi ise yine GSF mezunu olan başta Ebru Suda ve Gülçin Önel olmak üzere gönüllülerden oluşan genç bir kadro... Genç dediysek, hepsi de organizasyon ve sinema konusunda profesyonel, İzmirli sıcaklığı ve zarafetine sahip gerçek bir ekip.

40 ülkeden kısa seçkisi

Bu arada festival yalnızca üniversiteli kısa filmcilerin işlerine yer veriyor değil, belli bir kaliteyi tutturan tüm kısa filmlere açık. Özellikle yurtdışından katılımın giderek arttığı festivalin programına bu yıl 40 ülkeden kısa film katıldı. Birçoğuna ülke sınırları dahilinde başka bir yerde rastlama şansımızın olmadığı filmler arasında gerçekten çok kaliteli ve yenilikçi işler vardı.
Cenk Demirkıran'ın ve Paris'te yaşayan kısa filmci reklam yönetmeni Meta Akkuş'un retrospektiflerinin yer bulduğu festivale sürrealist deneyseller çeken Tan Tolga Demirci son filmi "Klecks" ile; Didem Erayda, Denizcan Yüzgül, Bengisu Gençay gibi "kısacılarımız" bir ya da birkaç filmleri ile katıldılar.
Yurtdışından adlarını tek tek zikredemeyeceğimiz kadar çok sayıda ülkeden katılan kısa filmler arasında "başka yerde yok" dedirtecek işler vardı.
Festivalin keyifli bölümlerinden biri de her yıl konuk festivallerin programlarına yer vermesi. Bu yılki festivaller Fransa'dandı.
Dünyanın En ünlü kısa film festivallerinden biri olan Clermont Ferrand, Signes De Nuit ve Videart Film Festivalleri Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali için hazırlanmış özel bir seçkide seyirci ile buluştu. Festivale bu yıl kısa filmleriyle konuk olan ülke ise Danimarka idi. Festival Özel bölümünde, sık rastlanmayacak bir program ile 1994-2003 yılları arasında Oscar Ödülü alan kısa filmler gösterildi

Biraz da uzun "takılalım"

Festivalin bir başka kategorisi de uzun metraj filmler idi. Biraz da olsa maddi destek edinmek amacıyla "Chopper / Kasap", "Historias Minimals / Arjantin Hikayeleri" gibi yeni vizyon görmüş filmler gösterildi. Organizatörler bunu uzun metraj film festivallerinin kısa'lara gösterdiği "bir kenarda dursun" tavrının bir karşılığı olarak konumlamak istiyorlar. Tam mealini verelim: "Bizim festivalimizin uvertürü de uzunlar" diyorlar...
Festival de hiç mi aksama olmadı? Elbette her organizasyonun başına gelebileceği gibi birkaç pürüz yaşandı. Gösterim programında olan birkaç filmin yetişmemesi, söyleşiler için adı duyurulan bazı konukların katılmaması gibi... Fakat, koşulları sonuna kadar zorlayarak özellikle biz konuklarını yalnız festival salonunda değil İzmir sokaklarında da ağırlamayı başaran ekip takdire şayandı!

9 Eylül: Festivalin Kurtuluşu!

Avrupa Festivaller Birliği Koordinasyonu kriterlerine uygun biçimde düzenlenen uluslararası standartlarda bir festival olan ve bugüne kadar dünya çapında onlarca konuk ağırlayan festivalin en büyük derdi, kendi ülkesi ve girişimcileri tarafından yeterince sahip çıkılmıyor olması. Festivalin bir başka yüzü ülkenin tanıtımında da rol oynaması. Şöyle ki, yurtdışı katılımcıları filmlerini hangi festivale gönderdiklerine dair araştırma yaparken İzmir'i ve Türkiye'yi tanıyor. Üstelik İzmir Kısa Film Festivali onları davet edip festival boyunca İzmir'de ağırlıyor. Henüz ülkemizde ve İzmir'de sponsorluk sisteminin oturmadığından dertli olan Kırmızıgül'ün de üzerinde durduğu gibi Türkiye'de hala kısa filmin yeterince tanınmaması ve gereken değeri görmemesi de bir eksiklik. Özellikle İzmirli iş çevreleri ve elbette yerel yönetimlerden daha fazla desteğe ihtiyaç duyan festivalin bu yılki ana sponsorları Fiat ve Princess Otel idi. Fiat'ın her seanstan önce reklamı dönüyordu. Yerel yönetimler gereken ilgiyi ve desteği göstermemişti, Kültür Bakanlığı'nın ise kısıtlı bir desteği sözkonusu idi. Az daha festival iptal edilecek noktaya gelecekken kaderin bir cilvesiyle İzmir'in kurtuluş günü olan 9 Eylül'de Buca belediyesi bir milletvekilinin ricası ile ekonomik destek ve bir salon tahsis edilmesini sağlamış. Böylece bu yıl 9 Eylül bir de İzmir kısa film festivalinin kurtuluş günü olmuş!

Okullular ve profesyoneller...

13 günlük takvimi boyunca yerli ve yabancı yaklaşık 400 nitelikli filmin gösterildiği festival programında, ülkemizden birçok üniversitenin yanısıra New York Film Academy ve Scuola Nazionale di Cinema filmleri de yer aldı. Kendi içinde bir ulusal bir de uluslararası yarışması olan festivalde, farklı türlerde birinci olan kısa filmlere festivalin simgesi olan Altın Kedi ödülleri verildi. Festivalin kısa filmciler, sinema bölümü akademisyenleri, sinema yazarları ve oyunculardan oluşan kalabalık bir konuk listesi vardı. Seansların çoğu doluydu, üstelik festival yalnız İzmir'den değil başka kentlerden de seyirci çekti. Kolay kolay birarada bulunamayacak bir programla, Türkiye'den ve dışarıdan gelen çok sayıdaki kısaları ve yabancı festivallerden, sinema okullarından seçkileri birarada görmek yoğun olduğu kadar keyifli bir deneyimdi.
Kendi adımıza bizi kısa'dan yana "ihya eden" ve yurtdışında ülkemizden daha çok tanınan Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali'nin önümüzdeki yıllarda kendi topraklarından daha fazla ilgi ve destek bulabilmesi dileğiyle yazımızı bitirelim....

pellincule@yahoo.com

FLOR DE TABACOS DE NERMIN Y CA. - BARBOONIA - FLOR DE TABACOS DE NERMIN Y CA. - BARBOONIA - FLOR DE TABACOS DE NERMIN Y CA. - BARB

ŞANS KAPIYI KIRINCA

FERHAN ŞENSOY
ASUMAN DABAK

ZEKİ ALASYA • İLKAY SARAN • RASİM ÖZTEKİN • NECMİ YAPICI ve SİNAN ÇETİN

ALEV GEZER, FETHİ KANTARCI, AYÇA TEKINDOR, DOĞA RUTKAY, TAMER KARADAĞLI, YOAN PLASCENCIA, HILARIO PEÑA, MEHMET ALI ALABORA, IPEK TUZCUOĞLU, CIHAT TAMER, HAKAN YILMAZ

PRODUCTION MANAGER (CUBA) FRANK VERVOORST, LILIAM HERMIDA ORTEGA KURGU / EDITOR ÇAĞRI TÜRKKAN GENEL KOORDINATÖR / UNIT PRODUCTION MANAGER GÜNER KORALI SANAT YÖNETMENI / PRODUCTION DESIGNER ZAFER KANYILMAZ

FILM ŞARKISI / FILM SONG SERTAB ERENER MUSIC PATRICK CHARTOL GÖRÜNTÜ YÖNETMENI / DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY VELİ KUZLU (B.C.K) SORUMLU YAPIMCILAR / EXECUTIVE PRODUCER ALEV GEZER, GÖKHAN TUNCEL

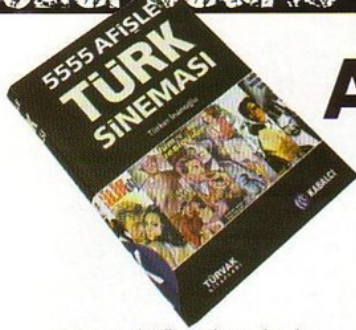
YAPIM EVI / CO PRODUCTION BÖCEK YAPIM YAPIM / PRODUCTION ÖGER PRODUCTIONS YAPIMCI / PRODUCTOR VURAL ÖGER SENARYO / WRITER TAYFUN GÜNEYER YÖNETMEN / DIRECTOR TAYFUN GÜNEYER

www.sanskapiyikirinca.com

böcek yapım · WARNER BROS. PICTURES · atlasjet · D&R · GÜRAL PORSELEN · MARKA SOKAK · DOLBY DIGITAL · ÖGER PRODUCTIONS

Bu filmi izledikten sonra KUBA yazıp 7977'ye gönderen 5 çifte bir hafta Küba tatili!

FLOR DE TABACOS DE NERMIN Y CA. - BARBOONIA - FLOR DE TAB

Afişler ve yıllar

Türker İnanoğlu imzasıyla Kabalcı Yayınevi'nden çıkan 5555 Afişle Türk Sineması, sinemaseverlerin kitaplığında hayli hacimli bir mekana kuruluyor!

'60'ların başından bu yana film yapımcılığıyla uğraşan, son yıllarda ağırlığı televizyon dizilerine verse de, film sektörünü ihmal etmeyen Türker İnanoğlu sinemaya olan gönül bağını her fırsatta belli ediyor. Kendi arşiviyle birlikte birçok Türk sineması arşivcisinin desteğini de yanına alarak oluşturduğu kallavi albüm bunun en yeni örneği. 1920'lerde İstanbul sokaklarında duvarlara yapıştırılmış film afişlerinden tutun da video için çekilen filmlere dek okuyucusunu geniş bir görsel galeriyle besleyen albüm, Türk sinemasının geçmişine nostaljik bir yolculuğa çıkmak için birebir. 1940'ların başındaki Muhsin Ertuğrul dönemiyle birlikte tek tek her filmin afişini sergileyen albüm 2000'lere, hatta geçen sene çekilen "Neredesin Firuze"ye kadar okuyucusunu adeta afiş deryasında yüzdürüyor. Afişler filmlerin tarihlerine göre kronolojik bir sırayla dizilmiş. Son derece özenli ve görkemli bir cilt ve kağıt kalitesiyle yayımlanan albümün sonunda okuyucunun kaybolmaması için ayrıntılı bir dizin hazırlanmış. Arşivciler her anlamıyla bu ağır çalışmayı muhakkak bir gözden geçirmeli; çünkü her afişi uzun uzun incelemek bile son derece keyif verebiliyor. Sözü Türker İnanoğlu'nun yazdığı Önsöz'den alıntılayarak noktalayalım, bu albümün ne derece hummalı bir çalışmanın ürünü olduğunu ispatlaması açısından şu tümceler önemli zira: "Muhtelif dönemlerde çekilmiş, kimi unutulmuş, kimi unutulmaya yüz tutmuş, kimi de hafızalarımızdan silinmeyen binlerce Türk filminin afişini gelecek nesillere aktarmak için bir belge kitabı hazırlamaya karar verdim; ama, bu kitabı hazırlamak, afişleri toplamak benim tam 8 yılımı aldı. Çok büyük zorluklar içinde 12 kişilik sinema tutkunu ekibimle, afişlerin kimisini Devlet Kütüphanelerinin depolarında 40-50 senedir açılmamış, farelerin parçaladığı tozlu çuvalların içinden, kimilerini filmci ailelerin üçüncü dördüncü kuşak torunlarının çeyiz sandıklarından veya çerçevelenip asıldıkları duvarlarından, kimisini koleksiyon-erlerin kasalarından, kimisini sevgili filmci arkadaşlarımın depolarından, büyük bir çoğunluğunu da müzayedelerde çok büyük paralar ödeyerek temin ettim.

"Bilhassa sinemamızın ilk yıllarına ait, 1910 ila 1950 arasındaki yıllarda çekilen filmlerin afişlerini bulmak çok zor oldu; çünkü bunlar zamanında ya imha edilmiş ya da amaçlarına hizmet ettikten sonra kese kağıdı yapımında, tel dolaplara örtü yapmada ya da pencerelerde cam görevi görmesi için kullanılmıştı."

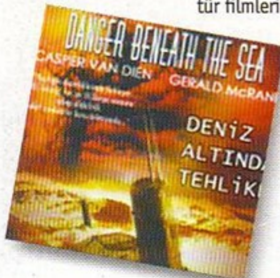
B filmi meraklılarına!

Ülkemizde raflara ulaşan filmler geniş bir çeşitlilik arzediyor. Aşağıda gördüğünüz B tadındaki üç film VCD olarak ilginizi çekerse...

Filmlerimizin ilki "Yaratık 2". Ama bu James Cameron'ınki değil. 1993 yapımı "Carnosaur"a çekilen 1995 tarihli devam filmi "Carnosaur 2". Basitçe, dinozorlardan kaçışan insanların hikayesini anlatan filmin başrol oyuncusu John Savage, yönetmeni ise Louis Morneau. İkinci filmimiz aslen televizyon için çekilmiş "Danger Beneath the Sea / Deniz Altında Tehlike" (2001) adını taşıyor. İsmiyle bile buram buram B kokan filmin başrol oyuncuları bu tür filmlerin aktörleri: Casper Van Dien ile Gerald McRaney... Yönetmenliğini Jon Cassar'ın yaptığı film Büyük Okyanus'ta Kuzey Kore açıklarında başgösteren bir patlama sonucu dibe çakılı kalan bir denizaltıdaki isyanı konu alıyor. Biraz "Crimson Tide" biraz "U-571" biraz "K-19: The Widowmaker", e biraz da "Das Boot"... Klostrofobisi olan da olmayan da izleyebilir. Üçüncü film 1987 tarihli bir Jackie Chan filmi. Üstad oynamakla kalmamış, senaryoya katkıda bulunmuş ve yönetmiş. Zaman zaman özel kanallarımıza da uğrayan "Longxiong Hudi / Tanrı'nın Zırhı 2" II. Dünya Savaşı fonunda Afrika'da geçen, Jackie Chan usulü aksiyon / komedi.

Bilgi'de Ocak

Ocak Ayı boyunca Savaşa Hayır!, Balkan Dramları, Altmış Saniye Film ve Video Festivali, Genç Türk Sinemacıları ve Alexander Klüge Retrospektifi başlıkları altındaki filmler üniversitenin Dolapdere kampüsünde.

Bilgi'de Sinema, 2005 yılına 'Savaşa Hayır!' başlığı altında uzun ve kısa metrajlı filmlerle başlıyor. Barış İçin Sinema girişiminin derlediği, bir dakikalık kısa filmlerden oluşan 'Barış İçin 1 Dakika' gösterimi ve Amerikan halkının Irak savaşına bakışını yansıtan, yönetmenliğini Benjamin Kalina ile Andy Davison'un yaptığı "Leaps of Reason - Akıl Tutulması" belgeseli bu başlık altında izlenebilir. 'Balkan Dramları' bölümünde ise yıllarca barış içinde yaşayan ve 90'larda kanlı bir savaşın içine gömülen Balkan uluslarının dramının anlatıldığı filmler yeralacak. Bu bölümde, Milko Mançevski'nin "Yağmurdan Önce", Danis Tanoviç'in "Tarafsız Bölge", Jasmin Dizdar'ın "Güzel İnsanlar" ve Theo Angelopoulos'un "Ulysses'in Bakışı" filmleri seyredilebilir. İngiltere'de düzenlenen 'Sixty Second Film and Video Film Festival - Altmış Saniye Film ve Video Festivali'ne katılan kısa film sanatının her türüne dahil edilebilecek filmler de Ocak ayı programında. 2005 ile birlikte başlayan 'Genç Türk Sinemacıları' başlığının ilk konuğu Belmin Söylemez olacak. Söylemez'in "Hayatımın Fotoğrafı", "Bıyık", "Uyku Hali" ve "Dalgalar" filmleri ile yeni belgeseli "34 Taksi" seyirci karşısına çıkacak. Ocak ayı gösterimleri Alexander Klüge Retrospektifi'yle noktalanıyor. Kendine has bir sinema dili olan yönetmenin "Düne Veda", "Sirkin Tepesinde Artistler: Şaşkın", "Tehlikede ve Acil Durumda Çözüm Ölümdür", "Duyguların Gücü" ve "Kuvvetli Ferdinand" filmleri Goethe Enstitüsü'nün katkılarıyla ay boyunca takip edilebilir. Gösterimlerden yarım saat önce Taksim AKM önünden ücretsiz servis kaldırılıyor.

http://www.bilgi.edu.tr/sinema
e-posta: sinema@bilgi.edu.tr

Ayın televizyon filmlerinden seçmeler

Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi

2004'ün üzerinde en çok konuşulan, sinemalarda gösterildiğinde olay yaratan, üzerinde aylarca tartışılan ve epeyce bir gişe hasılatı elde eden, hit filmi. Mel Gibson'ın yapımcı, senarist ve yönetmen olarak imza attığı "The Passion of Christ" (2004), Hz. İsa'nın son saatlerini perdeye taşırken, ona Yahudiler tarafından uygulandığı varsayılan, işkenceye varan zulmü ve eziyeti tüm detaylarıyla, seyircinin sinirleriyle oynayarak resmediyor. Bu sebeple, tarihsel-dinsel bir "porno" olarak da anılan filmde İsa'yı James Caviezel, Magdalena'yı ise Monica Bellucci canlandırıyor. 30 milyon dolarlık bütçesini, sadece ABD'de 10 kat fazlasıyla çıkaran film hakkında pek olumlu şeyler söyleyen çıkmadı ancak en azından bir kez olsun (neyi, nasıl anlattığını öğrenmek adına) görmeye değer.
28 Cuma Digiturk-Salon 1

Kill Bill: Volume 1

Evleneceği gün müstakbel kocası ve davetliler tarafından saldırıya uğrayan, girdiği komadan mucizevi şekilde kurtularak intikam peşine düşen "Gelin" lakaplı kadın suikastçının macerası. Quentin Tarantino'nun yönetmenlik kariyerindeki "zirvesi" sayılan, aslında tek bölüm halinde çekilip, daha sonra iki ayrı film olarak sinemalarda gösterime çıkan "Kill Bill: Vol. 1" (2003), sinemayı hatmetmiş bir yönetmenin süzgecinden geçen, pek çok film türü ama özellikle de Uzakdoğu yapımı filmlere göndermelerde bulunan, şaşırtıcı bir yapıt. Uma Thurman başta olmak üzere, Lucy Liu, Daryl Hannah gibi oyuncuların nefis kompozisyonlar çizdiği, geçen yıl ülkemiz sinema yazarları tarafından yılın en iyi filmi seçilen "Kill Bill"in ikinci bölümü, şubat ayında yine MovieMax'te. **20 Perşembe MovieMax**

Matrix Reloaded

Efsane serinin ikinci halkası, ilk kez ekranda. Neo, beraberindekilerle 72 saat içinde Zion'u kurtarmaya/korumaya çalışırken, bir yandan da kâbuslarında gördüğü Trinity'nin ölümüne engel olmaya çalışıyor bu kez. Keanu Reeves, Laurence Fishburne, Monica Bellucci gibi oyuncularının yanısıra, inanılmaz efekleriyle de seyirciyi içine çeken "The Matrix Reloaded" (2003), büyük bir gişe hasılatı elde etmişti. Senaryosu, efektleri, felsefesi ve yönetimiyle hem bilimkurgu türüne, hem de genel anlamda sinema sanatına yeni kapılar açan "Matrix" serisi hayranları, bu ay 1999 yapımı ilk bölümü de 17 Ocak Pazartesi akşamı PrimeMax'te izleyebilecekler. **18 Salı MovieMax**

ALAN PARKER

İngiliz sinemasının dünyaya mal olmuş yönetmenlerinden Alan Parker, olaylı "Geceyarısı Ekspresi"nden (1978) hemen sonra art arda çektiği üç filmiyle karşımızda. "Şöhret" (Fame, 1980), dönemin en iyi gençlik/müzikal filmlerinden biri. Filmle aynı adı taşıyan şarkısıyla hem Oscar hem de Altın Küre'yi kucaklayan, müzikleriyle de Oscar alan ve 4 dalda daha bu ödüle aday olan 25 yıllık yapıt, New York'taki bir müzik okulundaki gençlerin hayatlarından kesitler sunuyor. Irene Cara'nın "Fame" söyleyip, başrolü de oynadığı filmin gördüğü ilgi üzerine, bir de TV dizisi yapılmıştı. "Duvar" (Pink Floyd The Wall, 1982), çok farklı bir üslubun denendiği, unutulmaz bir müzikal. Pink Floyd'un şarkısıyla aynı adı taşıyan filmde Bob Geldof ve Bob Hoskins gibi isimler rol alıyor. "Another Brick in the Wall" adlı şarkının halen daha bir başkaldırı simgesi olduğunu hatırlatalım. "Erişilmez Duygular" (Shoot the Moon, 1982) ise, Alan Parker'ın nispeten kıyıda-köşede kalmış filmlerinden ancak 80'lerin en iyi dramalarından biri olduğu da gerçek. 15 yıllık bir evliliğin ardından yaşananları anlatan, Cannes'da Altın Palmiye'ye aday olan filmde Albert Finney ve Diane Keaton muazzam performans sergiliyorlar.
Her Çarşamba PrimeMax

Zaman Tüneli

H. G. Wells'in, zamanda yolculuk konusunda bir "ilk" kabul edilen romanından, üstelik yazarın büyük torunu Simon Wells tarafından yapılan, kötü bir uyarlama. Kendi icadı olan zaman makinesiyle 19. yüzyıldan 800.000 yılına kadar yolculuk yapan, bu arada geriye dönerek bazı kötü şeyleri düzeltmeye kalkışan Alexander'ın öyküsü bu. Özellikle, romandan 1960'da yapılan ilk uyarlamayı (kıyaslama yapmak isteyenlere not: 7 Ocak Cuma akşamı PrimeMax'te gösterilecek) sevenlere hayli yavan ve başarısız gelen "The Time Machine"de (2002), Guy Pearce ve küçük bir rolde Jeremy Irons oynuyor. (Bu filmle beraber ay boyunca PrimeMax'te bilimkurgu filmleri toplu gösterisinde "Batı Dünyası" (Westworld, 1973), "Hayal Şehir" (Logan's Run, 1976) ve "Tek Adam" (The Omega Man) izlenebilir.) **9 Pazar MovieMax**

Lars Von Trier'den Beş Engel

"Karanlıkta Dans", "Dalgaları Aşmak", "Krallık" gibi yapıtlarıyla tüm dünyada kendine bir sadık izleyici edinen, Dogma akımının yaratıcıları arasında yer alan yönetmen Lars Von Trier'in, harika bir projesi... Trier, yönetmen Jorgen Leth'in 1967'de çektiği 13 dakikalık kısa film "Kusursuz İnsan"ı ele alıyor ve yönetmene her defasında farklı kısıtlamalar getirerek, aynı filmi 5 kez daha çekmesini istiyor. Fikir orijinal, sonuç heyecan verici. "The Five Obstructions" (2003), sinemasever-lerin mutlaka yaşaması gereken bir deneyim. **31 Pazartesi PrimeMax**

Bulut

"Tangolar" ve "Güney" gibi siyasal içerikli filmleriyle 80'lerde tanıdığımız Fernando E. Solanas'ın son dönem ödüllü çalışmalarından olan "La Nube" (1998), bir tiyatro grubunun öyküsünü anlatıyor. Grubun oyun sahnelemeyi planladıkları bina, alışveriş merkezine dönüştürülmek istenir. Artık bir yandan gruptakilerin kişisel sorunları, öte yandan grubun hükümetle mücadelesi, perdeyi kaplayacaktır. **24 Pazartesi cnbc-e**

Ateşten Kalbe, Akıldan Dumana

Zar zor kazandıkları 100.000 pound'u kumara yatırıp kaybeden, üstelik borçlanan bir grup kafadarın, parayı bulmak için sadece bir haftaları vardır. Madonna'nın eşi olarak da tanıdığımız Guy Ritchie'nin "Kapışma"dan (Snatch) önce yönettiği "Lock, Stock and Two Smoking Barrels, 1998), hızlı bir anlatıma sahip, her daim zevkle izlenecek filmlerden biri. Bağımsız filmler arasında mücevher gibi parlayan bu ödüllü yapıtta, Jason Flemyng başrolde.
20 Perşembe cnbc-e

Vegas'ta Korku ve Nefret

Amerika asıllı olup, özellikle Monty Python ekibiyle yaptıkları filmlerle tanınan, İngiliz sinemacı olarak kanıksanan ve buranın vatandaşlığına da geçen Terry Gilliam'ın şimdilik son çalışması. Tek başına çektiği "Brazil", "Balıkçı Kral" ve "12 Maymun" filmleriyle de bilinen Gilliam, bu seyirciyi özellikle ilk yarım saatinde zorlayan ama giderek unutulmaz bir hale doğru yelken açan filminde 1970'lerin başında arabalarıyla yola çıkmış gazeteci Raoul ve avukatının öyküsünü anlatıyor. Uyuşturucu üzerine yapılmış filmlerin ("Trainspotting"le beraber) en iyilerinden olan, Cannes'da Altın Palmiye'ye aday gösterilen yapıtta, Johnny Depp, Benicio del Toro, Tobey Maguire, Ellen Barkin, Gary Busey, Christina Ricci, Cameron Diaz gibi dev oyuncular birarada.
15 Cumartesi cnbc-e

Sinema Büyüsü

TRT 2 ÇARŞAMBA

Atilla Dorsay ve Alin Taşçıyan'ın beraber sundukları kuşakta, klasiklerden ve yeni yapımlardan oluşan bir seçki var bu ay. "Meçhul Kadın" (Madame X, 1966), Lana Turner, Ricardo Montalban ve John Forsythe'ın oynadıkları, unutulmaz bir Hollywood melodramı. Evli bir kadın, farklı bir sosyal çevre, ona âşık bir adam ve bir cinayet. Entrikası bol, seyre değer bir yapıt. "Kadının Fendi" (The Lady Eve, 1941), romantik-komediler ustası Preston Sturges'in yönettiği, Barbara Stanwyck ve Henry Fonda'nın oynadıkları, senaryosu Oscar'a aday olan gerçek bir klasik. "August King'in Yolculuğu" (The Journey of August King, 1995), 1815'te Kuzey Carolina'da gerçekleşen bir yolculuk sırasında yaşananları perdeye taşıyor. "Çayır Köpekleri"yle gönülleri fetheden John Duigan'ın yönettiği, görselliğiyle büyüleyen filmde Jason Patric, Thandie Newton başrollerde. "Aşk Adlı Bir Yolculuk" (Un Viaggio Chiamato Amore, 2002) ise, 20. yüzyıl başlarında yaşamış şair Sibilla Aleramo'nun aşklarını ve hayatını anlatıyor. Venedik'te yarışan filmde, "Son Öpücük" ve "Cahil Periler"le tanıdığımız Stefano Accorsi başrolde. Tüm filmlerin altyazılı gösterileceğini de belirtelim. Her Çarşamba TRT 2

Bugünlerde kanun o!

Jude Law 2004'de gösterilen altı filmiyle peşisıra önümüze çıkıyor.

Siz bu dergiyi elinize aldığınızda o birkaç gün önce doğumgününü kutlamış olacak, 29 Aralık'ta. 32'sini devirdi ve zamanın nasıl geçtiğini bize neredeyse hiç hissettirmedi. "Sky Captain ve Dünyanın Geleceği"ni seyredeli çok olmadı. Oradaki çılgın ve çapkın pilot kompozisyonunun mürekkebi henüz kurumamışken aralık sonunda bizde "Tesadüfler" adıyla oynayacak "I Heart Huckabees"te önümüzü kesiyor. Ocak sonundaki "Talihsiz Serüvenler Dizisi"nde ise "anlatıcı" görevi üstlenmiş durumda. Yani, orada sadece sesini duyabileceğiz. Ondan esas beklentimiz ise önümüzdeki ayları devirdikçe büyüyecek. Muhtemelen "Alfie", "Closer" ve "The Aviator"ı birkaç hafta arayla görme fırsatınız olacak. Bunların ilki tamamen Jude Law üzerine bir proje neredeyse. Zaten fotoğraf da oradan, "Alfie"den. Bill Naughton'ın oyunundan uyarlanmış, zamanında Michael Caine'e sırtını yaslamış, 1966 tarihli aynı adlı filmden yola çıkılarak yapılan isabetli ve başarılı bir yeniden çevrim ya da yeniden uyarlama. Günümüzün modern ve kentli bekar erkeğinin bu dinamik ve melankolik hikayesiyle Jude Law gönüllerde kurduğu tahtı iyiden iyiye sağlamlaştırdı. Alfie'nin erkekleri temsil etme biçimi Bridget Jones'un kadınları temsil etme biçiminden farklı değil. "Closer"da ise bir yoncanın dört yaprağından tekine hayat veriyor; Natalie Portman, Julia Roberts ve Cliwe Owen'la birlikte... Dört yıldır sinemaya yüz vermeyen ve artık yaşlanan Mike Nichols'un bu tuhaf karışımlı kastingle kadın-erkek ilişkilerine dair söyledikleri Amerikalı eleştirmenleri mestetmiş durumda. "The Aviator"da ise geri planda kalıyor ve Hollywood'un erken dönem yıldızlarından Errol Flynn'e beden veriyor. "Yetenekli Bay Ripley" (1999) ve "Soğuk Dağ"la (2003) aldığı Oscar adaylıkları bir yana kısa bir zaman diliminde bize tonlarca tuhaf ve kaliteli performans sundu. Bu kısa yazı onun katettiği yolu özetleme niyetinde değil ama "Alfie"den alınan bu fotoğrafla beraber bugün geldiği noktayla sıkı bir bağ kurma derdinde, daha ziyade.

"The Changeling" (1980, Peter Medak)

"Dehşet" (The Changeling) hem korku filmi severlerin kalbinde, hem de hayaletli ev filmleri tarihinde özel bir yeri olan, mütevazı ve etkileyici bir korku örneği. ALKAN AVCIOĞLU

Nedir?
Senesinde 7 Genie (Kanada Oscar'ı diye düşünebiliriz) almış olan, Macar asıllı yönetmen Peter Medak'ın kariyerinin ilk yarısındaki iki önemli filmden biridir. Eldeki malzeme oldukça basit ve sınırlı olsa da, stilin üzerine yoğunlaşarak kurduğu başarılı anlatımla korku filmleri tarihinde sağlam bir yer edinmiştir.

Medak, daha çok yarattığı atmosferle seyirciyi germeyi deniyor..

Konusu
John Russel (George C. Scott) karısını ve küçük kızını bir trafik kazasında kaybetmiştir. Olayın etkilerini üzerinden atamayan Russel, Seattle'a taşınmaya karar verir. Üniversitede müzik dersi veren Russel, sadece müziğe konsantre olabileceği bir ev aramaya başlar. Büyük ve ıssız görünüşüyle izleyiciye olacakları haber veren bir eve yerleşmesiyle de garip olaylar olmaya başlar. Evde duyulan tuhaf ve ürkütücü sesler, onun çatı katındaki kullanılmayan odaya bakmasına ve evin geçmişiyle ilgili sırlar öğrenmesine neden olacaktır. Russel, hikaye boyunca evin geçmişi kadar kendi geçmişiyle de yüzleşecektir.

Özellikleri
"The Changeling", korku filmlerinin video kültürü ekseninde "az paraya bol salça" şeklinde geliştiği bir dönemde hikaye anlatım tekniklerine verdiği önemle farklı bir yerde duran bir film. Peter Medak'ın dingin bir şekilde evde dolaşan kamerası, filmin başarılı ses kullanımı ve George C. Scott'ın ölçülü oyunculuğu filmde yaratılan dünyanın inandırıcılığını artırıyor. "Perili ev" korku filmlerinin başarısının ev ile ölçülebileceği öngörüsünden yola çıkarsak, yönetmenin bütün tercihlerinin bu görüşe hizmet ettiği fark edilebilir. Zira sıradan bir hayalet hikayesi görünümündeki senaryo, filmin seyirciyi her an tedirgin eden yalın anlatımı ve ürpertici atmosferiyle başarılı bir hale geliyor. Bu açıdan, temposunu ve atmosferini çok iyi ayarlayan film, izleyiciyi kolayca etkileyebiliyor.
Üstelik filmin, "Poltergeist" (1982, Tobe Hooper) sonrası Hollywood'da hortlayacak olan hayalet filmleri akıntısından daha önce çekilmiş olmasından da bahsetmek gerekir. Evet, ateşleyici olan film "Poltergeist"dı fakat Robert Wise'ın 1963 tarihli "The Haunting"inden uzun yıllar sonra tekrar alevlenen tarzın öncü filmi olarak "The Changeling"i de saymak gerekir: Ani irkilmelerle izleyici korkutmak yerine doğaüstü atmosferini sağlam inşa edip, bu atmosferle izleyiciyi korkutmayı hedefleyen bir tarz bu... Sözkonusu tarzın, Alman Dışavurumculuğu'na kadar giden bir sinema anlayışına dayandığını da söyleyebiliriz.

George C. Scott

Öncesi ve sonrası
"The Changeling", döneminde ticari açıdan Kanada dışında pek başarılı olamadı. Yıllar sonra korku filmi hayranları için bir gömülü hazine olarak keşfedildi. Ülkemizde de TRT'nin Geceyarısı Kuşağı'nda gösterilmesiyle bir kuşağın kabusu haline geldi.

Kimleri etkiledi?
Film çok net bir şekilde bir alt-türe ait olduğu için direkt etkilerden söz edilemez. Yine de Alejandro Amenabar ve Night Shyamalan'ın filmlerini sayabiliriz. Özellikle "The Others" ve "6. His"in teşekkür borçlu olduğu söylenebilir. Yine "Stir of Echoes" ve "What Lies Beneath" de bu listede yer alması gereken filmler arasında. Fakat asıl ilginci hiç söz edilmeyen bir yerden, Japonya'dan geliyor: "Ringu". "The Changeling"deki hayaletin babası tarafından öldürülüp kuyuya atılan bir çocuk olduğunu söylemek yeterli olur herhalde.

Ne derler?
Merdivenden aşağı doğru yuvarlanan top sahnesinin bir klasik olduğunu.

Hafızalara kazınan karakter
Muhteşem bir filmografiye sahip olan George C. Scott'ın canlandırdığı John Russel'dan başkasını düşünmek bile haksızlık olabilir. 1971'de "Patton"daki performansıyla Oscar'a layık görülen ve bu ödülü reddeden Scott'ın "The Changeling"e hayat veren faktörlerin başında geldiğini söylemek gerekir. John Russel karakteri herkesin hayatta rastlayabileceği kadar inandırıcıydı. Bunu sağlayan Scott'ın abartıya hiç yer vermeyen oyunculuğuydu.

Yönetmen
Macar asıllı yönetmen Peter Medak 1937 yılında doğdu. Kariyerinin ilk yarısında ağırlıkla İngiltere'de televizyon filmleri çeken Medak, ilk önemli filmine 1972 yılında imza attı: "The Ruling Class". "The Changeling"den bir sene sonra bir Zorro parodisi çeken Medak 1990'a kadar televizyon filmleri çekmeye devam etti. 1990'da çektiği yarım saatlik bir belgesel olan "Nabokov on Kafka - Understanding The Metamorphosis" Medak'ın kariyerindeki en ilginç işlerinden biri. Daha sonraları "Romeo Is Bleeding" ve "Species 2" gibi filmler çekti. Görüldüğü gibi hiçbir zaman korku türüne kafa yormamış bir yönetmen olan Peter Medak'ın "The Changeling"i kendi sınırları dahilinde önemsenecek bir film yapmasının nedeni, her filmine uygun ruh halini bulmaya uğraşan bir yönetmen olmasıdır herhalde.

İşte tekinsiz ev!

Son söz
Teen-slasher tarzındaki korku filmlerinden sıkıldıysanız, "Dehşet" size ilaç gibi gelebilir.

Yarışmada büyük ödülü kazanan "Salto, salmiakk og kaffe!".

Avrupa'nın öncü festivali

Genç yönetmenlere destek vermeyi ilke edinen Uluslararası Mannheim-Heidelberg Film Festivali geçtiğimiz Kasım ayı içerisinde elliüçüncü kez düzenlendi. Keşfedecek yeni isimler kadar, farklı coğrafyalara ait filmlerde bile gözlenen benzer bir ruh hali, işlenen ortak temalar ve dolayısıyla üzerine düşünülecek çok şey vardı. ENGIN ERTAN

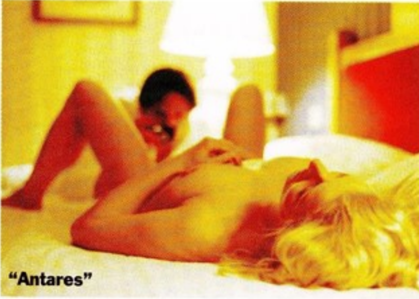
"Avrupa'nın Sundance'i" geçtiğimiz Kasım ayı içerisinde elliüçüncü kez seyircilerle buluştu. Uluslararası Mannheim-Heidelberg Film Festivali için sık sık kullanılan bu benzetme, bu yıl da Uluslararası Yarışma Jürisi'nde yer alan L.M. Kit Carson tarafından dile getirildi. Mannheim-Heidelberg Film Festivali genç yönetmenlere, yeni keşiflere ve mütevazı filmlere eksiksiz bir destek vermeyi sürdürüyor ve profilinden asla taviz vermiyor. Daha önce büyük festivallerin programına girmiş filmleri - birkaç istisna haricinde- kabul etmeyen, hatta genellikle ilk gösterimlere yer veren festival risk faktörünü seyirciyle yıllardır süregelen bir güven ilişkisi sayesinde ortadan kaldırmış durumda. Filmleri ve yönetmenleri tanımasalar bile, festivalin seçici kuruluna güvenen seyirciler salonları doldurmaya devam ediyorlar. Diğer yandan dağıtımcıları ve çeşitli ülkelerden gelen yapımcıları da ağırlayan ve buluşturan festival, hem bağımsız sinemanın dağıtım ağını zenginleştirmek, hem de yeni projelerin hayata geçirilmesi için evsahipliği görevini üstleniyor.

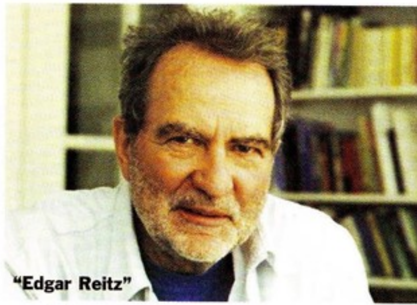
Genç yönetmenlerin ve yeni keşiflerin filmlerine ağırlık veren bir festivalin son kertede dünya üzerindeki genç nüfusun ve yolun başındaki yaratıcıların ruh haliyle ilgili bir panorama sunduğunu söylemek de yanlış olmaz. Önceki yıllarda olduğu gibi, bu yıl da festival sona erdiğinde kafamızda bu konuyla ilgili cümleler vardı. Son bir iki yıl içerisinde dünyadaki gelişmeleri göz önüne alırsak, genç yönetmenlerin politik konularda fikir yürütmeleri, tarihi deşmeye çalışmaları, mekan olarak parçalanmış ve savaşın ortasındaki ülkeleri, kahraman olaraksa yersiz yurtsuz karakterleri seçmeleri, tüm bunlara ek olarak küreselleşme, anavatan (veya anavatansızlık) gibi temalara eğilmeleri elbette şaşırtıcı değil.

İlk olarak Kanada/Fransa ortak yapımı olan "Littoral"i ele alalım. Tiyatro geçmişi olan Wadji Mouawad'ın bu ilk uzun metraj denemesi, aynı zamanda festivalin açılış filmiydi. Lübnan asıllı ancak Kanada vatandaşı olan Wahab, babasının cesedini kapar ve Lübnan'ın yolunu tutar. Babasının doğduğu köye gömme planı, Wahab'ın kendi geçmişi ve tarihiyle tanışması ve yüzleşmesi için de vesile olur. Yönetmen Mouawad, Wahab ile beraber seyirciyi de Lübnan'da süregelen savaşın içine başarıyla sokuyor. Müzik kullanımında bir aşırılıktan söz etmek mümkün ancak bu durum Mouawad'ın takip etmeye değer bir yönetmen olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Başarılı bir görüntü yönetimi çalışmasının sonucunda ortaya çıkmış etkileyici resimler ve dozunda bir mizah duygusuyla ilerleyen bu filmin yarışmadan eli boş dönmesiyse festivalin en büyük sürprizlerinden birisi. "Kako Ubiv Svetec" (Bir Azizi Nasıl Öldürdüm) ise Fransa ve Slovenya'nın da desteğiyle gerçekleştirilmiş bir Makedonya yapımı. Uzun yıllar Amerika'da yaşadıktan sonra ülkesi Makedonya'ya geri dönen Viola'nın terörist eylemlerin içine çekilmiş erkek kardeşini koruma çabasını anlatan bu film de kayda değer bir genç yönetmenin habercisiydi. İlk uzun metraj filmini çekmiş olan Teona Strugar Mitevska, pencereleri, televizyon ekranlarını veya - denemekten hoşlanan çoğu genç yönetmen gibi- aynaları sık sık kullanıyor, bir bakıma sürekli kadraj içinde kadraj yaratarak anlattığı hikayenin geçtiği coğrafyanın parçalanmışlığının da altını çiziyordu. Ne yazık ki, "Kao Ubiv Svetec" de festivalden eli boş dönen filmler arasındaydı.

Bulgaristan yapımı "Mila ot Mars" (Marslı Mila) da yarışmanın kayda değer filmlerinden birisiydi. Beraber yaşadığı erkeğin kölesi olmaktan bıkan ve çareyi kaçmakta bulan Mila, karnında taşıdığı çocukla beraber bir köye sığınıyor ve sadece yaşlıların yaşadığı bu köyde başlarda "uzaylı" gibi karşılansa da, zamanla iletişim kurmayı beceriyordu. Bu küçük ve mütevazı film, bir noktadan sonra kullandığı dini motiflerle ipin ucunu kaçırsa da izlenmeye değer bir ilk filmdi. Festivalden iki ödülle dönmesi de pek şaşırtıcı olmadı; ikinci büyük ödül olan Rainer Werner Fassbinder Ödülü ve Kiliseler Birliği Ödülü. Benzer şekilde bir kadının macerasını merkez noktasına alan İran yapımı "Parvanei Dar Baad" (Rüzgardaki Kelebekler) ise büyük bir hayalkırıklığıydı. Cafer Panahi'nin "Daire"sini anımsatır şekilde bir kadınlar hapishanesinde açılan film, ortalarındaki kum fırtınası sahnesiyle tavan yapıyor ancak finale doğru giderek düşerek vasatın altı bir melodram/aksiyon halini alıyordu.

Kadın karakterler üzerine kurulu filmlere gelmişken, hemen Uzakdoğu'dan gelen iki örneğini anayım; Japon yapımı "Charon" ve Çin yapımı "Nuan". Her iki film de bu coğrafyadan çıkan yönetmenlerin sinemanın görsel diline hakimiyetlerini ispat etmekteydi. Akla Zhang Yimou'nun ilk dönemlerini getiren "Nuan" geçmişe dönüş ve hatırlama üzerine kayda değer bir filmdi. Yönetmen Huo Jianqi sık sık geri dönüşlere yer verdiği filminde bugünü ve geçmişi görsel dilinde de başarıyla ayırıyordu. Gen Takahashi'nin yönettiği "Charon" ise üç farklı düzlemde ilerleyen serbest dramatik yapısıyla yarışmanın en iyilerindendi. Berlin Film Akademisi'nden mezuniyet filmiyle yarışmaya katılan Türk-Alman yönetmen Nuray Şahin ise seyircinin en çok ilgi gösterdiği yönetmenlerden birisi oldu. "Folge der Feder" (Tüyü Takip Et) İzle-

"Antares"

"Edgar Reitz"

"Şirket"

yici Ödülü'nü Sırbistan/Karadağ yapımı "Sivi kamion crvene boje" (Gri Kamyon Aslında Kırmızı) ile paylaşırken, çoğunlukla erkek yönetmenlerin bakış açısından izlediğimiz bir dünyayı, Almanya'daki Türklerin yaşantısını farklı bir duyarlılık ve yumuşaklıkla yansıtıyordu.

Festivalin esas yıldızlarının Kuzey Avrupa ülkeleri olduklarını söylemekse yanlış olmaz. Her ne kadar yarışmadan eli boş dönse bile, İsveç yapımı "Detaljer" (Detaylar) kadın-erkek ilişkileri üzerine kayda değer bir filmdi. Kanımca yarışmadaki en iyi filmlerden birisi olan Norveç yapımı "Min misunnelige frisør" (Benim Kıskanç Berberim) ise kısa süresini akıllıca kullanan, keyifli bir kara mizah örneğiydi. Uluslararası Yarışma Jürisi'nden Özel Ödül kazanan filmler arasına girmesi de pek şaşırtıcı olmadı. Büyük ödül ise yine bir Norveç filmine gitti, "Salto, salmiakk og kaffe!" (Klorofil, Amonyak ve Kahve!). Ne yazık ki Mona J. Hoel'in yönettiği bu film için olumlu şeyler söyleyemeyeceğim. Büyük şehirde yaşayan insanların ruh halini kaos üzerinden vermeye çalışan filmin vaat ettiği kara mizahı bir türlü yakalayamadığını, ayrıca alternatif bir aile modelinin peşinden koşarken yer yer muhafazakar sulara kaydığını düşünüyorum. Kaldı ki Hoel'in filmi, çok sayıda karakterin hikayelerini kesiştirmenin aslında ne kadar zorlu bir iş olduğunu ve herkesin bir Robert Altman veya Paul Thomas Anderson olamayacağını bir kez daha hatırlatmaktaydı. Buna karşın, özel bir bölümde gösterilen Götz Spielmann'ın yönettiği "Antares" ise kahramanları aynı toplu konutlarda yaşayan insanlar olan üç hikayeyi ustalıkla kesiştiriyordu.

Son dönemde Avusturya sinemasından gelen diğer iki örneği, Ulrich Seidl'ın "Zor Günler"ini (Hundstage) ve Ruth Mader'in "Mücadele"sini (Struggle) ciddi şekilde anımsatan film, şehir içerisinde yalnızlığa sürüklenen insanları, onların tutunma çabalarını, sığındıkları geçici mekanları ve geçici heyecanları başarıyla perdeye taşıyordu. Hatta öyle diyebilirim ki, Spielmann'ın bu hazmı zor ama etkisi yüksek filmi tüm festival programı göz önüne alındığında "en iyi" olarak öne çıkıyordu.

Yarışma dışında, "Uluslararası Keşifler" bölümünde gösterilen bir diğer Norveç filmiyle devam edelim. "Alt for Egil" (Her Şey Egil İçin) yer yer "Karanlıkta Dans"ı anımsatan bir müzikal/dram idi. Ancak yönetmen Tore Rygh, Trier gibi seyircinin sinirini bozmaktansa "kendini iyi hisset" tarzından yana tercih kullanmıştı. Norveçli ünlü pop yıldızı Morten Abel'in de müzikal sahnelerinde rol aldığı film, basit ve sıradan bir senaryoyla yola çıksa bile kendisini izlettiren, "olmuş" ve sevimli bir filmdi. Aynı bölümde gösterilen Belçika yapımı "Steve + Sky" ile bu film arasındaysa şöyle bir benzerlik kurulabilir; her iki yönetmen de genç karakterlerine ses verirken onlara şarkı söyletmeyi tercih ediyorlar. Felix van Groeningen'in yönettiği "Steve + Sky" bir müzikal değil ancak filmde Sky'ın sık sık söylediği "Beats of Love" parçasının, zamanla bir nev'i kendini ifade etme aracına dönüştüğünü söyleyebiliriz. İyi bir soundtrack ile desteklenmiş bu "düşmüşler aşkı"nın da kendine has bir tadının olduğunu ve izlenmeye değer özellikler barındırdığını söylemek yanlış olmaz.

Çeşitli uluslararası festivallerde gösterilen "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"ın da yer aldığı bu bölümün bir diğer ilgi çekici filmi ABD'den geliyordu. "Dear Pillow" biraz Todd Solondz'u, biraz da Larry Clarke'ı anımsatan bir sertlikte ilerleyen, varoşlarda geçen bir bağımsız yapım. Yönetmen Bryan Poyser porno dünyasına dalarken göstererek değil, söyleyerek rahatsız etmeyi hedefliyor. Filmde tek bir seks sahnesi yer almazken, dile getirilen şeyler öyle böyle değiller. Filmin cesareti ve doğallığı takdire değer ancak pornografiyi yalnız ve umutsuz ruhların sığınağı olarak tanımlaması da pek kabul edilesi değil.

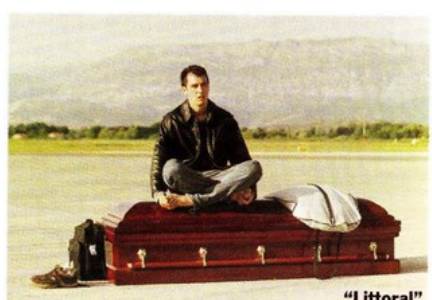
Tüm bu kurmaca filmlerin yanında üç belgeselin de adını anmak gerek. İlk olarak Kanada yapımı "The Delicate Art of Parking" (Park Etmenin İnce Sanatı). Esasında Trent Carlson'ın filmi bir "mockumentary", yani kurmaca belgesel. Parkmetrelerden sorumlu görevlilerin yaşantılarına bakan filmin, yer yer son derece komik olduğunu belirtmek gerek. Bir bakıma "Şişir Beni"yi veya MTV'nin son dönem reality show soslu mizah programlarını anımsatsa bile, ele aldığı konu ve bir "mockumentary" olması sebebiyle yüzeyselliği rahatsız etmeyen bir film bu. Daha ciddi sulara kaymak istersek, Susanne Benze ve Oliver Axer'in yönettikleri "Hitlers Hitparade"e bakabiliriz. III. Reich dönemine ait kimi arşiv görüntülerini, dönemin popüler şarkıları eşliğinde veren bu kolaj gerek provokatif yönü, gerekse sözkonusu dönemde sıradan Alman vatandaşlarının gündelik yaşantılarında nasıl mutlu olduklarını, başka bir deyişle, malum ideallere nasıl göz yumduklarını ve gerçeğin farkına varmadıklarını imlemesiyle dikkat çekiyordu. Son olaraksa yine bir Kanada yapımı, "The Corporation" (Şirket)... Daha önce ülkemizde de !F İstanbul AFM Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali'nde gösterilmiş olan film, festivalin seçici kuruluna göre, hak ettiği ilgiyi görmemiş filmlerin sunulduğu özel bir programda yer aldı. Böylesi bir program için daha uygun bir seçim olabilir mi, bilmiyorum. "Fahrenheit 9/11" veya "Şişir Beni" gibi geniş kitlelere ulaşan ancak ele aldığı konuyu yeterince derinlemesine incelemeyen belgesellerin yanında "Şirket" bir başyapıt niteliği kazanıyor. Baştan sona gayet akıllıca hazırlanmış bir "tez filmi" şeklinde ilerleyen Mark Achbar ve Jennifer Abbott'un beraber yönettikleri film, "şirket" kavramını ekonomik ve siyasi boyutuyla didik didik ediyor ve sunduğu birbirinden ilginç bilgilerle yaklaşık iki buçuk saatlik süresini tatmin edici bir dolgunluğa ulaştırıyor. Bu ilginç belgesel umarım ileride daha fazla sayıda kişiye ulaşabilir.

Festivalle ilgili yazıyı noktalamadan önce, her yıl verilen "Master of Cinema" ünvanından da bahsetmek gerek. Festival komitesi bu yıl sözkonusu ünvana iki yönetmeni birden layık gördü. Festivalde Wim Wenders etrafında gelişenleri ayrı bir yazıda ele alacağım ancak yılın ikinci ustasından, ne yazık ki ülkemizde pek tanınmayan Edgar Reitz'dan en azından bir iki cümleyle bahsetmek gerek. Pek çok kısa film sonrasında 1967 yılında ilk uzun metraj filmi "Mahlzeiten"ı yöneten ve bu filmle Venedik Film Festivali'nde En İyi İlk Film ödülünü kazanan Reitz, Yeni Alman Sineması'nın en saygın yönetmenlerinden birisi. En kapsamlı ve en iyi bilinen işiyse, hem televizyonda hem de sinemalarda gösterilmiş, üç sezondan oluşan ancak bir bütün halinde "uzun" bir film olarak da değerlendirilen "Heimat" dizisi. II. Dünya Savaşı sonrasından bugünün Almanyasına değin (yönetmen üçüncü sezonu bu yıl içerisinde tamamladı) bir ailenin yaşadıklarını anlatan, toplam süresi 3000 dakikayı geçen bu devasa "film" de festival programında yer aldı. Elbette küreselleşme ve anavatan / anavatansızlık kavramları, "Heimat"ın (Almanca'da anavatan anlamına geliyor) yönetmeni Reitz'a yöneltilen sorular arasında da yer almaktaydı. Başka bir deyişle Uluslararası Mannheim-Heidelberg Film Festivali bu yıl benzer temalar etrafında farklı jenerasyonlardan gelen yönetmenleri buluşturdu ve tamamlandıktan sonra hem bizlere tanıttığı yeni keşifler, hem de üzerine düşünülecek konularıyla tatmin edici bir etki bıraktı. ■

"Folge der Feder"

"Mila ot Mars"

"Littoral"

"Sinema, görmenin artık unutulduğu bir okul"

Altmışlı yılların sonundan bu yana durmaksızın film çeken ve Yeni Alman Sineması'nın en önemli figürlerinden birisi olan Wim Wenders, bu yılki Uluslararası Mannheim-Heidelberg Film Festivali'nde "Master of Cinema" ünvanına layık görüldü.

ENGİN ERTAN

En tutkulu hayranları bile itiraz etmeyeceklerdir ki, Wim Wenders'in son yıllarda çektiği filmlerin arasında pek dişe dokunur bir şey çıkmadı. Buna rağmen hemen her sinemasever hayatının bir döneminde yönetmenin en azından bir filmine vurulmuştur. Ya "Zamanın Akışında"nın yol filmi modelini alıp sinemanın kendisini bir yolculuğa dönüştüren yapısına, ya "Paris, Texas"ta cam bir paravanın ardındaki Nastassja Kinski'ye, ya "Berlin Üzerinde Gökyüzü"nün varoluşçu sorularına, ya da "Dünyanın Sonuna Kadar"ın soundtrack'ine...
Wenders'in "Stranger Than Paradise"ı çekmesi için destek olduğu Jim Jarmusch'a bile çoktan usta dedikten sonra, Düsseldorflu yönetmene bu ünvanı layık görmekte hiçbir sakınca yok. Bu yıl elliüçüncü kez düzenlenen Uluslararası Mannheim-Heidelberg Film Festivali'nin yöneticileri de aynı fikirde olsalar gerek. Her yıl bir yönetmeni layık gördükleri "Master of Cinema" ünvanını bu sefer Yeni Alman Sineması'nın iki önemli ismine, Edgar Reitz ve Wim Wenders'e verdiler. Wenders ödülünü alırken sahnede son derece mütevazı ve alçakgönüllüydü. Hatta usta olarak anılmaya mesafeyle yaklaştığını şöyle bir anısını aktararak değindi; "'Bulutların Ötesinde'de Antonioni'nin yönetmen yardımcılığını yaparken, bir süre sonra setteki insanlar Antonioni'ye olduğu gibi bana da maestro diye seslenmeye başlamışlardı. Onları karşıma aldım ve 'Bana bir daha maestro derseniz seti terk ederim', dedim". Ancak Wenders şunu da eklemeden edemedi "Bu ödülü başka bir yerde kolay kolay kabul etmezdim". Ne de olsa yıllar önce mezuniyet filmi "Summer in the City"nin ilk kez seyirci karşısına çıktığı, bir bakıma kariyerinin başladığı festivalden geliyordu bu anlamlı ödül ve ünvan.

İlk uzun metraj filmini 1970 yılında çekmiş olan Wim Wenders, genç ve yeni bir sinema dilinin arayışını sürdürüyor. Bunun son örneği, dijital video ile çektiği yeni filmi "Land of Plenty".

Festivalde yönetmenin filmografisinden iki örnek gösterildi. Bu yıl Venedik Film Festivali'nde de yarışan "Land of Plenty" ve beş saatlik yönetmenin kurgusu versiyonuyla "Dünyanın Sonuna Kadar". Önce yönetmenin yeni filminden bahsetmekte yarar var. "Land of Plenty" tam anlamıyla tatmin etmese bile, yönetmenin "The End of Violence" veya "Sırlar Oteli" (The Million Dollar Hotel) gibi yakın dönem filmlerinin üzerinde seyrediyor. Wenders uzun zamandır yaşadığı ve en azından coğrafya olarak son derece etkileyici bulduğu Amerika'da yine. Los Angeles'ta çektiği filminde, 11 Eylül sonrasındaki ruh haline ilişkin bir şeyler söylüyor ve tekrar tavan yapan Amerikalıların paranoya duygusu ve yabancı düşmanlığından dem vuruyor. John Diehl'in canlandırdığı Paul, Vietnam'da savaşmış, döndükten sonraysa istihbarat konusunda uzmanlaşmış yalnız bir adam. Sabah akşam gözüne kestirdiği şüphelileri takip ediyor, izliyor ve dinliyor. Bu şüpheliler tahmin etmenin zor olmayacağı gibi genellikle Ortadoğulular. Göz hapsine aldığı bir adamın öldürülmesi Paul'ü daha da heyecanlandırıyor ve geliştirdiği komplo teorileri etrafında cinayeti çözmeye çalışıyor. Aynı günlerde İsrail'den gelen yeğeni Lana (Michelle Williams) ise dayısının aklını başına toplaması için yardımcı olmaya çalışıyor. Williams'ın canlandırdığı karakter, Wenders'in bir bakıma "ne varsa gençlerde var" demeye çalıştığını gösteriyor. Film Amerikalıların hep övünedurdukları değerlerini ters bir okumayla yeniden gözden geçirmeye çalıştığı gibi, medyanın da desteğiyle kapılınan aldanmaya dikkat çekiyor.
Filminde Lana karakterini hem insancıllık, hem de mantık açısından daha zengin kılan yönetmen kuşkusuz hâlâ genç bir ruha sahip.
Festival çerçevesinde gerçekleştirilen halka açık söyleşisinde sinema yapmak için yeni medyanın ne derece önemli olduğuna, dijital videoya atfettiği öneme dikkat çekmesi de hiç şaşırtıcı değil. Dijital videoyu gerçek bir devrim olarak gören Wenders, "Şu ana kadar gördüklerimiz sadece buz dağının tepesi. İleriki yıllarda bu devrimin gerçek etkisini hissetmeye başlayacağız", diyor ve dijital video olmasa ne "Buena Vista Social Club"ı, ne de "Land of Plenty"yi çekemeyeceğini belirtiyordu. Söz konusu yeni teknolojinin, film çekmeye hevesli gençlerin önündeki engelleri azalttığına dikkat çeken Wenders'e, sinema okumayı hedefleyen genç bir seyirciden şöyle bir soru geldi; "Bekleyip sinema eğitimi almayı mı önerirsiniz yoksa hemen film çekmeye başlamayı mı?" Kendisi de okullu olan, hatta çeşitli üniversitelerde sinema üzerine ders veren Wenders bu soruya şöyle cevap verdi; "Benim Münih Sinema ve Televizyon Akademisi'ne girdiğim yıl başvurusu reddedilen genç bir adam vardı. Bizler okulun imkanlarıyla birtakım alıştırmaları yaparken, o çoktan üçüncü uzun metraj filmini çekmişti (bahsettiği Rainer Werner Fassbinder'den başkası değil). Bence her ikisi de önemli. Sinema yapmaya yönelik heyecanınızı asla kaybetmemeli ve imkan yaratabildiğiniz sürece kafanızdaki fikirleri hayata geçirmelisiniz. Ancak sinema tek başına gerçekleştirilen bir sanat değil. En azından başka insanlarla iletişim içerisinde olmayı, beraber bir şeyler üretmeyi öğrenmek için de

"Dünyanın Sonuna Kadar"

"Land of Plenty"

sinema eğitimi gerekli".
Şaşırtıcı olmayacak şekilde Wenders'e Amerika ve siyaset ile ilgili sorular da yöneltildi. Bir izleyici Amerika'daki son seçimler öncesinde Wenders'in katıldığı bir talk şovda "Eğer Bush tekrar seçilirse Amerika'yı terk edeceğim", dediğini hatırlattı. Şu sırada yeni filmi "Don't Come Knockin'"in kurgusunu tamamlamakla meşgul olan Wenders ise, "Filmi bitirdikten sonra bu konuyu tekrar gözden geçirmem gerekiyor. Benim gibi pek çok Amerikalı dostum da benzer bir ikilem içerisindeler. Kalıp mücadele etmek mi lazım, yoksa sırtını dönmek mi, bilmiyorum", şeklinde cevap verdi.

Bu halka açık söyleşi sonrasında gerçekleşen ve benim de katıldığım grup röportajında benzer konular üzerine konuşulmaya devam edildi. "Amerikan Rüyası"nın Avrupa'da veya Almanya'da bir karşılığı olup olmadığı sorusuna cevaben Wenders şöyle dedi: "Almanların hayal kurmakla bir bağlantıları yok. Ondokuzuncu yüzyılda bu durum farklıydı. Almanlar dünyanın pek çok yerini dolaşıyor, yeni mekanlar keşfediyorlardı. Aynı dönemin Alman edebiyatına bakarsanız, o yıllarda Almanların çok fazla hayal kurmuş olduklarını görebilirsiniz. Ancak bugünün Almanya'sında üretilen müziğe, filmlere, romanlara, resimlere bakarsanız, karşınıza bir rüya, en azından mutlu bir rüya çıkmıyor. Belki de Almanlar doğaları gereği hayal kuran değil, düşünen olmayı seviyorlar. 'Alman Rüyası'ndan bahsedecek olursak, 1989'da bir bakıma bu rüya gerçekleşti. Çoğu kişi her şeyin farklı olacağını düşünüyordu. Ancak bu rüyanın hiç de hoş olmadığını fazla zaman geçmeden gördük. Etkileri gitgide kötüleşerek bugün bile hissediliyor. 'Amerikan Rüyası' ile ilgili sorun da bu, gerçek hayat asla rüyanın aynısı olamıyor".

"Land of Plenty"de bir bakıma Amerika'yı veya Amerikalıların gerçeği algılayış biçimini eleştiren Wenders'e bir Avrupalı olarak sinemada Amerika'nın eleştirilmesi veya Amerikalıların kendilerini eleştirme konusundaki ısrarları üzerine sorduğumuzdaysa şöyle bir cevap aldık: "Amerikalılar gerçekten çok komikler. Belirli aralıklarla kendilerini eleştiren filmler yapıyorlar. Örneğin yakın zamanda 'Fahrenheit 9/11' bu bağlamda epey polemik yaratan bir filmdi. 'Mançuryalı Aday'ın yeniden çevrimini de politik bir mesel olarak görmek mümkün. Ancak bunu dışarıdan birisi yaptığında son derece hassas davranıyorlar. 'Paris, Texas'ı yönettiğim zaman bile New York Times'dan L.A. Times'a kadar pek çok yerde 'Buna ihtiyacımız yok' gibi yazılarla karşılaştım. Amerikalılar kendilerine dışarıdan gelen bir bakışa değer vermiyorlar. Halbuki Avrupa'da birbirine o kadar yakın gelişmiş kültürler var ki, bizler birbirimizi eleştirmeye açığız. Amerika ile Avrupa'yı veya Almanya'yı karşılaştırdığım zaman beni ümitlendiren bir şey şu, burada insanlar en azından sorunlar üzerine konuşabiliyorlar. Buradaki kültür konuşmak ve sorunları çözmeye daha açık. Ancak Amerikalılar dışarıdan görülmeye açık değiller. Belki de kendi kültürlerini en üst düzeyde kültür olarak, Amerikan sineması etiketiyle pazarlamalarının nedeni de bu. Örneğin 'Land of Plenty' için Amerika'da hâlâ bir dağıtımcı bulamadım. Umarım bu durum değişir".

"Dünyanın Sonuna Kadar"dan yola çıkarak sinemayı görmek üzerine bir okul olarak kabul edip etmediğine dair soruya verdiği cevapsa şöyleydi: "Resimlerle düşünmek, görsel bir bütünlük içerisinde hareket etmek sinemanın bize kattığı bir şey. Şu gün izlediğimiz filmleri yüz yıl önce insanlara gösterecek olsaydık sanırım bunu kaldıramazlardı. Çünkü sinemanın tarihi bir anlamda görme yetimizin gelişiminin de tarihi. Saniyeler gibi kısa zaman süreçlerinde gördüğümüz resimleri analiz etmek ve düşünmeye devam etmeyi becermek zaman içerisinde kazandığımız ve sürekli gelişen bir yetenek... Ancak bugünün insanları gördüklerini algılamak konusunda daha hızlı olsalar bile, geçmişin tersine artık kişisel hayal gücüne pek yer yok. Her şey gördüğünüz resimlerle bitiyor. Bu nedenle sinema görmenin öğrenildiği kadar, artık unutulduğu bir okul".

Buradan "Dünyanın Sonuna Kadar"a geçelim. Yıllar önce ülkemizde de vizyona giren ancak pek ilgi görmediği için bir-iki hafta içerisinde gösterimden kalkan bu film, daha sonra Beyoğlu sinemasında yaz aylarında gerçekleşen özel gösterimler sayesinde seyirciye ulaşmış ve tekrar keşfedilmişti. Hatta bir nevi kült filme dönüştüğünü bile söyleyebiliriz. Wenders'in şu ana kadarki en kapsamlı projesi olan "Dünyanın Sonuna Kadar", belki biliyorsunuz, aslında beş saatlik bir film olarak tasarlanmıştı. Ancak dağıtımcıların ısrarı sonucu yönetmen filminin neredeyse yarısını kesmek zorunda kalmıştı. Film Avrupa'da üç saatlik, Amerika'da ise iki buçuk saatlik bir kopyayla gösterime girdi. Bu haliyle pek başarı elde edemezken, sayıları az olsa bile filme destek çıkanlar da oldu. Wenders'in '90'lı yılların ortalarında, kesmek zorunda bırakıldığı sahneleri ekleyerek oluşturduğu beş saatlik yönetmenin kurgusu versiyonuysa nadiren gösterildiği için filmin hayranları arasında bir efsaneye dönüştü.

Münih Film Akademisi'nde bir adet 35mm. kopyası bulunan bu film (aynı zamanda mevcut tek kopya) Mannheim-Heidelberg Film Festivali'nde kendisine özel bir projeksiyon ve kaşla gösterildi. Söz konusu gösterim, filmin Almanya'da üçüncü kez izleyiciyle buluşmasıydı. Bunun öncesinde Amerika'da üç, İngiltere'deyse bir gösterim gerçekleşmişti. Özetle, filmin beş saatlik versiyonunu izleyen seyirci sayısı oldukça az. Wenders filmin bu halinin daha fazla sayıda izleyiciyle buluşmasını istiyor. Artık filmi ilk tamamladığı günlerdeki kırgınlığı da geride kalmış. Belki cesur bir dağıtımcıdan destek gelirse, önümüzdeki yıllarda film beş saatlik kopyasıyla tekrar vizyona çıkabilir.

Filmin yaygın kısa versiyonunu da defalarca kez izlemiş ve çok seven birisi olarak (kanımca tüm zamanların en iyi soundtrack albümlerinden birisini, hatta belki de birincisini oluşturan müzikleri cabası) şöyle diyebilirim, "Dünyanın Sonuna Kadar"ın beş saatlik versiyonu aynı zamanda Wenders'in en iyi filmi. Bu sonuca varmak çok zor değil, çünkü film uzun versiyonunda yönetmenin sinemasının temel unsurlarının hepsini içeriyor. Dört kıtanın dolaşıldığı, hatta finalinde uzaya kadar gidilen bir yol filmi olan "Dünyanın Sonuna Kadar", birbirinden çarpıcı resimlerin peş peşe eklendiği, dört başı mamur bir başyapıt. Kısaca, bir solukta değil de uzun uzun anlatılan yolculuk bu versiyonda kuşkusuz seyirci tarafından daha iyi sindiriliyor. Filmin neredeyse yarısını kaplayan Avustralya bölümüyse, filmin resimlerin gücü üzerine söylediklerini, karakterlerin kendi rüyalarını izlemeye başladıktan sonra yaşadıklarını çok daha tatmin edici şekilde anlatıyor.

Filmin senaryosunu 1978 yılında yazdığını ve '80'li yıllar boyunca hem Avrupa hem de Amerika'da pek çok fütüriste danıştığını belirten Wenders'e göre filmin tek bir eksiği var, internet. Ancak ikinci milenyumu devirdikten, Y2K paranoyasını atlattıktan sonra tekrar izlediğimiz filme biz bir kusur bulamıyoruz. Varsın internet olmasın, "Dünyanın Sonuna Kadar" hâlâ döneminin ilerisinde ve son derece yaratıcı bir film. Wenders ise son yıllarda pek parlak filmlere imza atmasa bile hâlâ günümüz sinemasının en önemli, en özgün yönetmenlerinden birisi.

Lily Tomlin

gerçek bir komedyen

Stand-up gösterileri, televizyon programları ve nitelikli sinema filmleriyle yıldızlaşan aktris, yaklaşık kırk yıldır güldürüyor.

DERLEYEN: MURAT ERŞAHİN

Hızlı düşünen, yerinde ve zeki esprileriyle izleyiciye kahkaha krizleri yaşatan bir mizah makinesidir Lily Tomlin. 1968'de rol aldığı ilk TV dizisinden bugüne dek güldürmeyi başarmış nitelikli komedyen, bu ay "I Heart Huckabess / Tesadüfler" adlı komediyle sinemalarımızda olacak. Felsefi bir derinliği olan nitelikli komedide, varoluşçu bir yaklaşımla insanların problemlerini çözen karı koca dedektiflerden biri rolünde izleyeceğiz Tomlin'i. Kocasını canlandıran Dustin Hoffman'la iyi bir uyum yakalayan aktris, David O. Russell'ın yönetmenliğini yaptığı filmi, eğlenceli, düşündürücü, dinamik bir komedi olarak niteliyor.

1 Eylül 1939 Detroit, Michigan doğumlu Tomlin, "oyunculuğu" bir kariyer olarak seçmeden önce Wayne State Üniversitesi'nde başarılı bir tıp öğrencisiydi. Oyunculuğa, tek kişilik "happening" gösterileri ve gece kulüplerinde sergilediği stand-up şovlarla başladı başarılı komedyen. 1968'de beş yıl sürecek olan TV dizisi "Rowan & Martin's Laugh-In"de ilk rolünü oynadı. 73'de Richard Pryor ile birlikte rol aldıkları TV programı "Lily" ile ilk Emmy ödülünü kazanmış oldu. 1975'te En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar'a aday gösterildi Lily Tomlin. Unutulmaz bir performans sergilediği film, usta sinemacı Robert Altman'ın Country müziğin anavatanına adadığı "Nashville"di. Aynı yıl içinde "Lily Tomlin Show" ile bir Emmy ödülü daha kazanan aktrisin, kendi esprilerini de yazan senaryo yazarı, yapımcı ve yönetmen Jane Wagner ile o yıllarda toplum tarafından kabul edilmesi zor bir romantik ilişki yaşadıkları yönünde dedikodular ortaya çıktı. 77'de beyazperdede izledik onu.

Oscar'lı yönetmen Robert Benton'un "The Late Show"unda sanki kendini canlandırıyor ve kusursuz oyunuyla Berlin Film Festivali'nde Gümüş Ayı ile ödüllendiriliyordu. Renkli ve popüler televizyon şovlarına ince eleştiriler getiren komedi, aynı festivalde En İyi Senaryo Ödülü'nün sahibi oldu.

1980'de "Nine to Five / Dokuzdan Beşe" filminde Jane Fonda ve Dolly Parton ile birlikte güldürdü bizleri Tomlin. Bir ofiste çalışan ve zalim patronlarına savaş ilan eden üç kadının komik maceraları, dönemin kapitalist anlayışının da hicviydi. 81'de Joel Schumacher'in ilk uzun metrajlı filmi "The Incredible Shrinking Woman" isimli bilimkurgu komedide izledik Lily'yi. Olumlu eleştiriler almayan filmde Tomlin, birbirinden zıt iki karakteri canlandırıyordu. Yine aynı yıl içinde gerçekleştirdiği TV şovu "Lily: Sold Out" ile Emmy ödüllerinin sayısını artırdı yetenekli komedyen. 84'de bu kez rol arkadaşı Steve Martin'di. Ülkemizde de çok sevilen "şık" komedi "All Of Me" çok güldürdü. ZAZ ekibinden Jim Abrahams'ın yönettiği "Big Business", Bette Midler ve Lily Tomlin'i buluşturuyor ve 88'in en matrak filmlerinden biri olarak gösteriliyordu.

"The Search for Signs of Intelligent Life in the Universe", tek kişilik bir performansa dayanıyor, bu kez Tomlin beş ayrı karaktere bürünüyordu. 92'de Woody Allen, "Shadows and Fog" isimli komedide korku türüne kendi mizahını soktu ve ilginç "gag"larla dolu filminde Tomlin'e de bir rol vermeyi unutmadı. AIDS'li hastaları mercek altına alan TV filmi "And the Band Played On" ciddi bir dramdı ve Tomlin, Dr. Dritz karakterinde rolünün hakkını verdi. 93'de "Short Cuts / Sosyeteden İnsan Manzaraları" çıkageldi. Robert Altman'ın başyapıtlarından biri olan "derin" filmde Lily Tomlin yine akılda akılcı bir performans sergiledi. Çağdaş Amerikan edebiyatının yaratıcı kalemi Paul Auster'in senaryosunu yazdığı ve Wayne Wang ile birlikte yönettiği "Blue in the Face", Tomlin'in 95 yılında rol aldığı film oldu. Sayfanın çıkış noktasını oluşturan "Tesadüfler" filminin yönetmeni David O. Russell ile Tomlin'in ilk buluşmaları 96'ya rastladı: "Flirting with Disaster". Dan Aykroyd ve Jack Lemmon gibi iki ünlü komedyenle rol aldığı "Getting Away with Murder" yine 96'nın mahsulüydü. Başrolünü Candice Bergen'in oynadığı sevilen TV dizisi "Murphy Brown"da iki yıl "kadrolu" olarak görev yaptı Tomlin. Ardından 99'da Franco Zeffirelli'nin yönettiği "Tea with Mussolini" adlı savaş güldürüsünde Cher'in rol arkadaşı oldu. Bruce Willis'le birlikte rol aldığı "The Kid" ve kaliteli bağımsız yapım "Orange County", 2000'li yılların filmleriydi. 2003'te Kennedy Center'ın geleneksel olarak verdiği prestijli "Mark Twain Mizah Ödülü"nün sahibi oldu. 71'de "This is a Recording" albümü ile Grammy, 77 ve 86'da ise Tony ödüllerini kazandığını eklemeden geçemeyeceğimiz Tomlin'in yeni projeleri arasında, Meryl Streep ile başrolü paylaşacağı Altman usta imzalı "A Prairie Home Companion" ve Steven Soderbergh'ün senaryosunu yazdığı "A Confederacy of Dunces" adlı filmler yer alıyor.

"Tesadüfler", 24 Aralık'ta gösterimde

Türkiye'de isminden çok yüzü bilinen oyunculardan biri.

Jason Schwartzman

rushmore'daki sevimli velet

Akrabalık ilişkileri yerine yeteneğini konuşturan Schwartzman, profesyonel müzik yaşantısını bırakmasından bu yana sinema kariyerinde yükselişte...

DERLEYEN: MÜJDE PEKER

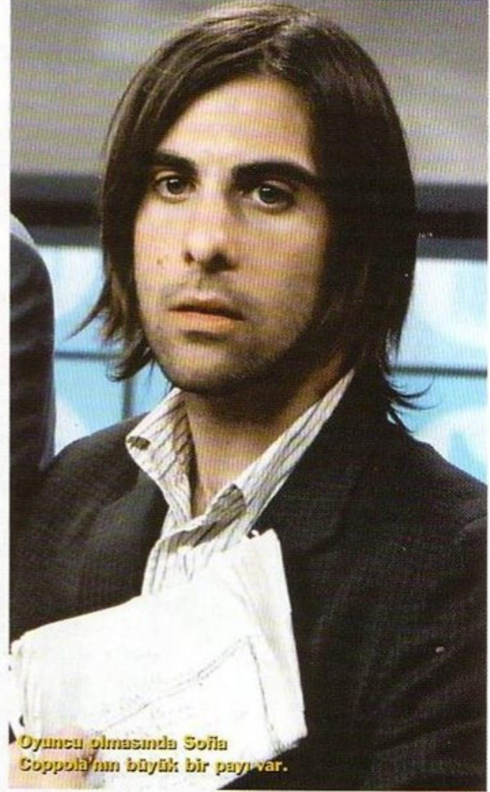
İnsanın Francis Ford Coppola isminde dayısı, Sofia Coppola, Roman Coppola ve Nicholas Cage adlarında kuzenleri varsa oyunculuğu denemesinde fayda var demektir. Hele ki annesi "The Godfather" ve "Rocky" ile tanınan aktris Talia Shire, babası da ünlü prodüktör Jack Schwartzman ise tereddüte hiç gerek yoktur. Bu kriterlere uyması dolayısıyla oyunculukta şansını deneyen ve şimdiye kadar nispeten başarılı olan bir isim Jason Schwartzman. Her ne kadar küçük yaşlardan bugüne oyunculuğu ikinci plana atıp müziğe yoğunlaşmışsa da yavaş yavaş kaderi olan aktörlük yolunda ilerliyor.

26 Haziran 1980 Kaliforniya doğumlu Jason Francesco Schwartzman, tek haneli yaşlarında şiir ve oyunlar yazarak başladığı sanat hayatına, 10. doğumgününde hediye edilen bateri setiyle yeni bir yön verir. Dört sene gibi kısa bir zaman içerisinde arkadaşlarıyla kurduğu Phantom Planet isimli grubu kitleler tarafından oldukça sevilmeye başlayarak, Los Angeles'ın aranılan ismi haline gelecektir. Ancak öncesinde annesinin rol aldığı ve babasının prodüktörlüğünü üstlendiği "Bed and Breakfast" adlı müzikalde prodüksiyon stajyeri olarak çalışarak oyunculuğun mutfağına ilk profesyonel adımını atar. 1993 senesinde Tom Hanks'in çöpçatan oğlu rolünü alabilmek için "Sleepless In Seattle" filminin seçmelerine katılan ancak rolü alamayan Schwartzman, bu hüsran üzerine 1998 senesine kadar grubu üzerine yoğunlaşacak ve oyunculuk sevdasından bir süreliğine vazgeçecektir.

Grubun ilk albümünün çıkmasına yakın, yönetmen Wes Anderson'ın yeni bir film üzerinde çalıştığı haberi gelir. "Rushmore" isimli bu film için uygun başrol oyuncusunu 1800 adayın içinden seçemeyen Anderson'a bir partide Sofia Coppola rol için Jason'ı önerir. Seçmelere katılan oyuncu rolü alır ve kamera karşısındaki bu ilk denemesinden alnının akıyla çıkar. Rushmore Lisesi'nin hocasına aşık zeki öğrencisi Max Fischer ile kült olarak nitelendirilebilecek bir filmin başrol oyuncusu olan Schwartzman, gençlik tarafından bir dönem bu rolüyle özdeşleştirilecektir.

Bizde de kısa bir süre gösterilen "Freaks and Geeks" adlı dizide konuk oyuncu olarak rol almasının ardından Roman Coppola'nın 2001 yapımı "CQ" filminde Felix DeMarco karakterini canlandırır. Aynı dönemde Selma Blair ile birlikteliği olan oyuncunun grubu da zaman içinde popülerliğini artırmıştır ve turneler yavaş yavaş oyuncunun rol seçimlerini etkilemeye ve sinema kariyerini sekteye uğratmaya başlar. Kamera karşısında göründüğü yegane zamanlar Conan O'Brian ve Jay Leno gibi şovmenlerin programlarına grubuyla konuk olduğu zamanlardır. Bu dönemde kendisine başrolde oynaması teklif edilen "Donnie Darko" filmini reddetmek zorunda kalmasıysa rolü alan Jake Gyllenhaal'ın önünü açmasına vesile olur.

2002 senesinde oynadığı "Slackers" adlı yapım "Rushmore" gibi komik ötesi bir filmin üzerine tam

Oyuncu olmasında Sofia Coppola'nın büyük bir payı var.

bir hayalkırıklığıdır. Her ne kadar Andrew Niccol filmi "S1m0ne"daki ufak rolüyle birbirinden oldukça farklı karakterleri zorlanmadan canlandırabildiğini ispat etmiş olsa da ardından gelen "Spun" oyuncunun asıl geri dönüşü niteliği taşır. O yıl ülkemizdeki !F Film Festivali'nde de gösterilen Jonas Åkerlund yönetmenliğindeki bu filmde Mickey Rourke ve Brittany Murphy ile kamera karşısına geçen aktör, uyuşturucu bağımlısı bir genci başarıyla canlandırır. Ertesi sene müzikle sinemanın birlikte yürümeyeceğine kanaat getirdiğinde gruptan ayrılır ve sinemaya dört elle sarılır. David O'Russell'ın "varoluşsal komedi" olarak nitelendirdiği "I Heart Huckabees" isimli filminde olgunlaşmasının getirisi olarak evli erkek rolüne uygun görülmüştür. Eleştirmenler tarafından oldukça beğenilen ancak televizyonda uzun süre barınamayan sitcom "Cracking Up"ın ardından çekimleri yeni tamamlanan "Shopgirl" isimli Steve Martin romanı uyarlamasında göreceğimiz Schwartzman'ın önümüzdeki yıllardaki sinema projeleri oldukça kabarık. Nicole Kidman'lı "Bewitched"in Ritchie'si ve "Maria-Antoinette"in 16. Louis'i olarak izleyeceğimiz oyuncunun çok sevdiği müzikten uzaklaşması sinema kariyerine oldukça yarayacak gibi görünüyor.

"Tesadüfler", 24 Aralık'ta gösterimde

Tony Leung

asya'nın en çok aranan aktörü

Şüphesiz yönetmen Wong Kar-wai, Leung'ün film kariyerindeki en etkin isim. Her şey ikilinin beraber çevirdikleri filmlerle başlıyor.

DERLEYEN: MÜJDE PEKER

27 Haziran 1962 Hong Kong doğumlu Tony Leung Chiu-wai, babasının evi terketmesi ile küçük yaşta bölünmüş bir ailede büyümenin zorluklarıyla tanışır. Evdeki tek erkek olması 15 yaşında okulu terkedip çeşitli işlerde çalışmasına vesile olan oyuncunun bu dönemde yaşadıkları, gelecekte onu evliliğe inanmayan, içine kapanık ve zaman zaman problemleriyle başetmekte güçlük çeken biri yapacaktır. Aktör olmak isteyen bir arkadaşının tavsiyesi üzerine bir televizyon kanalının okuluna yazıldığında ailesinin ve kendisinin içinde bulunduğu maddi ve manevi zorluklardan kurtulmak en temel amacıdır.

Yeteneği ve başarma azmiyle kısa zamanda sivrilmesi "430 Space Shuttle" adlı bir çocuk şovu sayesinde olur. Ardından gelen televizyon dizileri ve filmlerde de canlandırdığı karakterlerle özdeşleşen Leung, bir röportajında başarısı hakkında şöyle der: "Ben sessiz bir insanım. Seyirci seyrettiklerinin karakterin duyguları olduğunu sanıyor, fakat aslında onlar benim aniden ortaya çıkan duygularım. Ancak bu şekilde kendimi iyi hissedebiliyor ve içimdeki duyguları dışavurabiliyorum".

Kamera karşısındaki doğallığının en tatminkar sonuçlarından biri olan "Police Cadet 84"de, ileride "Aşk Zamanı" başta olmak üzere birçok filmde birlikte görüleceği Maggie Cheung ile ilk kez birlikte rol alan Leung, kameranın gerisindeki yaşantısında kaldıramadığı şöhretin ve çocukluk problemlerinin yan etkisi alkol ve uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele eder. Ancak her ne kadar o dönemde kendini amaçlarını yitirmiş biri olarak görse de, oyunculuğundaki mükemmeliyetçilikten ödün vermez ve alacağı sayısız ödüllerden ilki olan En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu ödülünü 1987'de "My Heart is That Eternal Rose" adlı filmle kazanır. İki sene sonra rol aldığı Hou Hsiao Hsian filmi "City of Sadness" ise oyuncunun uluslararası düzeyde tanınmasına vesile olması itibariyle kariyerinde önemli bir yere sahiptir.

1990 senesinde televizyon yapımlarından uzaklaşarak beyazperdeye odaklanan aktör, çocukluğundan bu yana aradığı akıl hocasını ertesi yıl "Days of Being Wild" adlı filmin çekimlerinde bulur. Bu kişi filmin yönetmeni Wong Kar-wai'den başkası değildir. Her fırsatta filmografisindeki en keyifli yapım olarak nitelendirdiği bu filmin ardından oyuncu, yönetmen ile birçok defa birlikte çalışacak ve ikili bu sayede kariyerlerinin zirvesine birlikte tırmanacaklardır. Ancak "Days of Being Wild" deneyiminden sonra yardımcı rollerde oynamak yetmez. Nitekim "Hard Boiled" ile üçüncü defa yardımcı oyuncu dalında aday gösterilmeyi reddederek, bundan sonra başrollerde görünmek istediğini kurda kuşa duyurur.

1994 yapımı iki Wong Kar-wai filmi, "Ashes of Time" ve "Chungking Express", Leung'ün canlandırdığı birinden farklı karakterlere, aşık bir polis memuru ile yavaş yavaş körleşen bir savaşçıyı eklemekte kalmaz; aynı zamanda aktörün hakettiği prestiji edinmesinde önemli görev alırlar. Zira "Chungking Express" ile aktör Hong Kong Film Ödülleri töreninden En İyi Aktör ödülünü kazanarak ayrılır. Ertesi sene kariyerindeki tek uluslararası yapım olan "Cyclo"da bir şairi canlandırarak olumlu tepkiler alan aktörün favori yönetmeni Wong Kar-wai ile dördüncü profesyonel buluşması 1997 yapımı "Happy Together" ile olur. Sürgün hayatı ve ayrılıkla karşı karşıya kalan homoseksüel bir karakteri canlandırdığı bu filmi, kariyerini şekillendirmesi açısından oldukça önemli bulduğu yönetmen Hou Hsiao Hsian ile ikinci filmi olan "Flowers of Shanghai" takip eder.

Oynamadığını, sadece içindeki duyguları gösterdiğini söylüyor.

Artık Leung ülkesi Hong Kong'da son zamanların en iyi aktörü, Wong Kar-wai ise en iyi yönetmeni olarak anılmaktadır. "Aşk Zamanı" bu gerçeği bir kez daha ispatlar. Eleştirmenler bir yandan Kar-wai'in olağanüstü yönetmenliğine övgüler yağdırırken öte yandan Leung ile partneri Maggie Cheung'ün birbirleriyle uyum içindeki oyunculuklarına hayran kalırlar. Arşivine Cannes'da aldığı En İyi Aktör ödülünü de ekleyen Leung, böylelikle çocukluğunun silinmesi zor izlerinden her rolün altından kalkan bir aktör portresi çıkarmış olur. Türk izleyicisi "Doğu Asya'nın en çok aranılan aktörü"nü en son !F film festivali kapsamında gösterilen "Infernal Affairs" adlı macera-gerilim filminde görme fırsatını elde etmişti. Dünya çapında birçok festivalde yoğun ilgiyle karşılanan bu filmin ardından çekilen devam filmlerinin üçüncüsünde de rol alan Leung'ün yeni filmi "2046"nın bir Wong Kar-wai yapımı olması eminiz ikilinin daha önceki ortak çalışmalarını izlemiş olanlar için oldukça heyecan verici olacaktır. Umarız neredeyse bir elmanın iki yarısı olan bu ikili gelecekte de nice projede birarada bulunurlar...

"Kahraman", 31 Aralık'ta gösterimde.

BİR ADAM TÜM İMPARATORLUĞA MEYDAN OKUYACAK.

QUENTIN TARANTINO
SUNAR
JET LI

HERO 英雄

KAHRAMAN

KAPLAN VE EJDERHA'NIN YAPIMCILARINDAN

www.medyavizyon.com.tr
SOUNDTRACK AVAILABLE ON SONY CLASSICAL
FOCUS FEATURES

31 ARALIK'TA SİNEMALARDA

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Bir Fransız yazarından sinemasal sayıklamalar

"Bigger Than Life"

"Yaşını bilmediğim, ama ya görmüş-geçirmiş bir yaşlı fani, ya da genç yaşına karşın bir sinema canavarı olması gereken yazar, çetin ve çetrefil bir dille, geçmişteki sinemaseverlik, ünlü Fransız deyimiyle 'sinefillik' olayını günümüzün sinemaseverliğiyle karşılaştırıyor. Ve korkunç biçimde ilerleyen teknolojiyle birlikte ve ona karşın, o ilk dönemin naif ve içten sinemaseverliğinin kaybolduğunun altını çiziyor."

"1960'ların sinemaseverleri için, Stanley Kubrick'in "Lolita"sının büyük bir film olduğunu söylemek saçma bir şeydi. O sinemaseverler, 2000'li yılların post-sinemaseverlik müritlerinden daha az aptaldı elbette, ama bu film üzerine bahse girmeyi düşünemezdi. Şunu hatırlamak gerekir ki, sinema eleştirmenleri, basın dosyaları, televizyon, kablolu TV, DVD, yani sahte tebessümler, yalancı düşüşler, 'yönetmenin kurgusu' sahtekarlıkları, video koleksiyonculuğu, çöpe gitmeye yarayan 'bonus'ler, bir diğer deyişle bol reklamla sunulan, ama herşeyiyle hesaplanmış makina-filmlerden önce, macera sinemasının çocuksu döneminde, bir avuç hayalci, kolay görülemeyen filmlerin ve meçhul yönetmenlerin peşine düşerlerdi. Bir film için ölümüne bahse girmek ve onu savunmak için herşeyi göze almak, bir sanattı, bir oyundu, bir şölendi.

"Shining - Medyum"

Evet, sınıfın arka sıralarından gelen gülüşmeler işitiyorum. Sen, o garip isimli sinemacıları duymadın bile... Adları Ludwig, Tourneur, Heisler, Douglas Sirk olan ve gencecik eleştirmenlerin üzerine hayatları pahasına kumar oynadıkları o isimleri... Ne bir fabrika sinemasının yanıp sönen ışıklarını, ne o bilinmeyen filmlerin Arthur Rimbaud'vari pırıltısını, ne de sanat mı, sanayi mi olduğuna karar verememiş bir alanın gecenin içindeki yürüyüşünü...

Günümüzde ise, benim aptal öğrencim, adına Kubrick denen megaloman bezirganın herşeyine hayran gözükmek gerektiğini öğrenmişsin. "Lolita"yı da bir şaheser saymak gerektiğini...Herşeye hayran gözükmek, herşeyi satın almak, herşeyi unutmak... İlk çıkışında herkesin "Lolita"dan nefret ettiğini hatırlamak gerekir: çünkü film Nabokov'un kült-romanına ihanet etmişti, çünkü Sue Lyon çok gençti, vs.vs. Filmin sonradan yapılan yeniden çevrimini ve ordaki yıldızcığın acınası çabalarını gördükten sonra, o dönem yargılarının zavallılığı ortaya çıkıyor. Ama bundan da kötü olan ne? Hangisi daha kötü: 1962 yılında o filmi yanlış kanıtlarla mahkum etmek mi? Yoksa günümüzdeki gibi, Kubrick'in her yaptığını başyapıt saymak mı?.

"Lolita" için bir kullanma kılavuzu mu istiyorsun? İşte: James Mason'a bak ve de ağla.

İşte o kadar. Geride kalan herşey, nedeni pek bilinmeden sinema demeye devam ettiğimiz şeyler dahil, hiç önemli değil".

Bir kültürün ölümü

Bu yazıyı 18 Kasım 2004 tarihli Liberation gazetesinin TV sayfasından çevirdim. Louis Skorecki imzasını taşıyor ve o günkü TV programlarında yer alan "Lolita" filmini duyuruyor. Ama ne duyurma, ne eleştiri... Yaşını bilmediğim, ama ya görmüş-geçirmiş bir yaşlı fani, ya da genç yaşına karşın bir sinema canavarı olması gereken yazar, çetin ve çetrefil bir dille, geçmişteki sinemaseverlik, ünlü Fransız deyimiyle 'sinefillik' olayını günümüzün sinemaseverliğiyle karşılaştırıyor.

Ve korkunç biçimde ilerleyen teknolojiyle birlikte ve ona karşın, o ilk dönemin naif ve içten sinemaseverliğinin kaybolduğunun altını çiziyor. Gerçekten de bizdeki modern sinemaseverlerin pek (hatta hiç) bilmediği Jacques Tourneur, Stuart Heisler, Edward Ludwig ve de Douglas Sirk gibi Amerikan yönetmenlerinin alçakgönüllü, ama son derece sağlam sinemalarına değiniyor ve o kültürün ölümünden söz ediyor.

Kubrick ise bir metafor. Çünkü o, kişiselliği, dehası ve yalnızlığıyla, elbette sistemin dışında kalan bir büyük sanatçıydı. Ama, onun az sayıda başyapıttan olan eserine karşı duyulan ve hemen herkesçe paylaşılan büyük hayranlık, sinema denen okyanusun içinde belki daha altlarda gezinen, ama uzun bir kariyer boyunca çok sayıda filme emek vermiş ve bugünkü sinema dilinin görünmez temellerini atmış o mütevazi sanatçıların bunca bilinmemesini ve unutulmuşluğunu mazur gösterir mi?

Öldüren babayı sevmek

Ama Louis Skorecki bunu hep yapıyor. Hemen her gün şeytanın avukatlığına soyunarak, TV'de oynayan bir filmden yola çıkıp okurlarına ilginç zihin jimnastikleri yaptırıyor. İşte hemen ertesi gün, 19 Kasım'da yayınlanmış bir başka yazısı. Başlığı, 1955 yapımı ünlü Charles Laughton filminin adı: "Night of the Hunter" (Bizde "Caniler Avcısı" diye biliniyor). Ünlü oyuncunun ilk ve tek yönetmenlik denemesi olarak kalan bu kült-filmde Robert Mitchum, Shelley Winters ve Lillian Gish oynuyorlardı.

"Babayı herşeyden öte sevmek. Onu, çocuğun boğazını kesmek için bıçağını kaldırdığı anda bile sevmek. Seni soykırım yolunda Tanrı'ya kurban olarak sunduğunda ("Bigger than Life"- Tehlikeli Arzular"- Nicholas Ray) ya da şeytana armağan ettiğinde ("The Shining-Cinnet"- Stanley Kubrick) yine de sevmek. Bu peygamberlere yakışan, Hazret-i İbrahim'le eşleşen, şiirsel bir program.

Sevmek ve düş görmek, sinemanın açılış koşullarıdır. Bunu unutursan eğer, küçük adam, ölür gidersin. Sinir hücrelerin işe yaramaz. Andre Bazin artık yararlı olmaz. Serge Daney, Lourcelles, Moullet, Biette veya Michel Ciment da bir şeye yaramaz. Sevmek ve hayal kurmak, Melies'in, Lumiere'in, Tourneur'ün programlarında olan şeylerdi. Ayni zamanda Charles Laughton'un da: bir filmi üzerinde herkesin onayını ittifak halinde sağlayan sayılı sanatçılardan biri. Üstelik onun tek filmiydi bu...

Günışığı kadar güzel, gece kadar olgun iki küçük çocuk. Lillian Gish, o kadarını biliyorsun, Griffith'in ikonlarından biri ve de birincisiydi. Robert Mitchum ise sanki "Tehlikeli Arzular"daki James Mason'u haberler gibiydi. Ama, ayni zamanda, "Cinnet"teki Jack Nicholson'u da...("Dişlerim fazla beyaz değil, öyle değil mi?"). Unutmamalı ki karanlıkta düş görmek, "sinema"nın başka tanımlamalarından biridir. Bunu unutursan, küçük adam, işin bitik demektir.

O sinema artık yok...

- "Sinema" dediniz, değil mi?
- Evet, öyle.
- Niye işaretlerin içine aldınız?
- Sana şunu hatırlatmak için: sinema, bizim bildiğimiz ve kastettiğimiz anlamıyla sinema, bugün artık geçerli değil. O sinema artık yok.
- Niçin efendim?
- 1955, sana birşey ifade ediyor mu?
- Evet.
- Ya 1959?
- Evet, o da.
- Yani?
- Yani ne efendim?
- 1955, "Caniler Avcısı"nın yılı. Ama ayni zamanda, Amerikan televizyonlarında "Alfred Hitchcock Sunar" programının da yılı. Evet, birzamanlar televizyon öyleydi. 1959 ise "Rio Bravo"dur. Yani filme alınmış gerçek sinema. Sen şimdi gecene dök, küçük adam. Daha güçlü biçimde hayal kurmaya başladığında, yine gel".

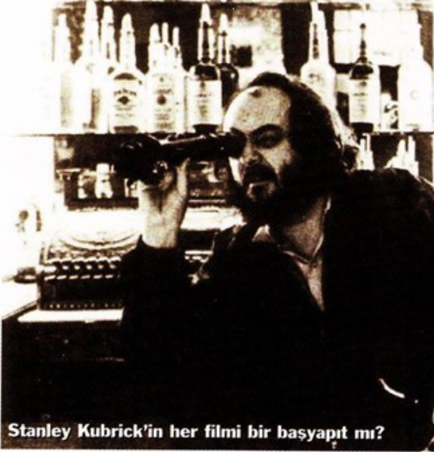
Bir sentez çabası

Evet, Louis Skorecki'nin sayıklamaları devam ediyor. Yıllar yılı ayni köşede ayni klasikleri duyurmaktan bıkmış olmalı. Her yazısını bir polemik, bir saldırı, bir geçmişle bugünü kıyaslama haline getiriyor, her yazısı sanki iz bırakan, acı veren bir tokat, bir küçük darbe. Ya da, has bir sinemaseverin bu kültürsüzleşme, unutma, bilmezden gelme ve yozlaşma çağında, kitle önünde attığı küçük çığlıklar ya da görsel düşlere hasret kalmış bir adamın günlük sayıklamaları.

Ama gerçek sinemaseverlik işte bu tür sayıklamalardan geçiyor. Özlemler, meraklar, araştırmacı bir kişilikle eğilinmesi gereken sinema tarihi. Ama, ayni zamanda, çağdaş sinemadan da inatla, sabırla alınan ve alınması gereken tadlar. Yani geçmişle bugünün bir kıyaslamalı eğitimi, bir sentez çabası, bugünün ve belki de geleceğin güzelliklerinin tarihin ve sanatın birikiminden yola çıkarak yaratılma çabası.

Ve ben, Fransa'nın en aydın gündelik gazetesi olan Liberation'da bu düzeyde bir 'TV'de Sinema' yaklaşımını zaman zaman da olsa izlerken, bizim basınımızdaki olayı düşünüyorum. Örneğin bizim Liberation'umuz olan, olması gereken Radikal gazetesinin, hem de bünyesinde yarım düzine değerli sinema yazarı barındırmasına karşın, TV köşesini hiç de o anlamda sinemasever olmayan kalemlere emanet etmesini ve TV'de Sinema olayında en iyi, en önemli filmlere değil, en parlak, en şık, en cilalı, ama ne yazık ki ayni ölçüde de kof filmlere yer verip duyurmaya çaba harcamasını. İşte bu olayda da, Batı ya da Avrupa ile olan kıyaslamada, biz Türkler yine yaya kalıyoruz. Ne yazık ki...

"Lolita"

Stanley Kubrick'in her filmi bir başyapıt mı?

Renk kullanımının filmin anlatımında son derece önemli bir yeri var.

Nefesiniz kesilecek...

Oyuncu kadrosunda barındırdığı Uzakdoğu sinemasının ünlü isimleri, teknik üstünlüğü, görkemli hali ve hayli estetize edilmiş görselliğiyle dikkat çeken "KAHRAMAN" (Ying xiong) etkisinden kolay kolay çıkılamayacak, eşsiz bir sinemasal ziyafet. **ENGIN ERTAN**

Zhang Yimou'nun gerek eleştirmenler, gerekse seyirciler tarafından yere göğe konulamayan filmi "Kahraman" (Ying xiong) nihayet ülkemizde de gösterime giriyor. Buradaki ilk gösterimi geçtiğimiz yıl Filmekimi çerçevesinde gerçekleşen film, bir salon dolusu izleyiciyi soluksuz bırakmayı becermişti. Şimdi bu kitlenin sınırları daha da genişleyeceğe benziyor.

Otuz milyon dolarlık bütçesiyle Çin'de çekilmiş en pahalı film ünvanını elinde tutan "Kahraman", harcanan onca paranın hakkını veren, epik bir görsel şölen. Uzakdoğu dövüş filmleri denildiğinde aklınıza gelen B filmi motiflerini unutabilirsiniz. "Kahraman" hem büyük prodüksiyon olmanın imkanlarını sonuna kadar değerlendiriyor, hem de seyirciye kolay lokma olmayan bir anlatı sunuyor.

"Kahraman" Çin'in farklı krallıklara bölündüğü dönemde geçiyor. Bunlardan Qin İmparatoru (Chen Daoming) tüm krallıkları kendi hükümdarlığında birleştirmeyi ve tek bir Çin oluşturmayı hedefliyor. Elbette diğer krallıklar buna boyun eğmeye niyetli değiller. Qin İmparatoru'nu öldürmeyi hedefleyen çeşitli suikastçiler var. İsimsiz diye anılan bir savaşçı (Jet Li) suikastçileri bizzat öldürdüğünü haber vermek için imparatoru ziyaret ediyor ve hikayelerini anlatmaya başlıyor. Yimou, İsimsiz'in anlattığı, birbiriyle kesişen bu hikayeleri farlı renkleri motif olarak kullanarak seyirciye yansıtıyor. Kırmızı, mavi, yeşil ve beyazın hakim olduğu bu hikayeler bütünü, esasında Kurosawa'nın "Rashomon"undan alışık olduğumuz bir yapı ortaya koyuyor. İsimsiz'in anlattığı farklı gibi gözüken hikayeler, gerçeğin değişik şekillerde aktarılması veya çarpıtılmasına denk düşüyorlar. Bu noktada filmde kullanılan renklerin Çin geleneğinde temsil ettikleri kavramlardan da bahsetmek gerek. Kırmızı aşk ve tutkunun ötesinde yalan anlamına gelebiliyor. Mavi ise mantığın rengi. Yeşil belleğe, beyaz ise sadelik ve gerçeğe denk düşüyor. Filmin ışığından, dekoruna ve kostüm tasarımlarına kadar her bir öğesine yansıyan renk tercihleri üzerinden bir okuma yapmak ve hikayelerdeki yolunu buna göre bulmaksa kuşkusuz seyirciden bir çaba gerektiriyor. ⇨

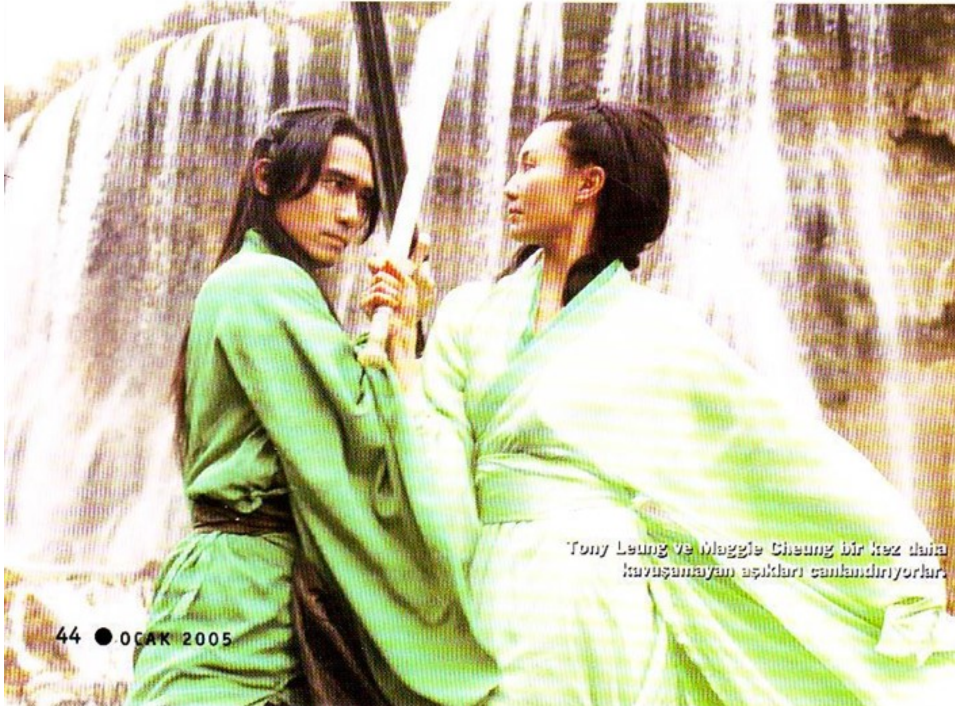
Büyüleyici bir üstün yapım olan "Kahraman"da kolay kolay unutulmayacak dövüş sahneleri yer alıyor.

Amerika'da rol aldığı filmlerde yeteneğini tam olarak sergileyemeyen Jet Li, "Kahraman" ile özüne dönüyor.

Ancak bu girift yapısına rağmen "Kahraman" gösterime girdiği her ülkede büyük bir gişe başarısı elde etti. Çin ve Hong Kong başta olmak üzere, Uzakdoğu ülkelerindeki gişe hasılatı elbette şaşırtıcı değil. Ancak Avrupalı seyirci de Yimou'nun filmine yoğun bir ilgi gösterdi. ABD'de ise bu yaz aylarında gösterime giren film, iki hafta hasılat listelerinin tepesinde kalarak (toplamda ulaştığı hasılat rakamı elliüç milyon doların üzerinde) dikkat çekti. Dublaj yapılmadan, altyazılı bir kopyayla gösterime girmiş bir yabancı filmin ABD'de böylesi bir gişe başarısı yakaladığına açıkçası daha önce şahit olmamıştık. Elbette bu başarının ardında bir pazarlama mucizesi de duruyor. Miramax filmi Amerika'da dağıtırken, Quentin Tarantino'nun adıyla beraber sunarak seyircinin dikkatini çekmeyi becerdi. Elbette Tarantino'nun "Kahraman"ın bir başyapıt olmasına katkısı yok ancak "Kill Bill" ile bu film arasında ilginç benzerlikler yakalamak mümkün. Örneğin İsimsiz ve Kırık Kılıç'ın (Tony Leung Chiu Wai) zihinlerinde dövüştükleri sahnenin siyah/beyaz ve grinin tonlarında verilmesi (tıpkı yeşil gibi gri de Çin geleneğinde belleğe denk düşen bir renkmiş), "Kill Bill vol.1"da Uma Thurman'ın bir sürü savaşçıyı bir başına alt ettiği sahneye esin kaynağı olduğunu söyleyebiliriz.

Şaşırtıcı olmayacak şekilde "Kahraman"ın Batı'da pazarlanmasında rol oynayan ve sık sık karşılaştırıldığı bir diğer film de Ang Lee'nin "Kaplan ve Ejderha"sı. Bu filmin gördüğü ilgi ve seyirci tarafından çok sevilmesi "Kahraman" için bir avantaj olduğu kadar dezavantaj da. Ancak iki film çok farklı kulvarlarda seyrediyorlar. Esin kaynakları aynı olsa bile (wuxia türü) "Kaplan ve Ejderha" Batılı seyirciye daha tanıdık gelecek, romantik edebiyattan ödünç alınmış unsurlarla zenginleşen bir filmdi. "Kahraman" ise daha otantik, daha yerel bir film. Müthiş koreografilere sahip dövüş sahnelerine rağmen, aksiyonu daha geri planda tutmaya çalıştığı, hatta yer yer bir "art-house" filmi havasına büründüğünü söylemek de yanlış olmaz. Ayrıca Yimou bu projeyi çok uzun zamandır tasarladığını, "Kahraman"ı ilk şekillendirmeye başladığı dönemde "Kaplan ve Ejderha"nın esamesinin bile okunmadığını da dile getirmişti. Her iki filmin de çok iyi olduklarını söyleyip, "Kahraman"ı "Kaplan ve Ejderha" taklidi şeklinde nitelendirmenin abesle iştigal olduğunu belirterek bu konuya bir son verebiliriz.

Fakat "Kahraman" ile ilgili ilginç bir diğer noktadan bahsederken, "Kaplan ve Ejderha" bizim için tekrar bir bağlantı oluşturabilir. İki filmin ortak noktalarından birisi de Zhang Ziyi. Genç aktrisin haricinde, "Kahraman" kadrosunda Çin ve Hong Kong sinemasının çeşitli ünlü isimlerini barındırıyor. Jet Li, Maggie Cheung, Tony Leung Chiu Wai, hepsi bu filmde beraberler. Hatta imparator rolü de başlangıçta Jackie Chan'e önerilmiş ancak Chan bu teklifi geri çevirmiş. Teknik ekipten görüntü yönetmeni Christopher Doyle, müziklerden sorumlu Tan Dun veya kostüm tasarımcısı Emi Wada da kalburüstü Uzakdoğu filmlerinden tanıdığımız isimler. Özetle, "Kahraman"da yakalanan üst düzeydeki görsel etki ve teknik başarı kesinlikle bir tesadüf değil. Neredeyse filmin hikayesinde bahsettiği birleşme, ülke sinemasındaki önemli isimlerin kadroda bira-

Tony Leung ve Maggie Cheung bir kez daha kavuşamayan aşıkları canlandırıyorlar.

Zhang Ziyi filmde Ay isimli karakteri canlandırıyor.

raya gelmesiyle gerçekleşmiş.
Tam da bu sebepten ötürü "Kahraman"a çok sıcak bakmayan eleştirmeler de var. Örneğin Philip French The Observer'da yayımlanan eleştiri yazısında şöyle diyor; "Kırık Kılıç, İsimsiz'i ve onun üzerinden imparatoru yönlendirmesi için kuma iki kelime çiziyor; 'Bizim Topraklarımız'. Böyle bir mesaj Stalin, Mao veya George W. Bush tarafından da benzer bir rahatlıkla kullanılabilirdi". Steve Rose ise The Guardian'da "Bir zamanlar Çin'de film çekmesi yasaklanan Zhang Yimou bu filmle kendisini sistemin ortasına yerleştiriyor ve hükümdarın mutlak gücünden yana bir söylem geliştiriyor", diyor.
Ancak "Kahraman"a hayran kalan seyircinin motivasyonu filmin ideolojik tavrından ziyade, sinema dilinin etkileyiciliğinden kaynaklanıyor. Söylemeye çalıştığı şey ne olursa olsun, Yimou'nun filmi sinema diline ait enstrümanları kullanmak açısından bir ustalık gösterisi. Tadına sinema perdesi dışında kolay kolay varılamayacak olan bu görsel ziyafet, hem Uzakdoğu dövüş filmlerinin sadece hareketten ibaret olmadığını ve tür dahilinde yer yer durağan resimlerle de yoğun bir etki yaratılabileceğini göstermesi, hem de arkasında barındırdığı düşünsel yapıya dikkat çekmesi açısından önemli. Yer yer karakterleriyle beraber, seyirciyi üzerinde de meditatif bir etki yaratan film, aynı zamanda son derece duygusal (Cheung ve Leung, "Aşk Zamanı"ndan sonra bir kez daha kavuşamayan aşıklar rolündeler). Sonuç olarak kısa zamanda bir modern klasiğe dönüşen, farklı özellikleriyle her kesimden izleyiciyi cezbedebilecek ve başyapıt tanımlamasını atfetmekte sakınca görmeyeceğimiz bu üstün yapımı kaçırmamanızda fayda var. ■

Christopher Doyle

Avustralya doğumlu olan ancak Hong Kong ve Çin'de çalıştığı filmlerle tanınan ünlü görüntü yönetmeni CHRISTOPHER DOYLE, geçtiğimiz Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde ülkemize konuk olarak gelmişti.

Usta görüntü yönetmeni Christopher Doyle, "Kahraman"da birinci sınıf bir iş çıkartmış.

Kaynak: IKSV
Fotoğraf: Muammer Yanmaz.

1952 yılında Sydney'de dünyaya gelen Christopher Doyle, onsekiz yaşına girdiğinde Avustralya'yı terk etmiş. Dünyanın çeşitli yerlerini dolaştıktan ve birbirinden farklı işlerde çalıştıktan sonraysa Tayvan'a gitmiş. Çince öğrenmeye çalışan ancak dili daha ziyade gündelik hayatın içerisinde kavrayabileceğini bilen Doyle, sık sık barlara gitmeye başlamış. Gittiği barlar çoğunlukla film yönetmenleri, yazarlar veya müzisyenlerin uğrak mekanlarıymış. Burada çeşitli insanlarla tanışan ve belirli bir deneyim edinen Doyle, 1983 yılında Edward Yang'ın "O Gün, Kumsalda" (Haitan de yitian) filmiyle ilk kez kameranın arkasına geçmiş. "Edward Yang bana bir şekilde güvendi. Film çok beğenildi ve pek çok ödül kazandı ama ben ne yaptığımı bilmiyordum. Tesadüfen başarı kazanmıştım", diyor görüntü yönetmeni olarak ilk deneyimi hakkında.
Bu filmin kazandığı başarı ardından sinematografi konusunda eğitim almak için Fransa'ya giden Doyle, eğitimini yarıda bırakarak tekrar çalışmaya başlamış. Bu dönemiyse şöyle anlatıyor; "İşin eğitimini almak benim umurumda değildi. Bu nedenle bildiğim şekliyle film çekmeye geri döndüm. Sanırım ne yaptığımın farkına ilk olarak 'A Fei jing juen' (Wong Kar-Wai'nin yönettiği bu film, Batı'da 'Days of Being Wild' adıyla tanınıyor) sırasında vardım. Nasıl film çekeceğini bilemezsin. Hata yapmak ve bu hataları kabul etmek zorundasın. Daha sonra tüm bunlardan bir şeyler öğrenir ve kendi sesine sahip olursun".
"En iyi filmim bir sonraki filmimdir", diyen Doyle'un, denemekten hoşlandığını ve hippi ruhuyla mükemmelliyetçiliği birleştiren bir mantıkla hareket ettiğini söyleyebiliriz. Geçtiğimiz Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde verdiği "master class"i U2'nun "I Still Haven't Found What I'm Looking For" isimli şarkısıyla açması da elbette bir tesadüf değil. Doyle yeni tekniklerin, farklı bir görsel dilin peşinden koşan bir görüntü yönetmeni ne de olsa.
Özellikle Wong Kar-Wai ile beraber çalıştığı filmlerle tanınan Doyle'un, Gus Van Sant'ten (Psycho), Philip Noyce'a ("Çit" ve "Sessiz Amerikalı") kadar çeşitli yönetmenlerle çalışmışlığı var. Kendisini Hong Konglu sananlara destek çıksın diye Çince takma bir ismi de mevcut; Du Ke Fung, yani "rüzgar gibi". Yönetmeni kim olursa olsun, görev aldığı filmin görsel estetiğine damgasını vuran Doyle, günümüz sinemasının en iyi bilinen, en çok ödül kazanmış, en saygıdeğer görüntü yönetmenlerinden birisi. Kendisiyle çalışmaya can atan pek çok yönetmene rağmen o ısrarla Uzakdoğu sinemasında kalmakta kararlı. "Avustralyayı terk ettiğimde 18 yaşındaydım ve o günden beri bir yabancıyım. Bu çalışma tarzım üzerinde çok etkili, çünkü bir yabancı olarak her şeyi farklı görüyorsunuz. Ancak ben ise Çince filmler çekerek başladım ve bu nedenle kendimi Çinli bir sinemacı olarak görüyorum. Sadece beyazım, belki de pembe...", diyor.

gundem

"Kahraman"

Wuxia filmleri

Zhang Yimou'nun "Kahraman"ı WUXIA türünün dört başı mamur bir örneği. Peki nedir bu "wuxia"?

Uzakdoğu dövüş filmlerinde gördüğümüz, yer çekimine meydan okuyan kahramanlar, "wuxia" türünün değişmez özellikleri arasındalar.

Wuxia Çincedeki iki karakterin biraraya gelmesinden oluşan bir kelime. "wu" dövüş sanatları, savaş ve askerliğe dayalı kavramlara denk düşerken, "xia" özel bir karakter tipini tanımlıyor. "xia"lar daha ziyade "wuxia" türü içerisinde görülen savaşçılar. Bu tür üzerine yazılan makalaler, "xia"nın Batı kültüründeki en uygun karşılığının şövalye olduğuna dikkat çekiyorlar. Dövüş sanatlarındaki ustalık ve yetenek, ayrıca etraflı bir eğitimden geçmiş olmak "xia"ların belirleyici özelliği. Ancak "xia" ile şövalyeyi ayıran önemli bir fark var. Ortaçağ şövalyeleri krala bağlı olarak çalışırlarken, "xia"lar hem aristokratik bir yapıya bağlı olabiliyor, hem de halk içinde yer alabiliyorlar.
Çin, Hong Kong ve Tayvan sinemalarında görülen "wuxia" türü, aynı kaynaklardan beslenen ve aynı adı taşıyan edebiyat tarzından yola çıkılarak geliştirilmiş. Kökeni, Tang Hanedanı döneminde yazılan ve Batı'daki romantik edebiyatın bir benzeri olan "chuanqi"lere dayanan "wuxia"lar, dövüş sanatlarını çeşitli öğelerle birleştirmeleriyle ayrıcalık kazanıyorlar. Bunların arasında intikam ve tutku kadar, sihir ve doğaüstü güçler de yer alıyorlar. Özetle, kimi Uzakdoğu dövüş filmlerinde gördüğümüz havada uçan insanlar "wuxia"nın temel özelliklerinden birisi. Kökenleri 1920'li yıllara kadar giden "wuxia" filmleri, Çin popüler sineması içinde önemli bir yere sahipler. Klasik "wuxia" edebiyatından etkilenerek çekilen bu filmler, doğaüstü güçlere yer vermeleri nedeniyle 1930'lu yıllarda Çin hükümetini kaygılandırmışlar. Kimi otoriteler, bu filmlerin kötü örnek olacaklarını ve gençleri statükoya karşı ayaklanmaya teşvik edeceklerini öngörmüşler. Sonuç "wuxia"ların yasaklanmasına kadar varmış. '50'li yıllardaysa Çin'de tekrar bu türde filmler çekilmeye başlanmış. Ancak ufak bir farkla. Bu sefer Çin opera geleneğinden görsel ve tematik öğeler "wuxia"lara katılmış. Niyet sadece farklı bir görsel yapı yaratmak değil, aynı zamanda daha kabullenilebilir ve sisteme ters düşmeyecek mesajlar vermekmiş. '60'lı yıllardaysa modern edebiyatın etkisiyle "wuxia"lardaki karakterler daha derinlik kazanmaya başlamışlar ve tür bugün alışık olduğumuz formunu kazanmış.
Çin'de bir süre sonra arkası kesilen "wuxia"lar daha sonra Hong Kong sinemasında tekrar üretilmeye başlandılar. Zaten türün bizlere tanıdık çoğu örneği de Hong Kong çıkışlı. Özellikle Tayvan asıllı Chow kardeşlerin yapımcılığını üstlendiği filmlerin, günümüzün çeşitli önemli yönetmen ve oyuncularına ilk imkanları tanıdığını (mesela John Woo veya Jackie Chan gibi) biliyoruz.
Türle ilgili bu ufak bilgi sonrasında, son yılların iki gözde "wuxia" filmine bakmak ilginç olabilir. Ang Lee'nin "Kaplan ve Ejderha"sı dişi bir "xia"nın özgürleşme çabasını, bu yolda öğrendiği ve içselleştirdiği savaş tekniklerini kullanmasını anlatıyordu. Muhtemelen böyle bir filmin '30'lu yıllarda çekilmesine asla izin verilmezdi. Zhang Yimou'nun "Kahraman"ı ise türün adının içinde barındırdığı "xia" kelimesiyle ilgileniyor daha çok. "Kahraman", adından da anlayacağımız üzere, "xia"larla özdeşleştirilen kahramanlık kavramını sorgulamak veya yeniden tanımlamak derdinde bir film.

Rastlantılar, komedi ve aksiyon

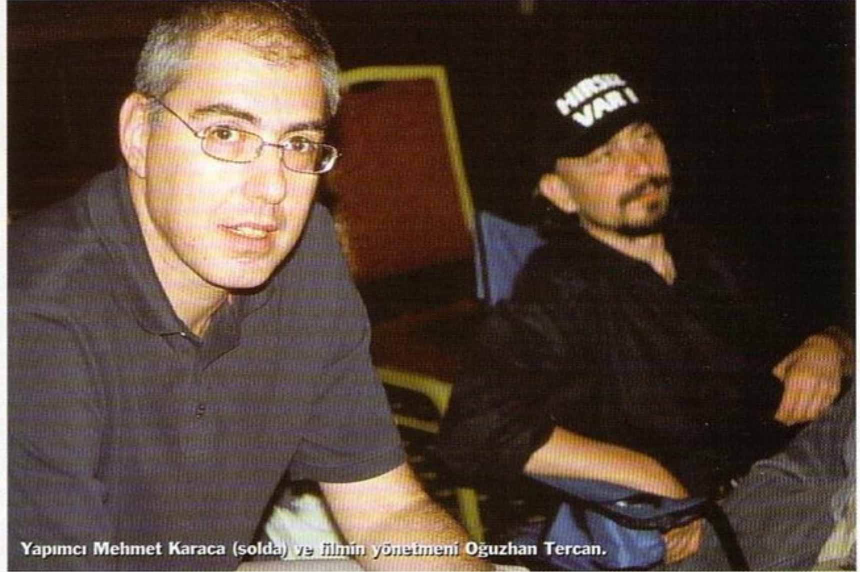
Yönetmen Oğuzhan Tercan, senaryo yazarı Haluk Özenç, yapımcı Mehmet Karaca ve Ali Akdeniz kendi deyimleriyle "Türk usulü bir ekşın" projesinde biraraya geldiler. Hareketli, tempolu ve eğlenceli bir aksiyon filmi olarak tarif edilen "HIRSIZ VAR!", bir yönetmenin ve bir yapım şirketinin yıllar sonra yeniden sinemaya dönüşünün habercisi aynı zamanda. SENEM ERDİNE

İlk filmi "Uzlaşma"dan beri sinema filmi çekmeyen yönetmen Oğuzhan Tercan'ın 13 yıl aradan sonra çektiği ikinci film "Hırsız Var!". Daha önce, "Yengeç Sepeti" ve "Usta Beni Öldürsene" filmlerinin yapımcılığını üstlenen Med Yapım ise, yaklaşık yedi yıllık bir aradan sonra ilk kez yeni bir sinema filminin yapımcısı olarak karşımıza çıkıyor. Bu ay gösterime girecek filmin yaratıcılarıyla, yapım ortaklarından biri olan ve halen devam eden post prodüksiyon çalışmalarına ev sahipliği yapan İmaj Stüdyoları'nda görüştük. Yönetmen Oğuzhan Tercan, yapımcı Mehmet Karaca ve senaryo yazarı Haluk Özenç, hem "Hırsız Var!"ı hem de sinemayla ilgili planlarını ve beklentilerini anlattılar.

Deneyimli bir reklam filmi yönetmeni olan Oğuzhan Tercan'ı, uzun metrajı denediği ilk ve tek film olan "Uzlaşma"nın yönetmeni olarak tanıyoruz çoğumuz. 9 Eylül Üniversitesi Sinema Televizyon Bölümü'nden mezun olduktan sonra 1988'de çektiği ilk kısa filmi "Marjinal"le 1. Ankara Film Festivali Kısa Film Yarışması'nda birincilik ödülünü kazanmış ve ertesi yıl reklam filmleri yönetmeye başlamıştı. İlk uzun metrajlı filmini 1991'de çekti. Abdi İpekçi suikastını konu alan "Uzlaşma", hem Antalya hem de İstanbul Film Festivalleri'nde Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü. Yönetmeni Oğuzhan Tercan da, Ankara Film Festivali'nde umut veren yönetmen ödülünü kazandı. Ne var ki, Türk Sineması'ndaki büyük krizin hala aşılamamış olduğu 90'lı yıllarda türlü olanaksızlıklar nedeniyle sinema yapmaktan ümidi kesen birçok yönetmen gibi o da ilk filminden sonra birdenbire ortadan kayboldu ve tam o sıralar hızlı bir büyüme gösteren reklam sektöründe devam etti yoluna. Yıllar sonra şimdi, ikinci uzun metraj filmiyle seyirci karşısına çıkmaya hazırlanan yönetmene, bunca zaman sinemadan uzak durmasının ve dönüşünün sebeplerini sorduk önce. Şöyle açıkladı: "'Uzlaşma' benim çok sevdiğim bir film, çocuğum yani işte; ama 1991, tam sinemanın kriz dönemiydi. Salonlar kapanıyordu, çok az film çe-

Haluk Bilginer'i, yeniden gündeme gelebilmek için büyük bir defileye hazırlanan marjinal bir modacı rolünde izleyeceğiz.

kiliyordu. Benim film çektiğim sene 10 küsur Türk filmi vardı mesela ve benim filmim iki tane salon bulmuştu. Bugün 'GORA'nın kaç kopyayla oynadığını düşünürseniz nasıl bir noktaya geldiğimiz görülüyor. Türk sinemasını Türk seyircisiyle tekrar barıştıran adam bence Mustafa Altıoklar'dır ama herhalde Mustafa da çok az kopyayla oynatmıştı o filmi. Sesli çekim yoktu, dublaj yapıyorduk. 'Uzlaşma'yı 60 kutu negatifle, 20 günde çekmiştim. Sonuçta, Türk filmleri prodüksiyon olarak çok ciddi zaaflar veriyordu. Yönetmen olarak aldığım eleştirilerin çoğu prodüksiyon zaaflarıyla ilgiliydi. Bazı eleştirmenler sinema diline de eleştiri getirmişlerdi ama o, o kadar problem değildi benim için. Öbürü büyük bir hayalkırıklığı tabii. Kendinizce çok özenerek bir işi yapıyorsunuz ve zaaflar ortada. Olanaklar kısıtlı, gerekli titizlik sağlanamıyor, sonuçta bu filme yansıyor ve tabii yönetmenin başına patlıyor. O yüzden sektörün kısıtlı olduğu dönemde film çekmemeye karar verdim. Bilinçli bir seçimdi yani."

Yapımcı Mehmet Karaca (solda) ve filmin yönetmeni Oğuzhan Tercan.

"Uzlaşma"dan sonra, sektörel koşullar olgunlaştığında devreye sokmak üzere hazırladığı birkaç film projesi olmuş ama "Hırsız Var!" bunlardan biri değil. Filmin fikir babası, yapımcı Mehmet Karaca. Yavuz Özkan'ın filmi "Yengeç Sepeti" ve Barış Pirhasan'ın filmi "Usta Beni Öldürsene"nin yapımcısı Med Yapım'ın kurucularından olan yapımcı, bu iki filmden sonra, Oğuzhan Tercan'inkilere benzer sebeplerle şirket olarak sinemadan uzaklaştıklarını ve yine benzer sebeplerle, sektördeki hareketlenmeden cesaret alarak yeniden sinema yapmaya karar verdiklerini söylüyor. "Sinemadan uzak kaldığımız süreç içinde Türkiye'de sinema salonları yaygınlaştı" diyor. "Ürettiğimiz şeyi tüketiciye ulaştırmak için gerekli olan araç ortaya çıktı böylece. Bu süreçte çıkartılan ürünler, Türk seyircisinin Türk filmleriyle ilgili önyargısını kırdı. Dolayısıyla artık iyi bir film yaptığınız zaman iş yapıyor. Sektöre dönmemizin en önemli nedeni bu. İlk filmlerimiz "Usta Beni Öldürsene" ve "Yengeç Sepeti" biraz yönetmen sinemasına yakın işlerdi. Bu filmse, tamamen yapım sinemasının bir örneği. Hakikaten amacımız insanları eğlendirecek, hızlı, tempolu bir film çekmekti. Umarım doğru yapmışızdır."

Rastlantılar komedyası

Bu niyetle yola çıkan yapımcı, temel karakterleri ve ana hatlarıyla tasarladığı hikayeyi, dizi projelerinde birlikte çalıştığı senaryo yazarı Haluk Özenç'le birlikte geliştirmiş ve bir film projesine dönüştürmüş. Sonra da, bir Med Yapım projesi olan "Beşibiryerde" adlı dizinin yönetmenliğini yaptığı günlerden beri tanıdığı ve sık sık sinema sohbetlerinde biraraya geldiği arkadaşı Oğuzhan Tercan'a göstermiş. Başlangıçta tek düşündüğü, halen İstanbul Üniversitesi'nde ve Kültür Üniversitesi'nde sinema dersleri vermekte olan yönetmen dostunun bu proje konusundaki akademik görüşüne başvurmak ve eleştirilerinden faydalanmakmış, ancak hikayenin ne kadar ilgisini çektiğini, onu ne kadar heyecanlandırdığını görünce filmin yönetmenliğini Oğuzhan Tercan'a teklif etmiş. "Tretmanın benim çok hoşuma giden bir tarzı vardı" diyor yönetmen. "Bir matematiğe ve tamamen rastlantıların matrağına dayanan bir yapıydı. Çok hoşuma gitti. Rastlantılar benim sinemada çok sevdiğim bir şeydir. Sinemanın da çok faydalandığı bir şey zaten, ama sinema kitaplarında, rastlantılara dikkat edin, tehlikelidir falan diye yazarlar. Ben tam tersini düşünürüm. Hatta birkaç tane de böyle film vardır çok beğendiğim; "Lock, Stock and Two Smoking Barrels", Fatih Akın'ın "Im Juli"si ("Temmuz'da"), Stanley Kramer'ın "It's A Mad Mad Mad Mad World"ü mesela. Beni cezbeden buydu açıkçası."

Zekice tasarlanmış, ilginç tesadüflerin arka arkaya gelmesiyle, temposu giderek artan bir maceraya dönüşen eğlenceli bir aksiyon filmi "Hırsız Var!". Yanyana geleceğini hiç düşünmeyeceğiniz karakterlerin yolları bir gece bir otelde kesişiyor, rastlantılar birbirini kovalıyor, olaylar soluk kesici bir maceraya dönüşüyor ve aynı gece içinde olan oluyor. Mehmet Karaca, Türk sinemasında eksik olduğunu düşündükleri bir şeyden yola çıktıklarını söylüyor. "Çok kişisel, çok yerel hikayeler anlatıyoruz ama gündemi çok meşgul eden, en güncel şeylere dönüp bakmıyor Türk sineması" diyor. "Biz bunun üzerine giderek Türkiye'nin son beş altı yılını, birazcık bize pompalanan figürler ve olayları tiye alarak anlatmaya çalıştık."

Böylece son yıllarda ülkemiz gündemini en fazla meşgul eden çevreler, olaylar ve insanlar etrafında gelişen ve bu insanları ilginç tesadüflerle biraraya getiren bir hikaye çıkmış ortaya. Dediğimiz gibi her şey bir gece içinde olup bitiyor. Tüm mal varlığına el koyulan banka ve medya sahibi bir işadamı, TMSF (Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu) baskını sırasında kalp krizinden ölünce mal varlığının bütün sorumluluğu karısına (Gülse Birsel) kalmıştır. El koyulan varlıklar arasında aileye ait bir sanat koleksiyonu da vardır ve bu koleksiyon, TMSF'nin düzenlediği bir müzayedede satı- ⇨

Mafioso bir işadamını oynayan Mehmet Ali Erbil, sette hem yeteneğiyle hem de iş disipliniyle çalışma arkadaşlarını etkilemiş.

TV dizilerinde oyunculuğa ısınan Gamze Özçelik, ilk sinema filminde başrollerden birini oynuyor.

şa çıkarılmak üzere beş yıldızlı bir otelde bekletilmektedir. Aynı otel, kadının ağabeyi olan marjinal bir modacının (Haluk Bilginer) son zamanlarda çaptan düştüğünü düşünenleri mahçup etmek için var gücüyle hazırlandığı büyük bir defileye ev sahipliği yapacaktır. Defilenin baş mankeni (Gamze Özçelik), bir süre önce yeraltı dünyasının tanınmış isimlerinden biriyle (Mehmet Ali Erbil) bir ilişki yaşamıştır. Adam, yasadışı işlerinden biri sebebiyle tutuklandıktan sonra da magazin basınında onun hakkında atıp tutmuştur. Bu arada bir soyguncu çetesi (Birol Ünel, Fatih Akın ve Mustafa Turan) defilenin yapılacağı oteldeki müzayedede satılmak üzere bekletilen sanat koleksiyonunu çalmaya hazırlanmaktadır. Mafya ilişkileri içindeki işadamının tutukluluğu sona erip de cezaevinden çıkınca, yokluğunda kendisi hakkında atıp tutan eski sevgilisine haddini bildirmek üzere defile gecesi otele gelir ve ilginç karşılaşmalar, aksilikler, olaylar birbirini kovalar. Bu arada bir magazin muhabiri olup biten her şeyi izlemektedir (Dost Elver).

Senaryo yazarı Haluk Özenç'in elinde son halini alan senaryo, filmin yapımcıları Mehmet Karaca ve Ali Akdeniz'le yönetmen Oğuzhan Tercan'ın katıldığı, bir yıl kadar süren, uzun ve titiz bir ekip çalışmasının ürünü. Senaryo yazarı Haluk Özenç'i, okul yıllarında birlikte tiyatro yaptığı bir grup arkadaşıyla birlikte gerçekleştirdiği ilk film projesi olan "Fasulye"nin yazarı, yapım sorumlusu ve oyuncusu olarak hatırlayacaksınız belki. Bu filmden önce bir yandan televizyon dizilerinde seslendirme ve oyunculuk yaparken bir yandan da günün birinde filme çekilmesini umduğu senaryoları üzerinde çalışan Özenç, "Fasulye" ile dikkat çektikten sonra son yıllarda atağa kalkan dizi piyasasının başarılı komedi yazarlarından birisi olarak isim yapmaya başladı. Son üç yıldır Med Yapım bünyesinde, uyarlama bir dizi olan "Tatlı Hayat"ın senaryo yazarlığını yapıyor. Filme çekilen ilk senaryosu olan "Fasulye"yi izleyenler, sıradan bir sebeple köyünden çıkıp şehre doğru yollara düşen genç bir köylü çocuğunun başına gelen olmadık olaylar çevresinde gelişen bu komedi macera filmiyle "Hırsız Var!" arasındaki benzerliği fark edecektir. Oğuzhan Tercan da "Hırsız Var!" ile "Fasulye"nin tarz olarak birbirine benzeyen filmler olduğunu söylüyor. "Haluk'a özgü bir bakış açısından izler var ikisinde de gerçekten" diyor. "Yalnız o biraz daha absürdlüğe dayanan bir hikayeydi. Tarz olarak absürd sinemanın peşinden gidiyordu. Benim de çok sevdiğim bir tarzdır bu ama bizim filmde daha gerçek bir dünya var. Bütün unsurları daha gerçek. Rastlantılar absürd gelmiyor insana."

Bir yıl boyunca durmadan fikir üreten dört kafadan çıkan her düşünceyi değerlendiren ve sonunda senaryoyu baştan sona yedi kez yeniden yazmak zorunda kalan Haluk Özenç, ilk defa bu kadar titizlikle yürütülen kolektif bir senaryo çalışması içinde bulunduğunu söylüyor. "Çok girift bir kurgu olduğu için bir taşla oynadığınız zaman filmin başından ve sonundan bir sürü şey ona bağlı olarak değişmek zorundaydı" diyor. "Bütün bağlantıları en doğru şekilde kurana kadar, zayıf olduğunu düşündüğümüz bütün rastlantıları, bütün ilişkileri, bütün karşılaşmaları, hepsini yeniden düşündük. Mizahı bir doza getirmek, onu bütün filmin içinde tutarlı hale getirmek kolay iş değil. Bizim proje anlık rastlantılara, anlık tepkilere, an-

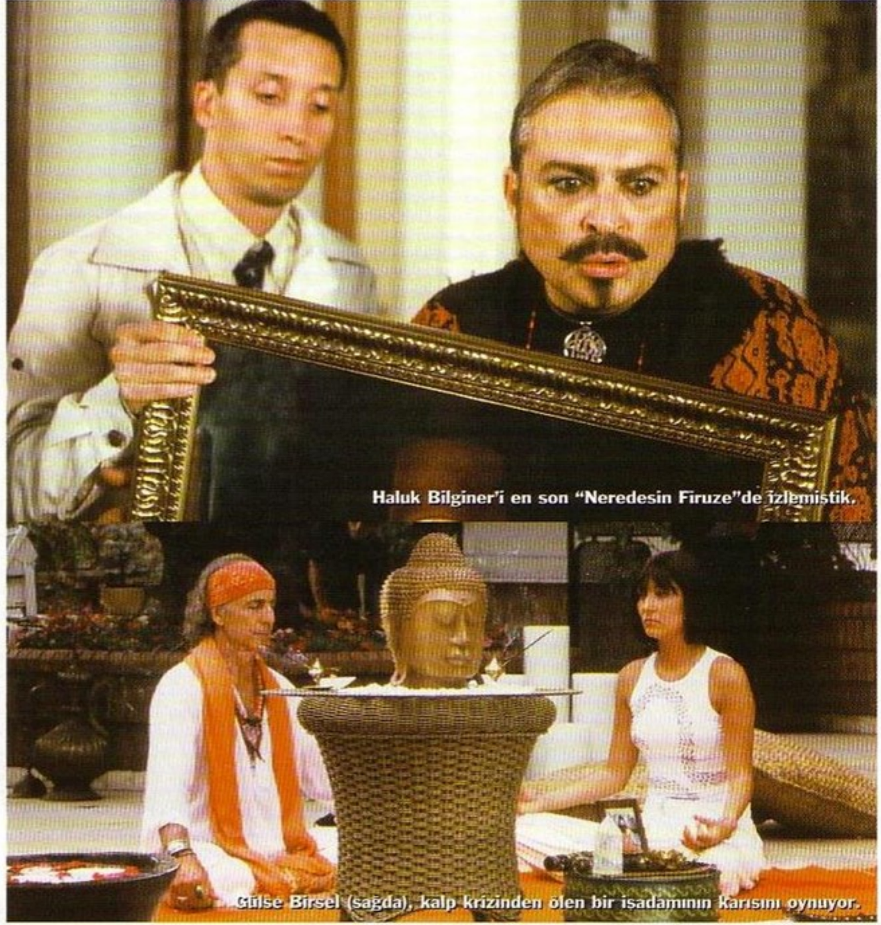
lık hareketlere dayandığı için her şeyin çok doğru kurulması lazımdı. Acele etmedik ve en mantıklısını, en orijinalini, en inandırıcı olanını bulana kadar değiştirmeye devam ettik."

Bugüne kadar genellikle komedi senaryoları yazmış olması kendi tercihi değil aslında. Teklif gelirse farklı türleri de denemek istiyor. Öte yandan filmin diğer yaratıcıları gibi o da "Hırsız Var!"ın tam anlamıyla bir komedi filmi olarak tasarlanmadığını ve öyle tanımlanamayacağını söylüyor. "Komedi filmi olsun diye yapmadık bu filmi" diyor. "O yüzden komikti denmesindense çok zekice kurgulanmış bir hikayeydi denmesini tercih ederim. Amaç, her saniyesinde bir zeka pırıltısı ortaya koymaktı. Çok hızlı, çok tempolu, iskeleti çok sağlam bir senaryo olsun istedik, onun için çok ince işlenmiş bir aksiyon örgüsü kurduk ama içinde aşk da var, gerilim de, duygusallık da, Türkiye gerçekleri de. Bazı yerlerde ciddi tespitler var. O yüzden bu senaryoyu kendim için de bir aşama olarak görüyorum."

Neden high-definition?

"Hırsız Var!", son zamanlarda dünyada da çok ilgi görmeye başlayan bir format olan dijital sinema teknolojisiyle, Sony high-definition kemara kullanılarak çekilmiş ve daha sonra 35 mm.'ye aktarılmış bir film. Yönetmen, çoğunlukla iç mekanlarda çekim yapmalarını gerektiren, renkli, ışıltılı, parlak bir dünyayı anlattıkları için bu formatı tercih ettiklerini söylüyor. Çok daha hızlı çekim yapma olanağı sunmasına karşılık daha hesaplı olması da cabası. "Çok hızlı çalışmam gerekiyordu. Müthiş bir tempomuz vardı. O tempoyu yakalamak için çok fazla plan çekmem gerekiyordu" diyor. "Türkiye'nin en çok planlı filmini yaptık. Bu kadar çok planı negatifle çekmeye kalksam yapımcım ayaklanabilirdi. Ayrıca parlak ve canlı bir dünyanın hikayesini anlatıyorduk. Gün ışığında, dış mekan çekimlerinde bu formatı kullanan ve çok iyi sonuç alanlar da var. Mesela Robert Rodriguez, "Bir Zamanlar Meksika'da'yı high-definition'la çekmişti; ama bizim hikayemiz gece ve iç mekanlarda geçtiği için bu formata daha da uygun. Aslında kullandığınız format çok da önemli değil. Önemli olan kurduğunuz cümle ve resmettiğiniz dünyadır, bir de seyirciyi ikna edebilmek. Tolga (Kutlar) bugün 35 mm.'yle çalışsaydı farklı bir ışık yapmayacaktı. Mesele kameranın kendisi değil ki. Oliver Stone 'Katil Doğanlar'da sekiz ayrı format kullandı içiçe. Kullandığınız kamerayla doğru işi yaparsanız problem olmaz. Nitekim öyle oldu."

Kameranın arkasında deneyimli bir reklam filmi kameramanı olan Tolga Kutlar var. İlk kez bir sinema filmi çeken görüntü yönetmeniyle özellikle ışık üzerinde çok çalıştıklarını söylüyor yönetmen. "Benim bu filmde istediğim ışık Amerikan sinemasında bazı komedi filmlerinde kullanılan ışıktı" diyor. "Aksiyon komediler, parlak geceler, parlak iç mekanların olduğu filmler. Baştan beri istediğim tarz oydu. Bunun sebebi de filmin ilk 15 dakikasından sonra geceye dönmesi. Bu konuda denemeler yaptık. Dramatik bir ışık yapmaya kalksaydık bu film olmazdı çünkü mankenler dünyası, moda dünyası, basın dünyası gibi parlak, ışıklı dünyalarda geçen bir hikayemiz var."

Haluk Bilginer'i en son "Neredesin Firuze"de izlemiştik.

Gülse Birsel (sağda), kalp krizinden ölen bir işadamının karısını oynuyor.

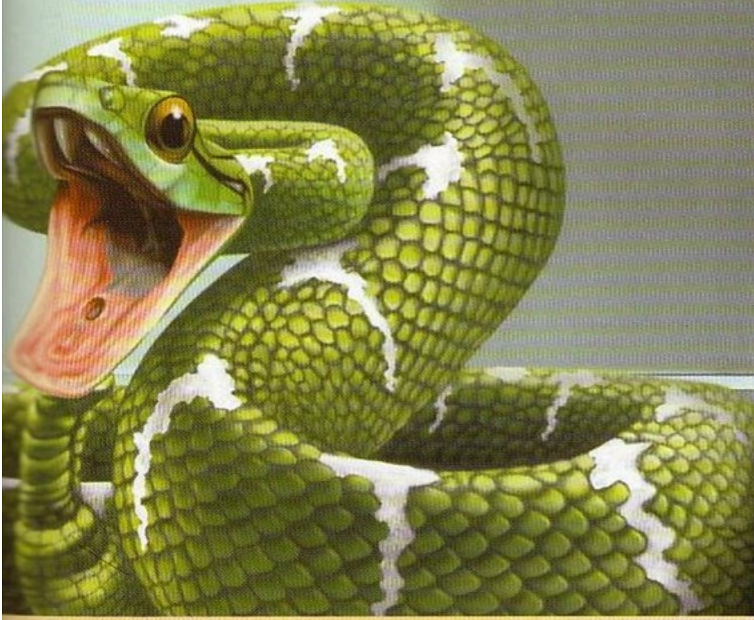
Haluk Bilginer, Mehmet Ali Erbil, Gamze Özçelik ve Gülse Birsel'in başı çektiği, tanınmış isimlerle dolu zengin bir oyuncu kadrosunu biraraya getiren filmin başarılı oyunculukları, zekice tasarlanmış hikayesiyle, renkli, tempolu ve eğlenceli bir aksiyon vaat ettiği söyleniyor. Konu edilen finans, eğlence, medya ve yeraltı dünyasından insanlarla ilgili birkaç sözü, ufak dokundurmaları da olacak mutlaka. Oğuzhan Tercan, filme gelecek tepkileri, eleştirmenlerin neler söyleyeceğini hiç düşünmeden çalıştığını söylüyor ama gişeyi önemsiyor. "Gişeyi düşündük tabii, çünkü bu yapım sineması" diyor. "Yönetmen yapımın birinci halkası olarak duruyor bu filmin içinde. Bence en iyi yönetmenler, hatta yönetmen sinemasını en iyi uygulayanlar da bunu yapanlar arasından çıkıyor. Oliver Stone, bence en baba cümleleri kuran adamdır. David Fincher da öyle. Bunların yaptıkları bütün filmler de ticari olarak yapılmış tür sinemasıdır ama dediğim gibi bence hepsinin yönetmen cümleleri inanılmazdır, tarihte bir aşamadır. Scorsese'nin, Coppola'nın, Spielberg'in filmlerini düşünün. Bunların yaptıklarına yönetmen sineması değildir diyene üzülürüm doğrusu."

Türk sinemasında bundan sonra yapılabilecekler konusunda yapımcısı Mehmet Karaca'yla aynı fikirdeler. Bizde eksik olanın tür sineması olduğu noktasında birleşiyorlar. "91'den beri söylüyoruz bunu" diyor Tercan. "Mesele tür sinemasını geliştirmek. 'Büyü' de, 'Okul' da bu yönde girişimlerdi. Şimdi bir tane de biz yaptık." Med Yapım olarak bugüne kadarki birikimlerini sinemaya aktarmak niyetinde olduklarını açıklayan Mehmet Karaca da, prodüksiyonun her aşamasında aktif rol oynayan yapımcı anlayışını benimseyen Med Yapım'ın Türk sinemasındaki bu boşluğu doldurmaya aday olduğunu ve ilerleyen yıllarda her sene üç dört film üreten kurumsal bir yapıya dönüşmeyi hedeflediklerini söylüyor. "On sene sonra geniş bir arşive sahip bir yapım şirketi olmak istiyoruz" diyor. "Bugün böyle bir aksiyon komedi yaptık, yarın öbür gün bir gerilim ya da dram olabilir. Bu konuda hiçbir önyargımız yok."

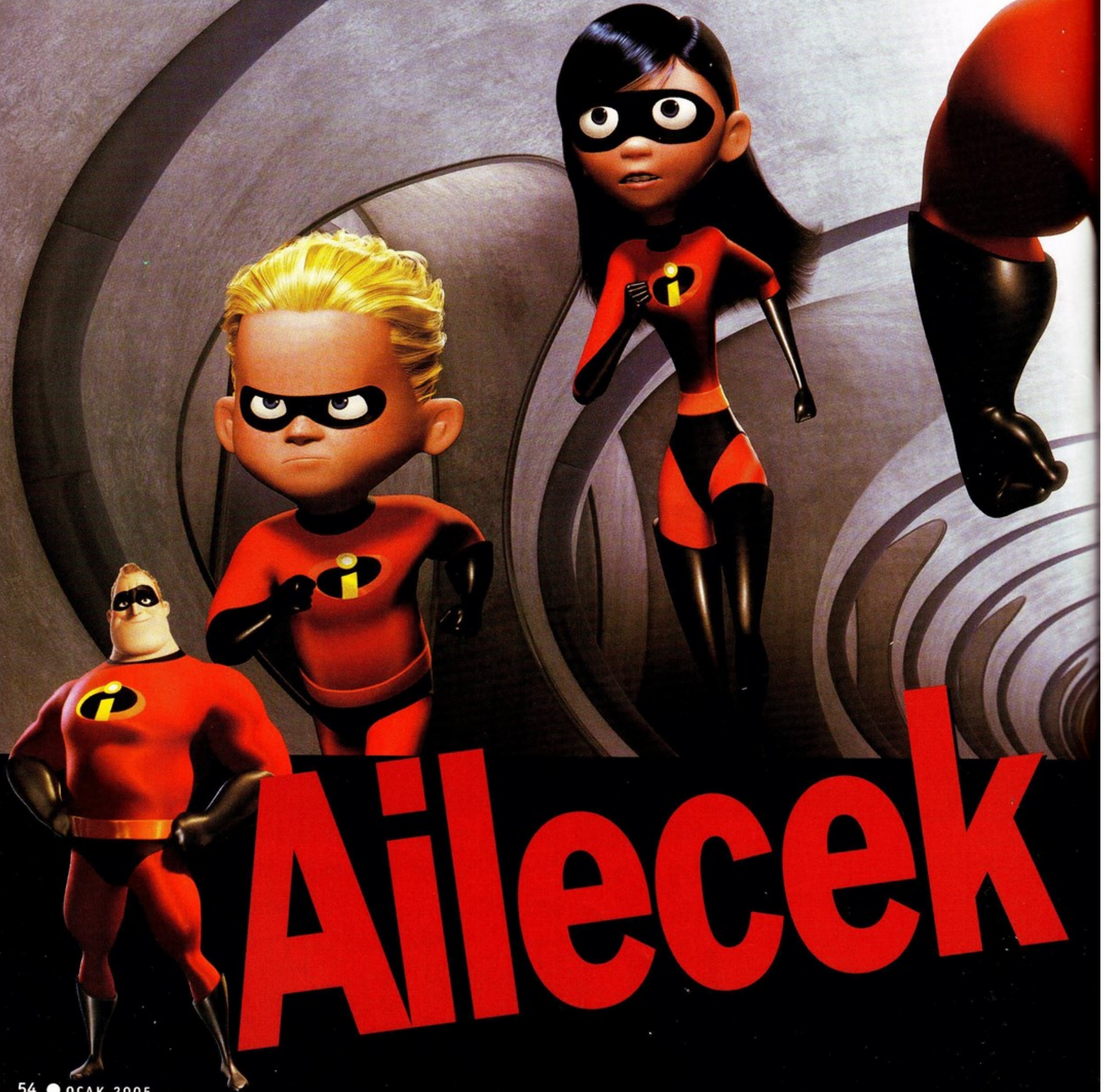
1991'de ilk filmi "Uzlaşma" gösterime girdiği zaman Amerikan sinemasına öykünmekle eleştirilen Oğuzhan Tercan uslanmış görünmüyor. "Benim sevdiğim sinema o" diyor. Özellikle tür sinemasına yakın hissediyor kendini. "Hırsız Var!" başarılı olursa önümüzdeki yıllarda bir gerilim filmiyle çıkabilir karşımıza. "Gerilimi çok seviyorum" diyor. "Bir de çok spesifik dünyaları anlatan tat sineması vardır, Almodovar'ın yaptığı gibi, onu seviyorum. Almodovar eğlenceyi hiç bırakmaz, en uç noktalardan eğlence üretir. O zaman herkese sıcak gelir. Fassbinder'in de uç noktaları vardır ama o elit bir seyirciye ulaşırken Almodovar herkese ulaşır. Ben onu seviyorum." ■

Ofiste seni ısırmaya hazır biri var!

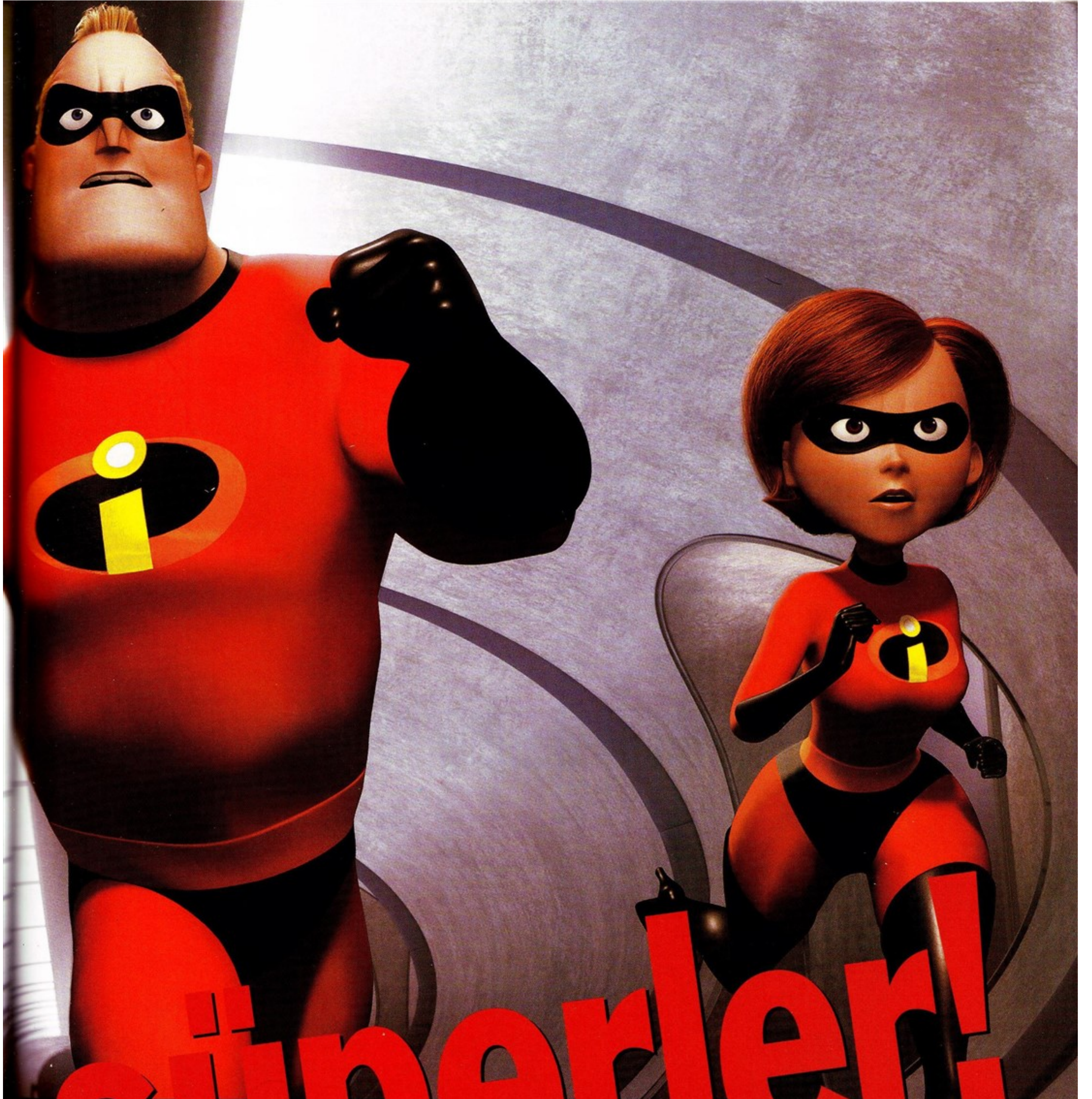

"İnanılmaz Aile"

Ailecek

süperler!

"Toy Story/Oyuncak Hikayesi", "Monsters Inc./Sevimli Canavarlar" ve "Finding Nemo/Kayıp Balık Nemo"nun yaratıcılarından yeni bir animasyon var bu ay sinemalarımızda. Pixar'ın sihirli formülünde değişiklik yapmayı göze alarak yetişkinlere hitap eden bir film çeken yönetmen Brad Bird, süper kahraman hikayeleriyle 60'lı yılların casus filmlerini birleştiren çok eğlenceli bir aksiyon maceraya imza atmış. "İNANILMAZ AİLE" (The Incredibles) şimdiden bu yılın iddialı Oscar adaylarından biri olarak görülüyor. İşte, Pixar'ın yarattığı yeni süper kahramanlar ailesinin olağanüstü hikayesi! DERLEYEN: SENEM ERDİNE

Bir süper kahramanın sonu böyle olmamalı.

Emekliye ayrılan bir süper kahramanın hikayesini anlatan filmin ilk yarısında, rüyalarını gerçekleştirmekten alıkoyulan orta sınıftan bir aile babasının günlük yaşam içindeki mutsuzluğuna ve çıkışsızlığına tanık oluyoruz

Bob Parr (Craig T. Nelson), bir zamanlar günlerini hayat kurtararak ve kötülerle savaşarak geçiren dünyaca tanınmış bir süper kahramandır. Ancak son zamanlarda hayat kurtaracağım derken etrafa çok fazla maddi zarar veren meslektaşları aleyhine o kadar çok dava açılmıştır ki hükümet çareyi süper kahramanları emekliye ayırmakta bulur. Bir tanık koruma programı çerçevesinde kimlikleri gizlenen bütün süper kahramanlar, artık sıradan insanlar arasında sıradan hayatlar yaşamak zorundadır. Kahramanlık yapmaları kesinlikle yasaklanmıştır. Süper kahramanlar dünyasındaki adı "Bay İnanılmaz" olan Bob Parr'ın eski heyecanlı günlerini mumla aradığı sıkıcı hayatı işte böyle başlar. Bir zamanlar hayat kurtarabilmek için kendi nikahına bile geç kalan kahramanımızın artık ailesine ayıracak bol bol vakti vardır. Eskiden Elastigirl olarak tanınan ünlü bir süper kahraman olan karısı Helen (Holly Hunter), evde çocukları Violet (Sarah Vowell), Dash (Spencer Fox) ve Jack Jack'le ilgilenip bu sıradan hayatı ailesi için katlanır hale getirmeye uğraşırken o da iri cüssesine giderek daha dar gelen sıkıcı bir büroda, paragöz patronunun hakaretlerine boyun eğip dakikaları sayarak ömür tüketmektedir. Günün birinde kimden geldiği belli olmayan ama ona yeniden kahramanlık yapma şansı veren esrarengiz bir teklifle karşılaşınca aklı başından gider. Teklifi hemen kabul eder. Ancak en azından kısa bir süre için parlak günlerine dönmek için bulunmaz bir fırsat gibi görünen bu teklif, eski bir düşmanın tuzağından başka bir şey değildir. Şimdi bütün aile, yasakları bir tarafa bırakıp özel yeteneklerini kullanarak hem Bay İnanılmaz'ın hem de sayısız masum insanın hayatını tehdit eden tehlikeye karşı savaşmak zorundadır.

Gösterime giren her filmiyle hem sanatsal yaratıcılıkta hem de animasyon teknolojisinde yeni ufuklar açan bir yapım şirketi olan Pixar, yeni filmi "İnanılmaz Aile"yle bir kez daha animasyonun sınırlarını zorlamış. Emekliye ayrılan bir süper kahramanın hikayesini anlatan filmin ilk yarısında, rüyalarını gerçekleştirmekten alıkoyulan orta sınıftan bir aile babasının günlük yaşam içindeki mutsuzluğuna ve çıkışsızlığına tanık oluyoruz. İkinci yarıdaysa 60'lı yılların James Bond filmlerini ya da ünlü çizgi roman kahramanları Muhteşem Dörtlü'nün maceralarını hatırlatan soluk kesici bir aksiyon macera izliyoruz. Uzun lafın kısası "İnanılmaz Aile", bayıla bayıla izlesek de yetişkinlerden çok çocuklara hitap ettiğini inkar edemeyeceğimiz "Toy Story" ya da "Finding Nemo" gibi sevimli animasyon filmlerinde yaşadığımızdan çok daha farklı bir deneyim sunuyor izleyiciye. Amerikan sansür kurulu tarafından, çoğu çizgi film gibi G, yani herkes izleyebilir değil de PG, yani çocuklar ancak yanlarında bir yetişkinle izleyebilir, notunu almış olmasından da anlaşılabileceği gibi, kendinden önceki birçok animasyon filmine göre çok daha olgun bir yaş grubuna hitap ediyor. Bunun başlıca sorumlusu da yıllarca kendini ispat etmek için çalıştıktan sonra nihayet hayal ettiği gibi bir animasyon çekme fırsatı bulan yönetmen Brad Bird. Pixar'ın riske girmekten korkmayan, yeniliklere açık bir yapım şirketi olduğu bilinse de başarısı defalarca kanıtlanmış sihirli formülünden bir çırpıda vazgeçmesini ve şirketin geleceğini belirleyecek olan yeni filmin bütün sorumluluğunu, daha önce yalnızca bir uzun metrajlı animasyon çekmiş, üstelik de gişede başarısız olmuş bir yönetmenin ellerine teslim etmesini şaşırtıcı bulanlar olabilir. Ancak Brad Bird animasyon dünyasında uzun zamandır tanınan ve yeteneği takdir gören bir isim. Belki de bütün zamanların en başarılı dizilerinden biri olan "The Simpsons"ın yaratıcısı Matt Groening, yaratıcı fikirlere ihtiyaç duyduğu 1990'lı yılların başlarında Bird'ün keskin zekasından ve yeteneğinden etkilenerek onu yaratıcı danışmanı yapmıştı. "Toy Story" filminin yönetmeni olarak hatırlayacağınız, Pixar'ın yaratıcı yönetmeni John Lasseter ise onun için "günümüz animasyon dünyasının en iyi yönetmeni" demişti.

Brad Bird'ün animasyon sevdasının kökleri derinde. İlk animasyon projesini 1970'li yılların ortalarında, daha 14 yaşında bir yeni yetmeyken üretmiş ve kendi imkanlarıyla gerçekleştirdiği filmini Walt Disney'e göndermiş. Bu hevesli genci kibarca bir açıklamayla rahatlıkla başından savabilecek olan Disney, onun yerine Bird'ü işe almış ve 1981 yapımı çizgi filmi "The

"Casus filmlerindeki teknoloji, çizgi romanlardaki süper kahramanlar, acayip silahlar kullanan kötü yürekli düşmanlar ve popüler kültür öğeleriyle dolu bir dünya yaratmak ve bu dünyanın içinde bir aile hikayesi anlatmak istedim." Brad Bird

Fox And The Hound"un ufak tefek animasyon işlerini ona yaptırmış. Filmin jeneriğinde adı bile geçmiyor gerçi ama bu sayede Disney'in efsane yönetmenleriyle birlikte çalışma şansı bulmuş. Çıraklık dönemini böyle geçirdikten sonra 1982'de Steven Spielberg'ün dizisi "Amazing Stories"in bir bölümünü yönetmiş. Çok başarılı bulunan ve çok ses getiren "Family Dog" adlı bu bölümdeki ince mizah duygusu "The Simpsons"ın yaratıcısı Matt Groening'i de etkilemiş. Diziye yeni bir soluk getirmek için yaratıcı fikirleri ihtiyaç duyan Groening, hiç vakit geçirmeden bu genç yeteneği ekibine almaya karar vermiş. Bugün hala birçok kişi Brad Bird'ü "The Simpsons"ın diziye çok şey katmış başarılı yönetmenlerinden biri olarak tanıyor. Simpsons ailesiyle geçirdiği mutlu yılların ardından kendi tasarlayacağı uzun metrajlı bir animasyon film çekmeyi hayal etmeye başlayan yönetmen, "İnanılmaz Aile"yle ilgili ilk fikirlerini de bu dönemde geliştirmiş. Empire dergisine verdiği bir röportajda, "Los Angeles'ta projelerimi gerçekleştirmenin bir yolunu arıyordum ve çok zor bir dönem geçiriyordum" diye anlatıyor. "Proje geliştirmeme kimsenin itirazı olmuyordu ama iş film çekmeye gelince kimse cesaret edemiyordu. Yeteneklerimi kullanma fırsatı bulamayacağımı hissediyordum. Büyük bir hayalkırıklığı yaşıyordum. Aynı zamanda yeni kurduğum bir ailem vardı. Ne iyi bir baba olabileceğim ne de iyi bir iş alabileceğim, iyi bir iş alsam bile bu sefer de evini ihmal eden bir adam olacağım, diye düşünüp duruyordum. Ne işte ne de evde başarısız olmak istemiyordum." Sonunda, kimseye güvenmeden ve sonunu düşünmeden hayalindeki projeyi geliştirmeye karar vermiş. Bu sıkıntılı dönemde yaşadıklarından yola çıkan ve süper kahraman tutkusundan izler taşıyan "İnanılmaz Aile"nin hikayesi böyle çıkmış ortaya. "Baba, güçlü olmalıydı" diyor Bird. "Anne olağanüstü esnek olmalıydı çünkü anneler her gün bin parçaya bölünmek zorunda kalır. Kız, utangaç ve uyumsuz, 10 yaşındaki çocuk, baştan aşağı adrenalin ve enerji, küçük bebekse bütün bebekler gibi sürprizlerle dolu bir bilinmez olmalıydı."

Brad Bird, hikayeyi kurmuş, bütün karakterin tek tek taslaklarını çizmiş, bütün setlerin tasarımını yapmış ve sonra da prodüksiyona hazır hale gelen bu projeyi bir çekmeceye koyarak günün birinde ona destek verme cesaretini gösterecek bir stüdyo bulana kadar tozlanmaya bırakmış. O sırada, yani 1990'lı yılların sonlarında, "Quest for Camelot" adlı filmlerinin başarısızlığı üzerine yeni bir animasyonla çıkış yapmak isteyen Warner Bros. sektörün dahi çocuklarından biri olarak tanınan Brad Bird'e teklif götürmüş. İlk kez uzun metrajlı bir animasyonun sorumluluğunu üstlenecek olan yö-

netmen, nihayet umduğu fırsatı yakaladığını düşünerek teklifi kabul etmiş ve Warner Bros.'un bir çocukla dev bir robotun hikayesini anlatan yeni animasyonu "The Iron Giant"ın yönetmenliğini üstlenmiş. Ancak eleştirmenlerden çok iyi tepkiler alan film, pazarlamayla ilgili hataların da etkisiyle gişede büyük bir hayalkırıklığı yaratıp da Warner Bros.'un animasyon biriminin kapatılmasına neden olunca Brad Bird, bunca zaman sonra yeniden başladığı noktaya döndüğünü hissetmiş. Ama Pixar tam zamanında devreye girmiş ve "İnanılmaz Aile"yi çekmekle ilgili bütün umutlarını kaybetmek üzere olan bird'e yeni bir kapı açmış. Şirketin başkanı Ed Catmull, Empire dergisine verdiği röportajda "Aslında onu çok daha önce ekibimize almak istiyorduk" diyor. "Pixar'a gelmeden çok öncesinden beri Brad'i gayet iyi tanıyoruz ve harika bir yönetmen olduğunu biliyoruz. Biz, yönetmen merkezli bir stüdyoyuz ve kendi vizyonu olan yönetmenlerle çalışmayı tercih ediyoruz."
İstediği gerçekten yeni bir vizyonsa Pixar, aradığını bulmuş olmalı. "İnanılmaz Aile", gerçekten de birçok bakımdan önceki Pixar filmlerinden çok farklı bir animasyon. Bir kere Pixar tarihinde ilk kez tamamı insan karakterlerden oluşan bir filmle karşı karşıyayız. Ayrıca iki saate yaklaşan süresiyle, bugüne kadar gösterime giren en uzun Pixar filmi bu. En önemlisi de sansür kurulundan "herkes izleyebilir" değerlendirmesi alamayan ilk Pixar animasyonu olması. Dediğimiz gibi bütün bu değişikliklerden şirketin yeni yönetmeni Brad Bird sorumlu. Animasyonun yalnızca çocuklara hitap eden bir sanat formu olarak görülmesine şiddetle karşı çıkan yönetmen, "Bir film yaparken tek hedefim kendimin de seyretmekten keyif alacağı iyi bir film yapmaktır" diyor. "Başka bir şey düşünmem. Özel bir seyirci kitlesini hedeflemem ve bence işini iyi yapan hiçbir sinemacı bunu yapmamalıdır çünkü böyle bir hedef belirlemek büyüklük taslamaktır bir anlamda. Ben sevmem ama küçük Billy sever, diye düşünmek büyüklük taslamak değil de nedir? Oysa sen sevmiyorsan küçük Billy de sevmeyecektir yaptığın şeyi." Bird, animasyonun başlı başına bir tür olarak görülmesini de doğru bulmuyor. "Animasyon bir tür değildir, her tür filmi çekmek için kullanabileceğiniz bir sanat formudur" diyor. "Bu sanat formunun avantajlarından yararlanabileceğini düşündüğünüz her konu, animasyona konu olabilir."
Kendi vizyonunu özgürce ifade etme fırsatı bulduğu ilk film olan "İnanılmaz Aile"ye sinemaya dair sevdiği ne varsa koymak istemiş Brad Bird; büyük bir macera, sıradışı bir aile, yaratıcı aksiyon sahneleri, yenilikçi bir stil, keskin bir mizah ve kolayca özdeşlik kurulacak

Eski bir düşmanın tuzağına düşen Bay İnanılmaz zor anlar yaşıyor.

Helen, aynı anda birkaç yere birden yetişmek zorunda kalan tipik bir kadın.

Dostları ve düşmanlarıyla süper kahramanlar ailesini tanıyalım

Bay İnanılmaz/Bob Parr

Bütün zamanını alan işiyle çok sevdiği ailesi arasında bir denge bulmaya çalışan yönetmen Brad Bird'ün kendi yaşamındaki çelişkilerden yola çıkarak yarattığı bir karakter var filmin merkezinde. Günlük yaşamdaki adıyla Bob Parr, her bireyi birer süper kahraman olan, dolayısıyla pek sıradan sayılamayacak bir ailenin babasıdır ama evin içinde sıradan bir aile babasından çok farklı değildir; dışarıdaysa, tek hareketiyle koca bir gökdeleni yerinden oynatabilen güçlü kaslarıyla her gün bir sürü hayat kurtaran, küçük büyük demeden herkesin imdadına koşan gerçek bir süper kahramandır.

Yetenekleri: Olağanüstü bir güç ve çeviklik.

Elastigirl/Helen

İnanılmaz ailesinin annesi, Bay İnanılmaz'ın sevgili eşi Helen de Elastigirl olarak tanınan bir süper kahramandır. Her gün bin parçaya bölünmek zorunda kalan modern çağın annesinden esinlenerek yaratılan bu kahraman kadın, bütün uzuvlarını istediği kadar esnetebilir ve dolayısıyla aynı anda bir sürü yere yetişebilir. Bu arada, DC Comics'in 1963 ile 1968 yılları arasında yayınladığı bir çizgi roman serisi olan Doom Patrol'ın kahramanlarından birisinin adının da Elasti-Girl olduğunu hatırlatalım; ama o, filmdeki gibi bedenini esnetemiyor yalnızca boyutlarını değiştirebiliyordu.

Yetenekleri: Olağanüstü bir esneklik ve çeviklik.

Violet

Evin büyük kızı Violet, ailesiyle birlikte süper kahramanlığa soyunmadan önce, görünmezlik yeteneğini, hoşlandığı çocuğu gözetlemek için kullanan ve başta kendisi olmak üzere hiçbir şeyden hoşnut olmayan, aşık suratlı, içe kapanık, tipik bir ergendir. Animasyon teknolojisinin son harikalarından biri olduğunu söyleyebileceğimiz ahenkle dans eden uzun siyah saçlarının arkasına sakladığı yüzüyle Japon filmlerinden fırlamış gibidir.

Yetenekleri: Görünmez olmak, güç kalkanı oluşturmak.

Dash

Bay İnanılmaz'la Elastigirl'ün 10 yaşındaki oğulları Dash, henüz bir süper kahraman değil ama diğer aile bireyleri gibi o da süper kahraman yeteneklerine sahip. Annesiyle babasının süper kahramanlıktan emekli edilip normal bir hayat yaşamaya zorlanmaları üzerine o da yeteneklerini gizleyerek yaşamak zorunda kalıyor ve tabii çok sıkılıyor. Brad Bird, bu karakteri normal bir yetişkinden en az iki kat hızlı hareket edebilen 10 yaşındaki çocuklardan esinlenerek yarattığını söylüyor.

Yetenekleri: Olağanüstü bir hızla hareket edebilmek, aynı derecede hızlı refleksler, çeviklik.

Jack Jack

İnanılmaz ailesinin en küçük ferdi Jack Jack, içlerinde en normal olanı ama her bebek gibi o da şimdilik bir bilinmezler yumağı. Kimbilir belki de ileride bütün ailenin yeteneklerinin bir birleşimine sahip olacak.

Yetenekleri: Henüz bilinmiyor.

Edna Mode

Filmin en eğlenceli karakterlerinden biri olan Edna Mode, moda dünyasında bir divadır. Süper kahramanlardan oluşan elit bir çevreye kostüm tasarlayan modacının hem güçlü bir estetik duygusuna hem de ciddi bir mühendislik bilgisine sahip olması gerektiğini düşünen Brad Bird, dünyanın en iyi mühendislerini çıkaran milletleri düşünerek yarı Alman yarı Japon bir karakter yaratmış.

Yetenekleri: Moda ve stil konusunda uzman.

Frozone

İnanılmaz ailesinin yakın dostu Frozone da Bay İnanılmaz gibi olağanüstü yeteneklerini insanlığın hizmetine sunmuş bir süper kahramandır.

Yetenekleri: Buz üretmek, ürettiği buz üzerinde inanılmaz bir çeviklik ve hızla kaymak, akrobasi.

Syndrome

İşte karşınızda filmin kötü adamı Syndrome. Küçüklüğünden beri bir süper kahraman olmayı kafasına koymuş sıradan bir insan olan Syndrome, olağanüstü yeteneklere sahip olmamaktan kaynaklanan eksikliğini teknoloji konusunda özellikle de silah teknoloji konusunda uzmanlaşarak kapatmaya çalışmıştır. Süper kahramanlara duyduğu hayranlık bir müddet sonra onlardan biri olamamaktan kaynaklanan müthiş bir öfkeye dönüşür.

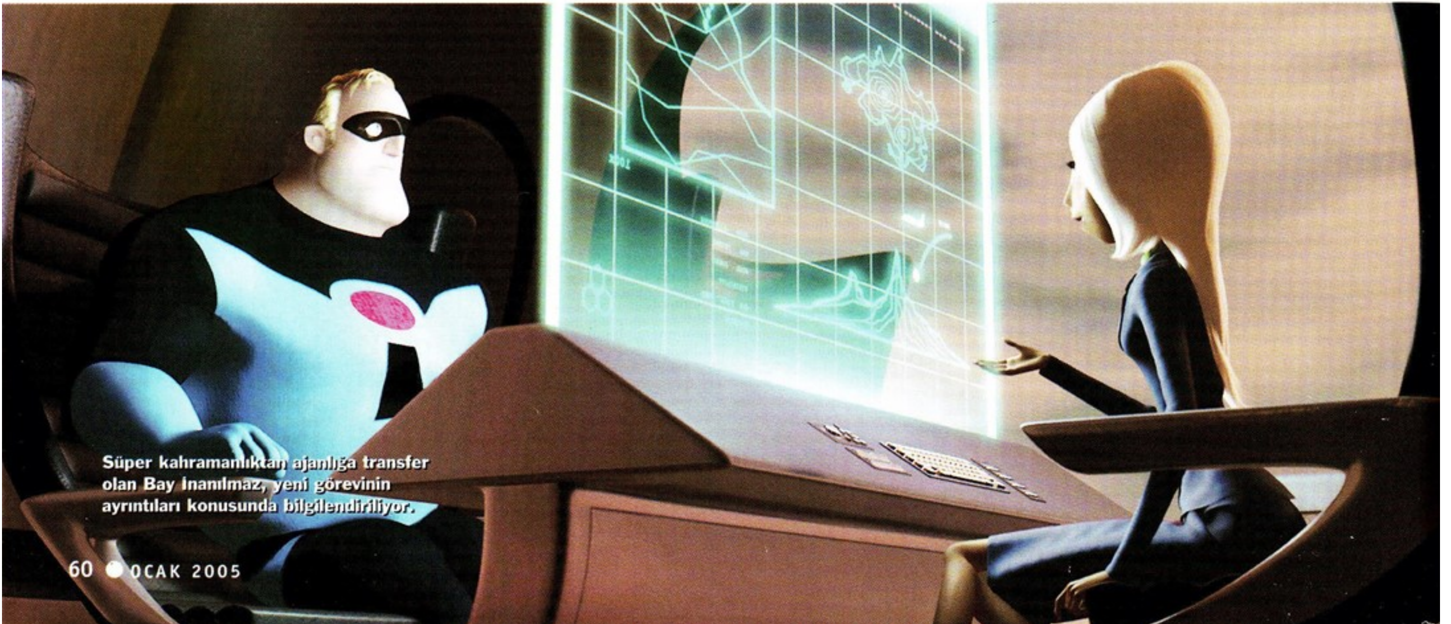
Yetenekleri: Ayaklarına monte ettiği roketler sayesinde uçabilir.

Dash, bir aile dostunun sırtında tehlike mahallinden uzaklaşıyor.

inandırıcı karakterler. "Birbirlerine duydukları sevginin desteğiyle kişisel yaşamlarında bir denge kurmayı öğrenen bir ailenin hikayesidir 'İnanılmaz Aile' temelde" diyor Bird. "Daha sıradan, daha fani yanlarını keşfetme fırsatı bulan süper kahramanlarla ilgili bir komedi aynı zamanda. Casus filmlerindekilere benzeyen cihazlar, çizgi romanlardaki süper kahramanlar, acayip silahlar kullanan kötü yürekli düşmanlarla, popüler kültür ögeleriyle dolu bir dünya yaratmak ve bu dünyanın içinde bir aile hikayesi anlatmak istedim. Gerçekten yüreğimdeki her şeyi bu hikayeye koydum. Koca olmakla, baba olmakla, yaşlanmakla, ailenin önemiyle, işin insanın hayatındaki anlamıyla ve sevdiğiniz şeyleri kaybetmekte olduğunuzu düşündüğünüzde hissettiklerinizle ilgili bütün kişisel duygularım, hepsi bu büyük hikayenin içinde yer buldu."

Filmin, tamamen insan karakterlerin yer aldığı ilk Pixar animasyonu olduğunu söylemiştik. Animasyon hakkında biraz fikri olan herkes bunun hem Pixar hem de filmin yönetmeni Brad Bird adına önemli bir iddia ve aynı zamanda önemli bir risk olduğunu anlayacaktır çünkü animasyon teknolojisi ne kadar ilerlemiş olursa olsun insan karakterlerin üç boyutlu görüntülerini yaratmak konusunda hala biraz yetersiz kalıyor. Bu konuda önemli gelişmeler kaydeden Pixar animasyon stüdyosu, en çok evin büyük kızı Violet'in ahenkle dans eden uzun saçlarını, süper kahraman kostümlerinin kıvrılıp bükülen kumaşını ve başta Bay İnanılmaz olmak üzere bütün karakterlerin kas hareketlerini inandırıcı bir şekilde canlandırmakta zorlanmış. Pixar'ın yaratıcı yönetmeni ve "Toy Story"yle "A Bug's Life" filmlerinin senaryo yazarı John Lassetter, "Figürler ne kadar geometrikse işimiz o kadar kolaylaşır" diye anlatıyor. "İnsan bedeni gibi doğal figürlerin taklidiyse çok zordur. En küçük bir ayrıntıdaki hata bile hemen fark edilir. O zaman en doğru çözüm, aslını canlandıramadığınız ayrıntıları karikatürize edip çarpıtmaktır. Ama karikatürize ederken inandırıcılıktan uzaklaşmamanız gerekir." Bu filmde insan karakterlerin hareketleri ilk kez kasların hareketlerine bağlı olarak canlandırılmış. Yani animasyon tasarımcıları önce karakterlerin iskeletleri üzerine yerleştirdikleri kasları hareket ettirmişler sonra da kasların üzerindeki görünür tabakayı yani teni bu hareketin etkisiyle kımıldatmanın yolunu bulmuşlar.

Pixar'ın bugüne kadar tek başına sorumluluk verdiği ilk yönetmen olan Brad Bird bugünlerde, bu kadar riskli bir projenin altından alnının akıyla çıkmış olmanın huzuru içinde olmalı. Gösterime girdiği ilk haftasonunda, Pixar'ın önceki filmi "Kayıp Balık Nemo"nun gişesini geride bırakan film, dergiyi yayına hazırladığımız sırada Amerika'da altı haftadır gösterimdeydi ve toplam hasılatı 232 milyon doları aşmıştı. Hemen hemen bütün eleştirmenlerin yılın en iyi filmlerinden biri olduğu konusunda hemfikir olduğunu söyleyebileceğimiz "İnanılmaz Aile", şimdiden bu yılın iddialı Oscar adaylarından biri olarak görülüyor. Hem gişede hem de eleştirmenlerin gözündeki bu parlak başarı, akla devam filmlerini getiriyor hemen. Bu konudaki fikri sorulan Brad Bird, "Bu film çok zamanımızı aldı, o yüzden şimdi hemen bir devam filmine girişmeyi kesinlikle istemem" diyor ama bu, seyircinin kalbini kazanmış görünen yeni süper kahraman ailesinin maceralarının burada son bulduğunu göstermiyor. Yalnızca biraz ağırdan almak istiyor Brad Bird. "Başarılı olan her filme bir devam filmi çekmek gerektiği düşünülüyor" diyor. "Oysa böyle olmamalı. 'Jaws 2' diye bir film çekilmemiş olsa kimse üzülmezdi herhalde ama 'Empire Strikes Back'i zevkle seyretmiştim. Biz de bu filme 'Toy Story 2' kadar manalı bir devam filmi tasarlayabilirsek neden olmasın?" ■

Süper kahramanlıktan ajanlığa transfer olan Bay İnanılmaz, yeni görevinin ayrıntıları konusunda bilgilendiriliyor.

Süper kahramanların modacısı Edna Mode, yeni tasarımlarıyla Helen'in aklını başından almış görünüyor. Filmin en eğlenceli karakterlerinden biri olan Edna'nın orijinal seslendirmesini yönetmen Brad Bird yapmış.

İnanılmaz Aile'nin esin kaynakları

Süpermen

1938'de Action Comics'in ilk sayısında ortaya çıkan Süperman, olağanüstü güçlere sahip ilk süper kahraman olarak Spiderman, Batman, X-Men gibi nice süper kahramanın ve dolayısıyla Pixar'ın yeni animasyonundaki süper kahraman ailesinin de atası sayılır. Kendi gezegeni Kripton yokolmak üzereyken babası tarafından bir kapsüle koyulup uzaya gönderilmiş ve kendini Dünya'da bulmuştur. Belki de ilk süper kahraman olduğu için onu takip eden diğer süper kahramanlar gibi bir iki tane değil binbir yetenekle donatılmıştır. Bir çeşit Süpermen parodisi olan Bay İnanılmaz, size de görür görmez onu hatırlatacak muhtemelen.

Muhteşem Dörtlü

Önümüzdeki yıl Tim Story yönetmenliğinde bir filmle sinemaya uyarlanması beklenen ünlü çizgi roman serisi, "İnanılmaz Aile'nin başlıca ilham kaynaklarından biri gibi görünüyor. Marvel Comics'e ait seride gerçek isimleriyle Reed Richards, yakın arkadaşı Benjamin Grimm, karısı Susan Storm ve Susan'ın erkek kardeşi Johnny'den oluşan Muhteşem Dörtlü, kazayla kozmik ışınlara maruz kaldıktan sonra olağanüstü yetenekler kazanmış ve dünyayı kötülüklerden korumayı görev edinmiş bir süper kahraman ekibidir ve dolayısıyla çizgi roman tarihinin ilk süper kahraman ailesidir. Reed, diğer adıyla Bay Fantastik, tıpkı İnanılmaz Ailesi'nin annesi Elastigirl gibi uzuvlarını esnetebilmek yeteneğine sahiptir; Susan, tıpkı Violet gibi görünmez olabilir ve manyetik güç alanları yaratır, Johnny vücudunu alevlendirerek uçabilir, Benjamin ise 'Hulk'u andıran taştan bir devdir.

The Simpsons

Matt Groening'in yarattığı dizi, düzenli olarak yayınlanmaya başladığı 1989'dan bu yana dünyanın en uzun soluklu ve en sevilen çizgi dizilerinden biri olarak televizyon tarihinde bir efsaneye dönüşmüş durumda biliyorsunuz. "İnanılmaz Aile"nin yönetmeni Brad Bird de kariyerine 1990'lı yıllarda, Amerikan kültürünü ve Amerikan ailesini acımasızca alaya alan bu dizinin yönetmenlerinden biri olarak başlamış ve dizinin yapım danışmanlarından birisi olarak uzun süre Simpsons ailesinin muhteşem üyeleri Homer, Marge, Bart, Maggie ve Lisa Simpson'la içiçe bir hayat sürmüştü. "İnanılmaz Aile"de bunun izlerini görmek mümkün.

Bond Filmleri

1960'lı yılların casus filmlerinden etkilendiğini açıkça söyleyen Brad Bird'ün önemli esin kaynaklarından birisi de o yıllarda çekilmiş Bond filmleri şüphesiz. İnanılmaz Aile'nin düşmanı Syndrome, en az Bond'un düşmanları kadar gelişkin bir teknolojik donanımla gücüne güç katıyor ve tıpkı 1962 yapımı ilk Bond filminde olduğu gibi rakiplerini muazzam bir üs kurduğu tropikal bir adada tuzağa düşürüyor. Filmin fragmanlarında da John Barry'nin 1969 yapımı James Bond filmi "On Her Majesty's Secret Service" için bestelediği müzik kullanılmış.

"Tesadüfler"

Hiperaktif bir çocuk gibi...

İlk gösterimi Eylül ayında Toronto Film Festivali'nde yapılan ve farklı tepkiler alan "TESADÜFLER" (I ♥ Huckabees) ABD ve İngiltere'deki vizyona çıkış tarihinin kısa zaman sonrasında ülkemizde de seyirciyle buluşuyor. "Üç Kral" ile tanıdığımız David O. Russell'ın yönettiği film, kaotik, hiperaktif ve absürd bir komedi. ENGIN ERTAN

Nasıl yetmişli yıllarda Amerikan sineması paranoya destekli siyasi gerilim filmleri yoluyla bir iç hesaplaşma yaşıyor idiyse, günümüzde aynı görevi absürd komediler üstlenmiş durumdalar. Komedi ve dram arasında bir noktada seyreden, gerçeküstü unsurlardan yararlanan, çoğunlukla alışılmadık karakterlere sahip, nev-i şahsına münhasır komedilerden bahsediyoruz. Bu filmleri gündelik ve Amerikan olana dair yergiler olarak da isimlendirebiliriz. Biz diyelim Wes Anderson, siz deyin Spike Jonze... "Üç Kral"dan (Three Kings) hatırlayabileceğiniz David O. Russell da, senaryosunu Jeff Baena ile beraber kaleme aldığı "Tesadüfler" (I Heart Huckabees) ile bu kervana katıldı. Hoş, kendisi bu benzetmelerden pek hoşnut değil (bkz: David O. Russell röportajı) ancak ortak noktaları görmek de kaçınılmaz.

Filmde bir modeli canlandıran Naomi Watts, bir sahnede güzelliğiyle dalga geçiyor.

Her şeyden önce şuradan başlayalım, "Tesadüfler"in yapım aşaması en azından filmin kendisi kadar hararetli ve yorucuymuş. İsminin doğru şekilde nasıl telaffuz edileceği bile başlı başına bir sorun olan senaryosuyla yapımcıların kapısını aşındıran yönetmenin temel derdi anlaşılamamakmış. Ta ki Russell'ın kendi cebinden yatırdığı paraya Scott Rudin ve 20th Century Fox'un bağımsız kolu Fox Searchlight Pictures destek çıkana değin. Filmle ilgili sorunlar gerekli paranın toplanmasıyla bitse iyi. Daha sırada bir oyuncu kadrosu oluşturmak var.

Söylenenlere göre senaryoyu okuyan çoğu oyuncu pek anlam veremeseler bile, Russell'a güvenmiş ve projede yer almaya istekli olmuşlar. Kadroya ilk dahil olan isimlerse Jude Law ve Gwyneth Paltrow imiş. Ancak Dawn rolünü üstlenecek olan Paltrow babasının ölümü ertesinde kadrodan ayrılmış. Düşünülen ikinci isimse Nicole Kidman olmuş. Avustralyalı aktris de projeye ilgi göstermiş ancak "Stepford Kadınları"nın çekim tarihleri nedeniyle "evet", diyememiş. Bir süre aynı rol için Jennifer Aniston'ın adı geçse de, sonunda rolü alan yönetmen O. Russell'ın da ilk tercihi olan Naomi Watts olmuş.

Wes Anderson'ın müthiş filmi "Rushmore"dan tanıdığımız Jason Schwartzman, yönetmenin yakın dostu olan Mark Wahlberg, Dustin Hoffman, Lily Tomlin, Isabelle Huppert gibi isimler kadroya dahil olurken, bu sefer Jude Law ayrılma kararı almış. Christopher Nolan'ın teklif ettiği bir rolü tercih eden Law'un yerine bir süre Jim Carrey'yi düşünen O. Russell, bir partide Nolan'a rastlayınca meslektaşını amiyane tabirle kafakola almış ve Law'u "azat etmesi" için ikna etmiş. Bu olay sonrasında Jude Law tekrar "Tesadüfler"in kadrosuna dönmüş.

Peki bunca ünlü isimi kadrosunda barındıran bu çılgın komedi ne anlatıyor? Hikayeyi özetlemek gerçekten pek kolay değil. Jason Schwartzman'ın canlandırdığı Albert çevreci bir aktivist. Aynı zamanda yakın arkadaşı Brad'in sözcü pozisyonunda olduğu Huckabess adlı şirketin sözde çevreci projesinde çalışıyor. Tesadüfi şekilde üç kez rastladığı uzun bir Afrikalıyı kafaya takan Albert, bu duruma bir açıklama getirmeleri için dedektif bir çifti tutuyor. Kendilerine has yöntemlere sahip olan Bernard (Dustin Hoffman) ve Vivian (Lily Tomlin) Albert'ın hayatını hem altüst ediyor, hem de düzene sokuyorlar. Diğer yandan onu başka bir müşterileriyle, kafayı sıyırmasına az kalmış itfayeci Tommy (Mark Wahlberg) ile eşleştiriyorlar. Dedektif çiftin Fransız meslektaşı ve rakibesi Isabelle (Isabelle Huppert) devreye girerken, araştırma Brad'e, onun kız arkadaşı model Dawn'a (Naomi Watts) ve Huckabees şirketine kadar sıçrıyor.

"Tesadüfler" adeta hiperaktif bir çocuk gibi. Asla sakin durmak istemiyor ve seyircide dönme dolaba binmiş gibi bir hissiyat yaratıyor. Ancak filmin yarattığı baş dönmesi ve yorgunluk geride olumsuz bir etki bırakmıyor. Alışılagelmedik durumlarda izleyeceğimiz aktör ve aktrislerin (Naomia Watts bir amish gibi giyinerek güzelliğiyle

Gerek Huckabees Şirketi, gerekse filmdeki karakterler günümüz Amerikası üzerine çağrışımlara neden oluyorlar. Belki de uyanış ve aydınlanmanın yolu dibe vurmaktan geçiyor.

dalga geçiyor, Isabelle Huppert ve Jason Schwartzman çamur güreşi gibi bir seks sahnesinde yer alıyorlar, Mark Wahlberg devasa bir balonu yüzüne geçirip duruyor, Jude Law küçük düşüyor ve kusuyor, vs.) kendilerini serbest bırakmalarını talep eden O. Russell, sette de ilginç yöntemler izlemiş. Takım elbise ile başlayan çalışma günlerinde yavaş yavaş soyunuyor, sette dans ediyor ve yerlerde yuvarlanıyor veya yakaladığı oyunculara sarılıp vücutlarını birbirine sürtmeye başlıyormuş. Aslında filmin genel atmosferi de tam bu anektodların kafada canlandıracağı gibi. Komik ve garip...

Ancak tüm bu absürdlüğün ve garipliğin ardında, O. Russell'ın filminin kuşkusuz düşünsel bir derdi de var. "Tesadüfler"e hakim olan çılgınlık, bir bakıma 11 Eylül sonrasında Amerikalıların ruh halinin perdeye yansımış hali. Diğer yandan "her şey birbirine bağlıdır" düsturu, başka bir deyişle kaos teorisi filme hakim durumda. Varoluşçuluktan nihilizme ve Doğu felsefesine kadar çeşitli göndermeler de yakalayabilirsiniz. Bun-

Bernard (Dustin Hoffman) Albert'a (Jason Schwartzman) bir yorgan üzerinden hayattaki her şeyin birbirine bağlı olduğunu anlatıyor.

⮕

"Tesadüfler"

"Buñuel'den ciddi şekilde etkilendim"

Filmin yönetmeni DAVID O. RUSSELL ile telefonda yaptığımız röportajda filmin temaları ve nelerden etkilendiği üzerine konuştuk.

"Üç Kral"dan sonra niçin beş yıllık bir ara verdiniz?
Mark Wahlberg, Jason Schwartzman, Dustin Hoffman ve Lily Tomlin'in rol alacakları bir film için senaryo yazmayı hedefliyordum. Önce başka bir senaryo kaleme aldım. Bu filme benziyordu ancak senaryoyu tamamladığımda henüz hazır olmadığına karar verdim ve "Tesadüfler"i yazmaya başladım. Aradaki zamanın büyük kısmı yazmakla geçti.

Filmin ismi "I Heart Huckabees" mi yoksa "I Love Huckabees" mi?
"I Heart Huckabees".

Bu iki isim arasında sizce nasıl bir fark var?
"I Love" (seviyorum) dediğinizde kulağa daha romantik geliyor. Fakat sevme fiilini kalp ile tanımladığınızda ve "I Heart" (Ben 'kalp') dediğinizde başka bir anlamı var. Daha mesafeli kalmanızı ve bu kavram üzerine daha farklı düşünmenizi, daha farklı bir pozisyon almanızı sağlıyor. Filmin derdi de büyük ölçüde bu.

Bu filmi kimileri varoluşçu bir komedi olarak tanımlıyorlar. Sizin görüşünüz nedir?
Ben de katılıyorum.

Peki filminizde Amerikalıların algılayış biçimleri ile Avrupa'nın veya Doğu'nunkini karşılaştırmaya çalıştınız mı? Bunu yaparken ne gibi düşünce akımlarından etkilendiniz?
Evet, amaçlarımdan birisi kesinlikle buydu. Bu

lardan Doğu felsefesi özellikle ilginç, çünkü O. Russell filmin senaryosunu yazarken, zamanında öğrencisi olduğu Robert Thurman'dan etkilendiğini belirtiyor (daha detaylı bilgi için tekrar bkz: David O. Russell röportajı). Söylenenlere göre Schwartzman'ın karakteri de bir bakıma O. Russell'ın yansımasıymış. Anlayacağınız bir nev'i usta-çırak havası yakalanmaya çalışılmış. Ayrıca Budizm ve Doğu Felsefesi Thurman'ın uzmanlık alanları. Kendisi bu film için temel esin kaynaklarından birisi olduğuna göre, Zen öğretisinin "Tesadüfler"in söylemeye çalıştıkları üzerindeki etkisi de yadsınamaz hale geliyor.

Genel seyirci kitlesi için kolay bir film olmadığı şüphe götürmeyecek "Tesadüfler"in şu ana kadar gişede ve eleştirel alandaki gidişatı da iç güveysinden hallice. Ne yazık ki film okyanusun öte yakasında fazla seyirciye ulaşmadı. İzleyenler genellikle filmden memnunlar ama sayıları fazla değil. Eleştirmenlerse ikiye bölünmüş durumdalar. "Üç Kral" ile yarattığı beklentiden farklı bir yöne giden O. Russell'ı dahi olarak görenler de var, filmi anlamsız bulanlar da. Avrupalı eleştirmenlerin yaklaşımıysa çoğunlukla daha olumlu.

Film hakkında ekseriyetle dile getirilen şikayetse şu; insanların izledikleri olaylar ve bu olayların kahramanı olan karakterlerle yeterince empati kuramamaları. Ancak bu kuşkusuz bilinçli bir tercih. O. Russell filmi (ve elbette senaryosu) için kullandığı isimle de bunun altını çiziyor. Bugünü ve insanların içinde debelendikleri kaotik ruh halini resmederken, biraz dışardan ve mesafeli yaklaşmamızı talep ediyor. "Tesadüfler"in mizah duygusuna adapte olmak biraz zor olsa bile, filmi bir komedi haline getiren başlıca unsur da bu. Başka bir deyişle, O. Russell'ın filmi dört başı mamur bir "güleriz ağlanacak halimize" örneği. Yer yer fazla soğuk bulabilir ve yorulabilirsiniz. Kaldı ki, filme hakim olan kaos düşünsel altyapısıyla ilgili belirli bir karışıklığa ve tam kıvama gelmeme durumuna da neden oluyor. Yine de karşımızdaki kuşkusuz yılın en orijinal ve ilginç filmlerinden birisi. "Üç Kral" ile takdirimizi kazanmış O. Russell'ın başarısının tesadüfi olmadığını ispat etmesiyle de kuşkusuz ilgiye layık bir film "Tesadüfler". ■

Isabelle Huppert
tam da kend
bekleyeceğimiz
bir ka
canlan

"Tesadüfler"in kolay kolay biraraya gelmeyecek, kalabalık bir oyuncu kadrosu var.

nedenle filmin Avrupai bir tarzı olduğunu düşünüyorum. Oyuncuların kostümlerinden genel atmosfere kadar Avrupa filmlerinde görülebilecek tarzda, sofistike bir atmosfer yaratmaya çalıştım. Bu bağlamda Buñuel'den ciddi şekilde etkilendim. Politika ve siyaset dışında bu da yakalamaya çalıştığım bir şeydi. Ayrıca Doğu felsefesinden de ciddi şekilde etkilendim. Örneğin Dustin Hoffman'ın canlandırdığı karakteri yazarken Robert Thurman'dan esinlendim. Kendisi Uma Thurman'ın babası ve Columbia Üniversitesi'nde Dinler Bölümü Başkanı. Gençliğimde başka bir üniversitede onun öğrencisi olmuştum. Filmde kullandığım fikirlerin çoğu, onun öğrencisiyken üzerinde çalıştığım konular.

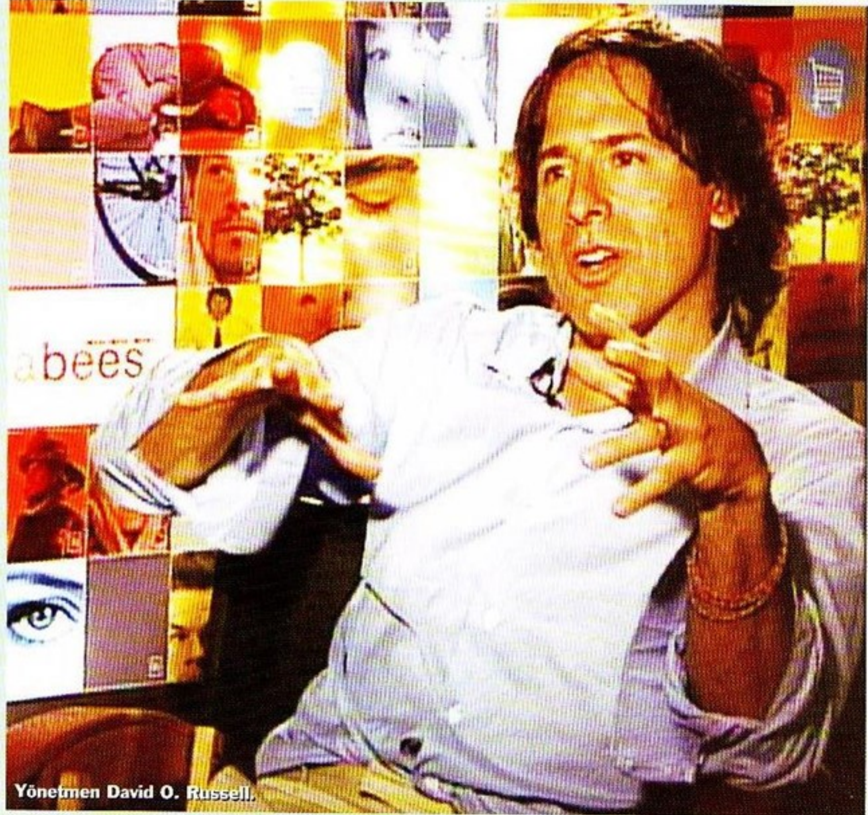
Kaos teorisi sizin için bir esin kaynağı mıydı?
Elbette. Bence kaos teorisi Zen ve diğer Doğu öğretileriyle örtüşüyor.

Filmde nihilizmin de etkisi hissediliyor. Sizce Amerikalılar veya genel olarak insanlar dibe vurup, ondan sonra mı bir uyanış yaşayabilirler?
Bence günümüz Amerikasında nihilizmin belirli bir etkisi var. İnsanlar sonuçlarını düşünmeden pek çok şeye kalkışıyorlar.

Hayatın anlamını aramak günümüzde bir bakıma popülize edilmiş ve yüzeysel bir soruya dönüştü. Filminizin bu durumu ve Yeni Çağ (New Age) felsefesini eleştirdiğini söyleyebilir miyiz?
Aslında niyetim eleştirmek değil. New Age olan şeylerle ciddi bir sorunum yok ancak bu filmdeki karakterleri bu akıma dahil etmiyorum. İşin aslı ben bu soruları ciddiye alıyorum, bu nedenle yarattığım karakterlerin de New Age felsefesine oranla daha ciddi olmalarını hedefledim. Filmi büyük ölçüde alışılmadık yapan da bu. Bir satir ama aynı zamanda bir komedi. Bu tarz konularla dalga geçmek çok kolay ancak bunun nedenini anlamıyorum. Elbette bu konularla eğlenebilirsiniz. Birisi bana hayatın anlamını sorarsa bence bu komik ve absürd.

Mark Wahlberg'ün karakterinden yola çıkarsak, filminizin 11 Eylül sonrasındaki ruh haliyle ilişkisi nedir?
Mark'ın canlandırdığı karakter 11 Eylül'den ciddi şekilde etkilenmiş bir adam. Bir bakıma 11 Eylül'e bir cevap. Mark ile çok yakınız ve bu rolü özellikle onun için yazdım. Onun bu konularda çok hassas ve tutkulu olduğunu biliyorum. Özellikle de onun gibi hapse girmiş genç insanları kurtarmak konusunda. Bu gibi sosyal konulardaki hassasiyetini bildiğim için bu karakteri yazarken özellikle onu düşündüm. Yüzeydeki sert adam görüntüsünün ardındaki hassasiyeti yakalamak da filmdeki mizahı duygusu için önemliydi.

Bir önceki filminiz "Üç Kral" savaş üzerine bir ironiydi, şimdiyse 11 Eylül ertesinde "Tesadüfler" gibi bir film çektiniz. Siyasi Bilimler mezunu olduğunuzu düşünürsek, politika film çekerken sizin için ne kadar önemli?

Yönetmen David O. Russell.

Evet, sürekli bu konulara dönmemin sebebi de bu. "Üç Kral"dan bahsetmek gerekirse, Körfez Savaşı üzerine bir film çekilmemiş olmasını düşünemiyorum bile. Bence bu savaşın ardında büyük bir ikiyüzlülük vardı. Kanımca her sorgulama ve her açılma bir yönüyle politik olmalı. Ruhani olduğu kadar siyasetle de bağlantılı olması gerekiyor. Eğer yaşadığımız dünya üzerine sorular yöneltmeye açıksanız, politik olmak zorundasınız.

"Tesadüfler" ardından tamamladığınız "Soldiers Pay" isimli filmden bahseder misiniz?
Bu Körfez Savaşı'ndan dönmüş askerlerle ve onların hissettikleriyle ilgili yarım saatlik bir belgesel film. Aynı zamanda "Üç Kral"ı çekerken, o filmde de rol alan çeşitli Iraklılarla tanıştım. Onlarla yapılmış röportajlar da var. Sadece yarım saat uzunluğunda bir film ama orada yaşananlarla ilgili pek çok şey söylüyor ve çeşitli sorular yöneltiyor.

Felsefe ve politikadan görece daha yüzeysel bir konuya geçersek; oyuncu kadrosundaki en ilginç isimlerden birisi Isabelle Huppert. Kendisi sıradışı davranışlarda bulunan karakterler sözkonusu olduğunda akla gelen ilk isimlerden birisi. Senaryoyu yazarken bu rolü ona vermeyi düşünüyor muydunuz?
Aklımda iki isim vardı, Catherine Deneuve veya Isabelle Huppert. Sözkonusu olan çok heyecanlı, gergin ve seksi bir karakterdi. Sanırım Isabelle daha iyi bir seçim oldu, çünkü o daha genç ve daha gergin.

Yapımcıları ve bu kadar ünlü oyuncuları böylesine alışılmadık bir film için ikna etmek kolay olmasa gerek.
"Üç Kral" hem gişede hem de eleştirel anlamda başarılı olduğu için önümde bir fırsat vardı. Benim de bu film için para koyma imkanım oldu ve tüm bu oyuncular filmde normalde aldıklarından daha az ücret alarak çalıştılar.

Buñuel'in adını daha önce siz de andınız. Filmi izlerken ben de "Özgürlüğün Hayaleti" veya "Burjuvazinin Gizli Çekiciliği" gibi filmlerinin etkisini hissetmiştim. Bunun dışında François Ozon'un "Sitcom"u da aklıma gelen filmler arasındaydı. Özel olarak sizi etkileyen yönetmenler oldu mu?
Evet, Luis Buñuel bu filmde benim için önemli bir esin kaynağıydı. Ama onun dışında belirli isimler anmam zor.

Kimi eleştirmenler "Tesadüfler"i Wes Anderson, Paul Thomas Anderson, Spike Jonze gibi yönetmenlerin filmleri veya Charlie Kaufman'ın senaryoları ile karşılaştırdılar. Siz bu konuda ne diyorsunuz?
Bilmem.

Filmdeki şirketin adını Huckabees koymanızın nedeni neydi? Bu kelimenin özel bir anlamı var mı?
Komik bir kelime olduğunu düşündüm. Ayrıca Amerika'daki bir şirketler zincirinin böyle bir adı olabilirmiş gibi geldi.

İnsan yaşamının en masum, büyülü ve rengarenk dönemidir çocukluk. Hayal dünyamız sınırsızdır ve düşleriz. Düşlemekten korkmadan, özgürce ve hesapsız davranırız. Bir anda büyürüz ardından. Ve büyümek; birçoklarımız için içimizdeki o tanımlanması güç heyecanı, o somut ve çok değerli şeyi, sonsuza dek yitirmek anlamı taşır. İnsan yaşamının o en değerli dönemine bir saygı duruşu niteliğinde olan ve masumiyet ile olgunluk arasındaki o kritik noktayı kurcalayan "The Polar Express / Kutup Ekspresi" bu ay ülkemizde gösterime giriyor.

Oscar ödüllü Tom Hanks ve yönetmen Robert Zemeckis'in üçüncü kez biraraya geldikleri yapım, (diğer ikisi 94 yapımı "Forrest Gump" ve 2000 tarihli "Cast Away / Yeni Hayat"tı.) Chris Van Allsburg'un 1985 yılında yazdığı, çok satan ve sevilen çocuk kitabından uyarlandı. Allsburg'un Noel Baba'nın varlığından şüphe eden bir çocuğun Kuzey Kutbu'na doğru olağanüstü bir tren yolculuğuna çıkmasını konu alan kitabı, Batı'da çok okunan, büyüleyici bir Noel hikayesi. Özellikle ABD'de bir noel tatili geleneği haline gelen kitap, tıpkı şöminenin üzerine asılan hediye çorabı, aile ve arkadaşlarla biraraya gelip, karşılıklı sıcak dileklerin iletilmesi gibi klasik hale gelmiş bir ritüel durumunda. Tom Hanks ve yapımcı ortağı Gary Goetzman'ı, 1999 yılında kitabı, yazarından istemeye iten şey de bu oldu. Pek çok saatini çocuklarına uyku öncesi hikayeleri anlatarak geçiren dört çocuk babası Hanks, kitabı beyazperdeye uyarlamak için Allsburg ve yapımcı William Teitler'a bir teklif götürdü. Alınan olumlu cevabın ardından, Hanks projesini, yaratıcılığına, hikaye anlatımına ve teknik ustalığına güvendiği eski dostu Robert Zemeckis'e gösterdi. Zemeckis ve ortağı Steve Starkey, projeyi büyük bir heyecanla karşıladılar. İlk yayımlanışından itibaren kitabın hayranlarından biri olan ve "Büyürken oğluma bu hikayeyi okumak, yıllık bir gelenek haline geldi ve onu bir kere bile etkilemediği olmadı" diyen Zemeckis, vakit kaybetmeden çalışmalara

Bir kış masalı...

Klasik hikaye anlatımını sinemanın son teknolojileriyle buluşturan "THE POLAR EXPRESS KUTUP EKSPRESİ", izleyiciyi hayallerin çok ötesinde bir yolculuğa çıkarıyor. Chris Van Alssburg'un Caldecott Madalyası kazanmış sevilen çocuk kitabına dayanan film, sadece çocuklar için değil, içindeki çocuğu kaybetmemiş yetişkinler için de kaçırılmayacak bir görsel şölen. Büyüleyici yolculuk bu ay sinemalarımızda.

DERLEYEN: MURAT ERŞAHİN

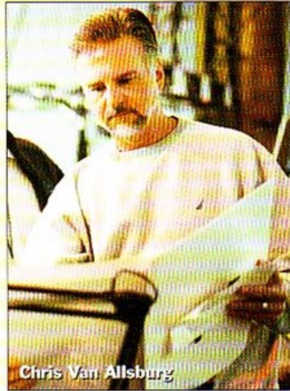
başladı. Yönetmen koltuğuna oturan Zemeckis, filmin senaryosunu daha önce de çalıştığı William Broyles Jr. ("Cast Away", "Apollo 13") ile birlikte yazdı.

Artık yapılması gereken, hikayenin kendisi kadar sihirli bir görsellik yaratmaktı. Van Allsburg'un kitabının en önemli özelliği zengin ve hassasiyet dolu illüstrasyonlarıydı. "Chris'in illüstrasyonları hem dürüst ve tanıdık, hem de son derece gerçeküstüydüler" diyen Zemeckis, aynı özelliği beyazperdeye yansıtarak, izleyiciye genç bir çocuğun gözünden Kuzey Kutbu'na yapılan bir geceyarısı yolculuğunu tattırmayı amaçlıyordu. Kitaptaki illüstrasyonların güzellik ve zenginliği, hareketli bir tabloymuşçasına, insan performanslarının tüm sıcaklığı, yakınlığı ve inceliğiyle sunulmalıydı. Ama nasıl? Gerçek setler ve gerçek görsel efektler kullanılsa film yıllarca sürer ve milyar dolara mal olurdu. Tüm hikaye gece geçiyordu. Her şeyin aydınlatılması gerekiyordu yani. Kuzey Kutbu'nda karlı bir gecede hareket halindeki bir trenin tepesinde küçük bir çocukla bir sahne çekmek, imkansıza yakındı. Bir diğer seçenek olan animasyonun da, kendine özgü sınırlamaları vardı. Animasyon, otantik insan karakterini yansıtmakta yetersiz kalabilirdi. Amaç, hayata geçecek şeyin oldukça gerçekçi ve tıpkı kitaptaki gibi sıcacık olmasıydı. Zemeckis, kafasındaki görsel düşünceyi görsel efekt sihirbazı Ken Ralston'a götürdü. Dijital yapım endüstrisinin liderlerinden Sony Pictures Imageworks'ün baş görsel efekt süpervizörü, dört Oscar ödüllü Ralston, Zemeckis'e "hareket yakalama / motion capture" tekniğini önerdi ilkin. Söz konusu teknikte oyuncunun canlı performansı, kompüterize kameralarla dijital olarak kaydedilerek, sanal karakterlerin yaratılmında model oluşturmaya yarıyordu. Zemeckis bu yöntemi biliyordu ama daha önce gördüğü uygulamalarla "Kutup Ekspresi"nde hedeflediğini bağdaştıramıyordu. Tesadüf eseri Ralston ile Imageworks'teki meslektaşı, görsel efekt süpervizörü Jerome Chen, daha önceden, yeni nesil bir hareket yakalama olan ve o güne dek kullanılan tek-

Her çocuk Noel babaya inanmalı mesajı "Kutup Ekspresi"nin ana fikrini oluşturuyor.

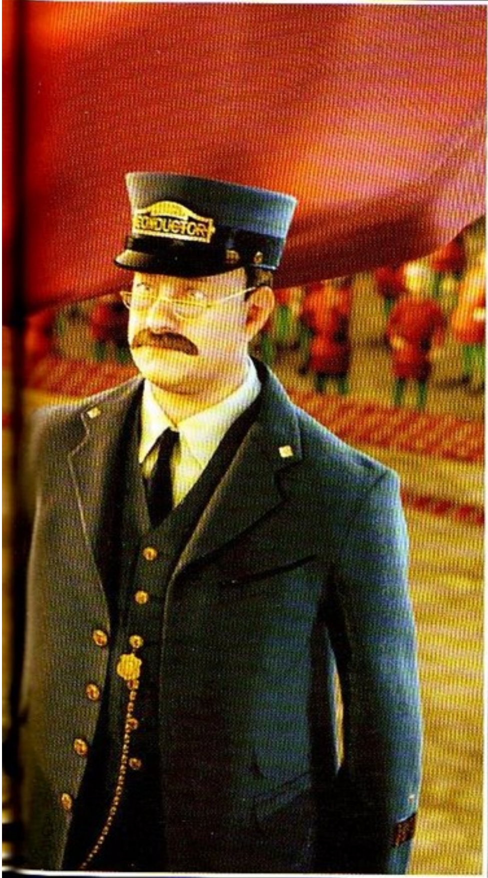
Çocuk edebiyatında yeni bir soluk

Son dönem çocuk edebiyatının saygın isimlerinden biri olan Chris Van Allsburg, yazarlığının yanında başarılı bir illüstratör. Aynı zamanda Golden Mean Productions'ın ortaklarından olan Allsburg, Hollywood'un yaratıcı isimleri arasında. 1949 Michigan doğumlu Allsburg'un yazarlık kariyeri 79'da "The Garden of Abdul Gasazi" adlı kitapla başladı. Bu çalışmasıyla büyük başarı kazanan sanatçı, Caldecott Onur Ödülü'ne layık görülerek, yeni yazarlar arasında öne çıktı. 81'de "Jumanji" yayımlandı. Hayal dünyasının sınırlarını zorlayan sevimli kitap, 95 yılında başrolünü Robin Williams'ın oynadığı aynı adlı filme yine Allsburg tarafından uyarlandı. 85'de "The Polar Express" çıkageldi. Güçlü satırların yanısıra kitabı süsleyen yağlı pastel boya illüstrasyonlarıyla 1986 Caldecott Madalyası yine Allsburg'un oluyordu. Beyazperde için

Chris Van Allsburg

de çalışmalarını sürdüren sanatçı, 1989'da sevimli animasyon "The Little Mermaid / Küçük Denizkızı" filminin çizer kadrosunda yer aldı. 2003'te ise bağımsız bir yapım olan "How to Deal" adlı filme yapımcı olarak imza attı. Yaratıcı ve orijinal hikayeleriyle ABD'nin her yerinde ve Avrupa'da önemli bir okur kitlesine erişen yazar, "Kırmızı kıyafetler giyen, uçan bir kızakla yolculuk eden, neşeli, şişman bir adamın varolduğunu bilen çocuklara ne mutlu" diyor ve mucize duygusunu çöpe atmadan büyümeyi başaran yetişkinleri de aynı ölçüde takdir ediyor: "Onlara gıpta etmeliyiz. Fantastik olana inanma eğilimi bazılarına, mantıkta bir aksama, hatta saflık gibi gelebilir, ama aslında gerçek bir hediye bu. Koca Ayak'a ya da Loch Ness Canavarı'na sahip bir dünya hiç kuşkusuz, bunlara sahip olmayandan kat kat üstündür."

nikten çok daha karmaşık ve gelişkin bir işlem üzerinde çalışmışlardı. Bu son derece gelişmiş sistem, hareketin çok ötesine geçerek, oyuncunun görünen her hareketini ve en ince mimiklerini tüm ayrıntılarıyla yakalayabilecek şekilde tasarlanmıştı. Sınırlı mevcut "mo-cap" sistemlerinden farklı olarak, aynı anda birçok oyuncunun üç boyutlu yüz ve vücut hareketlerini 360 derecelik açı sağlayan bir dijital kamera sistemi aracılığıyla bire bir kaydedebiliyordu. Teknik ekip, Tom Hanks'i "ilk denek olarak" kullanıp, işlemi test etti. Oyuncunun vücuduna, yansıtıcı bantlarla kaplı cam boncuklar şeklinde referans noktaları (işaretleyiciler) yapıştırıldı. Bu işaretleyiciler, her açıdan üç boyutlu görüntü yaratmak üzere infrared ışıklarını, 1000 hatlı dijital veri tabanına aktarıyorlardı. İşaretleyiciler, aktörün yüzüne de yapıştırıldı. Böylece oyuncunun performansındaki duygular ve incelikler dijital karakterlere de aktarılabilecekti. Canlı performanslar üç boyutlu verilere dönüştürülerek çekilecek, daha sonra da senaryoda yer alan set ve ortamlara entegre edilecekti. Böylelikle "Kutup Ekspresi" bütünüyle, adına Performans Yakalama denen yeni teknikle çekilen ilk sinema fil-

'Performans Yakalama Tekniği'nin püf noktası, oyuncuların performansı

Tom Hanks, "Kutup Ekspresi"nde altı ayrı karakteri canlandırıyor.

mi oldu.

Sözkonusu teknik, dijital olarak kavranan ve yorumlanan canlı materyalin miktarını kat be kat artırmakla kalmıyor, aynı zamanda yönetmene hikaye anlatımında benzersiz bir çeşitlilik sunuyordu. Geleneksel kurgu, yapım sırasında çekilen sahnelerin açı ve içeriğine bağımlı kalırken, "performans yakalama teknolojisi" sınırsız içeriğiyle, kurgu sırasında Zemeckis'in kelimenin tam anlamıyla ısmarlama görüntüler yaratmasına olanak tanıdı. Zemeckis için çok önemli olan "yağlı boya tablo etkisi", post-performans evresinde, en modern bilgisayar yapımı görüntülerle desteklenerek doruğa ulaştı..

Nihai yapımı görenler, filmi belli bir türle adlandırmanın zorluğunu kabul etmiş durumdalar. Bildik benzetmeler filmi tanımlamakta yetersiz kalıyor. ABD'li eleştirmenler, filmin "ne olmadığını" söyleyerek tasvir etmeyi tercih ediyorlar: Geleneksel bir animasyon değil, sadece hareket yakalama veya tam bir canlı aksiyon da değil. Herkesin birleştiği ortak nokta ise; başlı başına bir "tür" sayılması gereken "performans yakalama"nın, daha önce hiç görülmemiş görüntüler sunma konusunda yeni bir çığır açacak olması.

Teknik yenilikler sinemaya ne katarsa katsın, "oyunculuğun" ayrı bir önemi olduğu kesin. "Kutup Ekspresi"nde ilk kez kullanılan "performans yakalama tekniği" de "ciddi" bir oyunculuk gerektiriyor. İfadenin inceliğine, bir bakışın, bir omuz silkmenin ya da asık bir suratın birçok anlam ifade etmesine büyük ölçüde bağımlı olan yeni film tekniği, güçlü oyunculardan besleniyor sonuçta. 1993'te "Philadelphia", 1994'te bir Robert Zemeckis filmi olan "Forrest Gump" ile iki kez En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar kazanan, 1988'de "Big", 1998'de "Saving Private Ryan / Er Ryan'ı Kurtarmak" ve 2000'de Robert Zemeckis ile ikinci birlikteliği olan "Cast Away / Yeni Hayat" ile üç kez aynı dalda Oscar adayı olan usta aktör Tom Hanks, yapımcıları arasında olduğu "Kutup Ekspresi"nde, tam altı ayrı karaktere hayat veriyor. Bunlardan dört tanesi filmin ana karakterleri: Çocuk, Kondüktör, Gizemli Gezgin ve Noel Baba. Hanks'in canlandırdığı diğer iki yan karakter ise; Çocuğun Babası ve Charles Dickens'ın unutulmaz klasiği "A Christmas Carol / Yılbaşı Armağanı"nın, Noel'in büyüsüne inanmayan aksi karakteri Ebenezer Scrooge. 1956 Kaliforniya doğumlu Hanks, her karaktere hiçbir "bilgisayar yapımı görüntü"nün başaramayacağı duygusal bir zenginlik sağlamış. "Beni çıldırtacağım düşündüğüm tek şey, her rolün kostümünü giymememizdi" diyen aktör itiraflarını söyle sürdürüyor: "Bilgisayar taramalarına uyumlu, komple bir kostümümüz vardı. Bu büyük bir sorundu çünkü gerçek ceplerden yoksundu ve rol gereği ceplerinizi kullanmanız gerekiyordu. Ama her nasılsa, çocuğun cebi yırtık bir bornoz giydiğini, kondüktörün ceplerinin, şapkasının ve sürekli düzelttiği gözlüklerinin olduğunu hatırlamaya başladım. Bir karakterden diğerine geçiş yaparken, bazı şeyleri değiştirmem gerekiyordu. Likra mo-cap giysimi çıkaramadığım için, tek seçeneğim ayakkabılarımdı. Çocuğu canlandırırken koşu ayakkabısı, kondüktör, gezgin ve Noel Baba'yı canlandırdığımda ise farklı botlar giydim. Bu sayede, duruşum, hareketlerim ve sonuçta karakterim farklılaştı."

Mo-cap seanslarında Hanks'e eşlik eden bir diğer aktör de filmde çift rol üstlenen Michael Jeter'dı. Film tamamlandıktan kısa bir süre yaşama veda eden emektar karakter oyuncusunu en son Kevin Costner'ın "Open Range / Uzak Ülke" filminde izlemiştik. "Kutup Ekspresi"nde Jeter'ı, birbirine hiç benzemeyen ikiz makinist kardeşler Steamer ve Smokey rollerinde görüyoruz. Trendeki kız rolünde ise "The Matrix Reloaded" ve "The Matrix Revolutions"taki performansıyla Image Ödülü adayı olan Nona Gaye var. Yalnız Çocuk, rolünü birçok kez Emmy adayı olan Peter Scolari üstlenirken, Her Şeyi Bilen Çocuğu ise Eddie Deezen canlandırıyor. Sinema ve televizyon dünyasının yakından tanıdığı sevimli çizgi film karakteri Roger Rabbit'in sesi olarak bilinen Charles Fleischer ise, Elf Generali rolünde. Bu karakter sadece Kuzey Kutbu'ndaki oyuncak imalatından değil, aynı zamanda küresel bir izleme sistemi aracılığıyla çocukların iyi ve kötü davranışlarını tespit ederek, Noel Baba'ya rapor vermekten sorumlu. Aerosmith'in karizmatik solisti, çılgın rock efsanesi Steven Tyler'da Elf rock yıldızı olarak filme ayrı bir renk katıyor. Tyler'ın rolü üstlenişi tamamen bir tesadüf sonucu olmuş. Yapımcılar ünlü solisti, "Rockin' On Top of the World" şarkısını seslendirmesi için sete çağırmışlar. Tyler'in yüksek enerji yayan kimliği ve doğal eğlence yeteneği Zemeckis'in dikkatini çekmiş. Yeni deneyimlerden asla çekinmeyen biri olan Tyler, mo-cap kıyafetini giymeyi ve üzerine bir sürü yansıtıcı mücevher takılmasını seve seve kabul etmiş.

"Kutup Ekspresi"nin garsonlarını unutmayalım. Trendeki çocuklara sıcak kakao servisi yapan garsonları, bir grup dansçı, Tony adayı ünlü koreograf John Carrafa'nın titiz çalışmasıyla canlandırıyor. Garsonlar uzun adımlarla vagonu baştan sona kat ederken, bir yandan da çocukların etrafında gezinip, kafalarının üzerinde tuttukları tepsilerle servis yapıyorlar.

Makinistlerde Michael Jeter'ın "performansı yakalanmış"

⇨

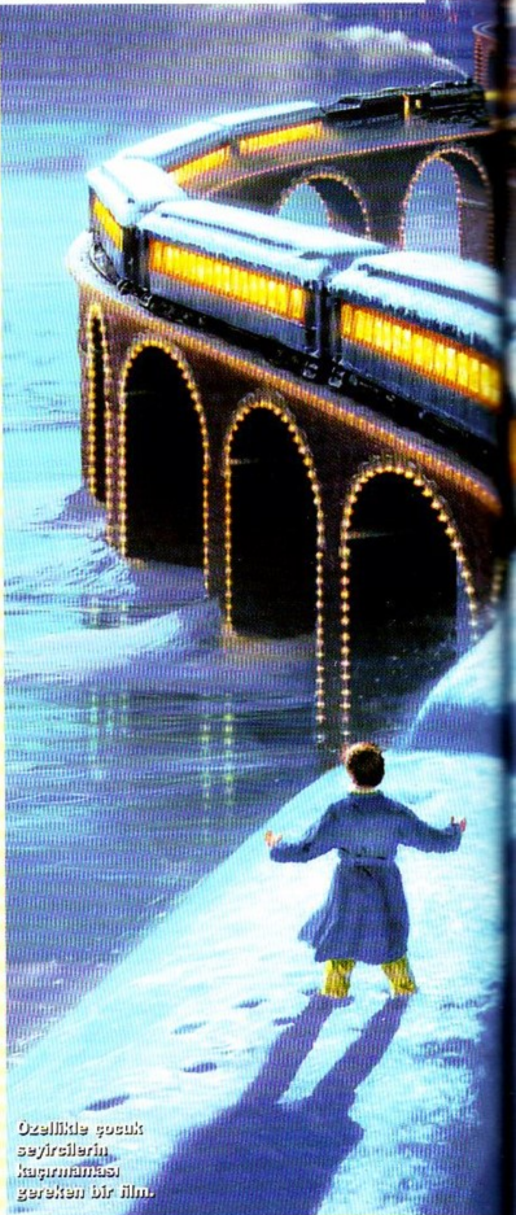
Filmin müziklerini imzalayan isim ise Alan Silvestri. Robert Zemeckis ve Alan Silvestri'nin on birinci işbirliği, filmin soundtrack'ını da aynı film gibi yenilikçi ve zengin kılmış. Noel tatili temalı aile-arkadaş şarkılarının çağdaş ve klasik bir karışımı olan albüm, aynı zamanda "Believe" gibi hüzünlü şarkılar da içeriyor. Film için özel olarak Glen Ballard tarafından yazılan şarkı, çok sayıda platin plak sahibi solist Josh Groban tarafından seslendirilmiş. Albümün dikkat çeken diğer şarkıları arasında klasikleşmiş parçalarıyla Frank Sinatra ve Bing Crosby'ye rastlıyoruz.
Culver City'deki eski Culver Stüdyoları'nın platformlarında sessiz sedasız bir tarih yazıldı sonuç olarak. Sinemada yeni bir sayfa açıldı. Bunun yanında değişmeyen tek şey "öyküde yer alan insan sıcaklığı". Ne yaşta olursa olsun, noel'in ve noel tatilinin insan üzerindeki iyileştirici etkisi "Kutup Ekspresi"nde de vurgulanıyor. Noel Baba'ya inanmayan bir çocuğun, daha doğrusu çocukluğunun büyüsünü yitirmiş bir çocuğun o değerli armağanı tekrar kazanmasının öyküsü, izlediğimiz. İster çocuk olalım, ister yetişkin içimizdeki o büyüyü kaybetmememiz, insan hayatının o en saf ve hesapsız çağı olan çocukluğu, yaşamımız boyunca içimizde taşımamız gerektiğine dair sevgi dolu bir masal. İhtiyacımız olan bir masal bu üstelik. Artık büyüyüp çocukluktan çıktığımızda, tat almadığımız bazı oluşlar karşısında aklımıza gelmesi gereken bir masal. Bize verilen en değerli armağan olan hayat karşısında ancak bir çocukta olabilecek cesaretle, kulağımızı dört açıp yaşamın sesini dinlemenin öyküsü "Kutup Ekspresi".
Karlı bir noel öncesi akşamı, küçük bir çocuk pür dikkat yatağında uzanmaktadır. Sessizdir, hareketsiz... Sadece beklemektedir. Duyamadığı bir sesi, Noel Baba'nın kızağındaki çıngırakların sesini duymak istemektedir. Gece yarısına beş dakika kalmıştır ve çocuk gök gürültüsünü andıran bir sesle yatağından fırlar. Penceredeki buğuyu temizlediğinde, karanlık gecede ağır ağır düşen kar tanelerini ve gökyüzünden yağan

Anısına: Michael Jeter

"Kutup Ekspresi"ndeki çekimlerini tamamladıktan kısa bir süre sonra yaşama eden Michael Jeter, usta bir karakter oyuncusuydu.

26 Ağustos 1952'de dünyaya gelen Michael Jeter, tıp öğrenimini, çok sevdiği aktörlük için terk ederek beyazperdeyi seçti. Kısa boyu, zayıf ve çelimsiz görünümüyle Hollywood'un "vahşi starlık düzeni" içinde tutunmak zordu tabii. Hep aykırı ve yan rollerde izledik onu. Fakat o, abartısız ve dengeli oyunculuğuyla karakter rolleri olarak adlandırılan en ağır işçiliği büyük bir başarıyla sürdürdü. Büyük projelerde, usta yönetmenlerle çalıştı. Unutulmaz sahneler kazıdı sinemaseverlerin aklına ve gönlüne.
İlk rol aldığı film, Milos Forman imzalı 1979 tarihli "Hair"dı. Ünlü müzikalin beyazperde uyarlamasında ufak da olsa kendine bir rol bulması, başlangıç için çok büyük bir adımdı. 1981'de yine Forman'ın bir diğer ünlü filminde "Ragtime"da bir muhabiri canlandırdı Jeter. 20. yüzyılın başlarında Amerikan toplumunu mercek altına alan filmde, eleştirmenler tarafından oldukça beğenildi. 1983'te Jeter'ı, bu kez Woody Allen'ın büyüleyici komedisi "Zelig"de izledik. 1989'da Andrei Konchalovsky'nin Hollywood için çektiği aksiyon-komedi "Tango & Cash"teki rolünü, 1990'da tam dört yıl sürecek ve kendisine Emmy ödülü kazandıran TV dizisi "Evening Shade" izledi. Burt Reynolds'un başrolü üstlendiği dizide canlandırdığı Herman Stiles karakteri, Amerikalılar tarafından çok beğenildi. Yine 1990'da Coen kardeşlerin entelektüel gangster filmi "Miller's Crossing" de rol aldı sempatik aktör. 91'de aykırı yönetmen Terry Gilliam'ın ülkemizde de büyük ilgi gören filmi "The Fisher King / Balıkçı Kral"da, evsiz bir kabare şarkıcısını canlandırdı.
95'te büyük bütçeli Waterworld / Su Dünyası"nın ardından 97'de Gore Verbinski'nin fantastik komedisi "Mouse Hunt / Zor Hedef Fare"de önemli bir rol üstlendi. 99'da Stephen King'in romanından uyarlanan ve Frank Darabont'un yönettiği "The Green Mile / Yeşil Yol"da Tom Hanks'le birlikte rol aldı. 2000-2003 yılları arasında TV dünyasının ünlü çocuk dizisi "Sesame Street / Susam Sokağı"nda 'Bay Noodle'ın Ağabeyi' rolünde çocukların sevgilisi oldu. 2001'de "Jurassic Park 3" çıkageldi. Jeter'i en son geçtiğimiz aylarda vizyona giren Kevin Costner imzalı romantik western'de izlemiştik. Jeter, artık aramızda yok. "Kutup Ekspresi"ndeki çekimlerinin tamamlanmasının ardından 30 Mart 2003'te hayata veda etti. Birçok meslektaşı gibi artık o da, yaşamına beyazperde de devam edecek. Kısa boylu, kızıl saçlı, bu sempatik adamı ne zaman izlesek tuhaf bir hüzün kaplayacak içimizi. Gerçek bir emektarın, bu işe kalbini koymuş sıkı bir sinemacının veda filmi olan "Kutup Ekspresi" de zaten Michael Jeter'ın anısına adanmış.

Özellikle çocuk seyircilerin kaçırmaması gereken bir film.

beyazlığa buharını üfleyen kara bir trenin evinin tam önünde durduğunu görür. Aceleyle dışarı çıkar, üzerinde sadece pijamaları ve terlikleri vardır. Dışarıda, özellikle kendisini bekleyen tren kondüktörü onu karşılar ve sorar, "Pekala, geliyor musun?" "Nereye" der çocuk. "Kuzey Kutbu'na elbette" diye cevap verir kondüktör ve ekler, "Bu Kutup Ekspresi!".

Küçük kahramanımızın aklı ve yüreği, yaşamın gücüne olabildiğince açıktır. Cesaretle trene biner ve büyülü bir yolculuğa çıkar.

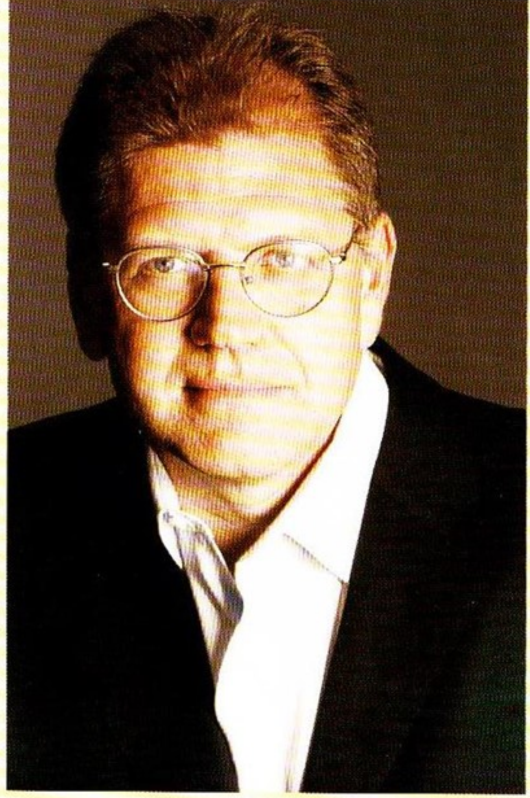
Kondüktörün bilgece öğütlediği gibi, "Trenin nereye gittiği önemli değil, önemli olan binmeye karar vermek". ■

"Sinemacılığın geleceği değişiyor"

Hollywood'un usta yönetmeni ROBERT ZEMECKIS'e göre "performans yakalama tekniği", yaratıcılığın sınırlarını yok ediyor.

1952 Chicago doğumlu usta yönetmen Robert Zemeckis'in kariyeri çarpıcı yeniliklerle dolu. 85 yılında imzaladığı bilimkurgu-aksiyon "Back to the Future / Geleceğe Dönüş"le yıldızı parlayan Zemeckis, sinemaseverleri 88'de canlı aksiyon ile manik animasyonun hareketli bir karışımı olan klasikleşmiş "Who Framed Roger Rabbit?" ile büyülemişti. 94'de En İyi Yönetmen Oscar'ı kazandığı "Forrest Gump"ta, otantik arşiv çekimlerine çarpıcı efektlerle müdahale etmiş ve filmine farklı bir renk katmayı başarmıştı.

Performans Yakalama Tekniği ile çekilen ilk sinema filmi olan "The Polar Express / Kutup Ekspresi"nin kendisine tanıdığı yaratıcı özgürlüğe değinen Robert Zemeckis, "Bu yeni teknik hakkında biri iyi, diğeri kötü iki haberim var", diyor film üzerine yaptığı açıklamalarda. "İyi haber, her şeyin mümkün olması. Kötü haber ise, yine her şeyin mümkün olması. Bu teknik, yönetmen olarak, performansınızı en üst düzeye çıkararak, aklınızdaki her şeyi yapabilmenize olanak tanıyor" diyen Zemeckis, açıklamalarını şöyle sürdürüyor: "Şu andaki tek sınır, sinemacının hayalgücü; çünkü kelimenin tam anlamıyla istediğiniz herhangi bir görüntüyü yaratabiliyorsunuz. Karla kaplı raylar üzerinde hızla giden bir trenin üstüne çıkmış küçük bir çocukla harika bir görüntü yakalayabilirim. Ve bunu nasıl yapacağım konusunda endişelenmem gerekmez. Çocuğun trenden düşeceğinden, kameranın donacağından, ya da trenin işaretli yerde duramayacağından korkmam gerekmez. Artık tüm öğeleri kontrolüm altında tutabiliyorum. Bir öyküyü bilgisayarda daktilo edip, filmi yazıcıdan çıkarmaya o kadar yaklaştık." Zemeckis, yeni tekniğin, oyuncular açısından bakıldığında da aynı ölçüde özgürleştirici olduğuna inanıyor: "Düşünsenize, her an, ya işareti tutturamazsam, ya ışığı ayarlayamazsam, ya kameranın yakalayabileceği bir hızda yürüyemezsem, gibi mekanik konular için endişelenmeden rollerini oynuyorlar. Bir sahne çekilirken, enerjilerini, performans ritimleri bölünmeden, rollerine kolayca kanalize edebilirler."

Zemeckis, otuz yılı aşkın kariyerinin verdiği bakış açısıyla sinemada kaçınılmaz olarak gördüğü yenilik dalgasına kucak açıyor: "Yeni nesil sinemacıların bu sistemi benimseyeceğini düşünüyorum. Artık lens ve film kullanmadan sinema yapabiliyoruz. Görüntü yaratmak için ışığı hareket ettirmemiz ya da yansıtmamız gerekmiyor; çünkü bunların hepsi bilgisayarın 1 ve 2'den oluşan dijital sistemi içinde yapılabiliyor. Çekimlerde kullandığımız asırlık optik, kimyasal ve mekanik gelenek değişiyor. İnsanlar, 'Kutup Ekspresi'ni dijital sinemada izlediklerinde, ortada film şeridi olmayacak; hem de hiçbir aşamada. Filmlerin hayal edilme ve yapılma şekli değişmek zorunda. Bu yeni teknik, video oyunları ve internet sanatçılığından etkilenen bir dile sahip ve iletişimde görüntüleri kullanışımıza yepyeni bir boyut katıyor." Zemeckis, oldukça samimi bir şekilde bitiriyor sözlerini: "İşin aslı, sinemanın temsil ettiği şey bir illüzyon. En temel teknikler bile illüzyondan ibaret: Kesme, yakın çekim... Bunların hepsi sahte. Hepsi sadece birer büyü. Gerçek hayatta mevcut değiller. Konuya böyle baktığınızda, bütün filmlerin zaten birer illüzyon olduğu gerçeğiyle karşılaşacaksınız. Benim yaptığım yenilikler, kullandığım teknikler, bu illüzyonun bir adım ileriye götürülmesinden ibaret. Film yönetmeni olmanın en eğlenceli yanı da bu."

Karanlık ve tekinsiz bir dünya

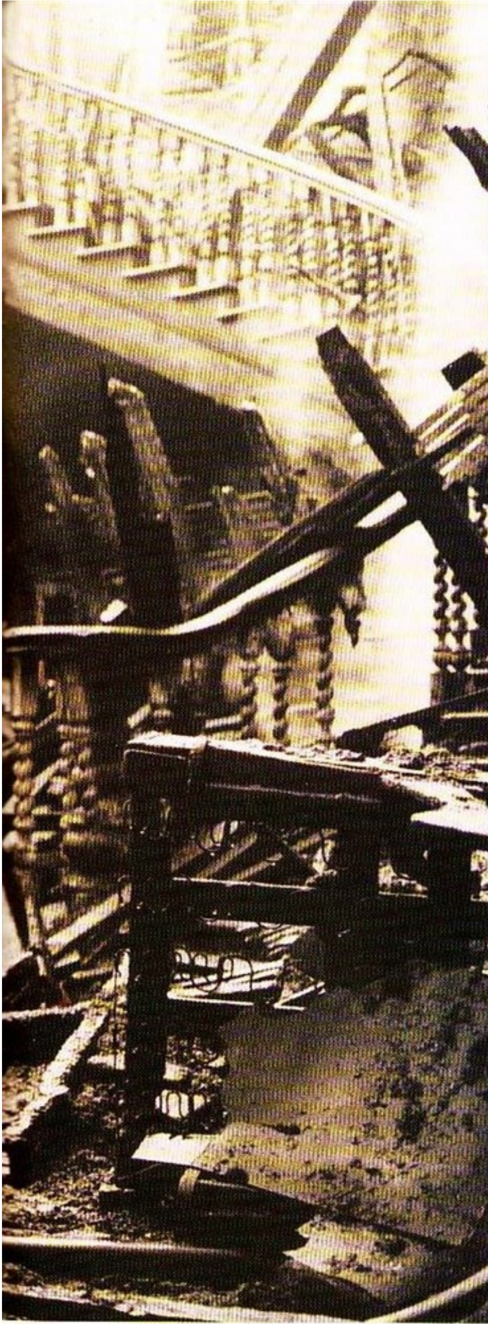

Dünyanın en çok okunan çocuk kitaplarından olan "TALİHSİZ SERÜVENLER DİZİSİ", (Lemony Snicket's A Series of Unfortunate Events) başrolünü Jim Carrey'nin canlandırdığı büyük bir prodüksiyonla beyazperdede. Harry Potter romanlarını New York Times'ın en çok satılan çocuk kitapları listesindeki yerinden eden ilk seri olan Talihsiz Serüvenler Dizisi'nin, önümüzdeki yıllarda çekilecek devam filmleriyle sinemada da Harry Potter'a rakip çıkması bekleniyor. DERLEYEN: SENEM ERDİNE

Mutlu sonla biten hikayelerden hoşlanmayan kitap kurdu çocukların yalnızca dünyada değil Türkiye'de de iyi bildikleri bir isim Lemony Snicket. Anneleriyle babalarını bir yangında kaybeden üç çocuğun başından geçen talihsiz olayları hikaye eden ünlü çocuk kitapları serisinin esrarengiz yazarı Daniel Handler, yıllardır bu isimle tanınıyor çünkü. 1999'da yayınlanmaya başlayan seri, başta anavatanı Amerika ve Kanada olmak üzere dünyanın birçok ülkesinde yıllardır en çok satan kitaplar listesindeki yerini koruyor. Yazar, 13. romanla tamamlamayı planladığı serinin 11. bölümünü Amerika'da geçtiğimiz Eylül ayında piyasaya çıkardı. Bizdeyse henüz ilk sekiz roman yayınlanmış durumda.

Talihsiz Serüvenler Dizisi, şöhretini yazarın kendi kimliği etrafında oluşturduğu esrarengiz havaya borçlu biraz da. Hikayelerin anlatıcısı ve serinin görünürdeki yazarı Lemony Snicket karakteri üzerindeki bu esrar perdesi, romanlardaki esrarengiz havayla ve hınzır mizah anlayışıyla çok iyi örtüşüyor doğrusu. Yıllardır bir şekilde yüzünü gizleyen fotoğraflarıyla okuyucunun merak duygusunu kamçılayan yazar, özel yaşamına ait her türlü ayrıntıyı da gizli tutuyordu. Adının Beatrice olduğu bilinen bir kadınla yaşadığı sanılan talihsiz aşk ilişkisiyle ilgili söylentilerse, fotoğraflardaki adam çevresindeki esrarengiz havaya biraz romantik bir tat katıyordu. Başına gelen türlü aksilikler yüzünden bir türlü okurlarıyla yüzyüze görüşme fırsatı bulamayan Lemony Snicket'in yerine imza günlerine katılan Daniel Handler'ın yazarın ta kendisi olduğu uzunca bir zamandır gayet iyi biliniyor artık. Filmlerin gösterime girmesiyle daha da büyük bir üne kavuşacak olan 34 yaşındaki yazar, şu anda eşi ve küçük oğluyla birlikte San Fransisco'da mutlu ve olaysız bir hayat sürüyor. Lemony Snicket ise Talihsiz Serüvenler Dizisi'nden çok önce kullanmaya başladığı bir takma isim. Yıllar önce, bir kitabı için aşırı sağcı bazı örgütler hakkında araştırma yapıyormuş. Bu örgütlerin, internet üzerinden taraftarlarına gönderdiği yazılı malzemelerin kendisine de gelmesini istiyormuş ama adres listelerinde adı geçsin istemiyormuş. Bu yüzden kendini Lemony Snicket olarak tanıtmış onlara. Zamanla Handler'la arkadaşları arasında hayali bir karaktere, bir eğlence malzemesine dönüşmüş Lemony Snicket. Pizzalarını bile Lemony Snicket adıyla sipariş ediyor, barda tanıştıkları insanlara Lemony Snicket adına bastırdıkları kartları veriyorlarmış. Yıllar sonra, Talihsiz Serüvenler Dizisi'ni yazmaya başladığında, romanların anlatıcısı olan adamın kendine özgü esrarengiz bir kişiliğe bürünmeye başladığını gördüklerinde editörü, romanları bu karaktere verecekleri takma bir isimle yayınlamalarını önermiş. Daniel Handler fikri ilgi çekici bulmuş ve tahmin edebileceğiniz gibi kendisine bir takma isim bulmakta fazla zorlanmamış.

Yetişkinler için yazdığı "The Basic Eight" ve "Watch Your Mouth" adlı iki romanı daha bulunan yazarın çocuk kitabı yazmaya hiç niyeti yok-

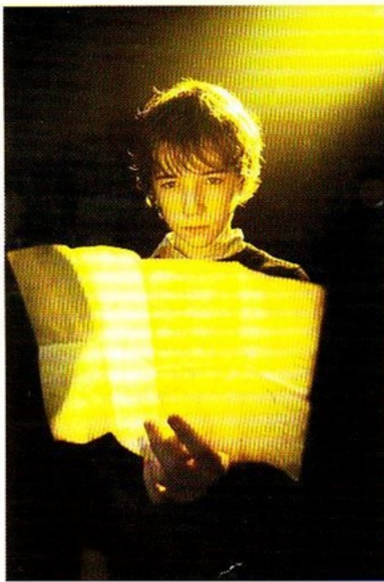
muş aslında. Sekiz lise öğrencisinin hikayesini anlatan ilk romanı "The Basic Eight" (1999), sırf kahramanları gençler diye gençlik romanı statüsünde değerlendirilince ve çok ilgi görünce, Handler'ın yeteneğini dikkat çekici bulan birçok editör ona çocuk kitapları yazmasını teklif etmiş. Bütün çocuk kitaplarından nefret eden yazar, bu gerekçeyle teklifleri uzun süre ısrarla geri çevirmiş; ta ki bir gün, bu nefretin 10 yaşındayken okumak isteyeceği gibi kitaplar yazması için iyi bir neden olduğunu söyleyen HarperCollins'in editörü Susan Rich'e hak verip ikna olana dek. Böylece Handler, başına Lemony Snicket kitaplarının bir klasiği haline gelen şu notu düşerek yazmaya başlamış: Mutlu sonla biten hikayeler okumak istiyorsanız gidip bir başka kitap okusanız iyi olur. Bu kitapta mutlu son olmadığı gibi mutlu bir başlangıç da yok ve pek az mutlu gelişme var; çünkü Baudelaire kardeşlerin hayatında pek fazla mutlu gelişme yok. Violet, Klaus ve Sunny Baudelaire, zeki çocuklardı, sevimliydiler, becerikliydiler ve çok güzel yüz hatlarına sahiptiler ama son derece şansızdılar ve başlarından geçen olayların çoğu talihsizlik, üzüntü ve çaresizlik doluydu. Üzgünüm ama hikaye böyle.

Kötü yürekli Kont Olaf rolünde izleyeceğimiz Jim Carrey, film boyunca kılıktan kılığa giriyor.

Yazarın, bütün uyarılarına rağmen romanları büyük bir iştahla okumaya devam eden Lemony Snicket hayranları, bu ay gösterime giren filmi de merakla bekliyor olmalı. Lemony Snicket kitaplarına özgü tuhaf ve kötücül mizah anlayışını, belli bir zamana ve mekana ait değilmiş gibi duran o dünyayı, tehlike ve heyecan duygusunu, insan yiyen sülükleri ve tabii üç kimsesizin talihsizliklerle dolu trajik hikayesini perdeye yansıtacak olan film, ilk üç romandan uyarlanmış ("The Bad Beginning/Kötü Günler Başlarken", "The Reptile Room/Sürüngen Odası", "The Wide Win- ⇨

"Talihsiz Serüvenler Dizisi"

Yönetmen Brad Silberling, uzun yıllar Tim Burton'la çalışmış prodüksiyon tasarımcısı Rick Heinrichs'le birlikte "belli bir zamana ve mekana ait değilmiş duygusu uyandıran bir atmosfer" yaratmaya çalışmış.

Üç kardeşin ortancası, Klaus tam bir kitap kurdu. 12 yaşında olmasına rağmen birçok insanın hayatı boyunca okuduğundan daha fazla kitap okumuş. Bu sayede edindiği bilgi birikimi başlarına gelen pek çok talihsizlikten kurtulmalarını sağlıyor. Klaus'u, "Road To Perdition"da Tom Hanks'in oğlu rolünde izlediğimiz 13 yaşındaki oyuncu Liam Aiken canlandırıyor.

dow/Uçuruma Bakan Pencere"). Romanları okumamış olanlar için hikayeyi özetleyelim:

Anneleriyle babalarının ölümüne neden olan korkunç bir yangında evlerini de kaybeden Violet, Klaus ve Sunny Baudelaire, akrabaları Kont Olaf'ın yanına yerleştirilirler. Şeytanca bir zekaya sahip tuhaf bir adam olan Kont Olaf kılık değiştirerek farklı kimliklere bürünmek konusunda usta bir aktördür ve çok geçmeden çocuklara kalan büyük mirasın peşinde olduğu anlaşılır. Çocuklar, belli bir yaşa geldikten sonra kullanabilecekleri mirası ele geçirmek için bin bir türlü şeytanlık düşünen Kont'tan kurtulabilmek için Monty amcalarına ve Josephine teyzelerine sığınırlar ama her adımlarında onları takip ettiğini hissettikleri Kont'tan kurtulmaları o kadar kolay olmayacaktır.
Yönetmenliğini "Casper / Sevimli Hayalet" ve "City of Angels / Melekler Şehri" filmlerinin yönetmeni Brad Silberling'in üstlendiği filmin, Orhan Oğuz'un filmi "Büyü" kadar olmasa da, bir hayli talihsiz olaylarla dolu bir prodüksiyon serüveni var. Filmle ilgili haberleri takip edenlerin bildiği gibi romanın film hakları, dört yıl kadar önce, Paramount Stüdyoları'na bağlı Nickelodeon Movies tarafından satın alınmış ve Paramount'un baş yapımcısı Scott Rudin, filmin yönetmenliği için Barry Sonnenfeld'le, senaryoyu yazmak üzere de romanların yazarı Daniel Handler'la anlaşmıştı. Jim Carrey ise Kont Olaf karakterini canlandırmayı kabul etmişti.. Yani her şey mükemmel görünüyordu, ki Lemony Snicket'ın dünyasında bu, felaketin çok yaklaşmış olduğunu gösterir. Cimriliğiyle tanınan bir stüdyo olan Paramount, Rudin ve Sonnenfeld'den zaten kısıtlı olan 96 milyon dolarlık bütçelerini 10 milyon dolar daha kısmalarını istemişti. Bunun üzerine Rudin, filmin yapımcılığından vazgeçti. Paramount ise filmin maliyetini paylaşabilecek bir stüdyo aramaya girişti. Buldu da. Dreamworks'ün yöneticileri Walter Parkes ve Laurie MacDonald, birer Lemony Snicket hayranıydılar. Tek problem Sonnenfeld'in onlardan pek hazzetmemesiydi. Üstelik Sonnenfeld'in duyguları karşılıklıydı. Zira, sözkonusu üçlü, "Men In Black II"nin çekimleri sırasında birbirlerine girmişlerdi. Çok geçmeden Sonnenfeld'in projeden ayrıldığını duyduk. Yerine, daha önce "Harry Potter" filmlerini yönetmeye aday yönetmenler arasında ismi geçen Brad Silberling getirildi. Bütçe, 140 milyon dolara yükseltilmiş, mali problemler ortadan kalkmıştı. Aylar sonra kurgu odasında yapımcı Walter Parkes ile yönetmen Brad Silberling arasında ciddi bir tartışma baş gösterecekti ama en azından o an için taşlar yerine oturmuş görünüyordu, ki Lemony Snicket'ın dünyasında bu, bir şeylerin ters gitmek üzere olduğunun göstergesiydi. Daniel Handler, dünyanın en çok satan kitaplarının yazarı olmasına karşılık senaryo yazmak konusunda deneyimsizdi ve kendi romanlarından uyarladığı senaryoyu sekizinci kez yeni baştan yazmış olmasına rağmen hala kimseyi memnun edebilmiş değildi. "Benim okuduğum senaryo taslağı, tuhaf bir şekilde romanların ruhuna aykırıydı" diyor yönetmen Silberling. Sonunda "Galaxy Quest", "Ad-

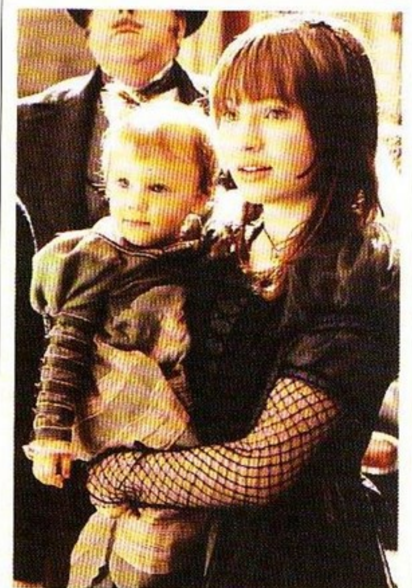
14 yaşındaki Violet, üç kardeşin en büyüğü. Küçük yaşta kardeşlerinin sorumluluğunu üstlendiği için erken olgunlaşmış. Ayrıca dünyanın en genç mucitlerinden biri. İcatları arasında kendi kendini toplayabilen bir yatak da var. Olağanüstü zekası, kardeşleriyle birlikte verdiği hayatta kalma savaşında çok işe yarıyor. Violet'i, Avustralya'nın umut vaat eden genç yeteneklerinden biri olarak görülen Emily Browning oynuyor.

dicted To Love" ve "Men In Black II" filmlerinin senaryo yazarı Robert Gordon devreye girdi ve senaryoya son halini verdi. Ortaya çıkan filmin, özellikle bazı dokunaklı anlarıyla Lemony Snicket hayranlarını şaşırtması ama aynı zamanda memnun etmesi bekleniyor. Lemony Snicket ise basına yaptığı açıklamada bu kez de okurları yerine seyirciyi uyarıyor: "Onlara yapmayın dedim. İyi bir yönetmen bulmayın, yetenekli oyuncuları toplamayın, kitaplarımdan hiçbirinin filmini çekmeyin ama onlar üç kitabıma birden göz koydular. Son umudum, kabalık gönüllü gruplarının bütün biletleri satın alması ve filmi izlememesi."
Romanların, çocukların mizah duygusuna saygı gösteren ve kimseyi küçümsemeyen tavrını çok etkileyici bulan yönetmen Brad Silberling, filmde bu tavrı sürdürmeye çalıştığını söylüyor. Çoğu zaman gerçeği yetişkinlerden çok daha çabuk görmelerine rağmen genellikle yetişkinler tarafından ciddiye alınmayan çocukların hikayesini anlatan bir film bu Silberling'e göre. Hayatta kalmak için direnen, mücadele eden üç çocuğun hikayesi. Tanımadıkları bir dünyada, düşmanca davranışlara maruz kalan çocukların, kendi yeteneklerine güvenerek mücadele ettikleri zaman ne kadar güçlü olabileceklerini gösteren bir hikaye. "Lemony Snicket'ın dünyası, bilgisayarlarla eskinin parke taş döşeli sokaklarını bir araya getiren, değişik zamanların içiçe geçtiği tuhaf bir dünya" diyor yönetmen. "Başka bir zamana aitmiş gibi duran muhteşem bir hikaye, ama hem teknoloji hem de ele alınan konular bakımından çok çağdaş."
Hikayenin anlatıcısı olan Lemony Snicket'ı Jude Law canlandırıyor. Daha doğrusu tıpkı kitaplarda olduğu gibi filmde de kendini göstermeyen bu esrarengiz karaktere sesini veriyor. Lemony Snicket'e bayılan küçük oğlu dolayısıyla kitaplardan haberdar olan aktör, Lemony Snicket'ın yüzünü göstermemesine rağmen hikayedeki çocuklarla duygusal bir bağ kurduğunu ve onları uzaktan izlediğini düşünüyor. "Romanlar, çok enteresan bir şekilde hem çocukların hem de yetişkinlerin ilgisini çekiyor" diyor. "Çocuklar için yazılmış çoğu edebi eserde görülmeyen olumsuz, kötücül bir mizah anlayışı var ve bu, her yaştan okurun ilgisini çekiyor."
Kötücül deyince, filmin bu kelimeyi en iyi karşılayan karakteri Kont Olaf geliyor hemen akla. Miraslarına konmak istediği üç küçük akrabasının peşini bırakmayan Kont Olaf'ı Jim Carrey canlandırıyor. Çok eğlenceli bulduğu bu karakteri, "Düşünebileceğiniz bütün olumsuzlukları kendinde toplamış bir adam" diye tarif ediyor Carrey. "Bir megalomanyak, aynı zamanda bir sosyopat. Oyunculuk kabiliyetinden, saç modeline kadar hiçbir konuda kendisine güvenmiyor ama kimsenin bunu fark etmesine izin vermiyor tabii. En önemlisi de bana oyunculukla dalga geçme şansı veriyor. Kont Olaf geleceğini Baudelaire kardeşlerden çalacağı mirasa bağlamış durumda. Ondan nefret etmeniz gerekiyor ama seveceksiniz."
Kont'un gazabından kaçan çocukların sığındığı akrabalarından biri de Meryl Streep'in canlandırdığı Josephine teyze. Patlamasından korktuğu için kaloriferi yakmayan, üzerine düşmesinden korktuğu için buzdolabına yaklaşmayan, kısa devre yapmasından korktuğu için telefona dokunamayan bu haddinden fazla gergin kadın, çocuklara yardım etmek için elinden geleni yapıyor ama onun çocuklardan daha fazla yardıma ihtiyacı olduğu ortada. Kızının da sıkı bir Lemony Snicket hayranı olduğunu söyleyen Meryl Streep, "Hikayenin en güzel tarafı bağımsız çocukların kendi başlarına yapabildiklerini gösteren çok renkli bir fantezi sunması" diyor. "Josephine teyze, gençliğinde maceraperest bir kadınmış ama başına gelenlerden sonra küçük, ürkek bir kuştan farkı kalmamış. Her şeyden korkan bu karaktere bayıldım, çünkü aslında ben de biraz böyleyim... hepimiz gibi."
Sürüngen merakıyla tanınan Monty amca rolünde izleyeceğimiz Billy Connolly ve çocukların mirasını yöneten bankacıyı canlandıran Timothy Spall'ın yanısıra Catherine O'Hara, Luis Guzman, Jennifer Coolidge, Craig Ferguson ve Jane Adams'ın da rol aldığı film, dergiyi yayına hazırladığımız sırada Kuzey Amerika'da ve İngiltere'de yeni gösterime girmişti. Dolayısıyla ne eleştirmen görüşleri ne de gişe performansı konusunda genel bir kanıya varmak için henüz çok erken. Filmi seyreden sinema yazarlarının çoğu, Lemony Snicket'a özgü mizah anlayışından ve prodüksiyon tasarımından etkilenmişe benziyor. "Dickens'ı hatırlatan bir New England" , "belli bir zamana ve mekana ait değilmiş duygusu uyandıran bir atmosfer" yaratmak istediklerini söyleyen yönetmen Brad Silberling, uzun yıllar Tim

Josephine Teyze rolünde Meryl Streep.

Burton'la çalışmış bir prodüksiyon tasarımcısı olan Rick Heinrichs'le çalışmış. çocukları tuzağa düşürmek için film boyunca şekilden şekile giren Jim Carrey'yi zaman zaman tanımakta zorluk çekebiliriz. Hatta aslında bu durum yıldızlarının tanınmaz hale gelmesinden pek hoşlanmayan stüdyoyu biraz endişelendirmiş Ama Jim Carrey kendinden çok emin. "Her tarafımı on santimetre kalınlığında plastikle kaplasanız bile kendimi göstermenin yolunu bulurum" diyor ve filmi herkese şiddetle tavsiye ediyor. "Lemony Snicket, bugüne kadar duyduğumuz en orijinal seslerden biri. Bizi bu çocukların yaşamlarında olağanüstü bir yolculuğa çıkarıyor, muhteşem ama aynı zamanda korkutucu bir yolculuk."
Mutlu başlangıçlara, mutlu gelişmelere ve mutlu sonlara özel bir düşkünlüğünüz yoksa ve tabii Jim Carrey'den nefret etmiyorsanız Lemony Snicket'ın daha uzun yıllar süreceğe benzeyen beyazperde macerası sizin de ilginizi çekebilir. ■

Baudelaire kardeşlerin en küçüğü olan Sunny, yalnızca ablası Violet'le abisi Klaus'un anlayabildiği tuhaf bir dil konuşan çok sevimli bir çocuk. Yalnız keskin dişlerinden sakınmak gerekiyor. Sunny'yi, Kara ve Shelby Hoffman adındaki ikizler canlandırıyor.

Bir evlilikten manzaralar

Boşanmayla nokta konulan, mutsuz bir evliliği sondan başa doğru anlatan "5x2", gerek François Ozon'un kayda değer yönetmenliği, gerekse başroldeki Valeria Bruni Tedeschi'nin performansıyla ilgiye layık. Yılın son günlerinde sinemalarımıza uğrayan filmi ayın en iyileri arasında sayabiliriz. ENGIN ERTAN

François Ozon'un günümüz sinemasında önemli ve kendine özgü bir yeri var. Avrupa sinemasının, kimilerinin deyimiyle "sanat filmleri"nin kitleyle buluşabildiği bir noktada duruyor onun filmleri. Zamanında Buñuel'in, kimi filmleriyle Godard'ın, Fellini'nin, daha yakın zamanda Almodóvar'ın başarmış olduğu bir şey bu. Ancak bu noktadan ilerleyecek ve Ozon'u başka bir yönetmenin halefi olarak tanımlayacaksak daha öncelikli bir isim var; Fassbinder. François Ozon daha önce bir Fassbinder oyununu, "Kızgın Taşlara Düşen Su Damlaları"nı sinemaya uyarlayarak ustasına sıkı bir saygı duruşunda bulunmuştu. Üstelik Fassbinder'in bir filminin, "Petra von Kant'ın Acı Gözyaşları"nın mizanseninden açıkça etkilenerek. Yeni filmi "5x2"nin ("Beş Kere İki/Cinq fois deux") Fassbinder'e yakın düşen bir hali var. Yazıya buradan başlamamızın nedeni de bu.

Filmin Fassbinder sinemasıyla olan ilişkisine geçmeden önce, akla getirdiği diğer örneklere değinelim. Ozon'un bu filminde bir evliliği sondan başa doğru anlattığını hemen hepiniz duymuşsunuzdur. Elbette akla yakın tarihli iki film, "Memento" ve "Dönüş Yok" geliyor. Ayrıca "Seinfeld" takipçileri aynı anlatım tekniğinin dizinin bir bölümünde kullanılmış olduğunu da biliyorlar. Ancak biraz daha eskiye gidersek, Harold Pinter'ın "Betrayal" isimli oyununda (oyun 1983 yılında David Hugh Jones'un yönetmenliğinde sinemaya da uyarlanmıştı) yine bir ilişkiyi ters kronolojik sırayla anlattığını görüyoruz. Konusu nedeniyle "5x2" sanki Pinter'ın oyununa daha yakın duruyor. Ayrıca Ozon bu fikre yoğunlaşmasına neden olan esas esin kaynağı olarak Jane Campion'ın 1986 yılında televizyon için çektiği "Two Friends" isimli filmi gösteriyor; "Campion'ın filminde dostluğu anlatırken kullandığı tersten anlatıdan etkilenerek ilişkiyi tersten anlatmak istedim. Onların birbirlerinden ayrıldıklarını unutturan bir son olmalıydı". Yönetmen bu yöntemin filmi için sağladığı avantajlarıysa şöyle ifade ediyor; "Bir aşk ilişkisi tükendiğinde başlangıcına bakarsınız. Özellikle son zamanda olan olaylara konsantre olursunuz. Sondan başlayıp ilk tanıştıkları zamana doğru gelmek, bir ilişki hikayesinin gerçekliğini daha anlaşır duruma getiriyor. Geriye doğru gittiğinizde yapı sanki daha idealize edilmiş duruma dönüyor. İki insanın beraber yaşadıkları zaman içinde deneyimleyeceği farklı duyguları göstermek istedim: ilgisizlik, nefret, memnuniyetsizlik, umursamazlık, kuşku, rekabet, yakınlık, çekim..."

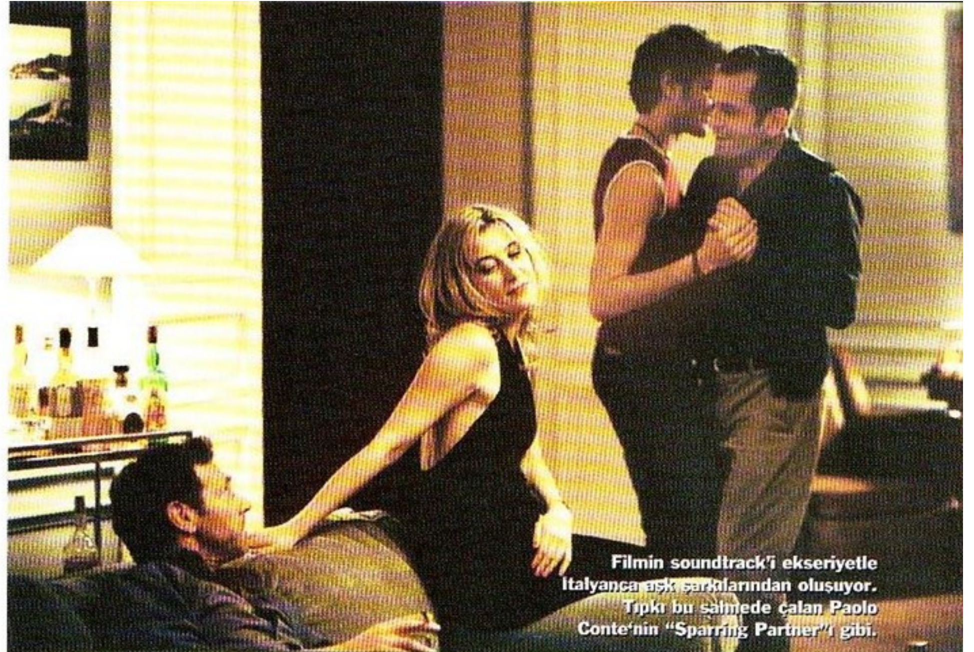
Ozon hikayesini anlattığı çiftin hayatından beş belirleyici olay seçmiş. Bu tercih beş anın her birini birer perde olarak algılamamıza da yol açıyor. Sözkonusu bölümlerin müzik ve kararmayla sona ermesi de bu hissi güçlendiriyor. Elbette aklımız tekrar Pinter'ın oyununa ve Fassbinder'in "Petra von Kant'ın Acı Gözyaşları"na gidiyor. Akla gelen bir diğer referans ise Bergman'ın "Bir Evlilikten Manzaralar"ı. Bu ilişki niye seçilmiş beş olay üzerinden anlatılıyor derseniz, Ozon'un cevabı hazır; "'5x2' ile kendi deneyimlerimin bana sağladığı avantajla açıklamaların içinde kay-

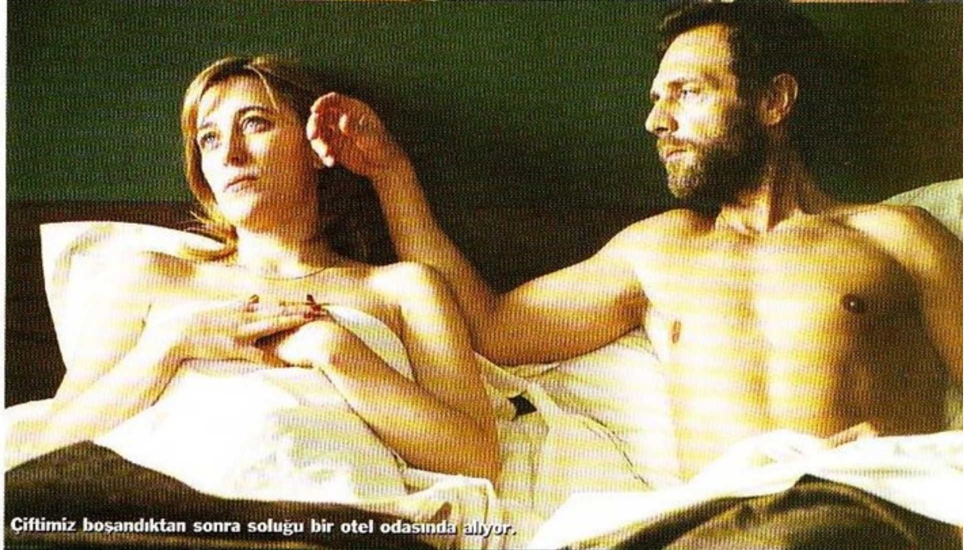
bolmadan, aşka başka bir gözle bakmak istedim. Bana göre rutinleşen hayat aşkı öldürür, demek çok yüzeysel. Bunun etkisi var ama iki insan arasında varolan gerçek farkları maskeleyen yüzeysel bir belirtiden daha da fazlası değil. Gerçek sebepler aslında daha derinlerde ve benim de asıl ilgilendiğim bu. Ben bir çiftin yaşamındaki önemli anları filme çekmek istedim. Sadece onların ilişkilerinin bitişine rehberlik yapacak bir şeyleri göstermeyi istemedim".

Yönetmenin ilk uzun metraj filmi "Sitcom"dan bu yana küçük burjuva adetleri ve gelenekleriyle uğraştığı da bildiğimiz bir şey. Bir bakıma "5x2"de evlilik kurumu da bu eleştiriden nasibini alıyor. Bu ilişkide yolunda gitmeyen şey, kuşkusuz Marion ve Gilles'in karakterlerinden kaynaklanmıyor. Her iki karakter ve yaşadıkları ilişki özel veya ayrıcalıklı değil. Bu nedenle anlatılan hikayeden yola çıkıp, bir genelleme yapmak gayet mümkün. Ozon, "evlilik aşkı öldürür" gibi klişe bir cümlenin arkasına sığınmak istemediğini söylüyor. Filmde uğraştığı esas temalar da aşkı üstlenilecek sosyal bir rol için malzeme haline getirmek, ilişkinin zamanla bireyler arasında bir hiyerarşiye yol açması ve tüm bu "küçük burjuva"lık içerisinde insanların gitgide birbirlerini sömürmeye ve tüketmeye başlamaları.

İşte tam da bu temalar, hem genel olarak Ozon sinemasının hem de özelde "5x2"nin Fassbinder'e yakın duran yönünü açığa çıkartıyorlar. İnsanların aşkı kullanarak birbirlerini tüketmelerinin Fassbinder sinemasında belirgin bir tema olduğunu, Alman ustanın vaktizamanında "günümüzde aşk bir ticarettir", demiş olduğunu biliyoruz ne de olsa. Üstelik "5x2" şaşırtıcı şekilde iki Fassbinder filmini akla getiriyor; bir evlilik ilişkisini neredeyse sadistçe bir korku hikayesine dönüştüren "Martha"yı ve Ibsen'in meşhur oyunundan uyarlanmış olan "Nora Helmer"i. Adını andığımız her iki filmde de Margit Carstensen'in başrolde olması, Ozon'un ise "5x2"de rol almayı kabul ettiğinde baş kadın oyuncusu Valeria Bruni Tedeschi'den zayıflamasını ve saçlarını sarıya boyamasını talep etmesi hiç şaşırtıcı değil. Evet, uzaktan uzağa da olsa Tedeschi bu filmde Margit Carstensen'e benziyor. Sırt dekoltesi olan giysilerinin açığa çıkarttığı kürek kemikleriyle Ozon'un kadrajlarını dolduruyor olması da cabası. Ancak Tedeschi'nin canlandırdığı Marion, "Douglas Sirk caddesinde" ikamet eden Martha kadar çaresiz değil. Zoraki evliliğine noktayı koyma cesaretini göstermesi daha ziyade Nora'ya yakın kalıyor onu.

Stéphane Freiss'ın canlandırdığı Gilles ise ne "Martha"daki Helmut (Karlheinz Böhm) kadar sinsi ve acımasız, ne de Nora'nın kocası Torvald kadar geri kafalı ve maço. Ancak onu bu karakterlerin günümüzdeki yansıması olarak görmek mümkün. Partneri olan kadını korkaklığı ve bağlanmaya dair çekingenliği ile

Filmin soundtrack'i ekseriyetle İtalyanca aşk şarkılarından oluşuyor. Tıpkı bu sahnede çalan Paolo Conte'nin "Sparring Partner"ı gibi.

Çiftimiz boşandıktan sonra soluğu bir otel odasında alıyor.

Gilles iki kadın arasında. Ne önceki ne de yeni ilişkisi pek yolunda gitmiyor.

boğan bir erkek Gilles. Ozon'un bu rol için Freiss'dan yana tercih kullanmasını açıklarken kurduğu cümleler de Gilles karakterini anlamamız açısından önemli: "Stéphane'ı Yasmine Reza'nın bir oyununda izledim. Hem cazibeli, hem de rahatsız edici bir görünümü vardı... O çok erkeksi, aynı zamanda bir parça duyarsız. Hassas biri gibi görünüyor ve gözlerinde çocukça bir iafde var". Diğer yandan yönetmen Marion karakterinden ve Tedeschi'den bahsederken "Görünürde kırılgan bir yapıya sahip olmasına rağmen Valeria çok güçlü bir kadın olabiliyor. Bu ikilemi keşfetmenin ilginç olabileceğini düşündüm. Kadın- ⇨

gündem

"5x2"

Ne yazık ki bu düğünün ardından kahramanlarımızı mutlu bir evlilik beklemiyor.

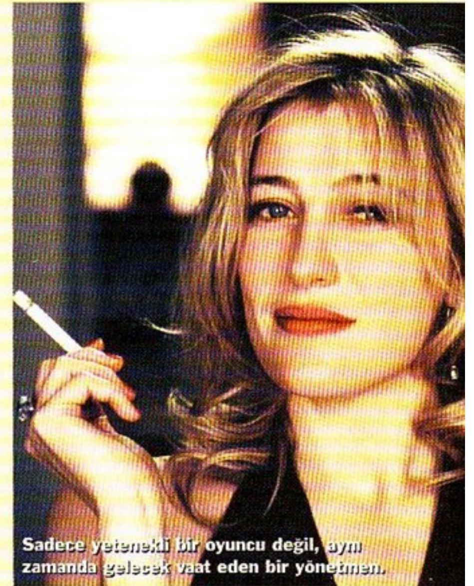
ELEŞTİRMENLERİN TARTIŞI François Ozon

Eleştirmenler	en iyi	en kötü
Mehmet Açar	Havuz ○○○○	5x2 ○○○
Kerem Akça	Sitcom ○○○○○	8 Kadın ○○○◡
Alkan Avcıoğlu	Kumun Altında ○○○○	8 Kadın ○○○
Burcu Aykar	Kumun Altında ○○○○	8 Kadın ○○○◡
Atilla Dorsay	Kumun Altında ○○○○○	Kızgın Taşlara Düşen Su Damlaları ○○○
Engin Ertan	Kızgın Taşlara... ○○○○○	Katil Aşıklar ○○○◡
Kerem Sanatel	Sitcom ○○○○◡	5x2 ○○○
Uygar Şirin	Kumun Altında ○○○○	Katil Aşıklar ○○
Yeşim Tabak	Kızgın Taşlara... ○○○○○	5x2 ○○○◡
Burçin S. Yalçın	Havuz ○○○○○	5x2 ○○○◡

lığını ve güzelliğini önemsizleştiren birçok filmde oynadı. Bu filmlerin bir çoğunda nevrotik bir duruşa sahip, hafif bir kamburu varmış gibi yürüyor veya saçlarının arkasına saklanıyordu. Kendi filmimde fiziksel olarak açılmasını ve kendisini güzel hissetmesini istedim", diyor. Özetle, Ozon anlattığı ilişkiye pek de tarafsız yaklaşmıyor. Ancak kadın karaktere destek çıkarken, erkeği güçsüz ve bencil şekilde resmetmesinin ardında elbette tekrar küçük burjuva değerleriyle, temelde ataerkil bir yapıya sahip olan aile ve evlilik kurumuyla bir hesaplaşma yatıyor.
François Ozon "5x2"de "Denizi Gör", "Kumun Altında" veya "Havuz" gibi filmlerinden alışık olduğumuz, sade ve süssüz bir anlatımdan yana tercih kullanmış. Kendisi de filmin görsel yapısını oluştururken başvurduğu tercihleri şöyle dile getiriyor; "Sade ve minimalist bir anlatımla evli olan herhangi bir çiftin samimiyetini ortaya çıkarabilecek, günlük yaşamlarından alıntılar kullandım. Kamera hiçbir zaman bunları duygu yüklü yapmaya veya üzerinde durmaya çalışmadı". Ozon, dört duvar ve şehir hayatı arasına sıkışmış karakterlerinin ilişkilerinin başlangıcına doğru ilerlerken, son durağımız İtalya'daki bir tatil köyü oluyor. Film, batan güneşin eşliğinde denize doğru yürüyen Marion ve Gilles'in resmedildiği genel bir planla sona eriyor. Ancak Ozon karakterlerini arkadan göstererek hem kullandığı tekniğe gönderme yapıyor, hem de beklediğimiz mutlu sona (veya başlangıca) imkan tanımıyor. Bu bağlamda film boyunca kullanılan romantik İtalyanca şarkılar da yerinde bir tezat yaratıyorlar.
Geride bıraktığımız Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan için yarışan ancak eli boş dönen "5x2", yılın en iyi filmlerinden olduğu gibi, François Ozon'un filmografisinde de üst sıralarda yer alabilecek bir film. Bu filmdeki performansıyla Venedik'te Pasinetti Ödülü'nü kazanan ve Avrupa Film Ödülü'ne aday gösterilen Tedeschi'yi de es geçmemek gerekiyor. En azından, yönetmenin bir sonraki filmi "Le Temps qui reste"de (çekimleri yeni tamamlanan filmin kadrosunda Tedeschi haricinde Jeanne Moreau da yer alıyor) de vuku bulacak bu birlikteliğe tanık olmak için "5x2"yi kaçırmamanızı salık veriyoruz. ■

Valeria Bruni Tedeschi

Turin'de 1964 yılında dünyaya gelen Valeria Bruni Tedeschi, süper model Carla Bruni'nin ablası. Zengin bir ailenin kızı olan Tedeschi, 9 yaşındayken ebeveynleriyle beraber Fransa'ya taşındı. Önce Jean Darel'in atölyesinde, daha sonraysa L'Ecole des Amandiers de Nanterre'da Pierre Romans ve Patrice Chéreau'dan tiyatro dersleri aldı. 1986 yılında "Paulette, la pauvre petite milliardaire" (Çevirisi: Paulette, zavallı küçük milyarder) isimli filmde ufak bir rolle ilk sinema deneyimini yaşadı. 1987 yılındaysa hocası Chéreau'nun yönettiği Çehov uyarlaması "Hôtel de France"da rol aldı. Bu tarihten itibaren İtalya ve Fransa'da oyunculuğa düzenli olarak devam eden Tedeschi, 1994 yılında "Les Gens normaux n'ont rien d'exceptionnel" (Çevirisi: Normal insanların istisnai özellikleri yoktur) isimli filmle Umut Vaat Eden Genç Oyuncu dalında César ödülü kazandı. O tarihten bu yana kazandığı veya aday gösterildiği pek çok önemli ödül, beraber çalıştığı çok sayıda önemli yönetmen (Bertrand Blier, Claire Denis, Claude Chabrol, Diane Kurys, Pupi Avati, tekrar Patrice Chéreau, vd.) var. Aktrisin son dönemde tekrar dikkat çekmesini sağlayan filmse, aynı zamanda basrolünü üstlendiği ve senaryosunu da yazdığı ilk yönetmenlik denemesi "Bir Deve İçin Daha Kolay" (Il est plus facile pour un chameau...). Geçtiğimiz Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de gösterilen film, otobiyografik özellikler taşıyan bir komedi/dram. Tedeschi filmde İtalya'dan Fransa'ya taşınan zengin bir ailenin kızını canlandırıyor. Ailenin yarattığı kabuktan sıyrılıp bir bireye dönüşmenin zorluğu üzerine olan ve 2003'ün en iyileri arasında rahatlıkla sayabileceğimiz bu film, Tedeschi'nin oyunculuğun yanısıra yönetmen olarak da gelecek vaat ettiğini gösteriyordu.
Ülkemizde geçtiğimizin ayın sonlarında gösterime giren yeni François Ozon filmi "5x2" ise aktrise eksiksiz bir performans sunma imkanı tanıyordu. Hatta Tedeschi'nin bu yılki César ödüllerinde bu performansla ses getirmesini beklemek hata olmaz. Oyuncu bu yıl içerisinde Ozon'un yeni filmi "Le Temps qui reste" (Çevirisi: Duran zaman) haricinde, Olivier Ducastel ve Jacques Martineau'nun (daha önce "Gülünç Felix" ve "Rouen'deki Gerçek Yaşamım"ı çekmişlerdi) yönettikleri "Crustacés et coquillages"da ve bir kollektif proje olan (Kiarostami, Loach ve Olmi'nin yönettiği üç bölümden olusuyor) "Ticket"ta izleyici karsısına çıkacak. Bizim hayalimizse günün birinde Tedeschi'yi bir Chantal Akerman filminde izlemek. Açıkçası Belçikalı ustanın kendine has tarzına daha uygun bir oyuncu düşünemiyoruz.

Sadece yetenekli bir oyuncu değil, aynı zamanda gelecek vaat eden bir yönetmen.

günde 3 öğün

hit müzik

Aynı zamanda ATV'nin bulunduğu Türksat 1C Uydusundan RadioCity'i 7.02.7.20 frekanslarndan tüm Türkiye ve Avrupa'da dinleyebilirsiniz.

Karadeniz'in bulutları

Yeşim Ustaoğlu'nun üçüncü uzun metraj filmi "BULUTLARI BEKLERKEN" bu ay sinemalarda. Türkiye- Yunanistan- Fransa- Almanya ortak yapımı film, "biz kimiz" ve "nereye aitiz" sorularını ortaya atıyor.

MURAT ERŞAHİN

Sundance-NHK Uluslararası Film Yapımcıları Avrupa Bölümü Senaryo Ödülü ile çekim yolculuğuna başlayan "Bulutları Beklerken", Yorgos Andreadis'in "Tamama" adlı biyografik romanından Yeşim Ustaoğlu ve Petros Markaris tarafından senaryolaştırılmış. 2004 Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü ve En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'ne (Rüçhan Çalışkur) değer görülen film, yerel/amatör oyuncuların da katılımıyla, Karadeniz Bölgesinde ve Selanik'te çekilmiş. Karadeniz'deki çekimler Giresun'un Tirebolu ilçesinde ve Doğu Karadeniz yaylalarında gerçekleşmiş. Yabancı bir teknik ekiple çalışılan film, elli yıl boyunca sırlarıyla yaşamak zorunda kalan bir kadının Karadeniz'in sislerle örtülü yaylalarında, bilinmeyen geçmişinin ortaya çıkışını, bitmek bilmeyen arayışını ve vicdanıyla hesaplaşmasını öykülüyor. Yeşim Ustaoğlu ile, "Bulutları Beklerken", kendi sineması ve sinemaya bakışı hakkında söyleştik.

"Bulutları Beklerken"in oluşum öyküsünden bahseder misiniz?

"Bulutları Beklerken"i, "Güneşe Yolculuk" sonrası düşünmeye başladım. Aslında daha öncede vardı aklımda hep Karadeniz'e dönmek. Çünkü biliyorsunuz, oralıyım zaten. Karadeniz ve Trabzon'la bağlarım çok kuvvetli. Hep Trabzon üzerine bir öykü düşünüyordum. Aynı dönemlerde daha önce aldığım notlar, yazdığım hikayeler hatta kısa film döneminde yazdığım bir yayla projesi, hepsi birden okuduğum bir tarihsel romanla birlikte fikri yarattı. Bunun üzerine kendi dünyamı, deneyimlerimi oluşturmaya başladım ve yavaş yavaş senaryo oluştu. Oluşum süresinde de yoğun olarak Karadeniz'e döndüm, orada uzun bir zaman geçirdim ve proje ortaya çıktı.

Çekimlerin oldukça zor şartlarda, soğukta, yüksek yaylalarda yapıldığını biliyoruz. Yaşadığınız zorluklar nelerdi? Yöre halkıyla ilişkileriniz nasıldı?

Karadeniz çok zor ve çok büyüleyici bir yer. İçine alıveriyor insanı. Hem sevmek hem de orasıyla mücadele etmek gerekiyor. Aslında bildiğim bir dünyaydı, orada yaşadım çünkü. Bütün geziler ve ön araştırmalar sırasında dağ bayır her yeri dolaştık. Hatta bir belgesel çektik orada. Birçok heyecanlı an yaşadık. Yaylaya çıkarkenki çekimlerde kullandığımız yerde iki kere sele kapıldık, yani iki kere ölümden döndük. Benzeri şekilde daha sonraki çekimler sırasında ekiple kar fırtınasına yakalandık. Bütün ekip açısından çok maceralı bir işti. Köyle, köylülerle olan ilişkilerimiz çok yoğundu. O yoğunluğu yaşamak, hissetmek... Onların yaşadığı koşullarda yaşamak. Çekim süresi boyunca yaylada kaldık.

Filmlerinizde doğadan simgeler kullanıyorsunuz. ("Güneşe Yolculuk"ta güneş, "Bulutları Beklerken"de bulut gibi) Doğa sizin için ne ifade ediyor?

Belki Karadenizliliğin böyle bir şeyi var. Doğayla mücadele ederek yaşamayı öğreniyor insan orada. Karadenizliliğin en önemli özelliği bu. Filmde biraz vurguladım bunu ama "Sırtlarındaki Hayat" adlı belgeselimde bunu anlatmak istedim... İnanılmaz patikalardan 3000 metreye çıkan kadınların mücadelesini anlatıyordu belgeselim. Yaşam koşullarını anlatıyordu. Bir yandan da hayata nasıl sarıldıklarını anlatıyordu. Bu benim kanımda olan bir

şey. Ben öyle büyüdüm. Öyle büyürken de, pusun sisin, güneşin açmasının, batışının doğuşunun üzerimdeki psikolojik etkisi çok büyük oldu. Eğer çok sisli bir yerde, çok bulutun içinde yaşıyorsanız ve ortam sürekli aynıysa bir süre sonra üzerinizde melankolik bir etkisi olduğunu görüyorsunuz. Hikayeyi yazarken bunları çok düşünerek yazdım. Filmin baş karakteri Ayşe'nin dağlara çıktığı zaman o sislerin, bulutların getirdiği görüntüleri, sesleri duymaya başlaması gibi. Atmosferin yarattığı bir şey bu. Bunları senaryoda da kullandım.

Filmin işçiliği oldukça ağır basıyor. Görüntü, laboratuar gibi... Bütçenin büyük bir kısmı teknik işlere ayrılmış sanki. Filmin bütçesini oluştururken nelere dikkat ettiniz?
Tabii ki dünya standartlarında bir iş yapmak istedik. Görsel ve ses açısından titiz davrandık. İşitme üzerine kurulu bir senaryosu var filmin. Dolayısıyla çekerken de çekim sonrasında da montaj ve ses montajı, baskı sırasında itinayla, özenerek çalıştık. Yurtdışındaki bir laboratuarda çalıştık. Burada olmadığı için değil ama, biraz da aldığımız fonlardan geri ödemeleri sağlayabilmek açısından. Çalışma sürecini de uzun tuttuk. Uzun bir montaj, çok uzun bir ses montajı, miksaj, baskı dönemi yaşadık. Her karesini, her planını ince ince dokuyarak, düşünerek kararlarımızı verdik. Ben hep işin başındaydım. Her aşamada. Her oluşumda. Laboratuarın içinde, dışında. Her işin başındaydım. Ancak bu titizlikle sonuca ulaşabildiğimi düşünüyorum.

İlk uzun metrajlı filminiz "İz", karanlık bir polisiyeydi. Ve bence başarılıydı. "Güneşe Yolculuk" ve "Bulutları Beklerken" daha çok, politik filmler. Bu değişimin bir sebebi var mı?
Aslında "İz"de de politik bir atmosfer var. Daha soyut bir atmosfer. "İz"in en büyük farklılığı o. Soyut, kafkaesk bir atmosferden hayatın içine giriyor diğer filmler. Bilerek, bilinçle yaptım bu farklılığı. Kısa filmlerimde izlediğim yolu yeniden biçimlendiren bir izlek bu. İyi ki de öyle bir yöne doğru gittim, güneş ve bulutlarla beraber. Çünkü hayatın içinde olmayı karakterim açısından da çok daha fazla seviyorum. Hayat, sokak, insanlar, sorunlar, onların iç dünyaları, iç dinamikleri beni her zaman daha çok ilgilendiriyor. Ve daha hissederek, daha yoğunlaşarak, daha severek, daha mücadele ederek, içimde yaşatarak geliştirdim bu projeleri. Benim bir parçam oldular.

"Bulutları Beklerken"in senaryosu ödül kazandığı Sundance'a nasıl ulaştı?
Ben ilk versiyonu yazdıktan sonra, Sundance'dan bir temsilci, "Güneşe Yolculuk" Berlin Film Festivali'nde gösterilip ödül kazandıktan sonra bizle irtibata geçti. Filmi beğenmişler. Sundance Enstitüsü'nün her sene düzenlediği laboratuara ve NHK ödülüne başvurmamı istediler. Ben de ilk versiyonu gönderdim. Bir haftalık bir senaryo laboratuarına katıldım. Ondan sonraki sene çekimden önceki son versiyon hazırlandığı zaman dört kategoride yapılan bir yarışmaydı katıldığım. Avrupa, Asya, Latin Amerika ve Amerika ülkelerinin katıldığı dört kategoride olan bir yarışma. Bizim projeyi Avrupa bölümünde bir elemeye tabi tuttular. Avrupa bölümünün birincisi olduk. NHK, yani Japon Ulusal Televizyonu'nun koyduğu bir ödül. Birinci seçilen projelerin yapımına katkıda bulunuyorlar ve televizyon haklarını da satın alıyorlar. Dolayısıyla biz bu ödülü almış olduk ve bu bize bir prodüksiyon yardımı oldu. Diğer sponsorları da ikna etmemize faydası oldu tabii. Çok ince elenerek, çok sık dokunarak senaryolar okunuyor bir komisyonda. Japonların özellikle temsilcilerinin olduğu çok ciddi bir eleme. Elemeler, aşama aşama yapıldı. Önce ilk on ikiye kaldık. Sonra ilk altıya kaldık. Sonra ilk üç haberi geldi. Ve sonra birinci olduk. Aynı dönem, Latin Amerika'dan başvurup birinci olan proje, bir Uruguay filmi, "Whisky", çok başarılı bir film oldu mesela. Gerçekten önemli özellikli projeleri seçiyorlar. Gerçekten sinemaya katkısı olan, çok yardımsever bir ödül.

Tanasis rolünde Dimitris Kamberidis'i (solda) seyrediyoruz.

Mehmet (Rıdvan Yağcı), Ayşe'nin köyde en sevdiği kişidir.

"Bulutları Beklerken", uluslararası bir pro- ⇨

"Bulutları Beklerken"

Ustaoğlu, yöre insanından ve iklim koşullarından çok etkilendiğini söylüyor.

"Amatör oyuncuların açılımlarının çok geniş olduğunu görüyorum. Çok denedim ve hiç yanılmadım. Minicik çocuklar mesela. Onların dünyaları çok geniş. Yeter ki amatör oyuncuları kendilerinin olmayan bir dünyaya sokmaya çalışmayın."

je. Peki, yabancı seyircinin algı kanallarına açık mı?

Açık konuşmak gerekirse, Türk izleyiciyle Yunan izleyicinin duygulanımı bu proje üzerinde daha yoğun. Uluslararası izleyiciyle de karşılaştım. Montreal'de, Kore'de. Şimdi Berlin'de gösterilecek. Hem Montreal, hem de Kore'de seyirci filme ilgi gösterdi. Filmin içindeki evrensel tema, ayrılıklar, göçler, aslında çok ortak temalar. Tüm dünyanın ilgilendiği meseleler. Geçmişteki yoğun tarihi bilemeyebilirler. Burada neler olduğuna dair detayları bilemeyebilir dışarıdaki seyirci fakat bu da zaten onları o kadar ilgilendirmez. Onların temelde hissetmeleri gereken, senaryonun yoğunlaştığı biçimde Ayşe karakterinin içinde yarattığı dünya ve kendinle hesaplaşmasıydı. Koreli biri de olabilirdi bu. Kanada'daki bir göçmen de olabilirdi. Ana temayı, ana meseleyi, Montreal'deki, özellikle Kore'deki seyirci hissetti, anlayıp duygulandı. Bizi ilgilendiren bir konudan daha evrensel bir yapı çıkarmanın mümkün olabildiğini ve izleyicisine ulaştığını söyleyebiliriz.

Filminizde 1916 yılında gerçekleşen mübadele (değişim) seyirciye açıklanıyor. O döneme ait araştırmalarınızda seyirciye aktarabilecek başka bilgilere ulaşabildiniz mi?

Tarihsel meselenin ötesinde bir iç hesaplaşma bir kişisel hikaye yaratmak istedim çünkü yaptığım tarihsel araştırma sırasında, göç ve göçün sonuçlarına maruz kalmış insanlarla yaptığım konuşmalar sırasında, onların şimdi yaşadıkları duygular, ayrılmış hayatlar ve şimdiki dile getiriliş biçimleri beni daha çok ilgilendirdi. Hikayeyi oluştururken de ona yoğunlaşmak istedim. Daha evrensel bir yerden bakabileceğimi düşündüm ve hikayemi öyle bir yapının üzerine kurdum.

Filmde bir sahne var. Yunanistan'da karşılaştığı yaşlı bir bayan Ayşe'ye "Karadeniz'den mi geliyorsunuz" diye soruyor. Fakat Karadeniz, altyazılarda 'Pontus Greek' olarak geçiyor. Neden diyaloglarla altyazı birbirinden farklı?

Yok aslında farklı değil. Türkçe'ye çevirimi böyle daha doğru. Çünkü Pondiak dedikleri Karadenizli Rumları anlatıyor. Onlar kendi aralarında da Pondiak diyorlar. Türkçe'deki ağzı yakalamak istedik. İngilizce'ye çevirirken de yabancı izleyici anlasın diye. Dilin getirdiği bir sıkışıklık bu. Onu öyle çevirdik. Burada da söyleyiş biçimi bu. Yerel dile özen göstermeye çalıştık. O da orada zaten Pondiak diye söylüyor, kendi kullanış biçimine göre söylüyor.

"Amatörlerle çalışmak çok zor fakat çok zevkli. Çünkü onlar kendi gerçeklerini oynuyorlar" demişsiniz. Amatör oyunculuğun sizin sinemanızdaki önemi nedir?

Amatör oyuncuların açılımlarının çok geniş olduğunu görüyorum. Çok denedim ve hiç yanılmadım. Minicik çocuklar mesela. Onların dünyaları çok geniş. Kendilerinin gibi. Yeter ki amatör oyuncuları kendilerinin olmayan bir dünyaya sokmaya çalışmayın. Mesela, benim filmimdeki küçük oyuncu, Fatma teyze mesela.

Sesini çok iyi tanıdığımız Rüçhan Çalışkur'u Ayşe rolünde seyrediyoruz.

Babası kaçak bir komünist olan Cengiz'in (İsmail Baysan - solda) en büyük korkusu ıslahevine düşmektir.

O derece rahatlar ki hepimizi çok şaşırttılar. Bize zaman zaman işimizi bile öğrettiler.

Filminizde mekanlar çok öne çıkıyor. Mimarlık ve restorasyon eğitimi aldığınızı biliyoruz. Eğitiminizin filmlere bir katkısı var mı?
Evet mutlaka var. Her filmimde aşağı yukarı var. Bir mekanı algılamak, görmek, insanla beraber görmek, doğru saatte, doğru biçimde görmek, doğru açıdan kullanabilmek yıllardır edindiğim bir alışkanlık. Mimarlıktan da gelen bir alışkanlık. Mimari açıdan baktığınızda, mekanı nasıl kullanacağınızı algılamak zorundasınız. Kültürel bir altyapısı da var bunun. Belki de bu aidiyet hissi, alt kimlikler, Türkiye'nin kendi içinde yaşadığı mozaik, sanat tarihi ve restorasyonla, mimari ile yaşadığım iç içelik.

Yeni bir projeniz var mı? Varsa nedir?
Üzerinde çalıştığım bir proje var. Çok erken onun üzerinde konuşmak. Ama yine kişisel bir meseleyle, kendimle, kendime sorduğum sorularla ilgili bir mesele üzerine yoğunlaşıyorum. Daha çok yeni, çok taze. Bakalım bu projeyle nereye gideceğim, açılımları ne olacak. Vakti gelince yeniden konuşacağız herhalde.

Bazı sinemacılar var, "ben kısa metrajı seviyorum" diyorlar, sadece kısa metraj film çekiyorlar. Sizin de birçok kısa metraj filminiz var. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?
Yıllardır hiçbir şekilde uzun metraj yapmayıp da, kısa metraj film çekenler var. Dağıtım ve yayın olanağı daha iyi olduğu için geçimini sırf kısa metraj film çekerek sürdüren filmciler var. Ben de uzun bir süre kısa metraj filmler çektim. Ama aynı zamanda uzun metraj film yapmayı da seviyorum. Ama işin püf noktası şu: Bütün filmleri çekerken aynı heyecanı duydum. O değişmedi. "Bir Anı Yakalamak" adlı kısa metrajı yapmaya karar verdiğimde ilk senaryoyu yazdığımda, beş kuruşsuz, otobüse bile binecek param yok, yağmurun altında elimde film negatifleriyle ertesi gün filmi nasıl çekeceğimi düşünerek evime giderken duyduğum heyecanla, şimdi sete giderken yeni bir senaryoya başlarken duyduğum heyecan arasında hiçbir fark yok.

Ödül sizin için ne anlama geliyor?
Ödül önemli. Destekleyici olmasının önemi var. Yarışmalar var. Bütün sinemacılar bunu önemsiyor ve katılıyor. Fakat , bazen bütün ödüllerin ötesinde seyirciyle yaşanan dokunaklı anlar var. Benim de yaşadığım çok dokunaklı, çok önemli anlar var, onlar bazen her şeyin ötesine geçiyor.

"Bulutları Beklerken", "biz kimiz" ve "nereye aitiz" sorularını ortaya atıyor. Peki felsefi anlamda bir tespit sorusu sormak isterim: Aslında nerdeyiz?
Buradayız. Yıllardır bu soruyu soruyoruz, neredeyiz, neyi arıyoruz, niye arıyoruz, ben de soruyorum yıllardır sanıyorum bu soruyu.

Sorular bu kadar. Sizin söylemek istediğiniz şeyler var mı?
En önemli soru, izleyici nasıl algılayacak, nasıl hissedecek. Bütün izleyiciler kendi dünyasıyla algılamak ve hesaplaşmak durumunda. Bizim sözümüz bir nokta da bitiyor. Gözlemlediğim bir şey var, bu bütün sinemacılarda aynı nerdeyse. Sözünü filmiyle söyledikten sonra yönetmene bir suskunluk gelir. Soruları cevaplamak zor bir şeydir. Laf bitmiştir. Filmde söylenecek söz söylenmiştir. Seyirciye kalmıştır gerisi. İzleyicinin bundan sonraki filmle ilişkisini merak ediyorum. Ama özellikle filmlerimde gördüğüm şu, yoğun bir bağ var izleyicilerle filmlerim arasında. ■

Altına hücum

Hobbitler'in, zaferle sonuçlanan üç senelik "Yüzüklerin Efendisi" maratonundan sonra, Oscarlar artık yeni denizlere açılmaya hazır. Martin Scorsese, Clint Eastwood gibi saygın yönetmenlerin yanında, Alexander Payne gibi yeni neslin önemli temsilcilerinin filmleriyle boy gösterdiği bu seneki yarış, son yılların en heyecanlı çekişmelerinden birine sahne olacak. ENGİN PALABIYIK

Ah, Oscarlar'ı dağıtan değerli Akademi üyeleri... Siz eskiden böyle miydiniz? Ödül avına çıkmış filmlerin ağına çok daha kolay düşüp, bir o kadar kolay tahmin edilebilen aday listeleriyle arz-ı endam eylerdiniz. Sonra ne olduysa oldu, ilk önce iki siyah oyuncuya aynı yıl Oscar vererek bir güzel kendi sırtlarınızı sıvazladınız, sonra "Lost in Translation" gibi kimsenin aday olacağını tahayyül edemeyeceği bir filmi bağrımıza bastınız. Değişim başlamıştı, belli. Hiçbir yerin ortasından geliveren dört "City of God" adaylığını ve "Whale Rider"daki performansı ile Keisha Castle-Hughes'un, yılın en iyi beş kadın oyuncusundan biri olarak gösterilmesini başka ne açıklayabilir ki?

Evet, Oscar oyunları artık bildiğimiz gibi değil. Şaşaalı yapımlar ve mendil ıslatan dramalar hala ilgi görüyor fakat demografik olarak gençleşen Akademi üyelerinin, yeni anlatım tarzlarına ve bağımsızlara daha açık olduğu da su götürmez. Bu seneki potansiyel adayların çoğunun bu gruptan gelmesi sürpriz olmamalı. "Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü"nün Oscarlar'ı silip süpürdüğü 2003 nasıl epiklerin yılıysa, 2004'te biyografik filmlerin revaçta olduğu yıldı. "The Aviator", "Beyond the Sea", "Finding Neverland", "Kinsey", "Ray" ve "The Sea Inside" gibi gerçek hayattan esinlenen filmler, Oscarlar'ı belki de daha önce hiç olmadığı kadar erkek egemenliğine alacaklar. Biz Oscar'a el sallayan 40'a yakın filmin şanslarını değerlendirip, son kararı size bırakalım.

THE AVIATOR

Yönetmen Martin Scorsese
Oyuncular Leonardo DiCaprio, Cate Blanchett, Kate Beckinsale, Alec Baldwin, Alan Alda

Teksaslı zengin i[illegible], kadın avcısı, kumarhane patronu, film yapımcısı, yönetmen ve göklere tutkun bir havacı... Hepsi, 1930'larda başlayıp giderek büyüyen Howard Hughes efsanesinin eşiğine adım attıran küçük tanımlamalar sadece. "The Aviator" ile Martin Scorsese kapıyı biraz daha aralıyor ve Hughes'un, hareketli olduğu kadar gizemli olan hayatının bir bölümünü pelikülе aktarıyor. "Gangs of New York"tan sonra bir kez daha beraber çalıştığı Leonardo DiCaprio, tehlikeli uçak akrobasileri meraklısı Hughes'a hayat verirken, Cate Blanchett, Hughes'un bir dönem ilişki yaşadığı efsanevi aktris Katherine Hepburn rolünde. Şöyle bir görünüp geçecek diğer ünlü isimler arasında Jude Law, Willem Dafoe, Gwen Stefani ve Rufus Wainwright'da var.

Oscar Şansı: Hollywood'un o eski gösterişli günlerini prestijli bir kadroyla geri getiren "The Aviator", Oscarlar'ın vazgeçilmez stüdyosu Miramax'ın bu seneki yarışta koşturduğu asıl at. Lakin, geçtiğimiz sene "Cold Mountain"ın alması beklenen adaylığı kaçırmasıyla gördük ki, Miramax büyüsü her zaman işe yaramayabiliyor. Yine de, "The Aviator"ı Martin Scorsese gibi henüz Oscar kazanmamış bir efsanenin yönetmiş olması ve filmin beklentileri karşıladığına dair söylentiler, filme olan sempatiyi arttırıyor. Daha önce "What's Eating Gilbert Grape" (1993) ile en iyi yardımcı erkek oyuncu dalında aday gösterilen Leonardo DiCaprio ve "Elizabeth" (1998) ile en iyi kadın oyuncu dalında aday olduktan sonra, ismi hep Oscarlar için geçse de son düzlüğü bir türlü geçemeyen Cate Blanchett, ikinci adaylıklarına merhaba diyebilirler. Daha mütevazı bütçeli filmleriyle Oscar'a ulaşamamış Scorsese de, beşinci kez aday olmasının kaçınılmaz olduğu en iyi yönetmen Oscar'ını, artık yer yarılmazsa eve götürecek. İşte size, törendeki herkesin coşkuyla ayağa fırlayıp alkışlayacağı anlardan biri..

Karar: En iyi film kategorisinin en tahmin edilebilir üyesi, aynı zamanda en çok dalda ismini geçirtecek film olmaya aday.

CLOSER

Yönetmen Mike Nichols
Oyuncular Julia Roberts, Jude Law, Clive Owen, Natalie Portman

Yılın en yürek hoplattıran fragmanlarından birine sahip olan "Closer", Londra'da yaşayan iki çiftin yollarını kesiştiriyor. Fotoğrafçı Anna (Julia Roberts) ve kocası Larry (Clive Owen), en az uçarı Alice (Natalie Portman) ve Dan (Jude Law) kadar birbirlerine aşıktır. Ancak olan olur ve Anna ile Dan bir ilişki yaşamaya başlar. Sonrası; aşkı, tutkuyu ve en önemlisi terkedilmeyi işleyen, açılmayı bekleyen bir yumak. Uzun yıllar sahnelenen aynı adlı oyundan uyarlanan senaryoyu, oyunun da yazarı olan Patrick Marber kaleme almış. Biz dört gözle bekliyoruz.

Oscar Şansı: "The Graduate" (1967) ile Oscar'ı kazanan Mike Nichols, önce Emma Thompson'lı "Wit" (2001), akabinde bizim ekranlarımızda da yayınlanan "Angels in America" (2003) ile ne kadar televizyon ödülü varsa evine götürmüş, "Who's Afraid of Virginia Woolf?" (1966) ile başlayan altın günlerine geri dönmüştü. Hollywood ahalisi, yönetmene olan sevgilerinin doruklarında şu aralar. Göz alıcı bir oyuncu kadrosuyla, takdir edilen bir oyundan uyarlanan "Closer" da haliyle Oscar'ın çekim alanına giriyor. Fakat çoğunlukla beğenilse de, filmin Akademi üyeleri için biraz fazla duygusuz ve soğuk olabileceği konuşuluyor Oscar kulislerinde. Nitekim bahsi geçen üyeler, özdeşleşilebilecek, kolaylıkla sevilebilecek karakterlerle dolu filmlere kucak açmaya daha heveslidirler. Bu heves, çoğu Mike Nichols filminde olduğu gibi "Closer"ın oyuncularının bir nev'i ödül mıknatısı görevi görmesinin önünde bir engel teşkil etmeyen cinsten neyse ki. New York Film Eleştirmenleri Birliği tarafından en iyi yardımcı erkek oyuncu seçilen Clive Owen, aynı dalda Altın Küre'ye de aday. Daha önce hiç görmediğimiz bir şekilde karşımıza çıkacak olan bir diğer Altın Küre adayı Natalie Portman'ı, Owen ile birlikte Oscar'lar'da görmemiz son derece olası. Yeni anne Julia Roberts'ın ise ilk kez "Julia Roberts" olmayarak sağlam bir oyunculuk gösterdiği söylense de, en iyi kadın oyuncu kategorisinin bu sene gereğinden fazla kalabalık olması, La Julia'nın töreni evden seyretmesini gerektirebilir..

Karar: Tutkuyla destekleyenler çıkmazsa en iyi film adaylığı zor. Yönetmeni, en az iki oyuncusu ve senaryosu ise muhtemelen karşımıza çıkacak..

Natalie Portman artık güzelliği kadar oyunculuğunu da konuşturmaya başladı.

ETERNAL SUNSHINE OF THE SPOTLESS MIND

Yönetmen Michel Gondry
Oyuncular Jim Carrey, Kate Winslet, Kirsten Dunst, Tom Wilkinson, Mark Ruffalo, Elijah Wood

Aşk üzerine bundan sonra çevrilecek filmler için bir dönüm noktası olan "Eternal Sunshine of the Spotless Mind", aynı zamanda yılın yere göğe sığdırılamayan filmlerinden. Kuşkusuz bundaki en önemli etkenlerden biri, "Being John Malkovich" ve "Adaptation" için yazdığı senaryolarla beyinlere taht kuran Charlie Kaufman'ın saat gibi işleyen senaryosu. Senaristin önceki işleri gibi, bu saat de henüz gelmemiş bir zamanı gösterip özgünlüğünü kanıtlıyor. Kaufman'ın kelimelerini, kendinden çok şey katarak filme aktardığı gözle görünür şekilde belli olan dahi çocuk Michel Gondry'nin yarattığı görsel dünya, "Eternal Sunshine of the Spotless Mind"ın kendine haslığını güzelce tamamlıyor. Geriye kalan, birbirlerini unutmak için hafızalarını sildirten Joel (Jim Carrey) ve Clementine'in (Kate Winslet) eşsiz aşk hikayesine ortak olmak..

Oscar Şansı: Akademi üyeleri, belli bir sınırı geçen özgünlüğü maalesef kaldıramıyor. "Eternal Sunshine of the Spotless Mind" da bu kategoriye giren, zamanla benzerleri çıktıkça alışacakları türden bir film. Her şeye rağmen, eleştirmenlerin sonuna kadar destekleyerek Oscar'a taşıyabilecekleri bir film olma ihtimali az değildi; ta ki yılın sonunda gösterime çıkan "Sideways" herkesin aklını başından alana kadar. Eleştirmenlerin Oscarlar'daki temsilcisi de böylece farklı bir yöne ilerleyiverdi. Dört yıldır üst üste Oscar adayı çıkartan Focus Features'ın, "Lost in Translation" ve "The Pianist" için yürüttükleri Oscar kampanyalarındakine benzer bir başarıyı yakalamaları artık zor görünüyor. Neyse ki Akademi üyeleri, "Eternal Sunshine of the Spotless Mind" gibi bol hayranı olan filmleri dışarıda bırakıp kötü görünmek istemeyecek oldukları için, filme kimi dallarda adaylık gelecektir. Çantada keklik olan özgün senaryo adaylığı dışında filmin en büyük kozu, yeni neslin Meryl Streep'i olarak tanımlanan Kate Winslet'a verilebilecek en iyi kadın oyuncu adaylığı gibi görünüyor.

Karar: Oscarlar için belki biraz fazla uçuk ama çıkmayacak candan ümit kesilmez.

Akademi üyeleri için kabullenmesi zor bir film.

FINDING NEVERLAND

Yönetmen Marc Forster
Oyuncular Johnny Depp, Kate Winslet, Julie Christie, Radha Mitchell, Dustin Hoffman, Freddie Highmore

Ünlü çocuk klasiği Peter Pan, ne kadar macera dolu ve neşeli olsa da, bir nebze hüzünle sonlanan bir eser. Aynen yazarı J.M. Barrie'ye, oyunu yazmasına ilham veren olaylar gibi... Johnny Depp'in Barrie'ye hayat verdiği "Finding Neverland", yazar ve karısı Mary'nin (Radha Mitchell) evliliklerinin kötüye gitmeye başladığı yıllardan giriş yapıyor hikayeye. Yazmak için gittiği parkta, dört küçük oğlan çocuğu ve dul anneleri Sylvia (Kate Winslet) ile tanışması, Barrie'ye yeni bir yaşam sevinci ve yazma isteği kazandırıyor sonra. Allan Knee'nin "The Man Who Was Peter Pan" adlı oyunundan uyarlanan film, hem içleri ısıtan hem de mendilleri ıslatacak türden bir drama.

Oscar Şansı: On yıl üst üste en az bir filmleriyle Oscar'a aday gösterilen Miramax stüdyosu, geçtiğimiz yıl "Cold Mountain"ın aday olamaması ile uğradıkları hezimetin rövanşını alacak gibi görünüyor. "The Aviator" gibi "Finding Neverland" de Oscar'a çok yakın duran bir film. Ulusal Eleştiri Topluluğu'nca verilen en iyi film ödülü ve 5 dalda gelen Altın Küre adaylığı, Wendy'nin Neverland'den çıkıp evinin yolunu bulacağını işaret ediyor olabilir. Senaryosunun yanında, saygın oyuncu kadrosu da filmin kozlarından. "Karayip Korsanları" (2003) ile Akademi'nin en sonunda keşfettiği Johnny Depp, değişik karakterlere bürünmekteki ustalığını bir kez daha göstererek Oscar radarına giriyor. Kate Winslet ve Julie Christie'nin adları, yardımcı kadın oyuncu kategorisi için geçerken, izleyenlerin kalplerini çalan 12 yaşındaki Freddie Highmore da yardımcı erkek oyuncu dalında aday olma sinyalleri veriyor. Depp, küçük oyuncu ile birlikte rol almaktan o kadar keyif almış ki, bu sene gösterime girecek Tim Burton filmi "Charlie and the Chocolate Factory"deki rol arkadaşı olarak onu seçmiş.

Karar: Tam Akademi'nin ağzına layık. Eğer gişede hatırı sayılır bir iş yapar ve eleştirmenler yıl sonu listelerinde unutmazsa, "Finding Neverland" bir Oscar adayı.

"Finding Neverland"in 5 dalda Altın Küre adaylığı var

KINSEY

Yönetmen Bill Condon
Oyuncular Liam Neeson, Laura Linney, Peter Sarsgaard, Chris O'Donnell, Timothy Hutton

Alfred Kinsey'nin 1948'de yayınlanan "Sexual Behavior in the Human Male" adlı kitabı, cinsellikle ilgili yapılmış ilk önemli çalışma. Zamanında büyük bir yaygara koparan kitabın arkasındaki adam, en az kitabın içeriği kadar ilgi çekici bir hayat öyküsüne sahip. "Gods and Monsters"la (1999) kendine saygın bir yer edinen Bill Condon'ın yönettiği filmde, Kinsey'i Liam Neeson, açık fikirliliği ve zekasıyla büyüleyen karısı Clara'yı Laura Linney canlandırıyor.

Oscar Şansı: "Gods and Monsters"la en iyi senaryo Oscar'ını kazanan ve "Chicago" (2002) ile aynı ödüle aday olan Bill Condon'ın ismini, bu sene en azından en iyi özgün senaryo dalında göreceğiz. Ancak eleştirmenlerce çok tutulmasına rağmen, gişede cılız bir çizgi çizmesi, "Kinsey"nin en iyi film adayı olması için yetmeyebilir. Los Angeles Film Eleştirmenleri'nin en iyi aktör seçtiği Liam Neeson ve Ulusal Eleştiri Topluluğu'nun en iyi yardımcı kadın oyuncu ödülünü kazanan Laura Linney'nin Oscarlar'da da yerlerini almaları bekleniyor. İki oyuncu da, en iyi drama filmi dalında aday gösterilen filmin kendisiyle beraber, Altın Küre'ye aday. Geçen yıl "Shattered Glass" ile Oscar adaylığını kaçıran Peter Sarsgaard'sa, bir kez daha övülen bir performansla Oscar sandalyesini kapmak için yarışacak.

Karar: Eğer akıntının yönü değişmezse, "Kinsey"de "Gods and Monsters" ile aynı kaderi paylaşacak gibi görünüyor: Çok tutulan ama gişede yeterli başarıyı sağlayamadığı için en iyi film dışındaki önemli kategorilerde kendine yer bulan küçük drama.

MILLION DOLLAR BABY

Yönetmen Clint Eastwood
Oyuncular Clint Eastwood, Hilary Swank, Morgan Freeman

Henüz takvimlerde taze olan "Gizemli Nehir"den bir sene sonra, tüyleri diken diken edecek bir drama ile daha geliyor Clint Eastwood. Eski boks antrenörü F.X. Toone'nin kısa hikayelerinden oluşan "Rope Burns" adlı kitaptan uyarlanan "Million Dollar Baby", boks kariyeri yapma hırsıyla yanıp tutuşan Maggie (Hilary Swank) ve onu kanat-

"Kinsey" bir biyografi.

Yapımcılar "Million Dollar Baby"nin Oscar şansı olduğuna inanıyorlar.

ları altına alan antrenör Freddie'nin (Clint Eastwood) hikayesini anlatıyor.

Oscar Şansı: Filmlerini kısa sürede çekip kurgulamasıyla bilinen Eastwood, 2005'te gösterime girmesi beklenen "Million Dollar Baby"yi son dakika kararıyla bu senenin Oscar yarışına yetiştirdi. Gerek Eastwood'un, gerek yapımcı stüdyo Warner Bros'un, gösterim tarihini öne alacak kadar filme güvendikleri aşikar. Kuzey Amerika'daki eleştirmenlerin "Million Dollar Baby"yi övgü yağmuruna tutarak Eastwood'u kral ilan etmeleri, kararın isabetli olduğunu da gösteriyor. Yazılanlara göre yönetmen, kariyerinin en dokunaklı filmine imza atmış. Gösterimlerinden çıkanlar, tabiri caizse, ağlamaktan dağıldıklarını söylüyorlar. Oyunculuk yönetiminde de son derece usta olan Eastwood, kadrosundan oldukça etkileyici performanslar çıkartmış. "Boys Don't Cry" (1999) ile Oscar'ı kazanan Hilary Swank, bir kez daha en iyi kadın oyuncu kategorisinde Annette Bening ile başbaşa gidecekmiş gibi görünüyor. Daha önce 3 kez aday gösterilen Morgan Freeman'ın, aday gösterildiği takdirde heykelciği kucaklamaması ise işten değil. Eastwood'un kendisinin de, kariyerindeki en iyi işi çıkarttığı söylenen performansıyla aday gösterilme şansı bulunan film, 5 dalda Altın Küre adayı.

Karar: En iyi film dahil birçok ana dalda aday. New York Film Eleştirmenleri Birliği'nin en iyi yönetmen ödülünü verdiği Clint Eastwood, Martin Scorsese'nin tek rakibi.

THE PHANTOM OF THE OPERA

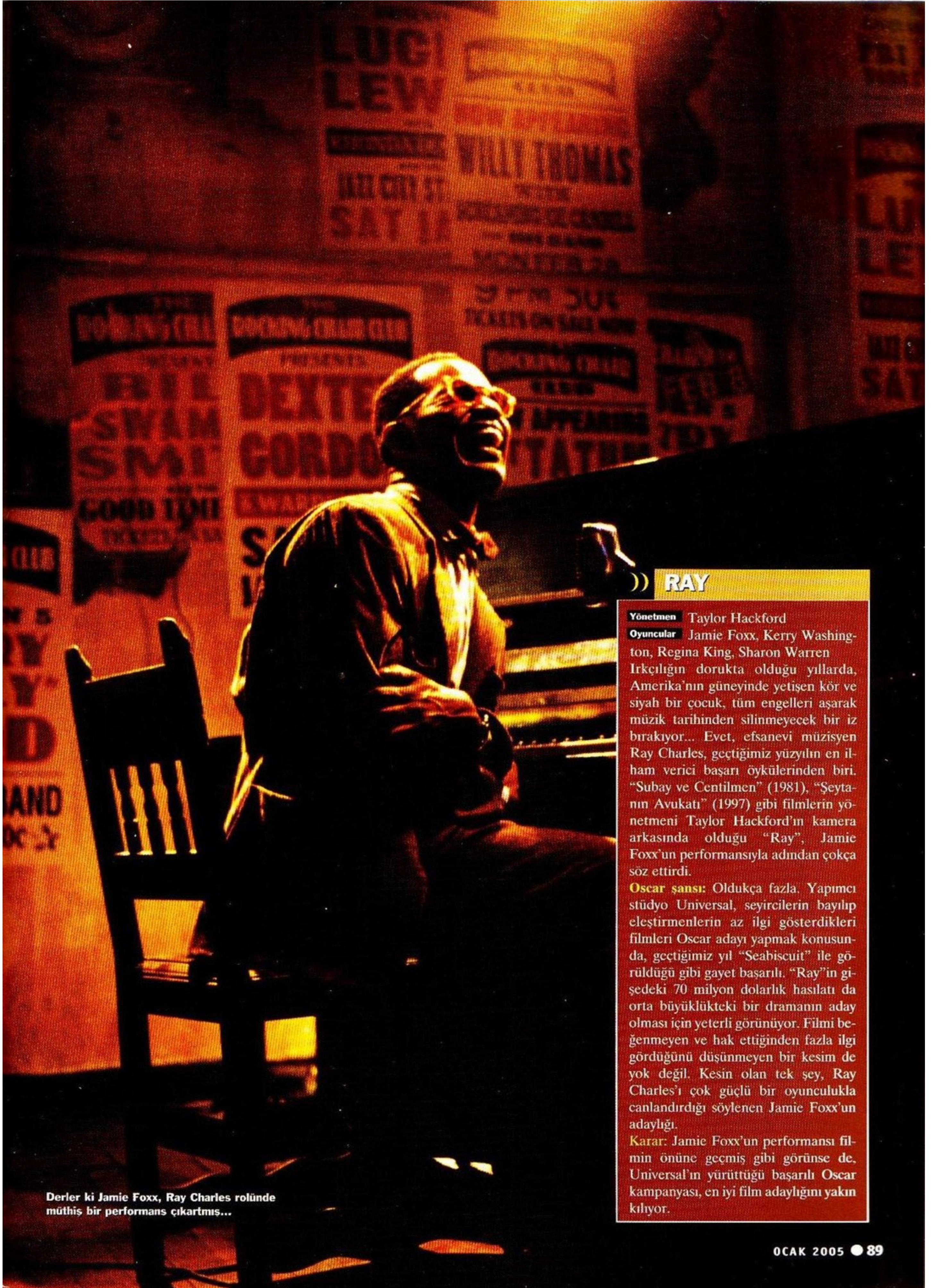
Yönetmen Joel Schumacher
Oyuncular Emmy Rossum, Gerard Butler, Patrick Wilson, Minnie Driver, Miranda Richardson

Andrew Lloyd Webber'ın, Gaston Leroux'un romanından 1988'de sahneye uyarladığı "The Phantom of the Opera" müzikali, dünya çapında yüzbinlerce kişi tarafından seyredilerek az görülür bir başarıya imza attı. Böylesi popüler olmuş bir materyalin perdeye yansımaması haliyle zor. Uzun süredir üzerinde çalışılan film projesinin yönetmeni, "Batman & Robin"in kötü ününden hala kurtulamayan Joel Schumacher. Billur sesli opera şarkıcısı Christine'i "Gizemli Nehir" ve "Yarından Sonra"dan tanıdığımız Emmy Rossum canlandırırken, operanın altında yaşayan deforme yüzlü "hayalet" rolünde, en son "Lara Croft: The Cradle of Life"da gördüğümüz Gerard Butler bulunuyor.

Oscar Şansı: Joel Schumacher, Hollywood çevrelerinde sevilen bir isim olsa da, çoğuna göre pek etkileyici olmayan filmografisi, "The Phantom of the Opera" hakkında şüphe yaratmadı değil. İlk izlenimler, Schumacher'ın başarılı bir görsel dünya yarattığı ancak fazla uzun bir filme imza attığı yönünde birleşiyor. Müzikaldeki şarkıları yıllarca Michael Crawford ve Sarah Brightman'ın sesinden dinlemeye alışanlar için, filmdeki Hayalet ve Christine önce biraz yabancı gelebilir. Ancak özellikle 17 yaşındaki Emmy Rossum'un, Brightman'a parmak ısırtacak bir Christine olarak vokal performansıyla büyülediği söyleniyor. Diva Carlotta rolüyle filmin komedi unsuru olan Minnie Driver, az görünmesine rağmen kimilerine göre filmin asıl yıldızı. Eleştirmenlerin şimdilik biraz mesafeli yaklaştığı film, gişede dikiş tutturduğu takdirde en iyi film dalında aday olabilir.

Karar: Warner Bros'un, diğer güçlü Oscar filmlerinden "Million Dollar Baby"nin de kampanyasını yürütüyor olması ve eleştirmenlerden gelen ortalama notlar, "The Phantom of the Opera"nın şansını yok etmese de, azaltıyor. En iyi kadın oyuncu kategorisinin yanında, tasarım, ses ve müzik dalları, filmin güçlü olduğu alanlar.

Hayır, Sarah Brightman değil Emmy Rossum. Üstelik çok da iyi oynadığı söyleniyor.

Derler ki Jamie Foxx, Ray Charles rolünde müthiş bir performans çıkartmış...

RAY

Yönetmen Taylor Hackford
Oyuncular Jamie Foxx, Kerry Washington, Regina King, Sharon Warren

Irkçılığın dorukta olduğu yıllarda, Amerika'nın güneyinde yetişen kör ve siyah bir çocuk, tüm engelleri aşarak müzik tarihinden silinmeyecek bir iz bırakıyor... Evet, efsanevi müzisyen Ray Charles, geçtiğimiz yüzyılın en ilham verici başarı öykülerinden biri. "Subay ve Centilmen" (1981), "Şeytanın Avukatı" (1997) gibi filmlerin yönetmeni Taylor Hackford'ın kamera arkasında olduğu "Ray", Jamie Foxx'un performansıyla adından çokça söz ettirdi.

Oscar şansı: Oldukça fazla. Yapımcı stüdyo Universal, seyircilerin bayılıp eleştirmenlerin az ilgi gösterdikleri filmleri Oscar adayı yapmak konusunda, geçtiğimiz yıl "Seabiscuit" ile görüldüğü gibi gayet başarılı. "Ray"in gişedeki 70 milyon dolarlık hasılatı da orta büyüklükteki bir dramanın aday olması için yeterli görünüyor. Filmi beğenmeyen ve hak ettiğinden fazla ilgi gördüğünü düşünmeyen bir kesim de yok değil. Kesin olan tek şey, Ray Charles'ı çok güçlü bir oyunculukla canlandırdığı söylenen Jamie Foxx'un adaylığı.

Karar: Jamie Foxx'un performansı filmin önüne geçmiş gibi görünse de, Universal'ın yürüttüğü başarılı Oscar kampanyası, en iyi film adaylığını yakın kılıyor.

SIDEWAYS

Eleştirmenlere göre 2004'ün en iyi filmi.

Yönetmen Alexander Payne
Oyuncular Paul Giamatti, Thomas Haden Church, Virginia Madsen, Sandra Oh
"Citizen Ruth" (1996), "Election" (1999) ve "About Schmidt" (2002) ile Amerikan bağımsız sinemasının önemli isimlerinden biri haline gelen Alexander Payne'in yeni filminde, sıkıntıdan bir hafta boyunca California'daki şarapevlerini gezmeye karar veren iki arkadaşla beraber yola çıkıyoruz. Boşanmış bir lise öğretmeni olan Miles (Paul Giamatti) ve bir zamanların ünlü aktörü Jack (Thomas Haden Church), hem kırsalların doğasını hem de hayattaki başarısızlıklarını keşfederken, karşılarına çıkan Maya (Virginia Madsen) ve Stephanie (Sandra Oh), geçmişteki ilişkilerini gözden geçirmelerini sağlıyor.
Oscar Şansı: Bağımsızların bu seneki Oscar temsilcisi. "Sideways"in silip süpürmediği eleştirmen ödülü neredeyse namevcut. Çoğunlukla farklı filmleri taçlandırmayı seçen New York ve Los Angeles'ın eleştirmen birlikleri, bu sene "Sideways"le olduğu gibi aynı filme ödül vermeyi seçtikleri zaman, Oscar adaylarından biri neredeyse kesinleşmiş demektir. En son gerçekleştiğinde, "L.A. Confidential" 9 dalda Oscarlar'da boy göstermişti. Altın Küreler'de en çok adaylık alan filmin de, bu küçük Amerikan hikayesi olduğunu belirtelim. Altı dalda aday olan "The Aviator" gibi yüksek profilli bir filmi, tek farkla geçmek her babayiğidin harcı olmasa gerek. Televizyondan gelen Thomas Haden Church ve uzun zamandır ortalarda görünmeyen Virginia Madsen, yardımcı oyuncu kategorilerinin favorileri. Geçen yıl "American Splendor" ile adaylığı kaçıran Paul Giamatti'nin performansı, artık rüştünü ispatlamış Alexander Payne'in yönetmenliği ve Payne'in Jim Taylor ile birlikte Rex Pickett'ın kitabından uyarladığı filmin senaryosu, "Sideways"e gelebilecek diğer adaylıklardan bazıları.
Karar: Önceki Alexander Payne filmlerine beklenenden az ilgi gösteren Akademi'nin, bu sefer karşı koymak için pek bahanesi kalmadı.

A VERY LONG ENGAGEMENT

Yönetmen Jean-Pierre Jeunet
Oyuncular Audrey Tautou, Gaspard Ulliel, Jean-Pierre Becker
"Amelié" (2001) ile kalplere şeker dağıtan Jean-Pierre Jeunet, bir kez daha Audrey Tautou ile birlikte çalıştığı "A Very Long Engagement"da, tutkulu bir genç kızın duygusal yolculuğunu anlatıyor. I. Dünya Savaşı'nda savaşmak üzere Somme cephesine giden nişanlısının ölüm haberini alan Mathilde, yüreğinin sesini dinler ve hala yaşadığına emin olduğu genç adamın peşine düşer. Takip eden, hüzün, komedi ve türlü gariplikler dolu bir macera.
Oscar Şansı: Warner Bros'un yeni kurulan bağımsız yapımlar ayağı Warner Independent'ın Amerika'daki dağıtım haklarına sahip olduğu film, Oscar kampanyası ilk başlatılan yapım olma özelliğine sahip. Lakin, Oscar kampanyalarında henüz deneyimsiz olan halkla ilişkiler grubu, filmi göz önünde tutmak için ellerinden geleni yapsa da "A Very Long Engagement"ın beklentileri karşılayamadığına dair görüşleri bastıramıyorlar. Film birçoklarınca beğenildi beğenilmesine ama kendine "Amelié"nin edindiği gibi geniş bir hayran kitlesi elde edebilmiş değil. Oysa yabancı filmlerin büyük ödüle yaklaşmaları için olanca desteğe ihtiyaçları var. Bu yazı hazırlandığı sırada hala hiçbir şey için geç değildi. Belki de Mathilde'in Beyaz Atlı Prensi, virajı dönmek üzeredir..
Karar: Beklenen destek gelmezse, filmin sadece teknik dallarda kendini gösterebileceğini söyleyebiliriz.

Oscar gecesine bir Fransız öpücüğü konabilir mi? Biraz güç gözüküyor.

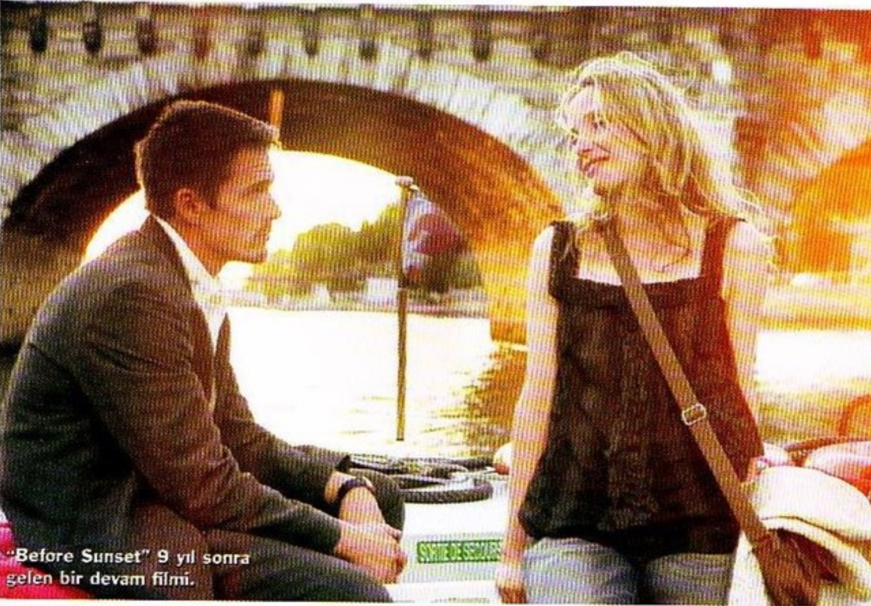
Arka sırada oturanlar

İsimleri sıkça telaffuz edilmeyen ama aday olursa kimsenin çok şaşırmayacağı filmler.

BAD EDUCATION

Pedro Almodovar'ın son numarası Kuzey Amerika'da oldukça beğenildi. Yönetmenin giderek daha da ustalaştığında birleşen eleştirmenler, yazdığı senaryoyu da pek övüyorlar. "Konuş Onunla" ile özgün senaryo Oscar'ını kazanan Almodovar, aynı kategoride bir kez daha Oscar'a göz kırpabilir.

BEFORE SUNSET

"Before Sunset" 9 yıl sonra gelen bir devam filmi.

Trende tanıştıkları günden, ertesi sabaha kadar Viyana'yı tavaf eden ve sonra yollarını ayıran tek gecelik aşıklar Jesse ve Celine'in "Before Sunrise"da (1995) anlatılan hikayesi, 90'ların en başarılı bağımsız filmlerinden birini yaratmıştı. Yine Richard Linklater tarafından yönetilen "Before Sunset", bizi her iki karakterin de hayatlarını etkileyen o geceden 9 sene sonrasına götürürken, Ethan Hawke ve Julie Delpy'yi aynı rollerde yeniden buluşturuyor. Sonuç, yılın en iyi filmlerinden biri. Karakterler, izleyiciyi de yanlarına alıp, ne zaman başlayıp nasıl bittiği anlaşılmayan, keyifli bir Paris gezintisine çıkartıyor. Celine'in etine başarıyla bürünen Julie Delpy, tutkulu performansıyla Oscarlar'da bağımsızların temsilcilerinden biri olabilir.

BEING JULIA

Hem ününü hem gençliğini kaybetmeye başlayan sahne aktrisi Julia'nın (Annette Bening) 1930'larda geçen hikayesini anlatan "Being Julia", en son "Taraf Tutmak" (2001) ile sinemalarımıza uğrayan István Szabó tarafından yönetilmiş bir intikam komedisi. Filmin kendisi öyle önemli bir gürültü koparmadı fakat Annette Bening'in performansını göklere çıkarmayan yok. Söylenenlere göre Bening, aynen "All About Eve"deki Bette Davis gibi, divalara layık bir oyunculuk şovu yapıyormuş. Ulusal Eleştiri Birliği'nin en iyi aktris seçtiği, Altın Küre adayı (ve potansiyel galibi) Bening'in Oscar adaylığının cepte olduğunu söyleyebiliriz. 1999'da "American Beauty" ile aday olduğu zaman Hilary Swank'e kaptırdığı Oscar'ın öcünü alma ihtimali ise bir hayli yüksek.

COLLATERAL

Bir gece boyunca devam eden bir tutsaklık, kovalamaca ve suç hikayesini anlatan "Collateral", stilize estetiğiyle buram buram Michael Mann kokan bir filmdi. Ancak, 2004'ün en kaydadeğer yapımlarından olmasına rağmen, türü itibariyle büyük ödüle aday olacak kadar Oscar'ın alanına girebilmiş değil. Yüz milyon dolarlık hasılatı hatırı sayılır ama "The Sixth Sense" ve "The Fugitive" örneklerinde görüldüğü gibi, popüler filmlerin aday olmak için 200 milyon dolara yakın bir gişe figürüne ve eleştirmenlerin tam desteğine ihtiyaçları oluyor. Ulusal Eleştiri Topluluğu'nun en iyi yönetmen ödülünü verdiği Michael Mann'ın, "The Insider"dan (1999) sonra bir kez daha aday gösterilmesi ise mümkün. Kariyerinde ilk kez kötü adamı canlandıran Cruise, daha önce 3 kez Oscar'a aday gösterilmişti. Popüler oyuncular için yeni sayfa açmak, çoğu zaman Oscar'a uzanan yol demektir. Ancak "Collateral" çoğunlukla bir Jamie Foxx şovu olarak görülüyor. Cruise'dan daha merkezi bir rolde görünen Foxx'un, Altın Küreler'de yardımcı erkek oyuncu dalında aday olmasını da Oscar politikalarına bağlayalım biz. Nitekim, Foxx'un "Ray" ile en iyi erkek oyuncu dalında aday olacağı, dünyanın yuvarlaklığı kadar net. Bir oyuncu aynı dalda sadece bir rolle aday gösterilebileceğinden, Foxx'un "Collateral"daki performansı için başlatılacak bir en iyi erkek oyuncu kampanyasının tek yapacağı, filmin bir daldaki adaylık şansına elveda demek olurdu. "Collateral"in teknik dallarda, özellikle görüntü yönetmenliğinde, şansı yüksek.

"Being Julia" bir Istvan Szabo filmi

FAHRENHEIT 9/11

"The Passion of the Christ" ile birlikte yılın en tartışılan yapımı, dünya çapında 220 milyon dolar hasılat elde ederek tüm zamanların en çok seyredilen belgeseli oldu. Bir belgesel için gerçekten inanılmaz bir rakam bu. Cesaretlenen Miramax stüdyosu, Michael Moore'un son incisinin aslen en iyi film kategorisi için değerlendirilmesi gerektiği fikrine o kadar güveniyordu ki, "Fahrenheit 9/11"i Akademi'nin belgesel dalına kayıt ettirtmedi. Kopardığı fırtınanın Amerika'daki seçimlere beklendiği gibi etki etmemesi (sonuç ortada), filmi aday olarak göstermeye gerek kalmadığı görüşünü ortaya çıkartsa da, Miramax ve patronu Harvey Weinstein'in pes etmeye niyetleri yok. Weinstein, Moore'u da yanına alıp, Akademi üyelerinin kapısını bir bir çalıyor. Oscar kampanyalarında "birebir pazarlama" kadar etkili bir yöntem var mıdır? Endüstri dergilerinde boy boy çıkan reklamlar da cabası. Kampanya sloganı "Oyunuz hala geçerli". Bakalım Hollywood'un sağ kanadı oltaya yem olacak mı?

HOTEL RWANDA

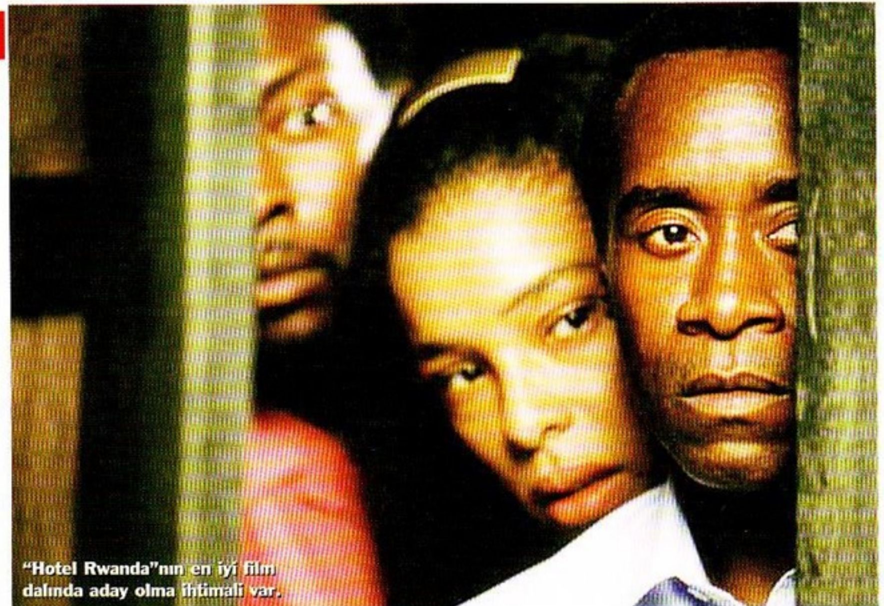
"Hotel Rwanda", Rwanda'daki kanlı savaşlar esnasında yaşanmış gerçek bir hikayeden esinlenmiş. Çalıştığı otelin kapılarını savaştan kaçmaya çalışan Tutsi ve Hutu halklarına açan Paul Rusesabagine'nin (Don Cheadle) "Schindler's List"i anımsatan hikayesini anlatan filmin yönetmeni, "In The Name of the Father" ve "The Boxer"ın senaryolarını yazan Terry George. Toronto Film Festivali'nde kazandığı seyirci ödülü ile dikkatleri çeken "Hotel Rwanda"nın tamamen bağımsız bir yapım olması ve filmin Kuzey Amerika'daki dağıtım haklarını alan Lion's Gate'in mütevazı reklam bütçesi, şartları biraz zorlamıyor değil. Ancak en iyi drama filmi dahil 3 dalda gelen Altın Küre adaylığı, filmin destekçileri olduğunu göstermeye yetti. Yardımcı rollerde parlayan Don Cheadle'ın, filmi sırtında taşıdığı söylenen performansıyla en sonunda lig atlayarak Oscar'a aday olması çok mümkünken, Sophie Okonedo'nun övgü toplayan performansı da patlamaya hazır bekliyor. Yeterince Akademi üyesi seyrederse, "Hotel Rwanda" kimi önemli dallarda boy göstererek sürpriz yapabilir.

THE INCREDIBLES

Bu ay ülkemizde de gösterime girecek olan yeni Pixar harikası, yılın en eğlenceli seyirliklerinden. "The Iron Giant" (1999) ile son yılların en iyi animasyonlarından birine imza atan Brad Bird tarafından yazılıp yönetilen film, önceki Pixar animasyonları gibi hem seyircilerin hem de eleştirmenlerin yoğun sevgisini kazandı. "Toy Story" ve "Finding Nemo" gibi, "The Incredibles"ın da özgün senaryo dalında yolu açık. En iyi animasyon dalındaki diğer büyük rakibi "Shrek 2"nin üstünden atlayıp Oscar'ı kazanması ve ses kategorilerinde aday olarak kendine yer bulması olası gibi görünüyor.

KILL BILL, VOL.2

Geçtiğimiz yıl gösterime gören ilk bölümü Oscarlar'da kendini göstermese de, artık Akademi'nin gözünde de tamamlanmış olması ümit edilen fasikülleri, Quentin Tarantino başyapıtının önünü bir nebze olsun açıyor. Uma Thurman ve David Carradine'e gelen Altın Küre adaylıkları, bu bağlamda cesaret verici; özellikle Thurman'ın aynı rolle ikinci kez aynı kategoride boy gösterdiği düşünülünce. Gelin görün ki, ilk bölüm için başlattıkları kadar iyi bir Oscar kampanyası yürütmeyen Miramax, "Kill Bill, Vol.2"ya gelecek adaylıkları kendi elleriyle itiyor olabilir.

"Hotel Rwanda"nın en iyi film dalında aday olma ihtimali var.

MARIA FULL OF GRACE

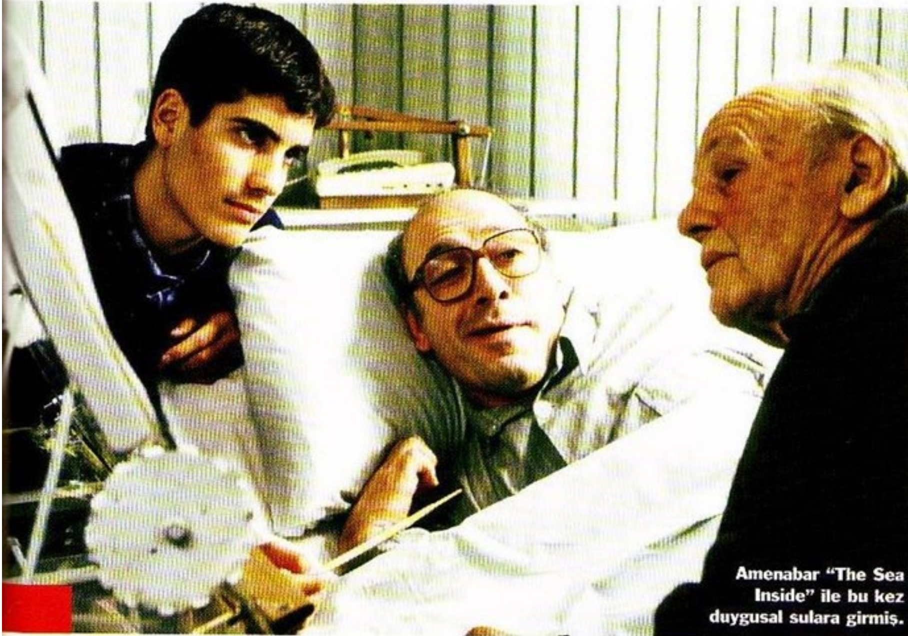
Eleştirmenlerin yüksek puan verdiği Kolombiya filminin yönetmeni ve senaristi, ilk uzun metrajlı filmiyle karşımıza çıkacak olan Amerikalı Joshua Marston. Maddi sıkıntılardan dolayı Amerika'ya uyuşturucu kaçırmayı kabul eden 17 yaşındaki Maria'nin hikayesini alabildiğine gerçekçi bir dille anlatmış Marston. Midesindeki uyuşturucu dolu poşetlerle New York'a giden Maria rolündeki Catalina Sandino Moreno ise performansıyla küçük bir mucize yaratarak, geçtiğimiz yılın Berlin Film Festivali'nden en iyi kadın oyuncu ödülüyle dönmesinin boşuna olmadığını gösteriyor. Oscar'a aday olması için genç aktrisi destekleyen büyük bir kitle de mevcut. Her şey, yeterli Akademi üyesinin filmi görmesine kalıyor..

THE MOTORCYCLE DIARIES

Che Guevara'nın günlüklerinden "yola çıkan" Walter Salles filmi, uzun süre Focus Features'ın bu seneki Oscarlar'daki temsilcisi olarak görüldü. Yeterli heyecanı yaratamaması ve gişede elde ettiği oldukça mütevazı hasılat ise filmin ana kategorilerdeki olası başarısını baltalamış gibi görünüyor. Uyarlama senaryo, görüntü yönetmenliği ve müzik dallarında karşımıza çıkabilecek olan "The Motorcycle Diaries", yine de bir sürpriz yapabilir.

THE SEA INSIDE

İyi işlenmiş gerilim filmleriyle tanıdığımız Alejandro Amenábar, yeni filminde çok daha duygusal sularda gezinmiş. Ötenazi hakkı için 30 yıla yakın süre savaşan Ramon Sampedro'un gerçek hayat hikayesinden esinlenen film, gözleri de tam anlamıyla denize çeviren bir drama. Amenábar'ın hikayesine hakimiyeti, Javier Bardem'in karakterine tutsak eden oyunculuğuyla birleşince, mendillerini ıslatmayı sevenlerin kaçırmaması gereken bir film çıkmış ortaya. Venedik Film festivali ve Avrupa Film Ödülleri'nde en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan Bardem'in adı, Oscarlar için de sıkça geçiyor. Daha önce "Before Night Falls"la (2000) aday olan oyuncuya, ödül listesinde filmin senaryosu

Amenabar "The Sea Inside" ile bu kez duygusal sulara girmiş.

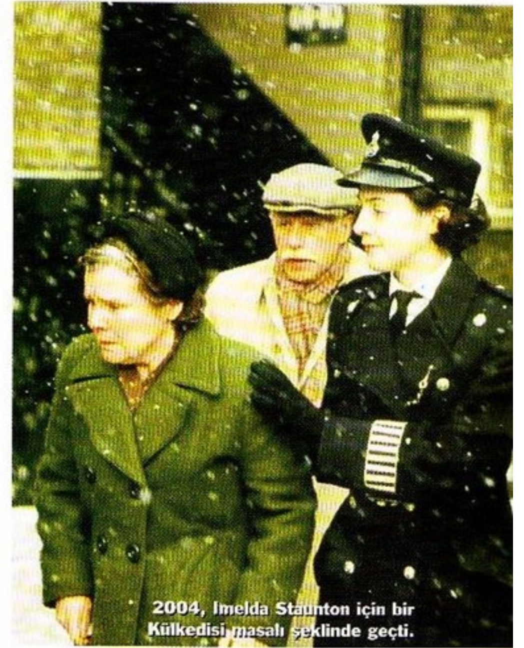
da eşlik edebilir. İspanya'ya gelecek bir en iyi yabancı film adaylığı ise fazlasıyla mümkün.

SPANGLISH

Eleştirmenler pek sevmedi ama "Spanglish", Akademi üyelerinin sevebileceği bir film.

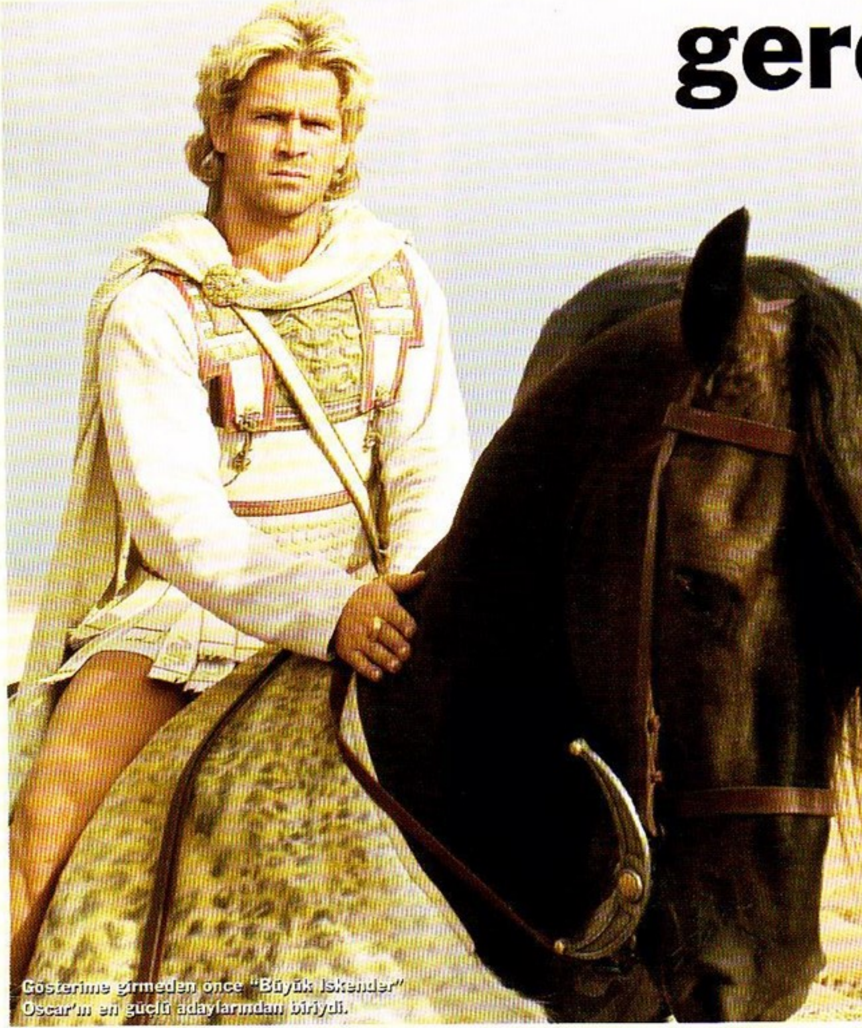
"As Good As It Gets"ten yedi sene sonra gelen yeni James L. Brooks filmi, yönetmenin önceki dört filminden üçünün Oscar'a aday gösterildiği düşünüldüğünde, ödül yarışında ciddiye alınması gerektiğini gösteriyor. Evlilikleri iyi gitmeyen bir çifti canlandıran Adam Sandler ve Téa Leoni'ye, yeni işe aldıkları çocuk bakıcısı rolünde eşlik eden aktris, İspanyol sinemasının parlayan yıldızlarından Paz Vega. Daha çok iletişimsizliği işliyor gibi görünen "Spanglish", eleştirmenlerle de pek sağlıklı bir iletişim kuramadı. Biraz dağınık olduğu söyleniyor. Yine de, ailenin kutsallığını hatırlatıp insanı şanslı hissettiren filmleri seven Akademi, onca ciddi biyografinin arasından biraz daha hafif bir filmi aday göstererek değişik tatlar sunmayı tercih edebilir. "The Last Picture Show (1971) ile Oscar'ı kazanan Cloris Leachman, filmin duygusal merkezi olduğu söylenen Paz Vega ve Brooks'un özgün senaryosu, "Spanglish"in adaylık şansları yüksek olan öğeleri.

VERA DRAKE

2004, Imelda Staunton için bir Külkedisi masalı şeklinde geçti.

Kahramanımız Vera Drake (Imelda Staunton), 1950'lerin İngiltere'sinde yaşayan, kalbi alabildiğine geniş, melek gibi bir kadın. Ailesinin gözbebeği ve iyi geçinmediği kimse yok. Bununla birlikte, Vera Drake'in bir de sırrı var. Yasal olmamasına rağmen, kürtaj yaptırmak isteyenlerin yardımına koşuyor. Aslında her zamanki gibi iyi niyetli ama gel de bunu, Vera'yı yakalayan resmi makamlara anlat... Mike Leigh'in Venedik Film Festivali'nden galip çıkan filminin, dokunaklı bir drama olduğu söyleniyor. Daha çok yardımcı rollerden tanıdığımız Imelda Staunton'ınsa, yılın en çok ödül kazanan kadın oyuncusu olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bir bakalım: Venedik Film Festivali, Avrupa Film Ödülleri, New York ve Los Angeles Eleştirmen Birlikleri, İngiliz Bağımsız Film Ödülleri; üstüne bir de Altın Küre adaylığı. Evet, aynen "Secrets & Lies"daki Brenda Blethyn gibi, Imelda Staunton da Oscarlar'a ödüllerin galibi olarak gidiyor. Daha önce, "Secrets & Lies" ve "Topsy-Turvy" ile en iyi özgün senaryo dalında aday olan Mike Leigh'de peşinden... Eğer rüzgarın yönü değişirse, Leigh'in yönetmen adayı olması da ufukta görünebilir.

Tek cümlede özetlemek gerekirse...

Gösterime girmeden önce "Büyük İskender" Oscar'ın en güçlü adaylarından biriydi.

Alexander Oliver Stone'un yerden yere vurulan epik hikayesinin yegane sansı, tasarım kategorileri olacakmış gibi görünüyor.

Beyond the Sea Kevin Spacey'nin yönettiği, yapımcılığını üstlendiği ve basrolünde olduğu, müzisyen Bobby Darin'in hayatını anlatan film çok tutulmasa da, Spacey'nin oyunculuğu beğenildi.

Birth Jonathan Glazer'ın eleştirmenleri ikiye bölen filminin en büyük kozları, Alexandre Desplat'ın müzikleri ve performansıyla Altın Küre'ye aday olan Nicole Kidman.

The Door in the Floor John Irving'in romanında uyarlanan filmin gisede tutunamaması, Hollywood'da seveni çok olan Jeff Bridges'in oldukça iyi eleştiriler almış performansının adaylık yolunda önünü kapayabilir.

In Good Company Dennis Quaid, Topher Grace ve Scarlett Johansson'lu yeni Paul Weitz filminin eli yüzü düzgün olduğu söylense de, Oscar kampanyasının geç baslaması yolunu tıkıyor.

Lemony Snicket's A Series of Unfortunate Events Daniel Hendler'in popüler çocuk kitaplarından uyarlanan yeni Jim Carrey filmi, görüntü yönetmenliği, setleri ve makyajıyla öne çıkıyor.

The Life Aquatic with Steve Zissou Bill Murray'in övgü toplayan performansına rağmen, yeni Wes Anderson filmi, eleştirmenlerde hayalkırıklığı yaratmısa benziyor.

A Love Song For Bobby Long Küçük bir kasabadaki sefil bir adamı canlandıran John Travolta ve rolüyle Altın Küre'ye aday olan Scarlett Johansson'un sürükledikleri film, söylentilere göre Akademi üyelerine biraz önemsiz gelmis..

The Manchurian Candidate Gisede beklenen basarıyı sağlayamaması, Oscarlar'da kendine sadece Meryl Streep'in Altın Küre'ye aday gösterilen performansıyla yer bulmasını mümkün kılıyor.

Mean Girls Yılın en beğenilen gençlik filminin Tina Fey tarafından yazılmıs senaryosunu, en iyi uyarlama senaryo dalında aday olarak görürseniz sasırmayın.

Meet The Fockers Gaylord Focker'ın ailesiyle tanısacağımız devam filminde Akademi'yi tek ilgilendiren, Barbra Streisand'ın basarılı olduğu söylenen performansı.

The Notebook Yılın sürpriz gise basarılarından olan filmdeki performanslarıyla, James Cromwell ve Gena Rowlands, yardımcı oyuncu kategorilerinde boy gösterebilir.

The Passion of the Christ Çoğunlukla Demokrat Parti çizgisinde ilerleyen Hollywood mensupları, onlara göre fazlasıyla Cumhuriyetçi olan Mel Gibson filmini sadece görüntü yönetmenliği, makyaj ve özgün müzik dallarında destekleyecekler mis gibi görünüyor.

The Polar Express Tom Hanks'in altı değisik karakteri canlandırdığı Robert Zemeckis animasyonu, teknik dallarda ve müzik kategorilerinde kendini gösterecek.

Shrek 2 Amerika'da tüm zamanların en çok gise yapan 3. filmi olan yesil devin yeni hikayesine gelecek en iyi animasyon adaylığı kesinken, filmin özgün sarkı ve ses kategorilerinde de sansı bulunuyor.

Spider-Man 2 Ne kadar iyi olurlarsa olsunlar, çizgi roman uyarlamaları Akademi üyelerinin gözüne bir türlü giremediği için, Sam Raimi'nin oldukça beğenilen filmi birkaç teknik dalda kendine yer bulabilir.

Vanity Fair Hem gisede hem de elestirmenlerin nezdinde batan Mira Nair filmi, setleri ve kostümleriyle övgü toplamıstı.

We Don't Live Here Anymore Geçtiğimiz ay bizde de gösterime giren bağımsız dramadaki oyuncu kadrosunun, Oscar olasılığı en yüksek üyesi Laura Dern.

The Woodsman Sübyancılıkla ilgili konusu kimilerine fazla rahatsız edici gelse de, oyunculuğuyla kariyerinin en iyi elestirilerini alan Kevin Bacon'ın Oscar sansı mevcut.

Aday tahminleri

Oscarlar söz konusu olduğunda, her an her şeyin değişebileceğini göz önünde bulundurarak, Aralık itibarıyla, ana 8 kategoride aday olması olası görünen aday adaylarını sıralayalım:

EN İYİ FİLM

01. The Aviator
02. Million Dollar Baby
03. Finding Neverland
04. Sideways
05. The Phantom of the Opera
06. Ray
07. Closer
08. Kinsey
09. Fahrenheit 9/11
10. A Very Long Engagement
11. Spanglish
12. Collateral

EN İYİ YÖNETMEN

01. Martin Scorsese (The Aviator)
02. Clint Eastwood (Million Dollar Baby)
03. Alexander Payne (Sideways)
04. Mike Nichols (Closer)
05. Taylor Hackford (Ray)
06. Marc Forster (Finding Neverland)
07. Joel Schumacher (The Phantom of the Opera)
08. Michael Mann (Collateral)
09. Bill Condon (Kinsey)
10. Jean Pierre Jeunet (A Very Long Engagement)
11. Michael Moore (Fahrenheit 9/11)
12. James L. Brooks (Spanglish)

EN İYİ KADIN OYUNCU

01. Annette Bening (Being Julia)
02. Imelda Staunton (Vera Drake)
03. Hilary Swank (Million Dollar Baby)
04. Emmy Rossum (The Phantom of the Opera)
05. Kate Winslet (Eternal Sunshine of the Spotless Mind)
06. Catalina Sandino Moreno (Maria Full of Grace)
07. Julia Roberts (Closer)
08. Julie Delpy (Before Sunset)
09. Uma Thurman (Kill Bill, Vol.2)
10. Scarlett Johansson (A Love Song For Bobby Long)

EN İYİ YARDIMCI KADIN OYUNCU

01. Laura Linney (Kinsey)
02. Virginia Madsen (Sideways)
03. Cate Blanchett (The Aviator)
04. Natalie Portman (Closer)
05. Cloris Leachman (Spanglish)
06. Kate Winslet (Finding Neverland)
07. Meryl Streep (The Manchurian Candidate)
08. Sophie Okonedo (Hotel Rwanda)
09. Minnie Driver (The Phantom of the Opera)

EN İYİ ÖZGÜN SENARYO

01. Eternal Sunshine of the Spotless Mind
02. Kinsey
03. The Aviator
04. Vera Drake
05. The Incredibles
06. Ray
07. Hotel Rwanda
08. Spanglish
09. The Sea Inside
10. Bad Education

EN İYİ ERKEK OYUNCU

01. Jamie Foxx (Ray)
02. Leonardo DiCaprio (The Aviator)
03. Liam Neeson (Kinsey)
04. Johnny Depp (Finding Neverland)
05. Javier Bardem (The Sea Inside)
06. Clint Eastwood (Million Dollar Baby)
07. Paul Giamatti (Sideways)
08. Tom Cruise (Collateral)
09. Kevin Bacon (The Woodsman)
10. Jeff Bridges (The Door in the Floor)

EN İYİ YARDIMCI ERKEK OYUNCU

01. Thomas Haden Church (Sideways)
02. Clive OWen (Closer)
03. Morgan Freeman (Million Dollar baby)
04. Jamie Foxx (Collateral)
05. Peter Sarsgaard (Kinsey)
06. David Carradine (Kill Bill, Vol.2)
07. Freddie Highmore (Finding Neverland)
08. Peter Sarsgaard (Kinsey)
09. Alan Alda (The Aviator)
10. Patrick Wilson (The Phantom of the Opera)

EN İYİ UYARLAMA SENARYO

01. Sideways
02. Million Dollar Baby
03. Finding Neverland
04. Closer
05. The Motorcycle Diaries
06. Before Sunset
07. A Very Long Engagement
08. The Door in the Floor
09. The Notebook
10. We Don't Live Here Anymore

"Macera" ve modern sinema

Geçtiğimiz Uluslararası İstanbul Film Festivali programında gösterilen "Macera" adlı başyapıta bir kez daha şapka çıkartıyoruz. ALKAN AVCIOĞLU

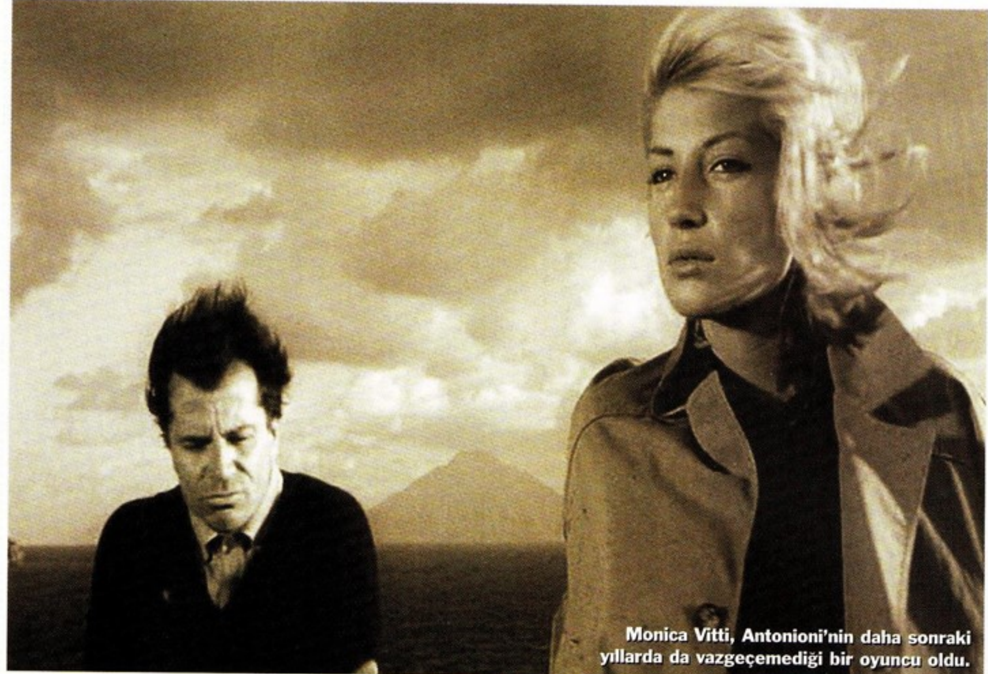
Endüstri Devrimi ve I. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan modern yaşamın ve onun kaotik yapısının artık "anlatım"ın geleneksel kavrayışı çerçevesinde ifade edilemeyeceği aşikardı. Proust, Joyce, Picasso gibi isimler sanata yeni, modern bir dil kazandırırken, sinemanın stüdyo sistemi uyuşukluğu ile geçirdiği yıllar sonrası modern bir dil kazanması, Antonioni'ye, hatta "Macera"ya denk düşer. Modern kelimesini, mimari tasarım kavramında kullanıldığı anlamdan, ya da çağdaş ile karşılığını bulduğu anlamdan öteye taşırsak, gerçek olarak "modern sinema"dan söz edebileceğimiz en elverişli zaman 1950'lerin son yıllarından, 1970'lerin başlarına kadar olan süreçtir. Bu süreç, kuşkusuz Renoir, Lang, Bunuel gibi isimlerin kazısına başladığı bir süreçtir fakat Antonioni, "Macera"da modernizmi filmin dramatik yapısına enjekte edene kadar tam olarak vücut bulamamıştı modern sinema. Bu yüzden "Macera" üstüne düşünmek, her sinefilin boynunun borcu olduğu gibi, günümüz sinemasını anlamak adına bile yardımcı bir öğedir.

"Macera" (1960) Antonioni'ye uluslararası şöhreti getirecek, onu iyi tanınan bir yönetmen haline getirecek olan filmidir. Halbuki ne filmin çekim aşaması, ne de filmin seyircilerle buluştuğu zaman iyi sonuçlanmamıştır. 2 saat 25 dakika uzunluğundaki film, üst-sınıftan sayılabilecek birkaç arkadaşın bir tekne gezisine çıkmasını konu alır. Bu gezi esnasında Lea Massari tarafından canlandırılan Anna esrarengiz bir şekilde kaybolacak, sevgilisi Sandro (Gabriele Ferzetti) ve diğer arkadaşları onu aramaya başlayacaktır. Bu arayış Anna'nın en yakın arkadaşı Claudia (Monica Vitti) ile Sandro arasında bir yakınlaşmaya dönüşecektir. Film sonunda Sandro bir otelde Claudia'yı aldatacaktır. Antonioni, daha filmin başlarında kurduğu bu geleneksel dramatik yapı hazırlıklarını terk edecek ve Sandro ile Claudia arasındaki ilişkiye ve onların halet-i ruhiyelerine odaklanacaktır. Ortada son derece ilgi çekici ve heyecanlı bir konu bulunmaktadır, fakat Antonioni'nin bununla klasik anlamda ilgilenmediği kesindir. Filmde bu polisiye vaka terk edilir, Anna da bir daha ortaya çıkmaz. Kadın-erkek uyuşmazlığı, karakterlerin ahlaki ikilemleri, içinde yüzdükleri boşluk filmin başarılı ritmi ile daha da derinleşir. Alan derinliği, geniş odaklı genel planlar, sessizlikler, uzun çekimler ile Antonioni'nin kullandığı sinema dili seyircilere pek çekici gelmez. Cannes'da film yuhalanır ve seyirciler filmi depresif koca bir sıkıntı olarak niteler. Ancak "Macera"nın görselliği ve yeni bir sinema dili arayışı içerisinde oluşu jürinin gözünden kaçmaz. Filme Jüri Özel Ödülü'nü verip, izleyicilere de bir şans daha vermek için ek gösterim koyarlar. Antonioni'nin dramatik yapı üzerindeki deneyleri bundan sonra sayısız insanı ve yönetmeni etkileyecektir. Pauline Kael, "Macera"yı yılın en iyi filmi ilan edecek, İngilizlerin prestijli sinema dergisi Sight & Sound ise geleneksellesen "Tarihin en iyi filmleri" anketinde "Macera"yı listede 2 numaraya, hemen "Yurttaş Kane"in ardına yerleştirecektir. "Macera"nın, '90ların başına kadar bu listede ilk ondan düşmediğini ayrıca belirtelim. "Macera"ya Antonioni'nin sonradan klasik temaları olarak kabul görecek olan yabancılaşma, izolasyon, kayıtsızlık, yalnızlık hakimdir.

Antonioni, bunları klasik dramaturjiden farklı olarak bir aksiyona bel bağlamadan filmine yerleştirir. Üstelik bu tercihini seyircinin gözüne sokmaktan çekinmez. "Macera"nın başlarında, o ana kadar başrolü üstlenen karakter Anna, filmden adeta çıkar, kaybolur. Aynı seneye denk düşen Hitchcock'un "Sapık"ındaki Janet Leigh gibi. Fakat önemli bir fark vardır. Hitchcock seyircinin beklentileriyle her zaman oynamayı seven, onları eğlendiren bir yönetmendir. Antonioni, beklentilerden ziyade, olay ile ilgilenmez bile. Pascal Bonitzer bunu "kayboluş'un kayboluşu" olarak niteler. "Sapık"ta filmden çıkan baş karakterin olayı çözülüdür, fakat "Macera"da Anna'nın kayboluşu da adeta filmde kaybolur. Antonioni, filmsel anlatının kalıplarıyla oynamaya devam eder ve kendine özgü bir sinema grameri oluşturur. Karakterleri kadrajın içinde silikleştiren genel planları, geniş alan derinliği bile aslında filmi o yıllarda Bergman filmlerine yakın tutan görüşlerin isabetsizliğini gösterir. Bergman filmlerinde yüzlere yapılan yakın çekimler ile insani duygular en sağlıklı şekilde filme aktarılmaya çalışılırken, "Macera"da yüzler neredeyse çerçevede kaybolur; karakterlerin kameraya yüzlerini dönmediği, doğanın içinde varoluşun

derin sıkıntısını vücutlarında taşıdıkları sahneler filmde mevcuttur. Antonioni, "Macera"da sinemasal anlamı Gilles Deleuze'un görüşlerinde olduğu gibi "zaman" ile yakalar. Bu zaman, hiçbir şeyin olmadığı, fakat geçmişte olanların ve gelecekte olabileceklerin hesaplarının yapıldığı şimdiki zamanın ağırlığına sahiptir. John Orr, "Bekleyişin, bir olay için beklemenin 'ölü' boşlukları, Antonioni'nin filmlerinde 'olay'ın kendisi kadar önemli ve canlı hale gelir" diye yazar. Antonioni'nin "Macera"da yer verdiği bu boşluklar melodram geleneğinde veya Klasik Amerikan Sinemasında yadırganacak türdendir. "Macera"daki bu tercih dramaturjiyi yerle bir edip farklı bir dramaturji yaratma arayışıdır. Geleneksel anlatım kalıplarına alışmış izleyicinin filmin içine girmekte zorlanmasının nedeni olan bu tercihler, bir yandan da lineer olarak nitelendirilebilir. Antonioni öyküden çok karakterlerin o anki ruh durumuyla ve hatta çoğu zaman hiçlikleri ile ilgilidir. Bu yüzden flash-back'lere rastlanmaz, zira Antonioni hafıza ile de ilgilenmez, hafızanın şimdiki zamanda varoluşunun silüetini yansıtmaya çalışır. Bir sene sonra gelen Resnais'nin belki de en önemli filmi olan "Geçen Yıl Marienbad'da"sı ise, alternatif dramatik yapı arayışı olarak "Macera" ile benzer noktalardan harekete başlayacak fakat flash-back'lerin hakim olduğu yapısıyla bambaşka bir noktada sonuçlanacaktır.

"Macera"ya dönecek olursak, filmin konvansiyonel film anlayışını alt üst eden dilinin en etkileyici unsurlarından biri olarak şu gerçeği fark ederiz: Antonioni anlatmaya çalıştığı şeyi görüntülerle anlatmaya çalışmaktadır. "Macera" ve takibinde gelen filmlerin müjdelediği yeni modern sinema, Hollywood temelli klasik anlatıdan kesin çizgilerle ayrılır. Fakat yine de sadece klasik olmadığı için modern değildir. Antonioni, "Modernliğin bunalımlarından biri, onun günlük hayatta kullandığımız teknolojilerdeki gelişmeye uygun yeni değer yaratmadaki başarısızlığında yatar" der. Modern toplumun bu değer bunalımıyla, insanlar arasındaki iletişim sorunlarıyla ilgilenir modern sinema. O dönemde yeni doğan modern sinemanın birçok yönetmeni farklı açılardan da olsa, bu değer bunalımını hedef alır. Daha kısa bir deyişle; modern insanı. Tıpkı Antonioni gibi, fakat ne "Macera" ne de diğer Antonioni filmleri son tahlilde eleştirel değildir. Antonioni, karakterlere ve onların duygusal durumlarına (hatta durumsuzluklarına) eğilir. Yukarıda sözünü ettiğimiz karakterlerin günlük hayatından çıkıp gelmiş o boşluklar da bunu en doğru yansıtacak olandır. Roland Barthes'in Camera Lucida'da belirttiği gibi, fotoğrafçılık dikkate değer olanı resmeder, fakat daha sonra ise resmettiği dikkate değer olanı yaratır. Antonioni'nin "Macera"da kabul görmüş kalıpları yıkıp yeni bir sinema dili arayışı bu yüzden çok önemlidir.

Monica Vitti, Antonioni'nin daha sonraki yıllarda da vazgeçemediği bir oyuncu oldu.

Film geleneksel anlatıya karşı bir meydan okumaydı.

"Macera"da, burjuvazinin maddi zenginlik ile kültürel zenginlik arasındaki bozuk maneviyatının ifade edilişine gelmişken, modern sinemanın doğuşunda bir ayrımı yapmakta fayda var. Amerika, Doğu Avrupa ve Asya'da gelişen modern sinema, ideolojileri, dini, iktidarı, otoriteyi, hatta Thomas Hobbes'un simge terimi ile ifade edecek olursak Leviathan'ı sorgulayarak kendi dinamiklerini bulmuştur. Batı Avrupa'da ortaya çıkan modern sinema ise dinamiklerini sosyal sınıf teşekkülüyle yaratır. Bu sinemada din ve iktidar belki yine sorgulandı ama daha çok, büyük bir hızla özgürleşen ve bireyselleşen toplumda kaybolan değerler ya da Antonioni'nin anlatmaya çalıştığı gibi modern dünyanın yeni değer yaratmadaki başarısızlığı gözler önündeydi. O yıllarda burjuva toplumunun çelişen değerleriyle hesaplaşan modern sinema, varoluşunu bu çelişkiye ve savaş sonrası modern toplumun kayıtsızlığına getirdiği yıkıcı eleştiriler ile tamamladı. Sinemada bu şekilde ortaya çıkan bu oluşumla Theodor Adorno'nun şu sözleri arasında köprü kuracak olursak Adorno şöyle demektedir: "Modern sanat, kendi büyüsel anı aracılığıyla büyüsü bozulmuş dünyanın büyüsel mülkiyet fetişizmini önlemeye çalışır". Bu konuda Antonioni didaktik ve eleştirel olmaktan uzak dursa da, oluşumunda büyük bir pay sahibi olduğu modern sinemanın içinde değerlendirilecek bir sürü film, büyüsü bozulmuş bu dünyaya sert eleştiriler getirecektir. Antonioni "Macera"da kusursuz olarak yaptığı gibi karakterlerin duygularına, yabancılaşmaya ve iletişimsizliğe konsantre olacaktır. Bunu metinlerle veya melodram geleneğinin hantal yüz mimikleri ile yapmak yerine görsel olarak gerçekleştirecektir. Hatta Seymour Chantman şöyle der: "Antonioni'nin filminde diyalog olsa bile, bu diyaloğun iletişim sağladığına dair bir garanti yoktur". "Macera" şüphesiz böyle diyaloglarla ve muhteşem oyunculuk performanslarıyla doludur. Dönemin Cahiers du Cinema eleştirmenleri modern sinemayı bir ölçüde modern kadın figürüyle de değerlendirmeye almıştır. Zira kadının elde edeceği her türlü "güç"e paranoyak bir şüphe ile yaklaşan savaş sonrası erkek-egemen toplumun bu görüşleri Amerika'da film-noir'ın (kara film) oluşumunda rol oynuyordu. Bu bağlamda Cahiers du Cinema eleştirmenlerinin ve Fransız yönetmenlerin film-noir (kara film) janrını çok önemsemesi boşuna değildir. Bu bağlamda "Macera"da Monica Vitti, Resnais'nin ilk filmi "Hiroşima Sevgilim"deki Emmanuel Riva ile birlikte sinemanın ilk ehemmiyetli modern kadın figürlerinden birini oluşturur.

İşte "Macera" böyle bir inşa süreci içerisindeki modern sinemanın ateşleyici zirve noktalarından biriydi. "Macera"da burjuva toplumunun içinde bulunduğu durum çarpıcı bir şekilde yansıtılır. Ancak Antonioni daha da öteye giderek sinemasal anlatım araçlarıyla duyulara hitap eder. "Macera"da Antonioni'nin ilgilendiği temalar, filmin görüntüleri, unutulmaz planları, dramatik yapı arayışları, evet belki Peter Weir'den Michael Haneke'ye, Wim Wenders'ten Theo Angelopoulos'a kadar sayısız yönetmeni etkiledi fakat asıl önemlisi sinema sanatını direkt olarak etkiledi ve gidişatına müdahalede bulundu. ■

Franchising verilir

Alman sinemasının bildiği yoldan şaşmayan, provoke etmeye düşkün, tam da bu sebeplerden ötürü kendine özgü bir takipçi kitlesine sahip yönetmeni Christoph Schlingensief, Almanya'nın birleştiği günlerde çektiği "ALMAN ELEKTRİKLİ TESTERE KATLİAMI"nda (Das Deutsche Kettensägen Massaker) ülkesine son derece acımasızca yaklaşıyor ve karamsar ancak bir o kadar komik bir manzara sunuyordu.

ENGİN ERTAN

"Teksas Elektrikli Testere Katliamı"nın yeni birleşmiş Almanya'ya uyarlanmış hali ilginç bir seyirlik.

Provokasyon Schlingensief filmlerinin ayrılmaz bir parçası.

Bir zamanlar Doğu Alman vatandaşıydılar.

Wolfgang Becker'in tüm dünyada ses getiren filmi "Elveda, Lenin!"i izleyeli neredeyse bir yıl oluyor. İsterseniz biraz geçmişe gidelim; Leander Haussmann'ın "Sonnenallee"sini (1999), hatta zamanında epey ses getirmiş Peter Timm'in "Go Trabi Go"sunu (1991) geride bırakalım. 1989 yılının güzündeyiz. Berlin Duvarı yeni yıkılmış, sınırlar açılmış ve Doğu'dan Batı'ya doğru bir göç başlamış durumda. Bir yandan "Wir sind das Volk" (Biz Halkız) sloganları ortalığı çınlatırken, diğer yandan marşlar söyleniyor. Çoğu kişi Almanya'nın yeni süper güç haline geleceği ve her şeyin çok güzel olacağı inancında. Tam anlamıyla bir "enfant terrible" (yaramaz çocuk) olan yönetmen Christoph Schlingensief ise tüm bu karmaşaya kendince bir cevap vermeye karar veriyor. Aşağı yukarı aynı günlerde, Berlin'deki Kino 69'da Uli Hanisch (kendisini, "Prenses ve Şövalye" veya "Cennet" gibi Tom Tykwer filmlerinin prodüksiyon tasarımcısı olarak tanıyor olabilirsiniz) ile beraber düzenledikleri özel bir programda Tobe Hooper'ın "The Texas Chainsaw Massacre"ını ve onun 1986 yapımı devam filmini bir kez daha izliyor. Tam da bu noktada kafasında her şey yerli yerine oturuyor; "Alman Elektrikli Testere Katliamı", neden olmasın?

"Das Deutsche Kettensägen Massaker", tiyatro ve sinemada yaptığı sıradışı işlerle ülkesi Almanya başta olmak üzere çoktan kült mertebesine ulaşmış Christoph Schlingensief'in en bildik filmlerinden birisi. Schlingensief'in kendisinin de ifade ettiği gibi, çabucak kotarılmış, hayli düşük bir bütçeyle gerçekleştirilmiş bir prodüksiyon bu. Neredeyse çalakalem yazılmış senaryosundan da fazla şey beklememekte fayda var. Zaten Schlingensief için esas önemli olan aman aman bir hikaye anlatmak değil, daha ziyade fazla zaman kaybetmeden mevcut durum hakkında kendi görüşünü ifade etmek. Bu nedenle çoğu tanıdıklarından oluşan bir kadro ayarlayıp, filmin çekimlerine başlıyor. 1991 yılında tamamlanan film, aynı yıl Şubat ayında Berlin Film Festivali'nde gösteriliyor. Filmin etraflı bir hikaye anlatmadığını söylemiştik. Her şey daha ziyade bir fikir etrafında gelişiyor. Almanya'nın birleşmesi ertesinde Doğu'dan Batı'ya göç edenler arasında Clara (Karina Fallenstein) da vardır. Önceden kapağı Batı'ya atmış, yıllardır görmediği erkek arkadaşı (Artur Albrecht) ile sonunda buluşabilecektir. Eski Doğu'daki kocasını (aktris Susanne Bredehöft hem erkek kılığında bu karakteri, hem de filmin ilerleyen bölümlerinde lezbiyen Margit'i canlandırıyor) öldürdükten sonra soluğu artık geçerliliği kalmamış sınır kapısında alır. Ancak ortamda gerçek bir kaos hüküm sürmektedir. Trabileri ile Batı'nın yolunu tutan kimi Doğu Almanlar, tatsız bir sürprizle karşılaşırlar, tıpkı Clara ve sevgilisi Arthur gibi. Sınır kapısının yakınına mevzilenmiş, arıza bir aile Doğu'dan gelen misafirleri kaçırmakta ve elektrikli testere ile parçaladıktan sonra onlardan sucuk yapmaktadır. Filmin pek şenlikli gözüken bu fikri, daha ziyade John Waters'tan Peter Jackson'ın ilk dönemine kadar uzanan bir zevksizlik ve çığlık içerisinde işleniyor. Pek de inandırıcı gözükmeyen ancak yine de hassas mideli seyircileri rahatsız edebilecek efektler, kötü bir ışık ve yorucu bir görüntü yönetimi filmin atmosferini oluşturan başlıca unsurlar. Ancak Schlingensief'in tüm bu tercihleri sebepsiz yere değil. Kendisi birleşme sonrasında yaşananları (veya yaşanacağını öngördüklerini) olabildiğince karamsar bir bakış açısıyla anlatmaya çalışıyor. Ancak mizah duygusu da filmden eksik değil. Tek sorun, gördüklerinize gülüp gülemeyeceğinizde.

Belki biraz Christoph Schlingensief'ten bahsetmekte de fayda var, zira kendisi ülkemizde tanınan bir yönetmen değil. 1960 yılında Oberhausen'da dünyaya gelen Schlingensief bir eczacı ve hemşirenin oğlu. Amatör film klüplerinden, Werner Nekes'in asistanlığına uzanan bir kendini geliştirme safhasının ardından '80'li yılların başlarında yönetmenliğe geçiyor. Schlingensief'in kendine has estetik anlayışı (ki bunun için rahatlıkla anti-estetik de diyebiliriz) ve filmlerindeki provokatif tavrı elbette çeşitli tepkiler çekiyor. Grafik şiddet ve çıplaklık, kü-

Filmde ucuz ama mide bulandıran özel efektler var.

Alfred Edel garip ağabey rolünde.

Batı'ya doğru mutlu mesut yola koyulan Doğuluları tatsız bir sürpriz bekliyor.

fürler, ucuz efektler, özetle "trash" diye tabir edilen sinemanın tüm özellikleri onun filmlerinin de ayrılmaz birer parçası. Aynı sebepten ötürü seveni kadar kendisinden ve yaptığı işlerden nefret edenler de mevcut. Ancak Schlingensief'in zamanla Almanya'da ve başka ülkelerde entelektüel çevrelerde de kabul gördüğünü, üzerine yazılan inceleme ve makaleler bir yana, '90'ların ikinci yarısından bu yana Berlin'de Volksbühne'de yönetmenlik yaptığını, zamanında Offenbach'ta ve Düsseldorf'ta sinema dersleri verdiğini eklemek gerek. Elbette sahnelediği tiyatro oyunlarının da filmlerine benzer bir yapıda olmaları, farklı medyaların birarada kullanıldıkları, yer yer grand guignol'a yaklaşan grotesk şovlar şeklinde tanımlanmaları pek şaşırtıcı değil. Ayrıca kendisinin Almanya'da bir önceki seçimlerde Chance 2000 diye bir parti kurduğunu ve bu partinin seçim yasalarındaki bazı boşluklarla dalga geçen bir proje olduğunu (seçmenlerin kendilerine oy vermelerini öneren bir kampanya) eklemekte fayda var. Zira politika Schlingensief için gayet önemli. Kimileri onun filmlerindeki tavrı yüzeysel bulsalar bile, Schlingensief Almanya'nın tarihini ve siyaseti didiklemeyi ısrarla sürdürüyor.
Bu noktada "Das Deutsche Kettensägen Massaker"e dönebiliriz. Film açık şekilde birleşmenin Doğu'ya yaramayacağını ve durumun eski Doğu Almanların sömürülmesine varacağını öngörüyor. Aradan geçen 14 yıl sonrasında yaşananlara baktığımızda Schlingensief'in yanlış bir saptamada bulunduğunu söylemek çok zor. Hemen bu noktada filmin, Schlingensief'in Almanya üzerine çektiği bir üçlemenin ikinci halkası olduğunu da belirtelim. Öncülü "100 Jahre Adolf Hitler- Die letzte Stunde im Führerbunker" iken, takipçisi "Terror 2000 - Intensivstation Deutschland". Bu üçleme çerçevesinde yönetmen III. Reich'ın son günlerinden girip, '90'lı yıllarda eski Doğu Almanya'da güç kazanan Neo-Nazi hareketinden çıkıyor. "Das Deutsche Kettensägen Massaker" ise birleşme esnasında yaşananlarla bu sürecin ortasında yer alıyor.
Filmin anti-estetik ve provokatif yapısı, bütününe yayılmış olan alaycı tavrı ve kolay hazmedilemeyen mizah duygusu kadar, oyuncu kadrosunun da kazandığı kült statüsünde etkisi var. Özellikle Alexander Kluge'nin filmlerinden tanıdık bir yüz olan Alfred Edel, cani ailenin reisi pozisyonundaki ağabeyi canlandırırken, Fassbinder'in oyuncu grubundan kimi isimler de kadrodaki yerlerini alıyorlar. Volker Spengler zihinsel özürlü kardeşi, Irm Hermann ise akıllara zarar bir sınır görevlisini canlandırıyor. Schlingensief'in favori oyuncularından olan Udo Kier ise kısa ancak akılda kalacak bir rolde boy gösteriyor. Önce saçlarını ateşe veriyor, daha sonraysa bir elini satırla kesiyor. Bu arada Kier filmde yönetmen asistanı olarak da görev almış durumda. "Das Deutsche Kettensägen Massaker"in her zevke hitap etmeyen bir film olduğu aşikar. Bu zor ve nev-i şahsına münhasır filmi tamamlamak için sağlam bir mideye, sağlam sinirlere ve yoğun bir merak duygusuna sahip olmanız gerek. Ancak ilgiye değer bir isim olan Christoph Schlingensief ile tanışmak için de yerinde bir seçim. Yönetmenin "The Texas Chainsaw Massacre" kadar, Hitchcock'un "Sapık"ından da esinlendiğini görebileceğiniz gibi, filmde "Hänsel ve Gretel" başta olmak üzere çeşitli masallara göndermeler de yakalayabilirsiniz. Ayrıca böylesine temiz yüzlü genç bir adamın aklında ne gibi hinlikler dolaştığını görmenin sizleri yeterince şaşırtacağına emin olabilirsiniz. Onu avant-garde'a dair teoriler içerisinde değerlendirip yüksek bir yere oturtmak veya çöplüğe layık görmek de size kalmış. Daha sonraysa bir kademe atlayabilir ve ileride bu sayfalara konuk olması muhtemel, Almanların bir diğer kötü çocuğunun, Jörg Buttgereit'ın filmlerine geçiş yapabilirsiniz. Filmin bir kopyasını nasıl elde edebileceğinize gelince... "Das Deutsche Kettensägen Massaker"in DVD kopyası, Schlingesief'in filmlerini bir seri halinde sunmaya başlayan Filmgalerie 451 şirketince Ekim ayı içerisinde Almanya'da piyasaya sürüldü. Filmi İngilizce altyazılı olarak izleme seçeneğinin de yer aldığı bu DVD'ye www.amazon.de adresinden ulaşabilirsiniz.
Beğeneceğinizi garanti etmiyor sadece meraklılara öneriyoruz. Dolayısıyla risk size ait.

Udo Kier'in filmdeki rolü kısa ama akılda kalıcı.

Garip ailenin insanlardan sucuk yaptığı mezbaha böyle bir yer.

Christoph Schlingensief.

Alfred (Yanlarından geçen Doğu Alman çifte): Kaç kilosunuz? Kadın: Sizi hiç ilgilendirmez. Özel hayata saygı!

ALMAN ELEKTRIKLI TESTERE KATLIAMI
(Das Deutsche Kettensägen Massaker)
Yönetmen: Christoph Schlingensief. **Yapımcı:** Christian Fürst. **Senaryo:** Christoph Schlingensief. **Görüntü Yönetmeni:** Christoph Schlingensief ve Voxi Bärenklau. **Kurgu:** Ariane Traub. **Prodüksiyon Tasarımı:** Uli Hanisch. **Müzik:** Jacques Arr. **Kostüm Tasarımı:** Ariane Traub. **Oyuncular:** Karina Fallenstein (Clara), Alfred Edel (Alfred), Volker Spengler (Hank), Brigitte Kausch (Brigitte), Susanne Bredehöft (Margit/Clara'nın Kocası), Dietrich Kuhlbrodt (Dietrich), Artur Albrecht (Artur), Reinald Schnell (Kurti), Udo Kier (Jonny), Irm Hermann (Sınır Görevlisi). 1991 Almanya yapımı, 63 dakika.

Bir sürprizim var

Son yıllarda alıp başını giden sürpriz son furyası "Karanlık Sırlar", "Köy" ve "Testere" filmlerinde de karşımıza çıkıyor. Farklı anlayışlara sahip, korku gerilimin değişik alt türlerinden gelen bu filmlerin en önemli özelliği yönetmenlerin stilleri. KEREM AKÇA

"Köy"

Her şeyden önce, sözünü ettiğimiz üç filmde de yönetmenlik sanatının etkilerini derin bir şekilde hissettiğimizi söylemek zorundayız. Sürpriz sonların bu kadar etkili ve mantıklı olmalarında üç ismin de katkıları büyük. M.Night Shyamalan "Köy"de kamerasını az ve öz hareket ettiriyor; genellikle geniş açı objektifleri kullanıyor ve uzun planlara başvuruyor. Tekinsiz köy atmosferini yaratmakta başarı sağlayan Shyamalan'ın kritik anlardaki slow-motion kullanımı da bu "psikolojik ütopya"nın gerçekliğini zedelemekte fayda sağlıyor. Bir psikolojik deney olarak düzenlenen filmde "masquerade" olarak kullanılan "kurt adam" imgesi kolay kolay gösterilmiyor. Bu da hem sürpriz sonu hazırlıyor hem de filmi klişelerden koruyor. Aynı zamanda "kurt adam" mitini karakterlerin psikolojilerinin bir dışavurumu olarak hikayesine yerleştiriyor. "Kurt" imgesi, köy halkının içinde muhafazakar görüşe karşı ayaklanan insanların kendilerini ifade etmelerinin simgesi olarak seçiliyor.
Shyamalan, her filminde olduğu gibi bu filmde de kendine küçük bir rol veriyor. Bir taraftan Hitchcock'a gönderme yapıyor, diğer bir taraftan ise kendi "auteur" egosunu ortaya koyuyor. Böylece "O ütopik dünya benim yarattığım gerçek olmayan bir dünyaydı, psikolojik bir deneydi" demiş oluyor. Sürpriz sonu da kendi kuruyor. Yaptığı hamleyle yarattığı kurmaca dünyanın gerçeğini gösteriyor ve böylelikle filmin dramatik yapısına müdahale ederek, her şeyi ters yüz etmiş oluyor...
Geçen yıl İstanbul Film Festivali'nde "3" filminin "Memories" bölümü ile stil oyunlarına meraklı bir yönetmen olduğunu gösteren Ji-Woon Kim, bu yönünü "Karanlık Sırlar"da da ortaya çıkarıyor. Yönetmenin sinemasında renkler, farklı kamera kullanımları ön plana çıkıyor. Filmin tamamını başkarakterimiz Soo-mi'nin bakış açısından görüyoruz. Ancak bunu filmin sonunda farkedip, parçaları birleştiriyoruz. Aslında baştan itibaren ipuçlarını veren yönetmen, asıl son yarım saatte uzun bir nokta koyuyor. Bu uzun noktayı koyarken hala kafada soru işaretleri bırakan bir sinema diline başvuruyor. Flashbackler, öznel bakış açısı ve nesnel anlatım arasındaki geçişlerle hikaye kurgusunu karmaşık bir hale sokuyor. Yönetmen, filmin ilk bir saatinde "Köy" ve Shyamalan filmleri ile Hideo Nakata'nın korku filmlerinde rastladığımız tekinsiz atmosferi kuruyor. Düşük tempoyla geçen bu bir saatin içine ise "intercutlar" dediğimiz ara planlarla flashbackler giriyor. Evde yaşayan bir hayaletin varlığının hissettirilmeye çalışıldığı sekanslar ve "öznel" rüyalar birbirini takip ediyor. Bütün bu soru işaretleri silsilesi yaratma çabası, sürpriz sona doğru gidildiği hissini veriyor. Eve girerken iki boş salıncak görüyoruz. İki kardeşin annebabadan sonra geldiğini, yalnız başlarına deniz kenarına gitmelerini, regl dönemlerinin aynı zaman dilimine denk geldiğini görüyoruz. Böylece filmin devamı için düşünmeye itiliyoruz. Filmin sonu, Takashi Miike'nin "Audition"ındaki, Hideo Nakata'nın "Ringu"sundaki, Shyamalan'ın "Altıncı His"i veya "Köy"ündeki gibi bir anda dingin temponun bozulup arkasındaki gerçekliğin ortaya çıkması ile bağlanmıyor. Bu filmlerin aksine, "Karanlık Sırlar"da görsel yapı, git gide değişken ve stilize bir hal alıyor. Böylece son, tam anlamıyla somut olarak verilmiyor çünkü biçim öne çıkıyor ve kafaları daha da karıştırıyor. Kaldı ki "anne" konusuyla ilgili soru işaretlerini hala taşıyoruz. Ama filmin "öznel bir görsel yapı"ya oturtulduğu gerçeğini kavrıyoruz. Sonuç olarak stile önem veren bir yönetmenin elinde yeniden şekillenen sürpriz sonlu bir "perili ev" hikayesi duruyor karşımızda.
"Köy"de ise aynı şekilde muhafazakar bir köy üzerine kurulan hikayenin, "kurt adam" imgesi ve korku öğeleriyle ne denli farklı bir noktaya gittiğini görmekteyiz.
"Testere" ise sadece 1 milyon dolar harcanmış bir ilk film. Geçen yıl Sundance'de ilk gösterisi yapılan film, "Çığlık" ile başlayan "slasher" furyasında öne çıkan bir yapım. "Çığlık" ve "Final Destination" ile beraber bu furyanın en kayda değer yapımı olarak gösterilebilir. Slasher / giallo / film-noir karışımı diyebileceğimiz "Testere", içinde Argento'dan ve birçok korku filminden öğeler taşıyor. Bu yönüyle "pastiş" denilebilecek bir film ile karşı karşıyayız. "Çığlık"ı da etkisi altına alan tedirgin edici katil sesi, Argento'nun "Tenebre"sinden alıntılanıyor. "Texas Chainsaw Massacre"ın elektrikli testeresi, testereye dönüşüyor. "Seven"daki kendi suçları nedeniyle öldürülen kurbanlar motifini burada da görüyoruz. "My Little Eye"daki gözetleme mantığı da filmin genel yapısı içine yerleşmiş durumda. James Wan, iki kurbanını klostrobik bir mekana yerleştiriyor. Hikaye kurgusunu ise onların buraya nasıl düştüklerini anlatmaları üzerine inşa ediyor. Hikaye, yan karakterlerle genişlik kazanıyor ve sonuçta tam bir çorap söküğüne dönüşüyor. Özellikle cinayet tasarımlarıyla dikkat çeken Wan, "Jigsaw" adını koyduğu katilinin yüzünü hiç göstermiyor veya gösterir gibi yapıyor. Sadece bir maskenin konuşması aracılığıyla katilin iletişim kurduğunu görüyoruz. Böylece son dönem korku filmlerindeki mantığı yineliyor. Aslında katilin bir yüzü var ama en umulmadık yerde ve gizli bir şekilde duruyor. Üstelik bulmacanın

"Karanlık Sırlar"

parçalarını birleştirince; "O parçayı nereye koyabiliriz" düşüncesi de kafamızı kurcalıyor. Ancak film, bir süreden sonra katili göstermiş gibi yapıyor. Bu nedenle de bu soru aklımızdan siliniyor. Ama elbetteki senaryodaki her şeyin bir amacı var. Üstelik filmde "hikaye kurgusu", "Karanlık Sırlar"daki gibi farklılaşabiliyor. Bu iki düşmüş karakterin yanısıra o mekanda bir de kanlar içinde yatan silahlı bir kişi var. Bu kişi için "muhtemelen katil, onu da buraya getirmiştir, cezayı üçüne beraber kesecektir" düşüncesi içine giriyoruz. Ancak iki kurbanın hikayelerini dinledikten sonra böyle bir şey öğrenemiyoruz. Böylece katil aslında en aranmadık yerde ortaya çıkıyor. İki kurbanıyla beraber aynı ortamda kanlar içinde savunmasız bir şekilde yatıyor. Sadece cinayetlerinin olay örgüsünü kuruyor, planlarını yapıyor. Yani, "Halloween"in Michael Myers'ı veya "Texas Chainsaw Massacre"ın Leatherface'i gibi kendini hissettiren klasik bir slasher katili yok karşımızda. Tam tersine "Seven" gibi neo kara filmlerde rastlayabileceğimiz bir katil var.
Sonuçta üç filmde de bir "puzzle" sunuluyor. Küçük ipuçlarına dikkat eden, kafasını sürekli meşgul eden ve her ayrıntıya bir sebep arayan izleyici için sonlar, şaşırtıcı olabilir ama sürpriz olmayacaktır. "Testere"de, bu mekandaki üçüncü adam kim? sorusunun sürekli kafa kurcalaması, "Karanlık Sırlar"da eve kızlar ile anne-babanın ayrı ayrı gelmesinin aklımızda yer etmesi, "Köy"de ise "kurt adam" kıyafetinin bir süre sonra gösterilmesi, beyin jimnastiği yapmamızı sağlıyor. Böylece, bu soru işaretleri bizi sürpriz sonu çözmeye götürür. Ama elbette ki adı üstünde "sürpriz" son...

"Testere"

Hazırlayan: Burçin S. Yalçın
burcyalc@hotmail.com

Arızalı yaramaz

Hollywood çevrelerinde artık neredeyse fıkralaşan bir hikaye var: "Olağan Şüpheliler" gösterime girdikten sonra Sienna Miller bir gün barda Kevin Spacey'ye rastlar. Heyecanla aktörün yanına yaklaşır ve oturur. "Elimde şampanyamla bir barda Kevin Bacon'ın yanına oturduğuma inanamıyorum!" der. Spacey "Spacey" diye kibarca düzeltir. Sienna bozuntuya vermeden "Ya, öyle, değil mi?" diyiverir.

28 Aralık 1981 New York doğumlu genç kız bu gafı patlattığında henüz reşit bile olmamıştı muhtemelen ama karakterindeki tezcanlılığı ve şaşkınlığı iyi betimleyen bir hikaye bu. Babası banker, annesi bir nev'i sanatçı. Onların erken boşanmaları yeniyetmelik dönemini İngiltere'de geçirmesine vesile oldu. Annesi tiyatroyla içli dışlı olduğundan o da sahne kenarlarında çok vakit geçirdi. Büyüyünce New York'a dönüp Lee Strasberg Tiyatro Enstitüsü'ne girdi. Aralarında Anthony Mingella'nın da bulunduğu birçok ünlü yönetmenin oyununda yeraldı. Modellikten kaçınması mümkün değildi; 1.68m olmasına rağmen cool haliyle Select Model Management ajansının sahibi Tandy Anderson onu kaptı.

İngiltere'ye tekrar bu yüzden döndü. Başta Coca Cola olmak üzere birçok reklam filminde ve bir de Pirelli'nin 2003 takviminde onu görebilirsiniz. Bağımsız İngiliz yapımı "Joy-Rider"da küçük bir rol buldu; 2002'de... TV dizilerine sıçradı. Derken Paramount'un yedi yıllık bir sözleşmeyi önüne koymasıyla Fox'un "Keen Eddie" dizisine başladı. Londra'da görevli New York'lu bir polisle sevgi-nefret temelinde bir ilişki yaşayan bir genç kadını canlandırdığı bu rolde iyi eleştiriler almasına karşın dizinin ömrü uzun olmadı. 2004'te İngiltere yapımı suç filmi "Layer Cake"te gene küçük bir rolü vardı. "Keen Eddie"deki karakterine yakın bir arızalı rol ise son olarak "Alfie"den geldi. Şu sıralarki erkek arkadaşı Jude Law'la da o filmin setinde tanıştılar. Aktör, Sadie Frost'tan boşanalı çok olmamıştı. Şubat ayında Türkiyeli sinemaseverin de önüne sürülecek filmde Jude ile Sienna son derece arızalı bir ilişkinin farklı uçlarını yaşıyorlar. Yönetmen Charles Shyer onların ilişkilerini anlattığı bölümü müthiş bir dinamizmle yansıtıyor.

Henüz çok boyutlu bir oyunculuğunu göremedik -gerçi önümüzde önemli filmleri olacak- ama arızalı kızlarda çok işe yarıyor. Ayrıca giyim kuşamı da Batı basınında çok yazılıp çiziliyor. Hele bu ilişkiden sonra... Öyle ki, Kate Moss'u taklit ettiğinden bile bahsedildi. Ama verdiği söyleşilere baktığınızda akıllıca şeylere rastlarsınız. E bizi de zaten üzerine giydiği karakter ilgilendiriyor, kumaş değil!

http://www.sienna-online.org/
http://www.maximonline.com/girls_of_maxim/html/girl_969.html
http://www.broken-tears.org/fan/judesienna/
http://hasatak.tripod.com/

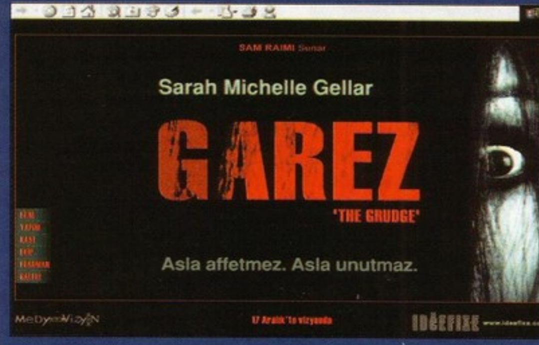
Batı basını şu sıralar gözünü ondan alamıyor!

Kutup çizgisi maceracıları

Robert Zemeckis hep teknolojiyle içiçe bir sinema yaptı ve bu sefer "performans yakalama" tekniğinden hareketle heyecanı bol bir Noel filmi çekmiş. Chris Van Allsburg'un 1985'te yayımlanan aynı adlı çocuk romanından Zemeckis ile bir önceki filmi "Cast Away / Yeni Hayat"ta da çalıştığı William Broyles Jr.'ın uyarladığı senaryo, yılbaşının hemen ertesinde Türk sinemaseverler için de dizginlerinden boşalmış bir serüven işlevi görebilir. Tom Hanks'in projede yoğun bir biçimde görev aldığını, filmin orijinal seslendirme kadrosuna şöyle bir baktığınızda bile anlayabilirsiniz. Warner Bros. Türkiye'nin hazırlattığı bu resmi site sizi prodüksiyonla ilgili epeyce bir bilgi sahibi yapıyor.
http://www.kutupekspresi.com

Sürüngen kadının ürperten adımları!

Japon sineması Hollywood'a bir ton malzeme tedarik etmeye başladı, işe de en başarılı oldukları türden, korku filmlerinden başladılar. Şu sıralar gösterimde olan "The Grudge / Garez", "Halka"dan sonra bu furyanın öncü işlerinden sayılabilecek bir başka film. Orijinal filmin yönetmeni Takashi Shimizu tarafından yönetilen bu yeniden çevrimin başrolünde Sarah Michelle Gellar'ı seyrediyoruz. Afişinden başlayarak epeyce ilgi çeken filmin Türkiye ithalatçısı Türkçe bir resmi site hazırlamış. Filmin tamamen Tokyo'da geçen hikayesi Japonya'daki müstakil evlere dair izleyicide korku dolu anılar bırakabilir.
http://www.ideefixe.com/garez/

François Ozon'la bir kelime bir işlem

Dünya döndükçe Ozon da başımızda dursa ne iyi olurdu! Yeni filminin adı "5 Kere 2". Ve ticari gösterimde; Chantier Films'e avuç dolusu şükran! Yeni filminde 30'larındaki Gilles ve Marion'ın evlilik sürecine tersten bakan genç Fransız'ın yine formunda olduğu söyleniyor. Âşık bir çiftin ilişkisinin ayaktan başa anatomisi bu. Daha öğrencilik yıllarından itibaren tartışılan kısa filmler çekmeye başlamış, bunlarla uluslararası sinema arenasında epeyce dolaşmış, şimdi yedinci uzun metrajıyla karşımızda Ozon. Filmlerini çok seviyoruz çünkü hayatın içinden çıkardığı olağan hikayeleri olağandışı bir şekilde anlatmayı beceriyor her seferinde. Aşağıdaki adres ise onun resmi sitesi. Onu yakından tanımak isteyenlere müthiş bir rehber! http://www.francois-ozon.com

Mizah, eğlence, tempo ve aksiyon

Tüm malvarlığını kaybederek kalp krizinden ölen bir işadamının karısı, mafya dünyasının bir temsilcisi, marjinal bir modacı ve başmankeni, profesyonel bir soyguncu ve bir magazin gazetecisinin yolları, bir gece içinde kesişirse ne olur, diye soruluyor filmin basın bülteninde. Demek ki "Hırsız Var!" oluyor! High-definition teknolojisiyle çekilen filmin oyuncu kadrosundan birkaç isim sayalım da bu akıl almaz karışımla siz de bir süre haşır neşir olun: Haluk Bilginer, Mehmet Ali Erbil, Birol Ünel, Gamze Özçelik, Gülse Birsel, Fatih Akın, Dost Elver, Suna Pekuysal, Ahmet Mümtaz Taylan, Ayumi Takano... Türk filmleri hız kazanmışken "Hırsız Var!" hakkında da bir ön araştırma yapmakta yarar var! http://www.hirsizvar.com/

Hazırlayan: Burçin S. Yalçın
burcyalc@hotmail.com

Tippi Hedren

19 Ocak 1931'de İsveç asıllı bir ailenin çocuğu olarak Minnesota'da dünyaya gözlerini açan Nathalie Kay Hedren için "eğlence dünyası"na giden yol daha küçük yaşta başladı. Yerel moda dükkanları onu manken olarak kullanmakta sakınca görmediler. Sonra, babasının sağlık durumu bozulunca ailece Kaliforniya'ya taşındılar. Tippi -babası ona böyle sesleniyordu- modellik kariyerini New York'ta kovalamaya devam etti. Sapsarı ve düz saçları, düzgün fiziğiyle zaten moda alemine girmesi zor değildi. Eileen Ford'da başlayan modellik kariyeri tam 10 yıl sürecekti. Modelliğinin son demlerinde oynadığı reklam filmleri de onun cazibesini perçinledi.

Onlardan bir tanesini, yani NBC'de yayınlanan "Today Show"daki bir diet içecek reklamını 1961'de seyreden dünyanın en usta gözleri adeta büyülendi. Alfred Hitchcock, bir yıldız adayının başına pek sık gelmeyecek biçimde, hemen onunla temasa geçti ve özel bir sözleşmeyle Hollywood'a davet etti. Tippi Hedren'in sinema tarihinin en büyük ustasını ekran başında cezbetmesi ne kadar eşine az rastlanır bir vakaysa sonraki yıllarda sinema kariyerinin biraz da kendi isteği doğrultusunda ellerinden kayıp gitmesine izin vermesi ve kendisini hayır işlerine adaması da bir aktris için aynı ölçüde nadir rastlanacak bir olaydı. O sıralar bir sürü aktrisin çalışmak için can attığı Hitchcock'un yeni ve iddialı projesi "Kuşlar"ın -Vera Miles'ın hamileliğinden sonra askıda duran- ana kahramanı bulunmuş gibiydi. Daha doğrusu ustanın yeni Grace Kelly'si... Herkes böyle söylüyordu. Böylece, filmde canlandırdığı Melanie Daniels'ın çektiklerine eş değer ölçüde acılar çekeceği uzun ve zahmetli süreç başlamış oldu. Hitchcock yine tipik soğuk sarışınının içindeki fahişeyi ortaya çıkarma niyetindeydi. Tippi Hedren buna mükemmel biçimde hizmet etti. Hitchcock'un kadın aktrisleri ustanın 50'yi aşkın filmi boyunca hep en dikkat çekici öğeler olarak tasarlandılar. Fakat bunların hiçbirisi "Kuşlar"ın Tippi Hedren'i kadar sıkıntı yaşamamış olmalı! Bunun doruğa ulaştığı nokta Hitchcock'un kendisini ofise kilitleyerek sakındığı ve fakat başrol oyuncusu Hedren'i kuşların gagalarına maruz bıraktığı, bir tecavüzü andıran finaldeki meşhur çatı katı sahnesi.

Usta'yla son filmi "Marnie" oldu.

Çekimlerden sonra usta ondan hep hürmetle söz ederken Hedren yıllar sonra şöyle diyecekti: "Onunla çalışmayı sevmiştim; fakat beni takıntı haline getirmişti, gözlerini üzerimden alamıyordu. Ne yiyeceğimi, kiminle çıkacağımı bile söylüyordu. Ona hayatımla ilgili birşey anlatmıyordum çünkü sizi sinirlendirecek şeyleri bulup damarınıza basabilecek türde bir insandı. Beni kızdıracak şeyler söyleyebiliyordu. Karısı Alma bile 'Kusura bakma, Tippi' demişti. Setteki herkes bundan haberdar olsa da kimsenin ağzını bıçak açmıyordu."

Yine de Tippi Hedren'in "Kuşlar"daki performansı gözden kaçacak gibi değildi, Hitchcock'un kamerası gerçekten de onun üzerinde tutkuyla dolaşıyor, kuşların saldırdığı sahnelerde ise bu, yerini büyük bir acımasızlığa bırakıyordu. Sinemadaki en büyük ödülü olan umut vaat eden kadın oyuncu dalındaki Altın Küre'sini de "Kuşlar"la aldı. Ve sözleşmesinde bulunan bir filmlik zorunluluktan sonra bir daha Hitchcock'la çalışmadı. 1964'te gelen bu film "Marnie"ydi. Filmde kleptomanisi olan yeni evli bir kadını canlandırıyordu; kocasını ise Sean Connery... Adam karısını psikolojik problemleriyle yüzleştirmeye çalışıyor, gelgelelim bu pek kolay olmuyordu. Nedense "Marnie"yle "Kuşlar"a göre daha fazla takdir topladı. Bu sayede Tippi Hedren kariyerinde bir daha göremeyeceği bir zirveye ulaştı ve fakat yine de bundan sonraki ilk filmi üç yıl sonra bu kez bir başka ustanın, Charlie Chaplin'in son filmine rast geldi. Filmin adı "A Countess From Hong Kong"du; Chaplin'in son komedisinde Marlon Brando ile Sophia Loren gibi iki yaşayan efsanenin yanında oynasa da, Tippi Hedren'in ismi iki Hitchcock filminden sonra silinmeye başladı. Çekimleri Afrika'da yapılan 1970 tarihli "Satan's Harvest"ta yeni ilgi alanı artık doruğa ulaştı: vahşi kediler... Çekimlerin başında onlara ürkek yaklaşan Hedren sonradan onlara karşı büyük bir saygı beslemeye başladı. Bu saygı öyle bir boyuta ulaştı ki, uzun uzun onların vahşi yaşam içindeki durumlarını gözleyen aktris ömrünün geri kalanını onlarla geçirecekti. Hatta film projelerini buna göre seçmeye gayret edecekti.

Ünlü aktris Melanie Griffith'in de annesi.

1973'te 14 yaşındaki kızı Melanie Griffith'le "The Harrad Experiment"te oynadı. Kızı Melanie de ilerleyen yıllarda Hollywood'da "soğuk sarışın" olarak nam salacaktı. Yine Afrika'da çekilen "Mr. Kingstreet's War"da Hedren, Naziler'e karşı direniyordu. Sinemadan arta kalan vakitlerde ise dünyanın çeşitli bölgelerinde açlığa karşı gönüllü mücadeleler vermeye başlayan Hedren'in sonraki yıllarını daha ziyade fakir insanlara ve doğaya karşı duyduğu sorumluluk şekillendirecekti.

O sıralardaki kocası Noel Marshall'la yeni giriştikleri proje de payını bu aslan kükremesinden nasibini aldı: "Roar" (1981)... Filmi Los Angeles'ın 70 km kuzeyindeki Soledad Kanyonu'nda satın aldıkları bir arazide çekecekler ve başta Hedren ile Marshall olmak üzere oyuncu kadrosunun geri kalanı büyük ölçüde kendi akrabalarından oluşacaktı. Fakat proje sel ve yangın gibi tahrip gücü yüksek belalarla yüz yüze kaldı, tamamlandığında ise işe koyulduklarından bu yana beş yıl geçmiş, bütçe o yıllar için hayli hatırı sayılır bir hal almıştı. Filmin gişesi, çekimler sırasında şiştikçe şişen bütçeyi karşılamaya yetmedi. Bununla beraber, çekimler sırasında kullanılan hayvanların Soledad Kanyonu'ndaki mekanına dokunulmadı ve Hedren orada The Roar Foundation'ı kurdu. Kariyerinin geri kalanında da tüm şöhretini ve gücünü kamuoyunun dikkatini bu hayvanlara yöneltmek için kullanacaktı. İzleyen yıllarda "Foxfire Light", "Deadly Spygames" ve "In the Cold of the Night" gibi filmlerde küçük rollerde gözüktü. 1990'da kızı Melanie'ye yardımcı bir rolde "Pacific Heights"ta göründü. 1998'deki "I Woke Up Early the Day I Died" adlı komedi son yıllarda yeraldığı en önemli projeydi. '90'larda birçok televizyon ve dizi filminde, birkaç kısa metrajda da oynayan Tippi Hedren'i bu ay David O. Russell'ın "I Heart Huckabees"inde yine küçük bir rolde seyretme fırsatı bulacağız. Önümüzdeki aylarda yeni projeleri var ama bunlar bizim sinemalarımıza uğramayabilir. Bugüne dek dört eşi oldu: 1957'de doğan kızı Melanie'nin babası Peter Griffith'le (1952 - 1961), "Roar"la ticari bir yıkım yaşayana dek yapımcı Noel Marshall'la (1964 - 1982), 1985 - 1995 arası Luis Barrenecha'yla evli kaldı. Son evliliğini de Martin Dinnes'le 2002'de yaptı. Yaşamını 60'a yakın vahşi kediyle birlikte Soledad Kanyonu'nda kurduğu doğal alanda sürdürüyor. Onu hep kuşlarla boğuşurken hatırlayacağız!

Kariyerini ikinci plana atıp kendisini vahşi hayvanlara adadı.

"Kuşlar"la müthiş bir çıkış yaptı.

1963 THE BIRDS (KUŞLAR)
1964 MARNIE (HIRSIZ KIZ)
1967 A CONTESS FROM HONG KONG
1968 TIGER BY THE TALE
1969 THE MAIN AND THE ALBATROSS
1970 SATAN'S HARVEST
1973 THE HARRAD EXPERIMENT
1973 MR. KINGSTREET'S WAR
1976 ALLA DONDE MUERE EL VIENTO
1981 ROAR
1982 FOXFIRE LIGHT
1989 DEADLY SPYGAMES
1990 PACIFIC HEIGHTS
1991 IN THE COLD OF THE NIGHT
1994 TERESA'S TATTOO
1994 INEVITABLE GRACE
1996 CITIZEN RUTH
1998 BREAK UP
1998 I WOKE UP EARLY THE DAY THAT I DIE
1998 EXPOSE
1999 THE STORYTELLERS
2000 MIND RAGE
2003 SEARCHING FOR HAIZMANN
2003 DARKWOLF
2003 ROSE'S GARDEN
2003 JULIE AND JACK
2003 ICEMAKER
2004 RAISING GENIUS
2004 I HEART HUCKABEES
2004 RETURN TO BABYLON

Herşey Çok Güzel Olacak

Daha önce "Eşkıya"da yapımcılığı üstlenen Ömer Vargı yönetmen olarak ikinci uzun metrajı "İnşaat"ı 2003'te çekmiş ve hatırlayacaksınız film o günlerde İstanbul'da patlayan bombalara gişede yenik düşmüştü. Vargı'nın yönetmenliği denediği ilk film ise başrollerini Cem Yılmaz ile Mazhar Alanson'un paylaştığı "Herşey Çok Güzel Olacak"tı (1998). Cem Yılmaz çıkışlı hikayeyi senaryolaştıran Hakan Haksun, Ömer Vargı ve bizzat Yılmaz'ın kendisi olmuştu.
Film üç yıldır görüşmeyen iki kardeşin mafyanın kucağına adım adım düşmesini konu alıyordu. Birbiriyle taban tabana zıt iki kardeşten Altan (Cem Yılmaz) hayta olandır. Yıllardır hem ağabeyini hem de babasını arayıp sormadığı gibi karısı Ayla'yla (Ceyda Düvenci) da arası giderek açılmıştır. Ve çevresindeki tüm bu sevdiği insanları "bar açma" sevdasının peşinde boş yere koşarken kaybetme noktasına gelmiştir.
Ağabeyi Nuri (Mazhar Alanson) ise bir süre önce çalışmaya başladığı bir ilaç deposunda "yuvarlanıp gitmekte"dir. Hiç değilse uğraşacak bir meşgalesi ve yatacak bir yatağı vardır. Nuri ile Altan'ın yolları bir kafede Nuri'nin bilmeden içine düştüğü bir kavga nedeniyle kesişir. Sonra Altan ağabeyinin çalıştığı depodaki yasadışı ilaçlara göz koyacak, onun güvenini kazanmak için işi spor araba çalmaya kadar vardıracak, depodan arakladığı ilaçlara Bodrum'da bir alıcı bulacak ve bu başlarını fena halde belaya sokacaktır.
Cem Yılmaz, Mazhar Alanson, Ceyda Düvenci, Selim Naşit Özcan, Mustafa Uzunyılmaz ve Yaşar Güner filmin belli başlı karakterlerini canlandırıyorlardı. Alanson aynı zamanda müziklere de el atmıştı. Ülkemiz sinemalarında 27 Kasım 1998'de vizyona sokulan filmi Türkiyeli seyirci bağrına bastı. Filme kesilen 1 milyon 239 bin bilet, bu anlamda "Herşey Çok Güzel Olacak"ı belki bir "G.O.R.A." yapmadı ama bugün bakıldığında filmin, seyretmiş olan herkeste büyük bir sempati bıraktığı açıkça görülüyor. Öyküde yer yer başgösteren birkaç boşluğu ve küçük inandırıcılık sorunlarını görmezden gelirsek -ki film böyle bir hoşgörüyü hakediyor- karşımızda seyri zevkli bir komedi duruyor.
Ayrıca film daha adından başlayarak günümüz gençliğinin hayal dünyasını yansıtma gibi bir gayeyi de kendisine

- Abi yapmayın, var mı böyle birşey ya, benzin döküp adam yakılır mı abi, yapmayın ya!

dert edinmiş görünüyordu. Şu sıralar Türk dizilerinin aranan isimlerinden Nurgül Yeşilçay'ı tek bir planda tek bir replikle birkaç saniyeliğine de olsa bir hemşire rolünde seyretmek veya Selim Naşit Özcan'ın ölmeden önceki son sinema filminin bu olduğunu bilmek de altı yıl sonrasının seyircisi için sürpriz etkisi yapabilir.
Aşağıdaki sahneyi filmin sonlarında seyrediyoruz. Kahramanlarımız Altan ve Nuri, Bodrum'dan dönmüşlerdir. Altan "işlerini" halletmiş olmaktan kelli mesut, Nuri de orada tanıştığı Çinli sevgilisinden gayrı düşmekten dolayı mahzundur. Fakat Altan'ın Nuri'nin çalıştığı depodan yaptığı ilaç hırsızlığı ortaya çıkınca mafya içindeki "taş"lar birbirlerinden şüphelenmeye başlarlar. Altan'ın Bodrum'da "malı" sattığı Nusret ve adamı Celil ortalığı temizlemek için bizim "ekürileri" bulup ıssız bir arazide bir depoya kapatır, sorguya çekerler. Niyetleri bizimkileri canlı canlı cayır cayır yakmaktır. Son dakikada bir sürpriz imdatlarına yetişir ve ucuz atlatırlar.
Sahnede Yılmaz ve Alanson'un karşısında Nusret'i Mustafa Uzunyılmaz, Celil'i Cenk Varcan ve Tahir Baba'yı da Yaşar Güner canlandırmaktadır.

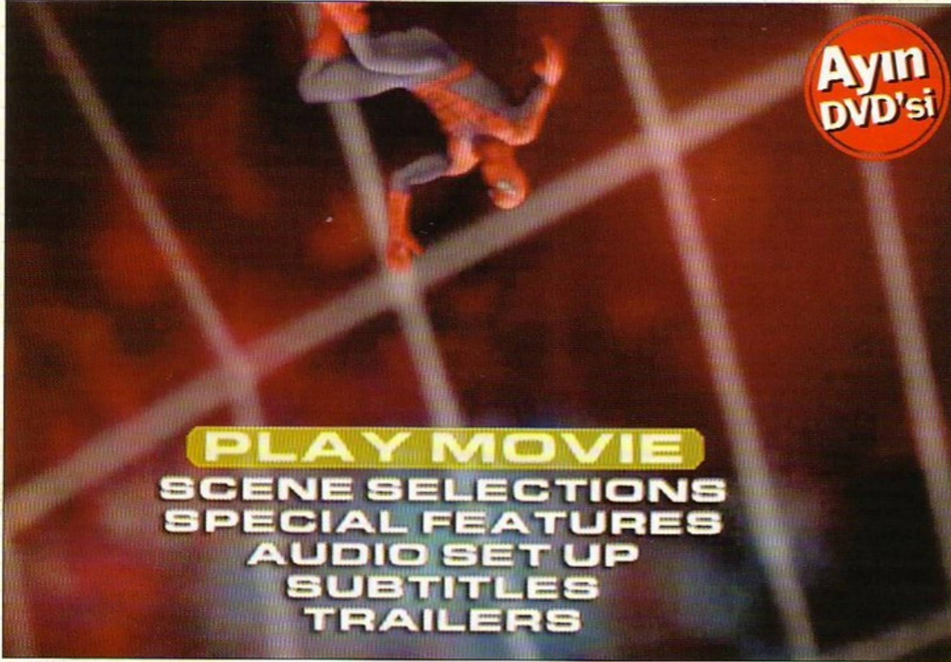

"Herşey Çok Güzel Olacak"ın 2. Bölge DVD'sini ülkemizdeki mağazalardan temin edebilirsiniz.

Nusret: Siz kimin malını kime satıyorsunuz lan ibneler!
Altan: *(Yakaran bir ses tonuyla)* Ya Nusret Abi, ben sana ne yaptım, yapılır mı bu? *(Üzerlerine benzin dökmektedirler)*
Nuri: Benzin!
Nusret: Bizim patronun malını araklayıp bana okuttun lan, daha ne yapacaksın!
Altan: Ne patronu abi ya, ne patronu ya!
Nusret: Sus ulan köpek! Tahir Baba'nın malıymış lan bana o getirdiğin ilaçlar!
Altan: Abi ne Tahir'i, tanımam etmem ya, gözünü severim ya!
Nusret: Lan sus ulan, durduk yerde benim de başımı belaya soktun lan göt!
Nuri: *(Şaşırmıştır)* Ne ilacı Altan?
Altan: *(Abisine)* Ya abi bir dakika ya! Bir dakika abi, birşey anlatıyorum bir dakika ya! *(Nusret'e döner)* Abi Allah belamı versin tanımam etmem ben Tahir'i! Ben İstanbul'da bir depodan aldım ilacı ya!
Nusret: Ne deposu lan?
Nuri: *(Şaşkınlığı artar)* Hangi depo bu Altan?
Altan: Ya bir dakika dur, birşey anlatıyorum adama ya!
Nuri: *(Altan'ı tokatlayarak)* Depoyu da mı soydun pezevenk?
Altan: Ya ne vuruyorsun be!
Nuri: Ulan bunu da mı yaptın? Bunu da mı yaptın ha? Kardeşlik mi bu?
Altan: Ya bir sussana, bir sussana!
Nuri: Kardeşlik mi bu? Bu nasıl iş ya! Kardeşlik mi bu! Nasıl soyarsın!
Altan: Ya sussana ya, sussana!
Nuri: Depoyu soydun, arabayı çaldın, bu nasıl iş ya!
Altan: Sussana, sussana bir dakika!
Nuri: *(Çığrından çıkmıştır)* Sen nasıl bir adamsın yav!
Nusret: Ne ağlaması lan, susun be!
Altan: Nusret Abi bir saniye, aramızda! *(Abisine döner)* Abi bak...
Nuri: Sen... Sen insan değilsin biliyor musun? Sen insan suretinde bir hayvansın!
Altan: Abi bak mevzuu bilmiyorsun, bir konuşma ya!
Nusret: Celil, dök ulan benzini!
Nuri: *(Altan'a öfkesi bir türlü dinmez)* Hırsız!
Altan: Ya abi yapmayın ya, lütfen ya, yok böyle birşey ya! *(Celil benzini üzerlerinden boca etmeye başlar)* Abi yap... *(Dökülen benzinden dolayı konuşamaz)* Abi yapmayın, böyle birşey var mı ya!
Nuri: Lan Altan, kendini de yaktın, lan beni de yakıyorsun!
Altan: Ya bir konuşma, gözünü seveyim ya abi!
Nusret: *(Benzini kastederek)* Celil bitmedi mi hâlâ?
Celil: *(Dökmeye devam etmektedir)* Kuru yerleri kalmasın abi!
Altan: Abi yapmayın, var mı böyle birşey ya, benzin döküp adam yakılır mı abi, yapmayın ya!
Nusret: Paralar nerde ulan? *(Telefonu çalar)* Has.ktir, kim ulan bu iş zamanı! *(Açar)* Alo, efendim! Tahir Baba; saygılar babacığım! Nasılsınız? E ne yapalım baba, uğraşıyoruz, iş güç! Tabii canım, nerde olacağım, Bodrum'dayım. Tabii! Tabii! *(Deponun kapısı hızlar açılır, içeriye Tahir ve adamları girer)* Tahir Baba?
Tahir: Bodrum'dasın ha? Bodruma gömeceğim seni, aşağılık puşt! *(Altan ve Nuri'ye döner)* Siz kimsiniz lan? *(İkisi birbirlerine bakarlar)*
Nuri: Biz bar işletiyoruz!
Tahir: S.ktirin gidin lan! S.ktirin! *(Hemen dışarı sıvışırlar)*
Altan: Kim bu adamlar ya?
Nuri: Bilmiyorum ki! Sucuk gibi olduk! *(İçeriden silah sesleri gelince arkalarına bakmadan kaçarlar)*

Hazırlayan: Kerem Sanatel
sanatel@superonline.com

Spider-Man 2 - Örümcek Adam 2 / 2004

Y: Sam Raimi
O: Tobey Maguire, Kirsten Dunst, James Franco, Alfred Molina, Rosemary Donna Murphy
Bölge: 2 122 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı / dublaj
Dolby Dijital 5.1
Geniş Ekran 2.40:1
Columbia Tristar HE Türkiye

Örümcek Adam'ın mükemmele çok yakın duran devam bölümü, "Superman 2" ve "X-Men 2" gibi, ilk filmlerin başarısını aşan bir çizgi roman uyarlaması olarak türdaşlarının yanında yerini aldı. Film bu kez o denli "plastik" görünmüyor; aksiyon sahnelerinin koreografisi, set tasarımları ve dijital efektlerdeki ustalık ilk filmde belirlenen çıtanın bir hayli üzerinde. Kimi öğeleriyle ilk filmin neredeyse aynısı bile sayılabilir: yine cayır cayır yanan bir bina, kurtarılması gereken Mary Jane, baş-kötü tarafından kötü emellere alet edilen başı belada bir toplu taşıma aracı (ilk filmdeki teleferiğin yerini hafif metro hattı alıyor) ve Parker-Jane arasındaki duygusal açmaz, senaryodaki yerlerini almışlar. Buna rağmen, çizgi roman karelerinin canlandığını düşündürecek kadar ayrıntılı planlanmış kadrajlar, hikayeye saklanmış ve neredeyse beş dakikada bir beliren şaka tadındaki esprileri / göndermeleri, üçüncü filmde ya da daha sonrasında karşımıza çıkacak karakterlerin (Lizard, Wolfman ya da Venom ve Hobgoblin) ipuçları, ilk filmde bazılarımızın almakta zorlandığı tadı bu kez vermeyi başaran ayrıntılar olarak göze çarpıyor. Spidey'nin kötülerle boğuşurken sarfettiği o güzelim monologlardan - bir tek sahne dışında - halen mahrumuz. Filmde "onur, dürüstlük, gerçek aşk, kahramanlık" tiradlarının bu kadar yoğun biçimde patlatılmasını yermemiz ise, karşımızda Amerikan popüler kültürünün en anıtsal sembollerinden birisi durduğu için, anlamsız kaçar. Dolayısıyla bu ve benzeri konulardaki sıkıntılarımızı, DVD'nin bize sağladığı imkanlardan faydalanarak bir çırpıda geçebiliriz. Her iki filmin de göz kamaştırıcı başarısından başı dönen Raimi ve ekibi, söylentilere göre, 6 filmlik bir seriye şimdiden garanti gözüyle bakıyorlar. Örümceğin evreni buna ve daha fazlasına imkan verecek kadar zengin. Ne var ki, baş düşmanlarının halen gıdım gıdım önümüze sunulmasına, çok kritik bir iç hesaplaşma öyküsü "Spider-Man No More!" macerasının daha ikinci filmde tüketilmiş olmasına bakınca insan ümitsizliğe kapılmıyor da değil hani. Beri yandan, yaratıcı ekibin bu hevese kapılmakta ne kadar haklı olduğunu gösteren bir yığın gerekçe, burada, önümüze sunulmuş vaziyette.

Ekstralar: Filmin bulunduğu birinci diskin etkileşimli izleme seçenekleri sayesinde, bütün filmi yapımla ilgili ilginç bilgilerin ekranın alt kısmında açılan pencereler vasıtasıyla aktarıldığı (İngilizce) "aydınlatıcı" yöntemle izlemek mümkün. İlk diskte ayrıca daha önce internet üzerinden izlenebilen ikişer dakikalık 4 yapım belgeseli yer alıyor. Bunlardan biri "San Diego Comic Con Fuarı"nda çekilmiş görüntüleri içeriyor. Serinin hayranlarının sabırsızlık nidalarına ve yapımcılara yönelttikleri sorulara yer verilmiş. İkinci diskte yer alan 126 dakikalık hacimli yapım belgeseli, hazırladığı DVD eklerinde esprili yaklaşımı ve kapsamlı malzemeleri biraraya getirme becerisiyle artık bir marka haline gelen Charles De Lauzirika'nın imzasını taşıyor. Bu her ayrıntıya ışık tutan keyifli belgesel 12 başlığa bölünmüş ve dilenirse ayrı ayrı izlenebiliyorlar. Bu başlıklar ve içerikleri şöyle: Raimi'nin Sunumu (6 dk.); Karakterler ve hikayenin oluşturulması (9 dk.); set tasarımları (12 dk.); kostüm tasarımı (13 dk.); Reji (14 dk.); örümcek kamerası - Spidey'nin aksiyon koreografisi (7 dk.); dublör çalışmaları (12 dk.); mekanik efektler (8 dk.); Kurgu (11 dk.); Görsel efektler (13 dk.); Ses tasarımı ve müzik (17 dk.); gala görüntüleri (5 dk.). Stan Lee ve John Romita başta olmak üzere, ünlü Örümcek-Adam çizerleri ve senaristlerinin katıldığı 15 dakikalık söyleşi bölümünde, "No More!" öyküsü baz alınarak Parker'ın psikolojisi değerlendiriliyor. Benzer bir söyleşi bölümü Doc-Ock (22 dk.) ve kadın karakterler (15 dk.) için de hazırlanmış. 14 dakikalık çok açılı izleme seçeneğinde ise filmde sadece 25 saniye yer tutan ancak çekimleri 8 gün süren bir sahnenin (suyun içinde geçen Doc-Ock / Spidey kapışması) setine konuk oluyoruz. Galeri bölümünde ise Alex Ross'un açılış jeneriği için hazırladığı flash-back çizimleri görülebilir. Silinmiş sahneler tabii ki yok. Çünkü Raimi ve Sony, onları Spider-Man 2.5 adıyla çıkartacakları Uzatılmış Versiyon'a saklıyorlar.

Diğer: 2 Sürpriz Yumurta (Bkz. Teknik Servis köşesi); oyuncuların ve teknik ekibin sesli yorumları; müzik videosu (Ordinary-Train); çekim hataları (8 dk.); konsol oyununun yapım belgeseli (4 dk.) ve fragmanı; DVD-Rom ekleri (eleştiriler, online oyun, Spider-Man 3'e ön bakış)

FİLM: ✪✪✪✪
GÖRÜNTÜ: ✪✪✪✪✪
SES: ✪✪✪✪✪
EKSTRALAR: ✪✪✪✪✪
GENEL: ✪✪✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Hulk" (2003)
Yeşil devin dramatik gazabı.

Filmde sayısız gizli şaka olduğunu söylemiştik. İşte onlardan bazıları.

Bahtsız Parker, düşürdüğü kitapları toplamak üzere eğildiğinde kafasına çantalarını çarpan kişilerin arasında Sam Raimi'de bulunuyor.

Hazıra konduğu pizzanın tadını çıkaramadan örümceğin azizliğine uğrayan kişi "Evil Dead 2" nin senaristlerinden Scott Spiegel'den başkası değil.

Filmin belki de en hoş esprisi. Peter, özel yeteneklerini kaybedince binadan asansörle inmek zorunda kalıyor ve "Queer As Folk" adlı dizide çizgi roman, özellikle de Örümcek Adam hayranı "koca bebek" bir karakteri canlandıran oyuncu Hal Sparks ile karşılaşıyor. Sparks'ın Spidey'nin kostümüne o kadar ilgi göstermesi boşuna değil. Hele Spidey'nin verdiği cevap (Kasıklardan biraz sıkıyor) karşısında takındığı yüz ifadesi, espriye son noktayı koyuyor.

The Life Of David Gale - Ölümle Yaşam Arasında / 2003

Y: Alan Parker
O: Kevin Spacey, Kate Winslet, Laura Linney
Bölge: 2 120 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Universal / New Films

Ölüm cezasına karşı yürüttüğü lobi çalışmaları ile tanınan, akademik çevrelerce parlak bir dahi olarak nitelendirilen David Gale'in önce tecavüzle yargılanması, ardından da cinayetle suçlanarak idama mahkum edilmesi, kendisini göklere çıkaran insanların gözünde bile, onu kusursuz bir suçlu haline getirir. İnfazına üç gün kala, mahkumiyetinin ardındaki nedenleri araştırması ve artık hiçbir sonuç vermeyecek aklama sürecini başlatması için başarılı bir gazeteciyle (Winslet) bir dizi görüşmede bulunmayı kabul eder. Bu kül yutmaz genç kadın da Gale'in suçlu olduğunu düşünenlerdendir. Üç günlük söyleşinin açığa çıkardığı gerçekler Gale'i infazdan kurtarabilecek midir? Ya da, Gale gerçekten kurtulmak mı istiyordur yoksa başka bir şeyin mi peşindedir?... "Suçlu mu değil mi?" hikayelerine derinlikli bir dinamizm katan hikaye (iki can alıcı U-dönüşü, seyirciyi adamakıllı silkelemeyi amaçlıyor ve bunu başarıyor), bir felsefe profesörünün kaleminden çıktığı için düşünsel açıdan da hiçbir pürüz içermiyor. Hikayenin politik duruşu bir yana, filmi önyargı ve hoşgörüsüzlük üzerine sert bir bildiri olarak okumak da mümkün. Kimi eleştirmenler, böylesine kritik bir konunun yeterince ikna edici ve mantıklı biçimde ele alınmadığını düşünmüştü.

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Rahatsız edici bir kusuru olmayan temiz ve başarılı bir transfer.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Etkileyici müzik çalışması yeterli derinliğe sahip. Çevreleme etkisi açısından çarpıcı bir işçilik taşımıyor; ancak, filmin genel

yapısı bunu zaten gerektirmiyor. Diyaloglar, kimi zaman uzaklaşma eğiliminde olsa da temiz ve anlaşılır.
Ekstralar: 16 dakikalık yapım belgeselinde söyleşiler ve set görüntüleri izlenebilir. 9 dakikalık diğer belgeselde ise, ABD'nin en çok idam cezası uygulayan eyaleti Teksas'ın adalet sistemi ve filmin hikayesiyle içerdiği paralellikler ele alınıyor.
Diğer: 4 silinmiş sahne. (3 dk.). Fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Dead Man Walking" (1995)
Acımasız bir katile acıyabilir misiniz?

Dune: Special Edition / 1984

Dune: Special Edition / 1984
Y: David Lynch
O: Kyle MacLachlan, Francesca Annis, Brad Dourif, Silvana Mangano, Jose Ferrer, Everett McGill
Bölge: 2 137 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı [Yok]
www.sendit.com

Frank Herbert'in klasik eseri, çok uzak gelecekte (11.000'li yıllar!) dört ırkın "Dune" adıyla anılan çöl gezegenindeki çok kıymetli baharat ve su için girdikleri savaşın fonunda bir mesih öyküsü anlatır. Bu çöl gezegeni destanı, bilim kurgu edebiyatını yakından takip edenlere sorarsanız, özellikle metnin hacmi bakımından fantastik edebiyatta Yüzüklerin Efendisi'yle bir tutulabilir. Bu tür karşılaştırmalar, genellikle hızlı bir fikir edinilsin diye yapılan biraz kolaycı benzetmelerdir. Ama kitabı okumamış olsanız bile, tuğla ebatlarındaki kalınlığıyla Lynch'in uyarlamasının süresini kıyasladığınızda bir terslik olduğunu tahmin edebilirsiniz. Çevrildiği yıl uyarlaması imkansız gözüyle bakılan eserlerden birisi olmasına rağmen, Dino De Laurentiis, tüm riski göze alarak dönemin en başarılı tasarımcılarını (Carlo Rambaldi, Freddie Francis) peşine takmış ve "Elephant Man" deki Oscar adayı başarısına bakarak yönetmenlik teklifini David Lynch'e götürmüştü. Türe en küçük bir ilgi duymayan ve Herbert'in kitabını okumamış olan Lynch'in, Paul M.Simmon'la yaptığı söyleşiye de yansıyan bu konudaki görüşü ise şöyle: "Dino 'Elephant Man'den önce 'Eraserhead'i görmüş olsaydı, yine beni ister miydi emin değilim." Yönetmen koltuğu için düşünülen isimler arasında Ridley Scott'ın ismi de geçmiş bu arada. Uzun lafın kısası, film gösterime girdiği zaman romanın hayranları -haklı olarak- tatminsizlik çığlıkları atarken, özgün metinden haberi bile olmayan bir kısım seyirci, içine girmesi zor, karakterler ve detaylar hakkında çok az bilgi veren, sürrealist / metafizik imgeler serpiştirilmiş bu tuhaf deneme karşısında nasıl tepki vereceğini bilemez hale gelmişti. Elbette, filmi kendi başına özgün bir deneme olarak kabul eden ve sıradışı set tasarımlarının, özel efektlerin, kostümlerin ve sürpriz oyuncularının (Sting, Max von Sydow, Sean Young, Virginia Madsen ve Patrick Stewart, bu isimlerden sadece birkaçı) keyfini çıkararak yapımı kült mertebesinde bağrına basan bir grup da oluşmuştu.

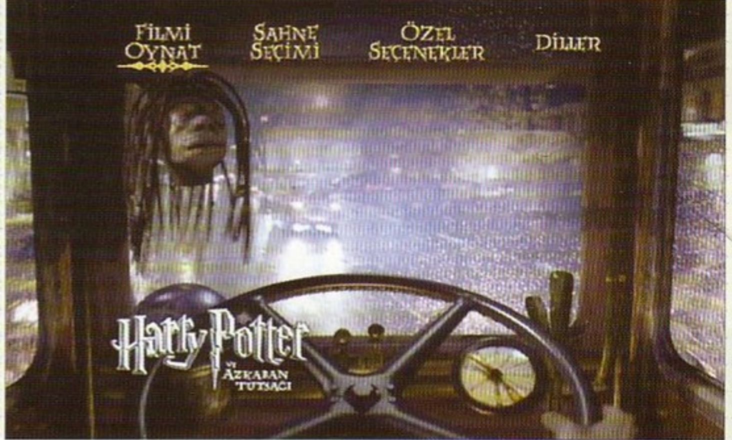

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Bu özel edisyon için filmin Los Angeles'ta saklanan HD arşiv kopyasından yararlanılmış. Yenileme işleminden sonra sonucun kusursuza çok yakın olduğu söylenebilir. Siyah tonlarda nadiren gerçekleşen grileşmeler ve kumlanmalar dışında, dijital kalıntıların tamamıyla temizlenmiş olmasıyla etkileyen, nitelikli bir transfer.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Orijinal kaydı iki kanaldan ibaret eski bir filme göre çevreleme etkisinin sürekli aktif olması etkileyici. Özellikle Brian Eno ve Toto imzalı müziğin kanallara dağılımı başarılı. Diyaloglar son derece temiz, metalik tonlardan uzak. Tek kusuru savaş sahnelerinde ses efektlerinin distorsiyona uğraması ve boğulması.
Ekstralar: DVD için özel hazırlanmış güncel söyleşi bölümüne katılan isimler arasında, DVD eklerine antipatiyle bakan Lynch bulunmuyor. Katılan diğer isimler, Kyle MacLachlan, Raffaela DeLaurentiis, Freddie Francis (görüntü yönetmeni), Anthony Gibbs (kurgu), Newsweek eleştirmeni David Ansen ve yazar Harlan Ellison film hakkında anılarını ve görüşlerini dile getiriyorlar. (38 dk.) Şık tasarlanmış, paketin içinden çıkan 32 sayfalık kitapçıkta daha ilginç bilgiler bulmak mümkün. Set görüntülerine ayrılan ekin yanısıra (6 dk.), Herbert'in kitaptaki metaforları açıkladığı 1 dakikalık bir video bulunuyor. Bu klibin ait olduğu söyleşinin tamamının yer almaması can sıkıcı. Keza, Lynch'in bütün itirazlarına rağmen filme yeniden montajlanan ve TV'de gösterilen 50 dakikalık silinmiş sahnelerin yer almaması da eksiklik sayılabilir. Hem filmde hem de eklerde İngilizce altyazı seçeneği yok.
Diğer: Fragman.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Dune" (2000)
William Hurt'ün başrolde olduğu TV dizisi.

Harry Potter & The Prisoner of Azkaban - Azkaban Tutsağı / 2004

Y: Alfonso Cuarón
O: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Robbie Coltrane, Michael Gambon, Richard Griffiths, Gary Oldman, David Thewlis, Emma Thompson
Bölge: 2 136 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı / dublaj
Warner Bros / Tiglon

Genellikle tüm edebiyat uyarlamaları sonrasında yöneltilebilecek soru Harry Potter için de pekala sorulabilir. Özellikle keyif alma açısından, filmler karşısında kim daha şanslı? Kitapları okumuş olanlar mı, okumamış olanlar mı? Yapımcılara sorarsanız, seriye ait herhangi bir kitabı sinemaya birebir aktarmaya kalkışsalar ellerinde 16 saatlik bir film olacakmış. Yazar J.K.Rowling'in, çekimlerin tüm aşamasında, bilirkişi kimliğiyle yapıma müdahale edebilmesi hayranları kızdıracak bir sonucun ortaya çıkmasını imkansız kılıyor zaten. İlk iki filmin yönetmeni Chris Columbus, bu defa öykü bir hayli kasvetli ve karanlık olduğu için "tarzım değil" diyerek geri çekilmişti. Heyecanlı genç yönetmen Cuarón ise pek çok fikirle kamera arkasına geçmiş; ancak Rowling, bazı fikirleri, sonraki kitaplara ait bir önsesi içermesiyle heyecan verici bulurken, birçoğunu da Potter evrenine ait olmadıklarından için geri çevirmiş. Entrika ve sürprizler açısından zengin olan seriye bu kez zaman paradoksu kavramı da giriyor. Yani, hikaye bu kez karanlık olduğu kadar biraz da karmaşık. Yine de Rowling, bunun Potter kitapları içerisinde en zorlanmadan yazdığı hikaye olduğunu söylüyor. Hogwarths'ın üçüncü senesinde çocuklar artık ergenliğe adım atmışlar. Biraz daha asabiler, aralarındaki duygusal elektrik biraz daha yoğun. Gelenek olduğu üzere, yeni öğretim dönemi korkunç bir haberle sarsılarak başlıyor. Azkaban hapishanesinden kaçmayı başaran azılı katil Sirius Black, yarım kalan işini tamamlamak yani Harry'i öldürmek için Hogwarths'a doğru yola çıkmış durumda. Tek tehdit bu değil. Black'i yakalamakla görevli, yollarına çıkan herkesi ayrım yapmaksızın öldüren Ruh Emiciler (Yüzük Tayfları'nı andırıyorlar) Hogwarths'ın etrafını sarmıştır. Emiciler, kısa sürede Potter'ın en büyük kabusu haline gelecektir.

Görüntü: 2.40:1 Geniş Ekran. Hikayeye dört yeni karakterin eklendiği, mitoloji kökenli yeni mahluklarla tanıştığımız bu yeni Potter filmi, görsel açıdan seleflerinden birkaç gömlek üstün. Transferi kalitesi ise muhtesem.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Mükemmel bir ses miksinin en belirgin özelliklerinden birisi de ses efektlerinin sahneye sadece eşlik etmeyip hareketi olanca gerçekçiliğiyle odanıza, ekrandan dışarı taşıyabilmesidir. Disk bu açıdan, diğer tüm ayrıntılarıyla birlikte, eksiksiz ve canlı bir izleme deneyimi sunuyor.
Ekstralar: Yaklaşık 10 dakikayı bulan 5 silinmiş sahne Türkçe dublajlı izlenebiliyor. Bu sahnelerin görsel efektleri ya tamamlanmamış ya da son düzeltmeleri yapılmamış. Yapım öncesine hızlı bir bakış atan 11 dakikalık ekte Cuarón ve Rowling'in birlikte katıldığı sıcak bir söyleşi de izlenebiliyor. Söyleşiler açısından iddialı olan ek ise senarist Johnny Vaughan'ın hazırlayıp sunduğu bölüm. Vaughan'ın oyunculara sorduğu esprili, magazin tadındaki sorularına sürekli müdahale eden bosboğaz bir konuğu da var. (43 dk.- Türkçe altyazılı) WB, Potter DVD'lerindeki "filmin büyüsünü zedeleme korkusu"nu aşmış görünüyor. Dolayısıyla bu kez yapım belgesellerine ulaşabiliyoruz. 15 dakikalık ekte makyaj çalışmaları, dönüşüm sahnelerinin tasarımı, dijital efektler ve set tasarımları hakkında bilgilenmek mümkün. Filmde kullanılan canlı hayvanların eğitimleriyle ilgili 4 dakikalık bir ek daha bulunuyor. Her iki ek Türkçe altyazılı. QuickTime VR formatında hazırlanmış 360 derece etkileşimli turlarda Türkçe dublaj desteği var. Bu turlarda BalYumruk şekerci dükkanını ve Hogwarths sınıfını uzaktan kumandanızla gezebiliyorsunuz. Yine kumandayla oynanabilen 3 oyunda (Scrabbers'ı yakala, Sir Cadogan'ın Sorgusu ve hafıza ölçme) Türkçe desteği yok.
Diğer: Oyun ve üçleme fragmanları. Filmografiler. DVD-Rom ekleri.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Harry Potter & Sırlar Odası" (2002)
Ürkütücü bir Potter macerası daha.

Enemy Mine - Düşmanımla Birlikte / 1985

Y: Wolfgang Petersen
O: Dennis Quaid, Louis Gossett, Jr.
Bölge: 2 108 dk.
Türkçe altyazı
20th Fox / Tiglon

21. yüzyılın sonlarından itibaren, evrendeki iki ırk, insanlar ve Drac'lar, sonu gelmeyen bir savaşa tutuşmuştur. Drac'ların gözünde insan ırkı istilacıdır, insanların gözünde ise Drac'lar kurbağa suratlı birer sürüngenden başka bir şey değildir. Her iki ırkın birer üyesi, bir çatışma sonrasında meteor yağmurlarıyla sarsılan volkanik bir gezegene zorunlu iniş yapar. İlk fırsatta birbirlerini haklamaya çalışsalar da gezegenin zorlu yaşam koşulları onları barışçı bir yol izlemeye zorlar. Bu süreçte Davidge (Quaid), Drac'ların insan ırkından çok daha kadim bir geçmişe sahip olduklarını öğrenecek ve düşmanıyla güçlü bir dostluk kuracaktır... Hikayenin büyük kısmı Dennis Quaid ve şaşırtıcı (Chris Walas imzalı) ağır makyajla tanınmaz haldeki Louis Gossett,Jr arasında geçiyor. Filmin uzun soluklu, dramatik bir Uzay Yolu bölümünü andırdığı söylenebilir.

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Yenileme işlemi başarılı. Nadiren göze çarpan beyaz noktacıklar haricinde dijital kalıntılara rastlanmıyor. Derin siyah kontrastı iyi, kumlanmalar yok.
Ses: Dolby Dijital 4.0. Ses miksinde subwoofer kanalı bulunmuyor. Derin bas efektlerinden hoşlananları tatmin etmeyebilir. Ses efektleri metalik tonlarını koruyor. Arka kanallar, filmde arada sırada yer alan meteor yağmurları ve çatışma sahneleri dışında suskun. Diyaloglar ise temiz ve anlaşılır düzeyde.

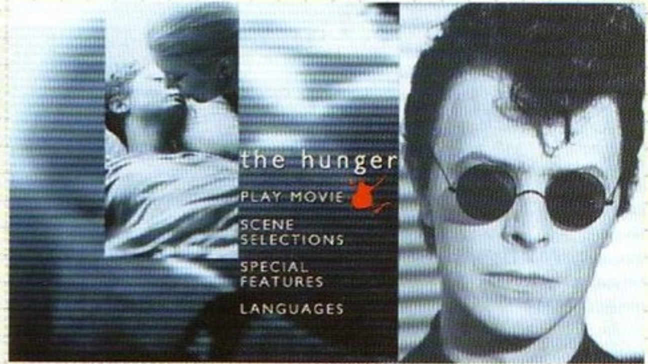
Ekstralar: Uzatılmış sahne (3 dakika ve her nedense sadece Almanca izlenebiliyor); 3 adet set fotoğrafı içeren bir ek ve fragman.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Alien Nation" (1988)
Los Angeles'a uzaylı ilticası.

Hunger - Açlık / 1983

Y: Tony Scott
O: Catherine Deneuve, David Bowie, Susan Sarandon
Bölge: 2 93 dk.
Türkçe altyazı
Warner Bros / Tiglon

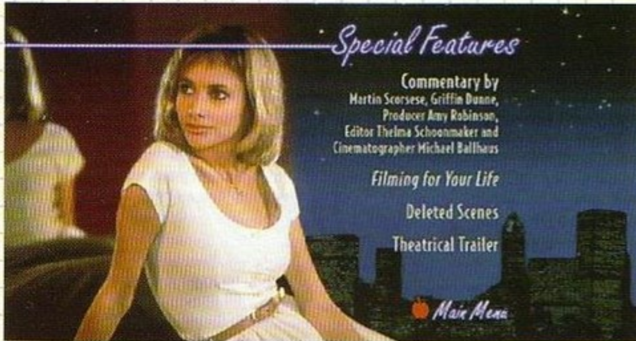
80'lerin başında, korku sinemasının kemikleşmiş figürleri, yani kurt adamlar, zombiler ve vampirler, kalıpların dışına çıkılarak ele alınmaya başlanırken, "Açlık" bu eğilimin vampir mitosuna ait kanadında, bazı ayrıntılarıyla öncü konumuna ulaşacağı bir yer açıyordu kendisine. Whitley Strieber'ın romanından uyarlanan hikayede vampirizmin kökeni, Anne Rice romanlarında da olduğu gibi, antik Mısır'a dayandırılıyor. Hikayenin ve filmin ayrıksı yönleri de bu noktadan başlıyor. "Açlık"la ilgili en çok kullanılan tanımlama "vampir kelimesinin bir kez bile sarfedilmediği vampir filmi" dir. Gerçekten de kadim Mısır tanrıçası Miriam (Deneuve) ve ölümsüz insan sevgilisi John (Bowie) kurbanlarının kanıyla beslenirken sivri dişler, istavroz, aynaya ve fotoğraflara yansımayan görüntü ya da - sarımsak kokusunu bir kalemde geçiyoruz - kalbe çakılan kazık gibi beylik öğelerin yanına bile uğramıyorlar. Gün ışığında dolaşıyorlar, burbon ve şeri içiyorlar. Hızlı yaşlanma hastalığı üzerine araştırma yapan bilim kadını Sarah'nın kaderi, daha sonradan bu ikiliyle birleşiyor. Vampir mitosunun yaşlanma ve ölüm korkusuna yönelik alt metinleri ise, Miriam'ın sonsuzluk vaatlerine rağmen hızla yaşlanan John karakteri etrafında başarıyla kuruluyor. Scott'ın Manhattan'ın göbeğinde kurduğu yoğun gotik atmosfer, filmi kısa sürede kült mertebesine çıkartan öğelerden biri. Beri yandan, özellikle 90'ların sonu itibarıyla sıkça kullanılacak video klip estetiğini ve kurgu anlayışını daha o günlerden haberlemesi açısından ilginç bir konuma sahip.

Görüntü: 2.40:1 Geniş Ekran. Görüntü yönetmeni Stephen Goldblatt'ın çalışması hiç kayıpsız, mükemmel bir transferle ekrana taşınıyor. Orijinal materyaldeki hasarlar büyük oranda temizlenmiş. Dijital kalıntılara rastlanabiliyor ancak sözünü etmeye değmeyecek kadar asgari düzeydeler.
Ses: Mono. Film hareketli bir ses kuşağına sahip değil. Elektronik müzik çalışması metalik tonlarını koruyor. Gerekli ayrıntılar yerli yerinde. Fon gürültülerine ya da diyaloglarda boğulmalara rastlanmıyor.
Ekstralar: Scott ve Sarandon'un sesli yorum seçeneğinin yanısıra, fotoğraf galerisi bölümünde set fotoğrafları, makyaj çalışmalarına ait görüntüler ve filmin afiş tasarımlarından örnekler görülebilir.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Near Dark" (1987)
Gezici vampirler.

After Hours / 1985

Y: Martin Scorsese
O: Griffin Dunne, Rosanna Arquette, Verna Bloom, Thomas Chong, Linda Fiorentino, Teri Garr, John Heard, Catherine O'Hara
Bölge: 2 93 dk.
Türkçe altyazı
Warner Bros / Tiglon

Sıradan bir adamın bir gece içerisinde nasıl sudan çıkmış balığa dönebileceğini konu alan bu kara komedi, aynı zamanda, "Günaha Son Çağrı" filminin proje aşamasında bunalıma giren Scorsese'ye yeniden setlere dönme arzusu aşılayan film olarak hatırlanıyor. Teklif beklemekten sıkılan Dunne ve yapımcı Amy Robinson, tamamen kendilerinin üstlenecekleri bir proje arayışı içerisindeyken Sundance'te bir sinema öğrencisinin dönem ödevi olan bir senaryo keşfederler. Orijinal adı "Yalanlar" olan bu senaryo için ilk teklif götürdükleri kişi Scorsese olur, ancak Scorsese "Günaha Son Çağrı" projesinin haberleyici dertleriyle meşguldür. İkinci teklif ise Tim Burton'a götürülür. Tim Burton projeye başlamak üzereyken Scorsese'den gelen bir telefon karşısında projeden çekilir. Burton'a mahcup olduğunu düşünen Dunne, yönetmenden şu anlamlı yanıtı alır: "Scorsese'in ilgilendiği bir projenin önünde durmak istemem. Projeden zevkle ayrılıyorum." Karanlık New York sokaklarıyla daha önceden de hasır neşir olan Scorsese için biçilmiş kaftan sayılabilecek senaryo, zıvanadan çıkmış bir kentin gerçek üstü tonlarda bir parodisini sunuyor; üstelik Cannes'da Scorsese'ye "En İyi Yönetmen" ödülünü kazandıran enerjik ve yaratıcı bir üslup eşliğinde. İzledikten sonra yeni tanıştığınız birinin telefonunu istemeden ya da gece yarısı dışarı çıkmadan önce iki defa düşünmenize neden olacağı kesin.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Renkler temiz, nadiren göze çarpan kumlanmalar dışında yenileme işlemi başarılı. Karanlık sahnelerde detay kayıplarına rastlanmıyor. Dijital kalıntılar ise minimum seviyede.
Ses: Mono. Howard Shore'un elektronik müziği hareketli sahnelerin ses efektleri arasında ezilebiliyor. Tek kanal dezavantajı en çok bu tür sahnelerde hissediliyor. Diyaloglar anlaşılır ve kayıba uğramıyor.
Ekstralar: DVD için özel olarak hazırlanmış retrospektif ekte, Dunne ve yapımcı Robinson projeyle ilgili anılarını dile getiriyorlar. Kamera arkası görüntüleri yer almasa da ilginç ayrıntılara sahip. (19 dk.) Toplam 8 dakikayı bulan 7 silinmiş sahnenin görüntü transfer kalitesi filmle aynı, yani gayet iyi. Eklerde Türkçe altyazı bulunmuyor.
Diğer: Scorsese, Dunne, Robinson, editör Thelma Schoonmaker ve görüntü yönetmeni Michael Ballhaus'un sesli yorumları. Fragman.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Mean Streets" (1973)
New York'un küçük İtalya'sına Scorsese'den ciddi bir bakış.

PAUSE TUŞU

"Harry Potter & Azkaban Tutsağı" (2004)
Dakika: 00:32:45
Şahgaga, Hogwarths öğrencilerinin huzuruna ilk kez çıktığında pek çok marifet gösteriyor. Nahoş marifetlerinden birisi ise dijital efekt tasarımcıları tarafından hinlik olsun diye filme yerleştirilmiş ve ancak dikkatli izlerseniz görebiliyorsunuz. Şahgaga, altına pisleyen ilk dijital karakter olarak sinema tarihine geçmiş bile!

Monster - Cani / 2003

Y: Patty Jenkins
O: Charlize Theron, Christina Ricci, Bruce Dern, Lee Tergesen
Bölge: 2 109 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
PRA Films

Yakalandıktan 12 ay sonra, 2002 yılında idam edilen, Amerikan suç tarihinin ilk kadın seri katili Aileen Wuornos'un ilk cinayetinden yakalanışına kadarki döneme bakan film, dokunaklı bir seri katil dramı olarak sinema tarihinin sayılı örnekleri arasında yerini alıyor. Senaryoyu da kaleme alan yönetmen Jenkins, Wuornos'un motivasyonuyla en üst düzeyde objektif olmaya çalışarak ilgileniyor. Kendisini buna iten sebep ise muhafazakar Amerikan halkının peşin hükümlülüğüyle perdelenmiş bir gerçeğin arkasını görebilmek. Wuornos, mükemmel bir günah keçisi. Fahiselik yapıyor, sokaklarda yatıp kalkıyor, aile babalarını sokak kenarında öldürüyor ve lezbiyen. Yönetmen, filminin "bir seri katilin güncesi" başlığıyla tanımlanıp istismara kaçan sıradan bir gerilim örneği olarak algılanmasını istememiş. Beri yandan, Wuornos'u suça iten sebeplerin ipuçlarını verirken onu bir adalet savaşçısı kimliğine büründürmenin ne denli abes kaçacağının da farkında. Bu yüzden sık sık U-dönüşleri yaparak tavrını mümkün olduğunca dengeye oturtmaya çalışıyor. Wuornos; "Siyaset ve din için de cinayet işleniyor ama kimse suçlanmıyor," türünden tiradlar atıyor kimi zaman, onu haklı bir "kaybeden" olarak görmemiz isteniyor. Ardından "İnsanlar seçimlerinin kurbanıdır," diyor, ahlaki bir düzleme oturtuyor karakteri. "Annesi kötü olan herkes fahişe olurdu o zaman," diyor. Kısacası, suçun ardında yatan neden-sonuç ilişkilerinin ipuçlarını verirken Wuornos'u "kurban" sıfatından sıyırıyor. Hiç kuşkusuz - özellikle şiddet sahneleriyle -rahatsız ediyor, can yakıyor. Yine de içinde bulunduğumuz dünyanın ne menem bir şey olduğunu okkalı şamarlarla yüzümüze vurduğu için, hepimizin bu tür filmlere ihtiyacı var.

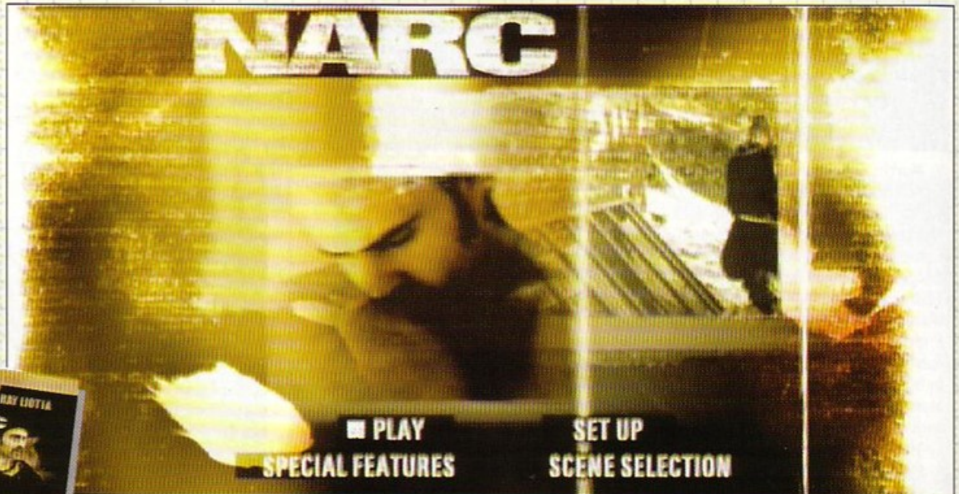

Görüntü: 4:3 Tam Ekran. Film dijital kalıntılardan uzak temiz bir transfere sahip. Ancak orijinal görüntü formatını taşımıyor. Çözünürlüğün düşmesinin etkisi ise hafif kumlanmalar şeklinde kendisini gösteriyor. Karanlık sahnelerde detay kayıpları ciddi boyutta değil.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Diyaloglar kimi zaman boğuklaşabiliyor. Müzikler devreye girdiğinde çevreleme etkisi hissediliyor, ama sesin ön kanalda odaklandığı hissi belirgin.
Ekstralar: 15 dakikalık yapım belgeselinde söyleşilerin yanısıra, Wuornos'un mahkeme görüntüleri ve makyaj çalışmaları izlenebiliyor. (Türkçe altyazılı) Müzik çalışmasına ayrılmış 14 dakikalık bölümde ise yönetmen Jenkins ve besteci BT'nin ayrıntılı açıklamaları yer alıyor. Bu bölümde Türkçe altyazı yok. Diskin en can sıkıcı kusuru, oynatıcınıza taktığınız an, izlemek zorunda bırakıldığınız üç fragmanla sizi karşılaması. (Bazı oynatıcılarda, en iyi ihtimalle, hızlı oynatma seçeneğiyle geçebilirsiniz, o da belki.) Fragman izlemeyi tabii ki seviyoruz, ancak kullanıcıyı özgür bırakan ev sineması anlayışıyla ters düşen bu tür dayatmacı uygulamalara iyimser bakmak mümkün değil.
Diğer: Fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"The Selling Of A Serial Killer" (1992)
Wuornos hakkında ciddi bir belgesel.

Narc / 2002

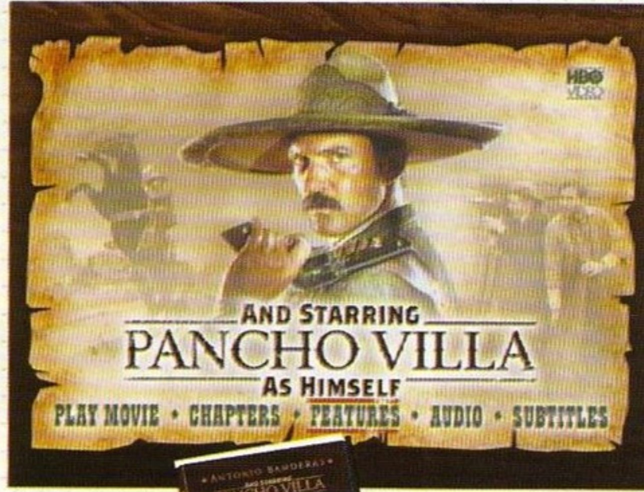
Y: Joe Carnahan
O: Jason Patric, Ray Liotta, Busta Rhymes, Chi McBride
Bölge: 2 105 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Paramount / Avşar Film

Bir narkotik polisinin öldürülmesi üzerine açılan bir soruşturmayı konu alan bu polisiye, beylik hikayeye sahip diğer türdaşları gibi, stilize anlatımıyla benzerleri arasından sıyrılmaya çalışıyor. "Training Day" ve "French Connection" gibi filmlerle akrabalığı ve ilk elden bu filmleri çağrıştırması da bu yüzden zaten. Örneğin, filmin insanın sinirlerini bir anda gitar teli gibi geren bir açılışı var. Bu girizgah, filme ağırlığını koyan sert şiddet sahnelerine bir ön hazırlık niteliğinde. Teknik cambazlıklarla dolu bir anlatım benimseyen Carnahan'ın atmosfer yaratma başarısı dikkat çekici. Film boyunca birbirleriyle karizma yarıştıran Liotta ve Patric'i izlemek de bir hayli keyifli. Ama dediğimiz gibi, sinirlerinizin biraz sağlam olması gerekiyor.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Kimi zaman renk filtreleriyle ağartılmış görüntüler, iç mekan çekimlerinde sıcak renklere sahip. Genel olarak çok başarılı bir transfer ve dijital izlere rastlanmıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Silahlı çatışma sahnelerinin doğal ve agresif detayları tek kelimeyle irkiltici. Çevreleme etkisi çok başarılı.
Ekstralar: Set görüntüleri ve söyleşilere yer verilmiş standart yapıdaki üç yapım belgeselinin süreleri 10 ila 15 dakika arasında değişiyor. William Friedkin, kendisine ayrılmış özel bölümde filmle ilgili görüşlerini değerlendirirken, yapımın "French Connection" ile benzerliklerini ele alıyor. (10 dk.) Ekler Türkçe altyazılı izlenebiliyor.
Diğer: Fragman.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Rush" (1991)
Patric, bu kez "dozu kaçıran" narkotik polisi rolünde.

And Starring Pancho Villa As Himself - Pancho Villa / 2003

Y: Bruce Beresford
O: Antonio Banderas, Eion Bailey, Alan Arkin, Jim Broadbent
Bölge: 2 107 dk.
Türkçe altyazı
HBO / Tiglon

Hollywood tarihi gerçekleri çarpıtmak için 7.sanatın yüzüncü yaşını doldurmasını beklemeden bir hayli eli çabuk davranmıştı. Latin Amerika'da cereyan eden özgürlük mücadelelerini Amerikan Rüyası'na ters düşmeyecek biçimde yansıtmak ve ordu müdahalesini haklı göstermek amacıyla hazırlanmış yarı propaganda niteliğindeki filmlere ilk tepki gösteren kişilerin ise Meksikalılar olduğu biliniyor. Olayın elimizdeki filme yansıyan kısmı ise şöyle: 1914 yılında, ülkesindeki diktatörlük rejimine karşı savaş açan Pancho Villa, Mutual Film şirketiyle özel bir film sözleşmesi imzalar. Federallerle yapılan çatışmalar filme çekilecek ve savaşın ne kadar haklı olduğu tüm dünyaya, özellikle de kendisini engellemeye hazırlanan Amerikan ordusuna duyurulacaktır. D.W.Griffith tarafından projeye atanan genç yönetmen Frank Thayer, ekibini alarak Villa'nın gönüllü askerleriyle birlikte sıcak savaşın göbeğinde bir film seti kurar ve filmi çekmeye başlar. Gece savaşlarının iptal edilmesi, hücum planının kamera açısına göre değiştirilmesi gibi ayrıntılar filmin mizahi yönlerini oluşturuyor gibi görünse de gerçeklik payı da bulunuyor. Thayer, Villa ile çok yakın dost olsa da, onun sert adalet yöntemleri nedeniyle sette sürtüşmeler yaşanmaya başlıyor. Hatta filmin son kurgusunun, Meksikalılar'ın sözkonusu tepkiyi göstermesine yol açacak biçimde değiştirilmesine ses çıkaramıyor. "General Villa'nın Hayatı" adlı bu filmin bütün kopyaları günümüzde kayıp. Çekim öyküsüne ışık tutan, dönem ayrıntıları açısından titizlik gösterilmiş bu TV filmi ise, Hollywood'un kökleşmiş politikalarının ve sinema anlayışının temellerinin nasıl atıldığına dair esprili ipuçları verirken; özlediğiniz karizmaya sahip, tiklerden uzak, olgun bir Banderas izleme olanağı da sunuyor. Tarihi gerçekliğe ne kadar sadık olduğunun cevabı ise filmin içinde saklı.

Görüntü: 1.78:1 Geniş Ekran. İzleme keyfini zedeleyecek bir kusuru bulunmayan, temiz bir transfer.
Ses: Dolby Dijital 5.1 Sinema tarihinin muhtemelen en gürültülü gerçek kesitlerinden birisi karşımızdaki. Savaş sahneleri derin bas efektleri ve çevreleme etkisi açısından zengin, hareketli. Müzikler yeterli derinliğe sahip; diyaloglar kayıplara uğramıyor.
Ekstralar: 4 dakikalık tanıtım filminde yapım ekibinin kısa açıklamalarına yer verilmiş.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Viva Zapata" (1952)
Meksika'nın şöhretli devrimcilerinden biriyle daha tanışın.

Pehlivan / 1984

Y: Zeki Ökten
O: Tarık Akan, Meral Orhonsay, Erol Günaydın, Yavuzer Çetinkaya, Yaman Okay, Tuluğ Çizgen
Bölge: 0 94 dk.
Gala Film

Libya'ya işçi olarak gitme hayalleri kuran Bilal'in, baba mesleği olan pehlivanlıkta pek gözü yoktur. Hıdrellez şenlikleri gibi özel günler dışında kispetini giymez, zaten artık çok yaşlanmış olan babasının gözünde gerçek bir pehlivan bile değildir. Libya ümitleri suya düşünce, eski bir cazgır olan Mestan (Günaydın) ve pehlivanlığa veda etmiş Tevfik'in (Okay) teşvikleriyle Kırkpınar şenliklerine hazırlanmaya başlar...Sinemamızın nadir spor filmlerinden birisi olan Pehlivan, dönemin ekonomik buhranına da değiniyor. 21.Antalya Film Festivali'nde Tarık Akan'a en iyi erkek oyuncu ödülü kazandıran film, Berlin'den özel bir mansiyon ödülüyle dönmüştü.

Görüntü: 4:3 Tam Ekran. Film bir hayli hasarlı bir kopyadan diske aktarılmış ve yenileme işlemi uygulanmamış.
Ses: Mono. Diyaloglar anlaşılır düzeyde. Fon gürültüleri asgari düzeye çekilmişse de tümüyle giderilememiş.
Ekstralar: Fotoğraf galerisi, fragmanlar.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Ses" (1986) Ökten'den bir psikolojik gerilim, Akan başrolde.

YENİLER

1. Marked For Death
2. One Fine Day
3. Alien: Special Edition
4. Aliens: Special Edition
5. Alien 3: Special Edition
6. Alien Resurrection: Special Edition
7. Girl Next Door
8. İnsaat
9. Garfield
10. Lady Killers
11. Zeki Demirkubuz Koleksiyonu
12. Karşı Pencere
13. Cahil Periler
14. Harem Suare
15. L'Ultimo Baccio
16. My Big Fat Greek Wedding
17. Art of War
18. Scanners
19. Landlords
20. Together
21. Noi Albinoi
22. Wilbur Wants To Kill Himself
23. Mulan
24. Second Name
25. Far From Heaven

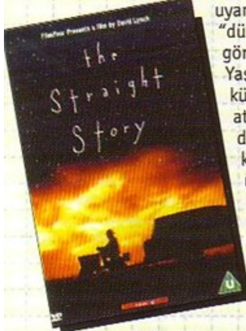
GELECEK SAYIDA:
Return of the King Extended
Ladykillers
Scanners

Straight Story / 1999

Y: David Lynch
O: Richard Farnsworth, Sissy Spacek, Harry Dean Stanton, Jane Galloway Heit
Bölge: 2 111 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Avşar Film

Bu ay sayfalarımıza David Lynch filmografisinin en istisnai iki filmini konuk ettik. "Straight Story"nin dingin, şiirsel ve yumuşacık yapısına bakınca, altındaki Lynch imzasına inanası gelmiyor insanın. Hikaye, ilk başta izleme isteği uyandırmayacak kadar "düz", yalın ve sıkıcı da görünüyor üstelik. Yaşlı bir adam, küçücük traktörüne atladığı gibi, yıllardır dargın olduğu kardeşiyle görüşmek üzere yola çıkıyor, hepsi bu! Aslında hikaye öylesine düz bir çizgide ilerliyor ki, bildiğimiz anlamda bir doruk noktası, bir karakter gerilimi bile içermiyor. Dahası, filmde kötülük saçan tek bir karakter yok. Dostluk, ılımlılık, yaşlı bir adamın iç dünyasına dalışı ve bunu paylaşması var filmde. Bunca pozitif unsurun yer aldığı bir film, fevkalade monoton gözüküyor olabilir; ama izleyiciyi öyle eşsiz biçimde efsunluyor ki, hikaye noktalandığı zaman, ılık bir havada, uçsuz bucaksız bir çayırda, uzun mu uzun bir yürüyüşe çıkmış kadar dinlenmiş hissediyorsunuz kendinizi.

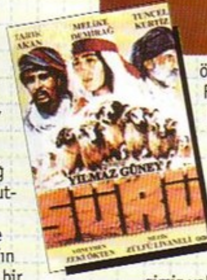
Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Renkler son derece temiz ve keskin geçişlere sahip. Karanlık sahnelerde detay kaybı yok. Dijital izlere rastlanmıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Hikayemiz düz, ama ses miksi kuru değil. Angelo Badalamenti'nin müziğinin adeta içinize aktığını hissedebiliyorsunuz. Doğal ayrıntılar keskin detaylara sahip.
Ekstralar: Fragmanlar.
FİLM: ●●●●●
DVD: ●●
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"About Schmidt" (2002)
Nicholson, emeklilik sonrasında yollara düşüyor.

Sürü - 1978

Y: Zeki Ökten
O: Tarık Akan, Melike Demirağ, Tuncel Kurtiz
Bölge: 0 118 dk.
Gala Film

Birbirine düşman iki aşiretin arasındaki gerginlik, barış getirmesi umuduyla yapılan zoraki bir evliliğe rağmen dinmemiş, aksine, ateşkes düğünden kısa bir süre sonra bozulmuştur. Üstelik, düşman kanından görüldüğü için horlanan Berivan (Demirağ) üç bebeğini doğumda kaybettikten sonra iyice lanetlenmiş, konuşmaz olmuştur. Onun hasta olduğuna hükmederek üzerine titreyen kocası Şivan (Akan), sürekli takıştığı hoşgörüsüz babasıyla ve aşiretiyle yollarını ayırmaya, büyük şehire giderek karısını doktorlara göstermeye niyetlidir. Aşiret ağası baba, kısı sağ salim atlatabilmek için tek umutları olan koyun sürüsünü Ankara'ya trenle götürmelerine yardımcı olması şartıyla, Şivan'ın isteğine razı gelir. Bu yolculuk bir dizi felaketin başlangıcı olacaktır... Türk sinema tarihin yüz akı filmlerinden "Sürü"nün senaryosu Yılmaz Güney tarafından hapisteyken yazılmıştı. Kimi zaman Güney'in politik didaktizminden ve sembollerinden nasibini alarak döneme cesur bir eleştiri de getiren unutulmaz bir klasik. Ankara'da geçen bölümlerinin bir kısmı Ali Özgentürk tarafından çekilen film, Berlin, Londra ve Locarno gibi belli başlı festivallerde ödüllerle taçlandırılmıştı. Filmin müzikleri Zülfü Livaneli'ye ait.

Görüntü: 4:3 Tam Ekran. Türk sineması klasiklerinin çoğunda olduğu gibi "Sürü"nün de orijinal negatiflerinin ne durumda olduğu konusunda bir bilgimiz yok. Gala Film, imkanlarının elverdiği ölçüde yenileme işleminin altından kalkmaya çalışmış. Keşke orijinal görüntü formatı da korunabilseymiş. Sivrisinek tabir ettiğimiz beyaz noktacıklar sıkça görülüyor, ne yazık ki atlamalar ve titremeler de sözkonusu. Ama kimi sahnelerin görünümü, özellikle açılış jeneriği, şaşırtıcı düzeyde temiz görünüyor. Türk sineması klasiklerinin değerli örnekleri, milyon dolarlarla ölçülen "Criterion" sistemlerine eş değer imkanlarla ele alındığı günler gelene dek ulaşabileceğimiz en iyi kopya şimdilik bu.
Ses: Dual Mono. Tek kanal nedeniyle hareketlilik sözkonusu değil. Ses kuşağı orijinal haliyle korunmuş. Diyaloglar temiz, kayıplar yok denecek kadar az. Fon gürültüsü ve parazitlenmelerin önüne mümkün olduğunca geçilmiş.
Ekstralar: Can Dündar tarafından hazırlanan Yılmaz Güney belgeseli, sanatçının hızlı bir otobiyografisini sunuyor. (11 dk.)
Diğer: Fragmanlar, fotoğraf galerisi.
FİLM: ●●●●●
DVD: ●●
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Yol" (1981)
Akan, yine bir Yılmaz Güney senaryosunda.

TEKNİK SERVİS

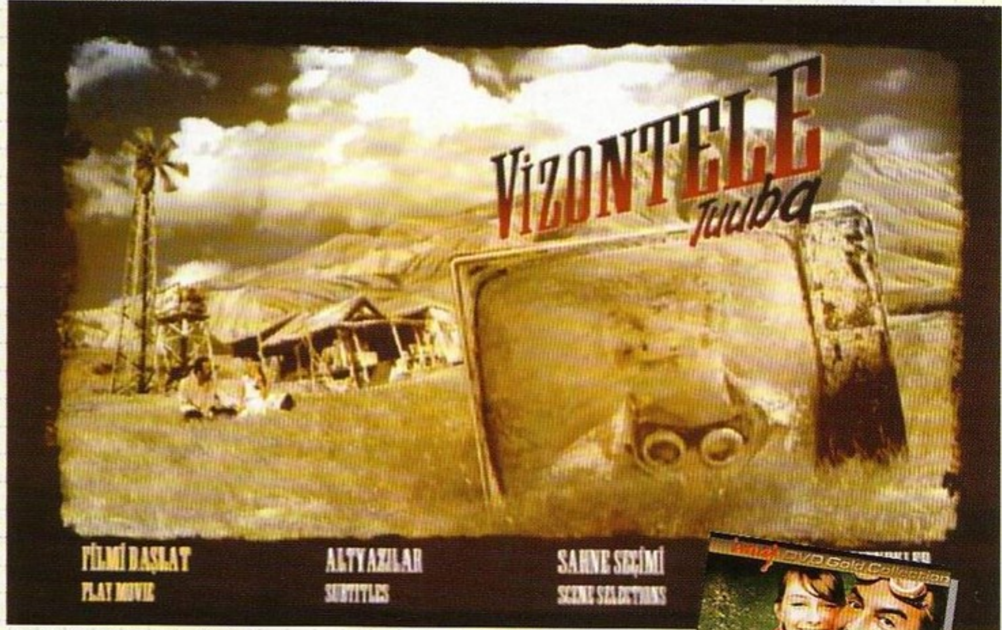
Örümcek-Adam 2 DVD'sinin menülerini biraz kurcaladıysanız sürpriz yumurtlara ulaşmış olmalısınız. Her ikisi de ikinci diskte yer alıyor. William Dafoe'nun Alfred Molina'ya oyunculuk dersi verdiği 2 dakikalık set şakasına ulaşmak için önce "Making The Amazing" başlığına tıklıyorsunuz. İkinci menü ekranına gelince, ekranın en altındaki "Main Menu" başlığı üzerinde alt ok tuşuna basın. Octopus'un kollarından biri yeşil renk alınca OK/ENTER'leyin. Molina'nın sette rahatlamak için bir sonraki projesi "Damdaki Kemancı"dan bir şarkı okuduğu 36 saniyelik video için "Gallery" bölümüne girerek "Main Menu" başlığı üzerinde aşağı ok tuşuna basın. Resimde Spidey'nin Örümcek hisleri harekete geçince OK/ENTER'leyin.

Kral Arthur'da yer alan onca savaş sahnesinin bir Disney filmini andıracak kadar kansız olmasını yadırgadıysanız, günah keçisi olarak suçlamanız gereken kişi - her zamanki gibi - filmin yaş sınırını düşürerek daha fazla izleyiciye ulaşmayı hedefleyen ve bu amaçla kurgu odasında yönetmen Fuqua'ya müdahale eden yapımcı Jerry Bruckheimer. Basına sızan bu detayı şüpheyle karşılayabilir ve Yönetmen'in Kurgusu'nu içeren DVD'ye yönelik bir satış politikası olarak da görebilirsiniz tabii. Sinema versiyonundan 17 dakika daha uzun olan yönetmen kurgusunda, buz üzerindeki çatışma dahil olmak üzere daha kanlı detaylar ve Guinevere ile Lancelot arasındaki duygusal gerilimi pekiştiren ek sahneler yer alıyor. Filmi sevmediyseniz fikrinizi değiştirecek ciddi ayrıntılar içermedikleri söyleniyor. Ama diğer grupta yer alanlar, ilk çıkan Kral Arthur DVD'sine para yatırmadan önce biraz beklemeli.

Klasik Hababam Sınıfı serisinin hayranlarına müjde! Gala Film, Ertem Eğilmez'in unutulmaz serisini özel bir seri halinde DVD formatında çıkarmaya hazırlanıyor. Eksiksiz ve kronolojik sırasına uygun biçimde, mümkün olabilecek en temiz halleriyle yayınlanmasını umut ettiğimiz, herkesçe sevilen bu seriyi izlemek için artık TV kanallarındaki eskimiş kopyalardan yapılan tekrar gösterimlerini beklemek zorunda kalmayacak olmamız sevindirici bir haber kuşkusuz.

Vizontele Tuuba / 2003

Y: Yılmaz Erdoğan
O: Yılmaz Erdoğan, Tarık Akan, Demet Akbağ, Altan Erkekli, Tolga Çevik, Cezmi Baskın, İclal Aydın, Tuba Ünsal
Bölge: 2   111 dk.
İmaj

Erdoğan çocukluğunun geçtiği köye geri dönüyor. "İki satır yazmayı bile beceremiyorsun" diye kendisini azarlayan okul öğretmenine nazire yaparak hem de. Sürekli birilerinin gelip gittiği ama hiçbirinin kalıcı olmadığı köy, bu kez 80 ihtilalinin arifesinde yeni kütüphane müdürünü ve ailesini ağırlıyor. Yalnız gözden kaçmış önemli bir ayrıntı var: Köyün daha kütüphane binası bile yok! Erdoğan, "gözü yaşlı güldürü" şeklinde tanımladığı filminde döneme cesurca yaklaşmadığı için kendisini eleştirenleri "Bu bir belgesel değil." diyerek yanıtlamıştı. Diskteki söyleşisinde ise şöyle diyor: "Aydınlar için o dönemden nefret etmek yeterli bir tavır sayılabilir. Benim için yeterli değil, ben anlamak isterim. Slogan atarak iş yapmayı sevmiyorum..." İlk Vizontele filminin kadrosundaki bazı isimler, örneğin Cem Yılmaz, bu kez kadroda yer almıyor. Ata Demirer, Deniz Akkaya ve Nejat Uygur konuk oyuncular arasında.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Can sıkıcı hiçbir kusuru bulunmuyor. Renkler canlı ve keskin geçişlere sahip.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Sesin ön kanallarda odaklandığı hissi belirgin ve çevreleme etkisi çok zayıf. Ne yazık ki, müzikler bile yeterli derinliğe sahip değil. Diyaloglar, uzaklaşma eğiliminde olmasında karşın, anlaşılır ve temiz.

Ekstralar: 42 dakikalık yapım belgeselinde prova çalışmaları ve set görüntüleri kısa söyleşilerle desteklenmiş. Erdoğan'ın setteki çalışma yöntemleri ayrıntılı, bazen de karşılaştırmalı, izlenebiliyor. Sadece set görüntülerini içeren 4 dakikalık bir klip daha bulunuyor.

Diğer: Müzik videosu "Kardeş Türküler - Denize Yakılan Türkü". Fotoğraflar ve afiş galerisi. Fragmanlar.

FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Vizontele" (2001)
Hikayenin önsözü.

The Name Of The Rose - Gülün Adı / 1986

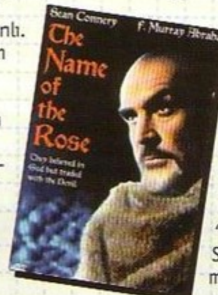

Y: Jean-Jacques Annaud
O: Sean Connery, F.Murray Abraham, Christian Slater, Ron Perlman
Bölge: 2   126 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı
Warner Bros / Tiglon

Umberto Eco'nun 24 dile çevrilen ve tüm dünyada 30 milyon satan romanından uyarlanan film, 1327 yılında İtalya'daki bir manastırda cereyan eden şüpheli ölüm olaylarını ve bu ölümlerin ardındaki esrarı aydınlatmak için genç yardımcısıyla birlikte gelen Baskerville'li keşiş William'ın hikayesini konu alıyor. Rahipler, ölüm olaylarını Deccal'la ilişkilendirip kıyamet tellallığı yapmaya başlamışsa da, William, deneyimlerine dayanarak, cinayetlerin ardında bir insan eli olduğunu düşünmektedir... Annaud, filme çekilmesi zor kabul edilen eserin sinema haklarının satın alındığını duyar duymaz yönetmenlik görevine derhal talip olmuş; Eco'nun gölgesinden duyduğu tedirginliği, esere duyduğu hayranlıkla ve metnin içeriğine, hatta döneme hakim oluşuyla dengelemiş. Ecis bücüş karakterlerin resmi geçit yaptığı, Ortaçağ atmosferini başarıyla kuran (yapım tasarımı Dante Ferretti'ye ait) film, gerilim türüne dahil edilse de, özgün metnin "bilgiden korkan insan" temasını koruyor.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Yenileme işlemi başarılı ve orijinal materyaldeki hasarlar tümüyle giderilmiş. Karanlık sahnelerdeki derin siyah düzeyi iyi, çok nadiren grileşmeler görülebiliyor. Kumlanma ve puslu görünüm de rahatsız edici olmayacak düzeyde.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Çevreleme etkisi genel olarak başarılı kabul edilebilir. Özellikle dehlizlerdeki yankı efektleri ve doğal ayrıntılar başarıyla aktarılmış. Müziklerin derinlik duygusu başarılı. Boğulmaya uğramayan diyaloglar net ve anlaşılır.

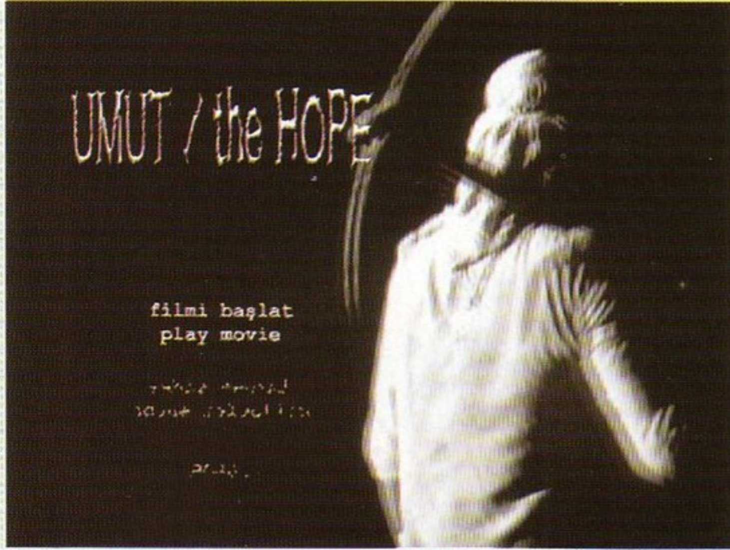
Ekstralar: Annaud'nun DVD için özel olarak hazırlanmış geniş kapsamlı açıklamaları birer saatlik iki bölüme ayrılmış. İlkinde; projeyi nasıl ele geçirdiğine, zahmetli senaryo yazım sürecine, yapım tasarımına (bu noktada devreye storyboard'ları hazırlayan Norbert Ibora giriyor) ve oyuncu seçimlerine değiniyor. Connery'nin projeye dahil oluş hikayesi bir hayli ilginç. İkinci bölüm, filmin analizini içeriyor. Annaud, filmi karakter karakter ya da sahne sahne ele alıyor. Tasarım eskizleri üzerinden yapılan karşılaştırmalı analizi içeren ek ise yapım tasarımına ışık tutuyor. (16 dk.) Oyuncuların, yapım ekibinin, hatta Eco'nun verdiği kısa demeçleri ve set görüntülerini Alman ZDF televizyonu tarafından hazırlanmış 1986 yapımı özel belgeselde izleyebiliyorsunuz. Makyaj ve prova çalışmalarından görüntüler de mevcut; ancak röportajların Almanca dublajla perdelenmiş olması bazen rahatsız edici olabiliyor. (43 dk.) Eklerde Türkçe altyazı desteği var.

Diğer: Yönetmenin sesli yorumları. Fragman.

FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Les Riviéres Pourpres 2" (2004)
Seri cinayetler kıyamet alameti mi?

Umut / 1970

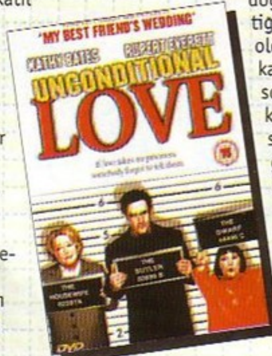

Y: Yılmaz Güney
O: Yılmaz Güney, Tuncel Kurtiz, Osman Alyanak, Gülsen Alnıaçık
Bölge: 0 97 dk.
Gala Film
Modern,samimi ve gerçekçi Türk sinemasının miladı kabul edilen "Umut", o döneme dek vurdulu kırdılı avantürlerde, İtalyan macera ve western türü taklitlerinde Çirkin Kral şöhretini edinen Güney için dikkat çekici bir silkiniş olmuştu. "Umut", Adana'da faytonculuk yapan beş çocuklu Cabbar'ın hikayesini anlatıyor. Gırtlağına kadar borca batmış olan Cabbar'ın tek umudu arada sırada aldığı milli piyango biletleridir, ama o biletlere amorti bile vurmaz. Arabası eskidiği için müşterisi giderek azalmakta ve sayıları artan motorlu taşıtlarla rekabet edememektedir. Bir kazada atını da kaybedince, üfürükçü bir hocanın sözde öngörülerine bel bağlayarak, bir arkadaşıyla birlikte gizli bir hazinenin peşine düşer...Güney'in öz yaşam öyküsünden izler de taşıyan film sanatçıya 2. Adana Altın Koza Film Festivali'nde En İyi Film ve En İyi Erkek Oyuncu ödüllerini kazandırmış, Cannes'da özel bir gösterim şansı elde etmiş ve 1972 Grenoble Film Şenliği'nde özel jüri ödülü almıştı. Sinema tarihçisi Giovanni Scognamillo, film için batı sineması kaynaklı hiçbir formülün ya da biçimin "Umut"u açıklamaya yetmeyeceği ifadesini kullanıyor.
Görüntü: 4:3 Tam Ekran. "Umut", film kopyalarının bile bazen tamamen kaybolduğu ya da kullanılamaz hale geldiği bir dönemden günümüze taşınmış bir klasik. "Sürü" incelemesinde de belirttiğimiz sınırlamalar "Umut" için de geçerli. Görüntüdeki pürüzler orijinal materyaldeki hasarlara dayalı. Aksi takdirde, pikselleme / karelenme / bloklanma türü, transfer kusurlarına rastlanmıyor.
Ses: Mono. Diyaloglar anlaşılır ve net. Fon gürültülerinin önüne geçilmiş.
Ekstralar: Can Dündar'ın hazırladığı 11 dakikalık Güney belgeseli ve fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Bisiklet Hırsızları" (1947)
Sinemadaki gerçekçilik akımının İtalyan atası.

Unconditional Love - Aşk Kural Tanımaz / 2002

Y: P.J.Hogan
O: Kathy Bates, Rupert Everett, Peter Sarsgaard, Lynn Redgrave, Dan Aykroyd, Jonathan Pryce
Bölge: 2 116 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
New Line / Umut Sanat
Chicago'da bir gökdelen katında mutlu bir yaşam süren Grace (Bates), bir sabah, tam da en sevdiği romantik şarkıcı Victor Fox'un konserine davetiye kazanmışken, 25 yıllık kocasının ayrılmak istediği haberiyle sarsılır. Kocasının ettiği onca özgürlük lafından sonra, kendisi gibi orta yaşı geçmiş ev kadınlarının pop idolü Victor Fox'la (Pryce) birlikte sahnede şarkı söyleme fırsatı yakalamaktan başka bir dayanağı kalmaz. Fakat Amerika bu ya, Fox, bir gece "Oklu Katil" diye anılan bir seri katilin hedefi olur. Darbe üstüne darbe yiyen Grace'in yeni bir hedefi vardır artık: şarkıcının ana vatanı İngiltere'de yapılacak cenazesine katılmak! Grace'i bekleyen sürprizler orada bitmemiştir. Ev kadınlarının taptığı yıldızın aslında gay olduğunu öğrenmekle kalmaz, onunla yıllarca birlikte yaşamış sevgilisi Dirk'i (Everett) peşine takıp Chicago'ya gelir ve cüce geliniyle birlikte hep beraber Victor Fox'un katilinin peşine düşerler... Hogan'ın Jocelyn Moorhouse (Proof) ile birlikte kaleme aldığı komedi, özetin son satırlarına doğru farketmiş olduğunuz üzere, oldukça karışık bir sosa bulanmış. Hem romantik komedi, hem müzikal, hem seri katil gerilimi, hem de gerilim parodisi. Gerçekten karşı konulamayacak kadar eğlenceli, mizahın iplerinden boşandığı birkaç an mevcut. Ne var ki, az evvel sıraladığımız karışım nedeniyle arkasına bakmadan kaçanlar da mutlaka olacaktır. Cenaze sahnesi, Julie Walters'ın kendisini makaraya aldığı konuk oyunculuğu ve köprü altındaki "Don't Look Now" göndermeleri için bir kez göz atılmalı. Belki bir de "Everett ne kadar da çökmüş!" diye hayıflanmak için...

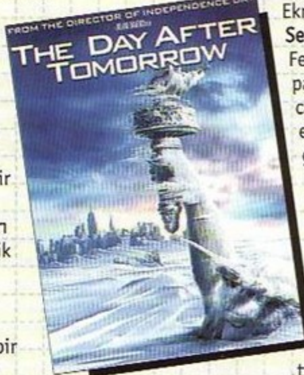
Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Can sıkıcı hiçbir pürüzü bulunmayan son derece temiz ve başarılı bir transfer.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Müziklerin yoğun kullanıldığı bir filme göre, müziklerin derinlik duygusu doyurucu değil. Çevreleme etkisinin başarılı olduğu da söylenemez. Diyaloglar temiz ve anlaşılır yine de.
Ekstralar: Silinmiş sahne (2 dk.), fragmanlar.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Next Best Thing" (2000)
Madonna, Everett'den hamile kalınca.

The Day After Tomorrow - Yarından Sonra / 2004

Y: Roland Emmerich
O: Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Ian Holm, Emmy Rossum, Sela Ward
Bölge: 2 124 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı / dublaj
20th Fox / Tiglon

İnsanoğlu dünya kaynaklarını hızla tüketiyor, sanayileşme doğal ortamları kemiriyor, küresel ısınmanın ilk belirtilerine tanık olmaya başladık, sona doğru yaklaşıyoruz ve devlet adamları bu konuda hiçbir şey yapmıyor. Birilerinin onları uyarması, üstelik bunun "yedi yaşındaki bir çocuğun bile anlayabileceği bir dille" yapılması gerek. (Junior'un idrak düzeyi herkesin malumu.) O nedenle, bilim adamları tarafından yaklaşık yüzyıl içerisinde gerçekleşmesi öngörülen iklim değişikliği, diğer adıyla ikinci buzul çağı, sadece yedi gün içerisinde kuzey yarım küreyi etkisi altına alıyor. İlk belirtiler (buz topu yağmurları, şehir hortumları, ani ısı düşüşleri) iklim bilimci Jack Hall (Quaid) tarafından birer kıyamet alameti olarak yorumlanıp Beyaz Saray'a iletilse de kimse kulak asmıyor ve geri sayım böylece başlamış oluyor. İnsanlığın ikinci buzul çağını atlatabileceğine inanan Jack, New York'ta mahsur kalan oğlunu bulmak üzere kişisel bir maceraya bile girişiyor. Filmin foto gerçekçi görsel efektleri geçen yıl Akademi ödülüne aday olmuştu.

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Kusursuz.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Felaket sahneleri, bütün o panik duygusunu yaşatacak başarılı çevreleme etkisine sahip. Özellikle gemide ilaç arama sahnesinde olduğu gibi, kıyıdan köşeden gelen rüzgar ıslıkları gibi ince detaylarla da etkilemeyi başarıyor. Görüntü transferi gibi birinci sınıf.

Ekstralar: Bonus disk tıka basa dolu. 10 silinmiş sahne içerisinde ilave afet sahneleri ve kurt saldırısının uzatılmış versiyonu yer alıyor. Dilenirse yönetmen ve yapımcının açıklamaları eşliğinde izlenebilen bu sahnelerin transferi çok iyi ancak bazılarının görüntü efektleri tamamlanmamış. (17 dk.) Diskte ayrıca altmışar dakikalık iki uzun soluklu belgesel yer alıyor. Bunlardan biri küresel ısınma üzerine uzmanların açıklamalarını içeren bir tema belgeseli. Yapım belgeseli olan diğerinde ise set görüntüleri, söyleşiler ve yapımla ilgili notlar (altyazı şeklinde) üç koldan ilerliyor. Takip etmesi biraz güç ama ayrıntıya doymak için birebir. Belli başlıklara ayrılmış diğer yapım belgeselleri ise şöyle: Görsel efektler (31 dk.), müzik (10 dk.), dublaj ve ses miksi çalışmalarından görüntüler (9 dk.), animatik karşılaştırmalı görsel efektler (5 dk.), ön yapım toplantısından görüntüler (6 dk.). Diskte yer alan storyboard ve tasarım eskizleri galerileri ise bu türdeki en zengin galerilerden birisini karşımıza getiriyor. Diskte üç adet etkileşimli seçenek yer alıyor. Bunlardan biri, çok açılı izleme seçeneğinin ses kuşağına uygulanmış halini içeriyor ve helikopter kazası sahnesini ses katmanlarına ayırarak izleyebiliyorsunuz. Dünyada son birkaç yılda gerçekleşen doğal afetler hakkında bilgi veren metin tabanlı diğer ekin yazı karakterleri oldukça küçük ve daha çok bilgisayar ortamında kullanmaya uygun bir arayüz içeriyor. Muhtemel bir buzul çağında belirli bazı kentlerin nasıl bir görünüme kavuşacağını merak ederseniz, üçüncü etkileşimli ek "City Freeze" bu merakınızı bir miktar giderebilir. Eklerde Türkçe altyazı desteği bulunmuyor.

Diğer: Yönetmen, yapımcı, editör, ve senaryo yazarlarının sesli yorumları. "Alien Vs. Predator" filminin model tasarımı çalışmalarından görüntüler. (2 dk.).

FİLM: ●●●
DVD: ●●●●●

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Core" (2003)
Dünyanın çekirdeği duruyor.

Söyleşi: Senem Erdine
serdine@merkezdergi.com.tr

Özgü Namal

"Büyü" ve "Anlat İstanbul"un ardından tamamı Türkiye'de çekilecek ilk Hollywood prodüksiyonu olan "Gılgamış"ta, Simha rolüyle kamera karşısına geçmeye hazırlanan genç oyuncu, bundan sonra sinemada daha sık karşımıza çıkacak gibi görünüyor.

Unutamadığınız filmler...
Çok var tabii. İsim oyunculuk olduğu için izlediğim filmin haddi hesabı yoktur herhalde ama ilk anda aklıma gelenleri söyleyecek olursam, önce "Dalgaları Aşmak" diyebilirim, arkasından "Piyanist", sonra "Piyano", "Paramparça Aşklar Köpekler" ve bir de "Dönüş Yok". Türk filmlerinden de "Eşkıya", "Gemide", "Selvi Boylum Al Yazmalım", bir de son dönemden "Yazı Tura".

Hangi oyuncuları beğenirsiniz?
Erkek olarak Sean Penn'i, Edward Norton'ı, Johnny Depp'i ve son zamanlarda Adrian Brody'yi beğeniyorum. Al Pacino ve Robert De Niro'yu da çok beğeniyorum tabii. Onun dışında cilalı süslü Amerikan oyuncularını sevmiyorum. Brad Pitt'ler, Bruce Willis'ler bana göre değil. Aslında Brad Pitt'i bazı filmlerinde beğeniyorum, mesela "Fight Club"da, ama "Troy"da beni ciddi olarak hayalkırıklığına uğrattı. Keşke o filmde oynamasaydı. Yanlış seçimin bir oyuncuyu nasıl yerin dibine sokabileceğini bir kere daha gördük. Kadın olarak Emily Watson'ı beğeniyorum. Bu arada unutamadığım filmler arasına "Karanlıkta Dans"ı da koyabiliriz. Ben bir Lars von Trier hastasıyım. Nicole Kidman severim. Oyuncuları düşünürken filmler geliyor şimdi aklıma, mesela "The Others" müthişti. Son zamanlarda Charlize Theron'u çok beğeniyorum. Bir de Holly Hunter'ı çok severim. Türkiye'den tabii ki Haluk Bilginer ve Zuhal Olcay. Eskilerden bir sürü var mutlaka ama şimdi aklıma gelmiyor. Yıldız Hoca (Kenter) var, Tilbe Saran var. Erkeklerden Şener Şen, Olgun Şimşek, Uğur Yücel.

Hangi yönetmenleri seversiniz?
Lars von Trier, Oliver Stone, Pedro Almodovar, Alejandro Gonzales Inarritu. Türkiye'den Ömer Kavur, Yavuz Turgul, Serdar Akar, Nuri Bilge Ceylan ve Zeki Demirkubuz. Çağan Irmak'ı da çok beğeniyorum.

Bir filmden yarısında çıktığınız oldu mu?
Yok, ne kadar rahatsız ederse etsin sonuna kadar izlerim. Normal bir seyirci çıkabilir ama biz biraz başka bir gözle film seyrediyoruz. O yüzden beğenmemiş olsam bile en azından söyleyecek iki kelimem olsun diye izlerim. Ancak sonuna kadar izlediğim bir film için beğenmedim deme hakkına sahibim çünkü.

Çocukluk kahramanınız kimdi?
Safinaz ve Temel Reis. Kahramanım değillerdi belki ama çok severdim. Kahramanım Atom Karınca'ydı aslında. Yaşımız dolayısıyla Tommiks Teksas'ları kaçırdık biz. Örümcek Adam'lar, Süpermen'ler de bana göre değildi. Ben daha naif şeyleri seviyorum.

Dünyaca tanınan bir oyuncu olmayı hayal eden Namal, Lars von Trier hayranı.

Yalnızlığı mı kalabalıkları mı tercih edersiniz?
Kalabalığı tercih ederim her zaman. Sosyal biriyim. Sohbeti, muhabbeti, dostları çok severim. Yalnızlığı tercih ettiğim zamanlar oluyor ama ancak kendim istersem yalnız kalmalıyım. Ben istemeden yalnız kalırsam, fena.

Küsüp somurtur musunuz yoksa bağırıp çağırır mısınız?
Çok fena surat asarım ama hiç içime atmam. Duygularımı çok açık ve net yaşamayı severim. Eğer bir sorunum varsa konuşurum, derdim varsa söylerim. Küsüp surat asmak karşıdakine bir şey demek içindir, içime attığım için değil.

Çalışmadığınız akşamlarınız nasıl geçer?
Dostlarım var bir iki tane. Onlara giderim. DVD'de film seyrederim. Takip ettiğim bir iki tane dizi var, onları seyrederim. Sevgilimle görüşürüm. Arkadaşlarımla yemeğe çıkarım, sinemaya giderim falan ama onun dışında çok fazla dışarı çıkmayı sevmiyorum.

Sabah ilk iş ne yaparsınız?
Yüzümü bile yıkamadan hemen bir çay suyu koyarım önce. Çaykoliğim. Çay içmeden kendime gelemiyorum. Müzik açarım, çay suyu koyarım sonra da yüzümü yıkarım.

Hangi konuda zayıfsınız?
(Epeyce düşündükten sonra)
Eleştirilmem gerekiyorsa eleştirilirim, bir şeyi yanlış yapıyorsam söylenmesinden rahatsız olmam ya da biri beni poh pohladığı zaman hemen havaya girmem, şımarıklık yapmam, yani böyle zaaflarım yoktur ama hangi konuda zayıfım hiç düşünmedim herhalde. Yalnızlık konusunda zayıfım galiba. Yalnızlığı pek sevmiyorum. Yalnız kaldığım zaman kendimi biraz daha iyi hissetmeyi isterdim.

Hangi konuda güçlüsünüz?
Her konuda. Sevgiyle büyüyen insanların hayatla mücadelesinin çok iyi olduğunu düşünüyorum. Ben de çok sevilerek büyüdüm. O konuda çok şanslıyım gerçekten. O yüzden çoğu zaman kendimi güçlü hissederim. Sorunlarla uğraşırken kendimi bırakmam, hemen toparlanırım. İçimde güçlü bir sevgi var, o yüzden böyle diye düşünüyorum.

Ölümden sonra ne var?
Vallaha o kadar merak ediyorum ki, sırf bu yüzden ölebilirim. Her şeyi bilebiliriz ama bilemediğimiz tek şey o. Ölümden sonra bir hayat olduğuna inanıyorum ben. Bir şeylerin bittiğini değil devam ettiğini ve ölümün çok gerekli bir şey olduğunu düşünüyorum. Çok da üzülmüyorum neden ölüm diye bir şey var diye. Bence olması gerekiyor çünkü insanoğlunu durduran tek şey o. Bu hayatta bizi frenleyen tek şey ölüm. O yüzden çok güçlü ve anlamlı bir şey.

En çok neden korkarsınız?
Oturup düşünmedim ama çok baskın bir korkum yok herhalde. Yalnız kalmaktan korkarım. Ailemi, sevdiklerimi kaybetmek, yalnız ve kimsesiz kalmak, en kötüsü odur herhalde.

En büyük düşünüz nedir?
Çok severim hayal kurmayı. Geceleri uyumadan önce tatlı tatlı hayal kurmak çok zevkli bir şey. En büyük hayalim de, dünyaca tanınan bir oyuncu olmak. Mesleğimde gelebileceğim en son nokta bu çünkü. Avrupa'da ve Amerika'da kendi ülkemi temsil etmeyi çok isterim. Dolayısıyla en büyük hayalim Oscar'dır herhalde.

Mutlu aşk var mı?
Aşk biraz acıdır ya! Mutlu aşk tabii ki vardır ama daha arıza bir durumdur aşk. Birini sevip, bağlanıp, alıştığın ve güvendiğin zaman daha mutlu oluyorsun. Aşk biraz daha pır pır, daha uçucu, aslında biraz sağlıksız bir durum.

Hayatınız filme çekilse adı ne olurdu?
"Atom Karınca" olabilir aslında çünkü beni iyileştiren tek şey çalışmak. Hakikaten çalıştığım zaman kendimi çok iyi hissediyorum. Yorgunluktan uyuyakalmayı çok seven bir insanım. Onun için "Atom Karınca" olabilir.

Yeni sinema projeniz var mı?
"Gılgamış"ın ön hazırlıkları devam ediyor. Onun dışında bir şey yok şu anda.

Özellikle çalışmak istediğiniz bir yönetmen var mı?
Yavuz Turgul'la, Serdar Akar'la, Zeki Demirkubuz'la ve Çağan Irmak'la çalışmak isterim.

Şu anda doların kaç TL olduğunu biliyor musunuz?
1400 küsur diye biliyorum.

THE WILD BUNCH

(Vahşi Belde, 1969)

İşte, anıtsal bir sinema karesi... Yönetmen Sam Peckinpah, kaybetmeye mahkum bir grup eski tüfek suçlunun hikayesinden görkemli ve hüzünlü bir destan çıkarmayı başarmıştı. Bu kare, filmin özüyle öylesine iyi örtüşüyordu ki, kısa sürede filmin simgesi haline geldi. Dört eski kovboy (soldan Sağa Ben Johnson, Warren Oates, William Holden ve Ernest Borgnine), bir anlamda ölüme ve geleceğe doğru cesur bir biçimde yürürler... Yıllar sonra "Rezervuar Köpekleri"nde Quentin Tarantino siyah takımlı suçlularını kameraya doğru yürütürken aklında bu sahne var mıydı, bilinmez. Kesin olan, bu karenin benzerini çok görmüş olmamız ve görmeye devam edeceğimiz.

CATTLEYA E MEDUSA FILM PRESENTANO

DAL BEST SELLER DI MARGARET MAZZANTINI

UN FILM DI SERGIO CASTELLITTO

NON TI MUOVERE

PENÉLOPE CRUZ SERGIO CASTELLITTO CLAUDIA GERINI

DAL 12 MARZO AL CINEMA

NORMA ALEANDRO GUILLERMO TOLEDO MARÍA BOTTO
MARIÁN AGUILERA FERNANDO RAMALLO

"ONLY HUMAN"

İNSANLIK HALİ

YAZAN VE YÖNETEN TERESA DE PELEGRÍ VE DOMINIC HARARI

www.umutsanat.com.tr www.ozenfilm.com.tr

MILLA JOVOVICH

Benim adım Alice
ve her şeyi hatırlıyorum

ÖLÜMCÜL DENEY: KIYAMET

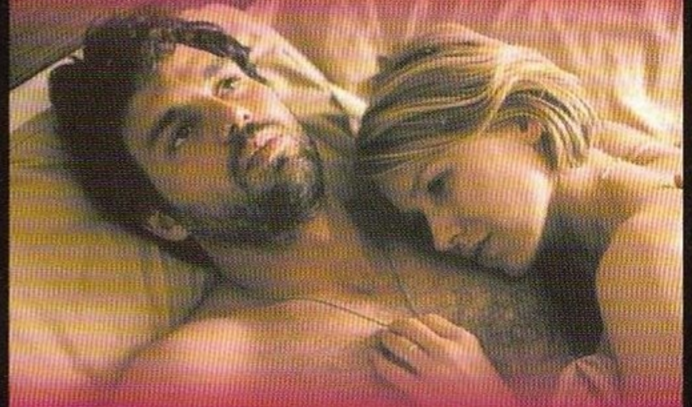
RESIDENT EVIL: APOCALYPSE

RE2.com

NAOMI WATTS PETER KRAUSE
MARK RUFFALO LAURA DERN

AŞK ARTIK BURADA OTURMUYOR

NEDEN İNSAN HEP SAHİP OLAMADIKLARINI ARZULAR ?

INSANLIK HALI
SERES QUERIDOS

Yönetmen: Dominic Harari, Teresa Pelegri. **Oyuncular:** Marián Aguilera, Guillermo Toledo, Norma Aleandro, María Botto, Fernando Ramallo, Alba Molinero, Max Berliner, Mario Martín, Emiliana Olmedo, Balbino Acosta. **Senaryo:** Dominic Harari, Teresa Pelegri. **Görüntü Yönetmeni:** Danny Cohen. **Müzik:** Charlie Mole. **Kurgu:** Fernando Pardo. **Sanat Yönetmeni:** Soledad Seseña. **Yapımcı:** Mariela Besuievski, Pablo Bossi, Gerardo Herrero, Javier López Blanco. **Süre:** 89 dk. **Yapım:** İspanya-Arjantin. **Dağıtımcı:** Umut Sanat.

Gösterim Tarihi: 17 Aralık.

Konu: İspanya'da Yahudi bir ailenin kızı olan Leni sonunda nişanlısı Rafi'yi ailesiyle tanıştırmaya karar verir. Fakat ortada büyük bir sorun vardır: Rafi, Filistinli bir delikanlıdır. Bu haberle sert bir şok geçiren ailesi kısa süre sonra yavaş yavaş kızlarının kararının arkasında durmaya karar verir. Özellikle annesi bu ilişkinin ateşli bir savunucusu haline gelir. Gelgelelim, tıpkı Rafi gibi Leni'nin ailesi de aslında çok tuhaf insanlar galerisinden oluşmaktadır: hamile olduğuna herkesi inandırmaya çalışan 6 yaşında bir ufaklık ve parmakları arasında bıçak sallamaya meraklı kör bir büyükbaba bu galerinin en nadide parçalarındırlar.

Yönetmen: Teresa Pelegri yönetmenlik kariyerine "Roig" ve "El Domini del Sentits" adlı kısa filmlerle başladı. Dominic Harari ise bundan önce televizyon filmi "Atrapa-la"yı yönetmişti.

Oyuncular: İspanyol aktör Guillermo Toledo'nun yeraldığı filmlerden bazıları şunlar: "El Intruso", "Mensaka", "Se Buscan Fulmontis", "La Lengua de las Mariposas", "Zapping", "El Otro Barrio", "La Espalda de Dios", "Intacto", "El Otro Lado de la Cama", "Al sur de Granada"... İspanyol aktris Marián Aguilera ise "Tic Tac", "La Ciudad de los Prodigios", "Honolulu Baby", "Tuno Negro", "The Reckoning" gibi filmlerde boy gösterdi.

KAL, GITME
NON TI MUOVERE

Yönetmen: Sergio Castellitto. **Oyuncular:** Penélope Cruz, Sergio Castellitto, Claudia Gerini, Lina Bernardi, Pietro De Silva, Angela Finocchiaro, Marco Giallini, Renato Marchetti, Gianni Musi, Marit Nissen, Elena Perino, Vittoria Piancastelli. **Senaryo:** Sergio Castellitto, Margaret Mazzantini (Margaret Mazzantini'nin romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Gianfilippo Corticelli. **Müzik:** Lucio Godoy. **Kurgu:** Patrizio Marone. **Yapım Tasarımcısı:** Francesco Frigeri. **Yapımcı:** Riccardo Tozzi, Giovanni Stabilini, Marco Chimenz. **Süre:** 125 dk. **Yapım:** İtalya-İspanya-İngiltere. **Dağıtımcı:** Kenda.

Gösterim Tarihi: 17 Aralık.

Konu: Bir hastanenin baş cerrahlarından biri olan Timoteo kızı meslektaşlarının elinde yaşam mücadelesi verirken, koridorda durmuş yağan yağmuru izleyerek aşık olduğu kadını düşünmektedir. Düşündüğü bu kadın Italia isimli şen şakrak genç biridir ve onunla 15 gün önce, bozulan arabasına yardım ettiği sırada kırda tanışmıştır. Timoteo tamirci beklerken bir bara girmiş ve burada içkiyi fazla kaçırmıştır. Acması gereken telefonu da Italia'nın teklifiyle kadının evinden açar. Fakat Italia'nın seksapalitesi adamı baştan çıkarır. Aralarında bir elektriklenme olur ve soluğu yatak odasında alırlar. Zaten mutsuz bir evliliği olan doktor Timoteo, Italia'nın peşini bırakamaz ve ilişkileri aşka dönüşür. Bir süre sonra, geçirdiği rahatsızlık nedeniyle hastaneye kaldırılan Italia hamile olduğunu öğrenir.

Yönetmen: Aktörlükten gelen İtalyan Sergio Castellitto bundan önce "Libero Burro" adlı bir film çekmişti.

Oyuncular: Penélope Cruz'un bugüne kadar oynadığı filmler şunlar: "Jamón, Jamón", "Belle Epoque", "El Laberinto Griego", "La Ribelle", "Per Amore, Solo Per Amore", "Alegre ma non Troppo", "Todo es Mentira", "Entre Rojas", "Brujas", "La Celestina", "Más que Amor, Frenesí", "El Amor Perjudica Seriamente la Salud", "Et Hjørne af Paradis", "Carne Trémula", "Abre los Ojos", "Don Juan", "The Man with Rain in His Shoes", "Talk of Angels", "La Niña de Tus Ojos", "The Hi-Lo Country", "Todo Sobre Mi Madre", "Volavérunt", "Woman on Top", "All the Pretty Horses", "Blow", "Captain Corelli's Mandolin", "Sin Noticias de Dios", "Vanilla Sky", "Waking Up in Reno", "Masked and Anonymous", "Fanfan la Tulipe", "Gothika", "Noel" ve "Head in the Clouds"...

AŞK ARTIK BURADA OTURMUYOR
WE DON'T LIVE HERE ANYMORE

Yönetmen: John Curran. **Oyuncular:** Mark Ruffalo, Laura Dern, Naomi Watts, Peter Krause, Sam Charles, Haili Page, Jennifer Bishop, Jennifer Mawhinney, Meg Roe, Amber Rothwell, Jim Francis, Patrick Earley, Marc Baur. **Senaryo:** Larry Gross (Andre Dubus'un We Don't Live Here Anymore and Adultery adlı kısa hikayelerinden). **Görüntü Yönetmeni:** Maryse Alberti. **Müzik:** Michael Convertino. **Kurgu:** Alexandre de Franceschi. **Yapım Tasarımcısı:** Tony Devenyi. **Yapımcı:** Jonas Goodman, Harvey Kahn, Bernadette Meyers, Naomi Watts. **Süre:** 101 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** 1Film.

Gösterim Tarihi: 3 Aralık.

Konu: Linden ve Evans aileleri kapı komşularıdır. Hank ve Edith Evans evliliklerinin tüm heyecanı sönmüş, orta yaşların başındaki bir çifttir. Hank'in bütün ilgisi yazdığı kitabına yönelmiştir ve karısının ihtiyaçlarını görmezden gelmektedir. Edith ise evliliğinde kaybettiği heyecanı kapı komşusu Jack'le yaşadığı kaçamaklarla gidermeye çalışır. Ancak bu kaçamaklar Jack için pahalıya patlayacaktır. Jack'in karısı Terry olanları öğrendiğinde sessiz kalmak yerine, kocasının sadakatsizliğine aynı şekilde cevap vermeyi seçer. Amerikan banliyölerinden birisinde yaşayan dörtlü, içlerine düştükleri çapraz ilişkilerden sıyrılmaya çalışırken, bir yandan da hayata karşı duruşlarıyla da yüzleşirler.

Yönetmen: John Curran'ın ilk uzun metrajı da bir bağımsız yapım olan "Praise"di.

Oyuncular: Mark Ruffalo'nun daha önce oynadığı filmlerden bazıları şunlar: "Safe Men", "54", "Ride with the Devil", "You Can Count on Me", "The Last Castle", "Windtalkers", "View from the Top", "In the Cut", "Eternal Sunshine of the Spotless Mind", "13 Going On 30" ve "Collateral"... Laura Dern ise "Blue Velvet", "Wild at Heart", "Jurassic Park", "A Perfect World", "Octorber Sky", "Dr. T & the Women", "Jurassic Park III", "Novocaine" ve "I Am Sam" gibi filmlerde rol aldı. Naomi Watts'ı da "Tank Girl", "Dangerous Beauty", "Down", "Mulholland Dr.", "The Ring", "Ned Kelly", "Le Divorce", "21 Grams" ve "I Heart Huckabees" gibi filmlerde seyrettik. Peter Krause ise "Melting Pot", "The Truman Show" ve "My Engagement Party" adlı filmlerde göründü.

ÖLÜMCÜL DENEY: KIYAMET
RESIDENT EVIL: APOCALYPSE

Yönetmen: Alexander Witt. **Oyuncular:** Milla Jovovich, Sienna Guillory, Oded Fehr, Thomas Kretschmann, Sophie Vavasseur, Razaaq Adoti, Jared Harris, Mike Epps, Sandrine Holt, Matthew G. Taylor, Zack Ward, Iain Glen. **Senaryo:** Paul W.S. Anderson. **Görüntü Yönetmeni:** Christian Sebaldt, Derek Rogers. **Müzik:** Jeff Danna. **Kurgu:** Eddie Hamilton. **Yapım Tasarımcısı:** Paul D. Austerberry. **Yapımcı:** Paul W.S. Anderson, Jeremy Bolt, Don Carmody. **Süre:** 94 dk. **Yapım:** Almanya-İngiltere-Fransa. **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 3 Aralık.

Konu: Alice tamamen yıkılmış ve tehlikelerle dolu Racoon şehrindedir. Umbrella Şirketi tarafından biyogenetik deneylere maruz kalan genç kadın insan üstü güçler, duyular ve hareket kabiliyetine kavuşmuştur. Aslında, hayatta kalabilmek için bu becerilerden de daha fazlasına ihtiyaç vardır. Alice'in yavaş yavaş Ölüler Şehri haline gelen bu yerden kurtulma macerasına, Umbrella Şirketi'nin Özel Taktikler ve Kurtarma Bölümü'ndeki (S.T.A.R.S.) işine yeni son verilmiş Jill Valentine, Terri Morales, Carlos Oliviera, L.J. ve Nicholai katılır. Amaçlarına ulaşmak için sadece acımasız ve vahşi zombilere karşı değil, aynı zamanda Umbrella Şirketi'nin biyolojik olarak gelişmiş ordusuna ve silahlarına karşı savaşmak zorundadırlar. Bunlardan en ölümcül olanı devasa ve ağır bir şekilde silahlanmış Nemesis'tir.

Yönetmen: Uzun yıllar filmlerin görüntü departmanında çeşitli görevler alan Alexander Witt yönetmenliği ilk defa bu filmle denedi.

Oyuncular: Milla Jovovich'in filmografisinde "Two Moon Junction", "Return to the Blue Lagoon", "Kuffs", "Chaplin", "Dazed and Confused", "The Fifth Element", "He Got Game", "The Messenger: The Story of Joan of Arc", "The Million Dollar Hotel", "The Claim", "Zoolander", "Dummy", "Resident Evil", "The House on Turk Street", "You Stupid Man" adlı filmleri görüyoruz. Sienna Guillory de bugüne dek "Star! Star!", "The Rules of Engagement", "Sorted", "Two Days, Nine Lives", "Kiss Kiss (Bang Bang)", "Last Night Shopping", "Superstition", "The Time Machine", "The Principle of Last", "Love Actually"de oynadı.

2-DİSKLİ ÖZEL VERSİYON

HELLBOY

TEK DİSKLİ ÖZEL VERSİYONU MEVCUTTUR.

DVD VIDEO VCD VIDEO SATIŞ NOKTALARINDA!

